ܬܫܥ ܕܥܕܬܐ ܩܕܝܫ

VIES DES SAINTS

PAR

PAUL BEDJAN, P. D. L. M. LAZARISTE

ܦܐܠ ܒܝܕܓܐܢ

ܩܕܡܝ : ܠܐܙܪܝܣܛ

PARIS

RUE DE SEVRES, 95.

LEIPZIG, OTTO HARRASSOWITZ

1912

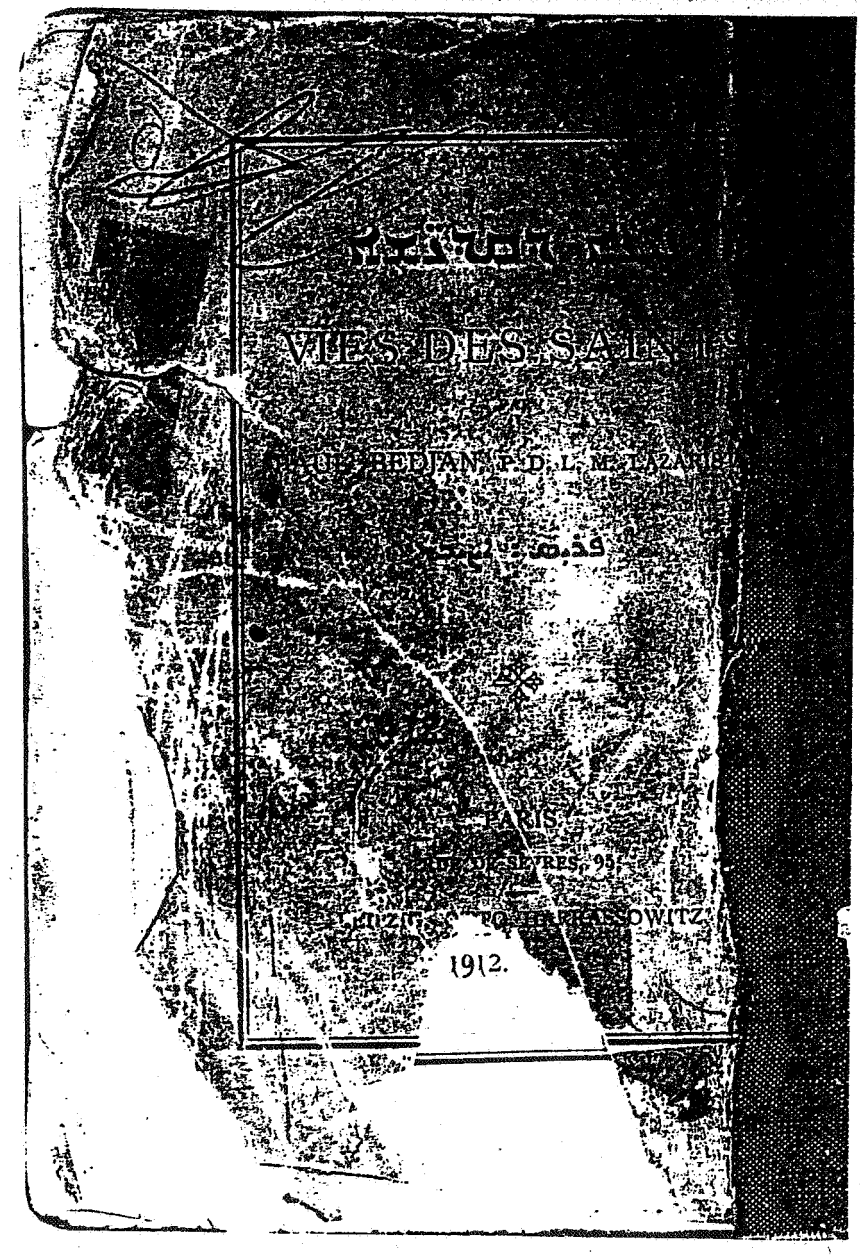

ܟܬܒ ܚܝܐ ܩܕܝܫܐ

VIES DES SAINTS

PAR

P. BEDJAN, P. D. L. M. LAZARISTE

ܦܕܒܗ : ܠܝܙܓ.

PARIS.
RUE DE SÈVRES, 95.

LEIPZIG, OTTO HARRASSOWITZ.
1912.

ܟܬܒ ܚܝܐ ܩܕܝܫܐ

VIES DES SAINTS

PAR

PAUL BEDJAN, P. D. L. M. LAZARISTE

ܦܕܒܗ : ܠܝܙܓ.

1912.

PARIS.
RUE DE SÈVRES, 95.

LEIPZIG, OTTO HARRASSOWITZ.
1912.

NIHIL OBSTAT

IMPRIMATUR

A. FIAT, *Sup. gen. Cong. miss.*

PARISIIS, die 25 DECEMBRIS 1911.

IMPRIMATUR

A. CARDINAL FISCHER, *arch. Coloni*

Coloniæ, die 1 Januarii 1912.

ܚܘܝ ܕܝܢ.

ܦܡܐ ܚܝܟ

حكاية.

كان يكون: حد مهم ج لجنب كم وجنة شم عينه لحاف وهنوني. ابنه كم يجهز وجنتين. ابنه نجم لحه.

هنوني وهنوني: دكر عينه تمن. هو ي ابنه تجنين: حنفوني تمن. مي دكر نجس لحس: وذكرني لحفوني تمن. هي مهمم لحه لحس. خم نجد ج تمكن: به ينتي لحلوهم وهم حهين. ماوه مي ينتي لحلوهم: ابنه ي ينتي لحلوهم.

ئىنى ئۇ مەسىھنى قەبۇل قىلغان ھەر كىشىگە ئۇ خۇدانىڭ بالىلىرى بولۇش ھوقۇقىنى بەرگەن. ئۇلار قېنىدىن ئەمەس، جەسەت ئىرادىسىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن تۇغۇلغانلاردۇر. كالام ئىسا مەسىھ ئىنسان بولۇپ ئارىمىزدا ياشىدى. ئۇ بىزگە ئاتىنىڭ شان-شەرىپىنى، ئاتىدىن كەلگەن يالغۇز ئوغۇلنىڭ شان-شەرىپىدەك شان-شەرىپىنى كۆرسەتتى. ئۇ مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەتكە تولغان ئىدى. يۇھاننا ئۇنىڭ ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىپ: «ئۇنىڭ تولۇقلۇقىدىن ھەممىمىز ئېرىشتۇق، ھەئە، مېھىر-شەپقەتنىڭ ئۈستىگە مېھىر-شەپقەت ئېرىشتۇق» (1) دېدى. ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: «چۈنكى قانۇن مۇساغا بېرىلدى، مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت ئىسا مەسىھ ئارقىلىق كەلدى.» ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: «خۇدانى ھېچكىم كۆرمىگەن، پەقەت ئاتىنىڭ قوينىدا بولغان يالغۇز ئوغۇل ئۇنى ئاشكارىلىدى.»

ئىسا مەسىھ ئۆزىنى ئىنسانلارغا ئاشكارىلىغاندا، ئۇ ئۆزىنى ئىنسانلارغا ئوخشاش قىلىپ كۆرسەتمىدى. ئۇ ئۆزىنى ئىنسانلارغا ئوخشاش قىلىپ كۆرسەتمىگەن بولسا، ئۇ ئىنسانلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئۈستىگە ئالالمايتتى. ئۇ ئىنسانلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئۈستىگە ئالمىغان بولسا، ئۇ ئىنسانلارنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن ئۆلەلمەيتتى. ئۇ ئىنسانلارنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن ئۆلمىگەن بولسا، ئۇ ئىنسانلارنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرەلمەيتتى. ئۇ ئىنسانلارنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرمىگەن بولسا، ئۇ ئىنسانلارنىڭ ئۆلۈمدىن كېيىن ئۆزىگە ئېرىشىدىغان مەڭگۈلۈك ھاياتنى ئۇلارغا بېرەلمەيتتى. ئۇ ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھاياتنى بېرىپ ئۇلارنى ئۆزىگە ئوخشاش قىلىپ ياراتمىغان بولسا، ئۇ ئىنسان

وهو: ان يكون في الشيء ما يدل على انه مصنوع، فيستدل بذلك على ان له صانعا. وهذا الدليل هو الذي نبه الله عباده عليه في كتابه العزيز، وارشدهم اليه بقوله: ... وبقوله تعالى(2): أفلا ينظرون الى الابل كيف خلقت. وهذا الدليل هو الذي نبه عليه الانبياء والمرسلون، وهو الذي نبه عليه الفلاسفة الالهيون، وهو الذي نبه عليه المتكلمون من المسلمين.

وقد سلك المتكلمون في اثبات الصانع طرقا كثيرة، وهي كلها ترجع الى ما ذكرناه. وقد اختار كل واحد منهم طريقا منها، وسلكها في كتابه. وقد اخترت انا ان اسلك في هذا الكتاب طريقا من هذه الطرق، وهي الطريق التي سلكها ابو الحسين عبد الرحمن بن محمد الاسطرابادي في كتابه المسمى بالعمدة. وهي طريقة حسنة، وهي اقرب الطرق الى الافهام، واسلمها من الشبه والاعتراضات.

(1) سورة الغاشية، الآية 17.

(2) سورة الحشر، الآية 2.

وقد رتبت كتابي هذا على مقدمة، وثلاثة فصول، وخاتمة.

اما المقدمة: فانها تشتمل على ذكر الاصول التي يحتاج اليها في هذا الكتاب.

واما الفصل الاول: فانه يشتمل على ذكر الدلالة على ان للعالم صانعا.

واما الفصل الثاني: فانه يشتمل على ذكر الدلالة على ان الصانع واحد.

واما الفصل الثالث: فانه يشتمل على ذكر الدلالة على ان الصانع ليس بجسم ولا عرض.

واما الخاتمة: فانها تشتمل على ذكر الدلالة على ان الصانع عالم بعلم، قادر بقدرة، حي بحياة، مريد بارادة، سميع بسمع، بصير ببصر، متكلم بكلام.

وقد سميت كتابي هذا بـ

المسلك في الاصول

وهو ما اردت ان اذكره في هذا الكتاب.

وقد وقع الفراغ من تأليفه في شهر ربيع الاول سنة 1911 من الهجرة النبوية.

(1) سورة الشورى، الآية 11.

(2) سورة الرعد، الآية 5.

(3) سورة الحشر، الآية 2.

سِرُّ الصَّلاةِ.

صَلاةُ العَبْدِ الخَاشِعِ المُنِيبِ.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَامَ العَبْدُ فِي صَلاتِهِ أُتِيَ بِذُنُوبِهِ كُلِّهَا فَوُضِعَتْ عَلَى عَاتِقَيْهِ وَعَلَى رَأْسِهِ، فَكُلَّمَا رَكَعَ أَوْ سَجَدَ تَسَاقَطَتْ عَنْهُ». (١)

---

(١) حديث: صحيح. ص.

وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «مَا أَذِنَ اللهُ لِعَبْدٍ فِي شَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ رَكْعَتَيْنِ يُطِيلُ فِيهِمَا القِيَامَ». (١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَامَ العَبْدُ فِي صَلاتِهِ فَإِنَّمَا يُنَاجِي رَبَّهُ، فَلْيَنْظُرْ كَيْفَ يُنَاجِيهِ، وَإِذَا قَامَ فِي صَلاتِهِ فَإِنَّ اللهَ قِبَلَ وَجْهِهِ، فَلا يَبْزُقَنَّ أَحَدُكُمْ قِبَلَ وَجْهِهِ وَلا عَنْ يَمِينِهِ، وَلْيَبْزُقْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمِهِ». (٢)

---

(١) حديث: ص. ص. (٢) حديث: ص. ص.

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ يُصَلِّي فَإِنَّهُ يَسْتَقْبِلُ رَبَّهُ، فَلا يَبْصُقَنَّ أَمَامَهُ وَلا عَنْ يَمِينِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمِهِ». (١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ فِي صَلاتِهِ فَإِنَّ اللهَ قِبَلَ وَجْهِهِ، فَلا يَبْصُقَنَّ قِبَلَ وَجْهِهِ وَلا عَنْ يَمِينِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمِهِ». (٢)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ فِي صَلاتِهِ فَإِنَّ اللهَ قِبَلَ وَجْهِهِ، فَلا يَبْصُقَنَّ قِبَلَ وَجْهِهِ وَلا عَنْ يَمِينِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمِهِ». (٣)

---

(١) حديث: ص. ص. (٢) حديث: ص. ص. (٣) حديث: ص. ص.

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ فِي صَلاتِهِ فَإِنَّ اللهَ قِبَلَ وَجْهِهِ، فَلا يَبْصُقَنَّ قِبَلَ وَجْهِهِ وَلا عَنْ يَمِينِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمِهِ». (١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ فِي صَلاتِهِ فَإِنَّ اللهَ قِبَلَ وَجْهِهِ، فَلا يَبْصُقَنَّ قِبَلَ وَجْهِهِ وَلا عَنْ يَمِينِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمِهِ». (٢)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ فِي صَلاتِهِ فَإِنَّ اللهَ قِبَلَ وَجْهِهِ، فَلا يَبْصُقَنَّ قِبَلَ وَجْهِهِ وَلا عَنْ يَمِينِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمِهِ». (٣)

---

(١) حديث: ص. ص. (٢) حديث: ص. ص. (٣) حديث: ص. ص.

ויהי בשלח בלק את בלעם: ויהי רוח אלהים על בלעם: וישא את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו: ותהי עליו רוח אלהים: וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתם העין: נאם שמע אמרי אל את מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים: מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל: כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע יהוה כארזים עלי מים: יזל מים מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו: אל מוציאו ממצרים כתועפות ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם יגרם וחציו ימחץ: כרע שכב כאריה וכלביא מי יקימנו ברכיך ברוך וארריך ארור: ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו ויאמר בלק אל בלעם לקב איבי קראתיך והנה ברכת ברכת זה שלש פעמים: ועתה ברח לך אל מקומך אמרתי כבד אכבדך והנה מנעך יהוה מכבוד: ויאמר בלעם אל בלק הלא גם אל מלאכיך אשר שלחת אלי דברתי לאמר: אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי יהוה לעשות טובה או רעה מלבי אשר יהוה אתו אתנה אתו: ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים: וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתם העין: נאם שמע אמרי אל ויודע דעת עליון מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים: אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת: והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו וישראל עשה חיל: וירד מיעקב והאביד שריד מעיר: וירא את עמלק וישא משלו ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד: וירא את הקיני וישא משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע קנך: כי אם היה לבער קין עד מה אשור תשבך: וישא משלו ויאמר אוי מי יחיה משומו אל: וציים מיד כתים ועני אשור ועני עבר וגם הוא עדי אבד: ויקם בלעם וילך וישב למקמו וגם בלק הלך לדרכו:

ויהי בשבת ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב: ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן: ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר אף יהוה בישראל: ויאמר יהוה אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם ליהוה נגד השמש ושב חרון אף יהוה מישראל: ויאמר משה אל שפטי ישראל הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור: והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בוכים פתח אהל מועד: וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו: ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל: והיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף: ויאמר יהוה אל משה לאמר: פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל: ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני: ושם האשה המדינית המוכה כזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין הוא: וידבר יהוה אל משה לאמר: צרור את המדינים והכיתם אתם: כי צררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם המכה ביום המגפה על דבר פעור:

ויהי אחרי המגפה ויאמר יהוה אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר: שאו את ראש כל עדת בני ישראל מבן עשרים שנה ומעלה לבית אבתם כל יוצא צבא בישראל: ויאמר משה ואלעזר הכהן אתם בערבת מואב על ירדן יריחו לאמר: מבן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה יהוה את משה ובני ישראל היוצאים מארץ מצרים: ראובן בכור ישראל בני ראובן חנוך למשפחת החנכי לפלוא למשפחת הפלאי: לחצרון למשפחת החצרני לכרמי למשפחת הכרמי: אלה משפחות הראובני ופקדיהם שלשה וארבעים אלף ושבע מאות ושלשים: ובני פלוא אליאב: ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ואבירם קרואי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצותם על יהוה: ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח במות העדה באכל האש את חמשים ומאתים איש ויהיו לנס: ובני נמואל לא מתו עם אביהם: ויהיו בני ראובן חנוך ממנו משפחת החנכי לפלוא ממנו משפחת הפלאי: לחצרון ממנו משפחת החצרני לכרמי ממנו משפחת הכרמי: אלה משפחות שמעוני לחשבניהם שנים ושבעים אלף ומאתים: אלה בני גד למשפחותם לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת החגי לשוני משפחת השוני: לאזני משפחת האזני לערי משפחת הערי: לארודי משפחת הארודי לאראלי משפחת האראלי: אלה משפחות בני גד לפקדיהם ארבעים אלף וחמש מאות: בני יהודה ער ואונן וימת ער ואונן בארץ כנען: ויהיו בני יהודה למשפחותם לשלה משפחת השלני לפרץ משפחת הפרצי לזרח משפחת הזרחי: ויהיו בני פרץ לחצרון משפחת החצרני לחמול משפחת החמולי: אלה משפחות יהודה לפקדיהם ששה ושבעים אלף וחמש מאות: בני יששכר למשפחותם תולע משפחת התולעי לפוה משפחת הפוני: ליוב משפחת היובי לשמרון משפחת השמרני: אלה משפחות יששכר לפקדיהם ארבעה וששים אלף וארבע מאות: בני זבולן למשפחותם לסרד משפחת הסרדי לאלון משפחת האלוני ליחלאל משפחת היחלאלי: אלה משפחות זבולני לפקדיהם ששים אלף וחמש מאות: בני יוסף למשפחותם מנשה ואפרים: בני מנשה אשריאל משפחת האשריאלי למכיר משפחת המכירי וגלעד למשפחת הגלעדי: אלה בני גלעד איעזר משפחת האיעזרי חלק משפחת החלקי: ואשריאל בת צלפחד אין לו כי אם בנות ושמות בנות צלפחד מחלה ונעה חגלה מלכה ותרצה: אלה משפחות מנשה ופקדיהם חמשים ושנים אלף ושבע מאות: אלה בני אפרים למשפחותם לשותלח משפחת השותלחי לבכר משפחת הבכרי לתחן משפחת התחני: ואלה בני שותלח לעזר משפחת העזרי: אלה משפחות בני אפרים לפקדיהם שנים ושלשים אלף וחמש מאות אלה בני יוסף למשפחותם: אלה בני בנימן למשפחותם לבלע משפחת הבלעי לאשבל משפחת האשבלי לאחירם משפחת האחירמי: לשפופם משפחת השופמי לחופם משפחת החופמי: ויהיו בני בלע ארד ונעמן ארד משפחת הארדי לנעמן משפחת הנעמי: אלה בני בנימן למשפחותם ופקדיהם חמשה וארבעים אלף ושש מאות: אלה בני דן למשפחותם לשוחם משפחת השוחמי אלה משפחות דן למשפחותם: כל משפחת השוחמי לפקדיהם ארבעה וששים אלף ומאתים: בני נפתלי למשפחותם לאחיאל משפחת האחיאלי לגוני משפחת הגוני: ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי: אלה משפחות נפתלי למשפחותם לפקדיהם חמשה וארבעים אלף וארבע מאות: היו אלה פקודי בני ישראל ששה מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים ותמנה: ויהי בני ישראל בארץ מואב על ירדן יריחו לאמר: לאלה תחלק הארץ בנחלה למספר שמות: לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעיט נחלתו איש לפי פקדיו יתן נחלתו: אך בגורל יחלק את הארץ לשמות מטות אבתם ינחלו: על פי הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט: ואלה פקודי הלוי למשפחותם לגרשון משפחת הגרשני לקהת משפחת הקהתי למררי משפחת המררי: אלה משפחות לוי משפחת הלבני משפחת החברני משפחת המחלי משפחת המושי משפחת הקרחי וקהת הוליד את עמרם: ושם אשת עמרם יוכבד בת לוי אשר ילדה אתה ללוי במצרים: ותלד לעמרם את אהרן ואת משה ואת מרים אחותם: ויולד לאהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר: וימת נדב ואביהוא בהקריבם אש זרה לפני יהוה: ויהיו הפקדים אשר פקד משה ואלעזר הכהן את בני ישראל במדבר סיני: ובאלה לא היה איש מפקודי משה ואהרן הכהן אשר פקדו את בני ישראל במדבר סיני: כי אמר יהוה להם מות ימתו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפנה ויהושע בן נון:

ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחות מנשה בן יוסף ואלה שמות בנותיו מחלה נעה וחגלה ומלכה ותרצה: ותעמדנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים וכל העדה פתח אהל מועד לאמר: אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על יהוה בעדת קרח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו: למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתו כי אין לו בן תנה לנו אחזה בתוך אחי אבינו: ויקרב משה את משפטן לפני יהוה: ויאמר יהוה אל משה לאמר: כן בנות צלפחד דברת נתן תתן להם אחזת נחלה בתוך אחי אביהם והעברת את נחלת אביהם להן: ואל בני ישראל תדבר לאמר איש כי ימות ובן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו: ואם אין לו בת ונתתם את נחלתו לאחיו: ואם אין לו אחים ונתתם את נחלתו לאחי אביו: ואם אין אחי אביו ונתתם את נחלתו לשאר משפחתו מאחיו והירשה אותה והיתה לבני ישראל לחקת משפט כאשר צוה יהוה את משה: ויאמר יהוה אל משה עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ אשר נתתי לבני ישראל: וראית אתה ונאספת אל עמיך גם אתה כאשר נאסף אהרן אחיך: כאשר מריתם פי במדבר צן במריבת העדה להקדישני במים לעיניהם הם מי מריבת קדש מדבר צן: ויאמר משה אל יהוה לאמר: יפקד יהוה אלהי הרוחת לכל בשר איש על העדה: אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת יהוה כצאן אשר אין להם רעה: ויאמר יהוה אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו: והעמדת אותו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה וצויתה אותו לעיניהם: ונתת מהודך עליו למען ישמעו כל עדת בני ישראל: ואל אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט האורים לפני יהוה על פיו יצאו ועל פיו יבאו הוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה: ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו ויקח את יהושע ויעמד לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה: וישם את ידיו עליו וצום אתו כאשר דבר יהוה ביד משה:

פרשת פנחס.

ופנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ראה ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו: ויבא אחרי איש ישראל אל הקבה ויתקע את שניהם את איש ישראל ואל הקבה ותעצר המגפה מעל בני ישראל: והיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף: וידבר יהוה אל משה לאמר: פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל: ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני: ושם האשה המדינית המוכה כזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין הוא: וידבר יהוה אל משה לאמר: צרור את המדינים והכיתם אתם: כי צררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם המכה ביום המגפה על דבר פעור:

ויהי כי כלתה: ויאמרו נשי מנשה אליה לאמר: «הגידי נא לנו את אשר עשה לך אביך? הלא אמרנו לו כי לא יתן לך את בנו לאשה, כי אם ישלח את בנו אל בית אביו ויקח לו אשה מבנות עמו, ואת מה יעשה לו?»

ותען אותן בת יפתח ותאמר: «אבי לא שמע אלי, כי אמר אלי לתת את בנו לאשה לבת אחיו, ויהי כי ראה אבי כי לא אתן לו את בנו, ויעש אבי לי כאשר עשה לבנו, ויקח לו אשה מבנות עמו, ואת מה יעשה לי?»

ויהי בשמעה את הדברים האלה ותשב אל ביתה ותבך שם ימים רבים, ותאמר בלבה: «הנה אבי עשה לי כאשר עשה לבנו, ואני אעשה לו כאשר עשה לי, ואשלח את בני אל בית אביו ואקח לו אשה מבנות עמו, ואת מה יעשה לי?»

ותהי כאשר חשבה בלבה, ותשלח את בנה אל בית אביו ותקח לו אשה מבנות עמו, ותשב בת יפתח אל בית אביה ותשב שם ימים רבים.

ויהי מקץ ימים רבים ויעל יפתח לשדה חרמון לקצור את קצירו, ויהי בהיותו שם ויבא אליו שליח מאת בנו לאמר: «הנה אשתי ילדה לי בן זכר, ואני שלחתי אותה אל בית אבי, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כשמוע יפתח את הדברים האלה ויחר אפו מאד, ויאמר בלבו: «הנה בני עשה לי כאשר עשה אבי לו, ואני אעשה לו כאשר עשה לי, ואשלח את בני אל בית אביו ואקח לו אשה מבנות עמו, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כאשר חשב בלבו כן ויעש כן, ויקח לו אשה מבנות עמו, ותשב בת יפתח אל בית אביה ותשב שם ימים רבים.

ויהי מקץ ימים רבים ויעל יפתח לשדה חרמון לקצור את קצירו, ויהי בהיותו שם ויבא אליו שליח מאת בנו לאמר: «הנה אשתי ילדה לי בן זכר, ואני שלחתי אותה אל בית אבי, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כשמוע יפתח את הדברים האלה ויחר אפו מאד, ויאמר בלבו: «הנה בני עשה לי כאשר עשה אבי לו, ואני אעשה לו כאשר עשה לי, ואשלח את בני אל בית אביו ואקח לו אשה מבנות עמו, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כאשר חשב בלבו כן ויעש כן, ותשב בת יפתח אל בית אביה ותשב שם ימים רבים.

ויהי מקץ ימים רבים ויעל יפתח לשדה חרמון לקצור את קצירו, ויהי בהיותו שם ויבא אליו שליח מאת בנו לאמר: «הנה אשתי ילדה לי בן זכר, ואני שלחתי אותה אל בית אבי, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כשמוע יפתח את הדברים האלה ויחר אפו מאד, ויאמר בלבו: «הנה בני עשה לי כאשר עשה אבי לו, ואני אעשה לו כאשר עשה לי, ואשלח את בני אל בית אביו ואקח לו אשה מבנות עמו, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כאשר חשב בלבו כן ויעש כן, ותשב בת יפתח אל בית אביה ותשב שם ימים רבים.

ויהי מקץ ימים רבים ויעל יפתח לשדה חרמון לקצור את קצירו, ויהי בהיותו שם ויבא אליו שליח מאת בנו לאמר: «הנה אשתי ילדה לי בן זכר, ואני שלחתי אותה אל בית אבי, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כשמוע יפתח את הדברים האלה ויחר אפו מאד, ויאמר בלבו: «הנה בני עשה לי כאשר עשה אבי לו, ואני אעשה לו כאשר עשה לי, ואשלח את בני אל בית אביו ואקח לו אשה מבנות עמו, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כאשר חשב בלבו כן ויעש כן, ותשב בת יפתח אל בית אביה ותשב שם ימים רבים.

ויהי מקץ ימים רבים ויעל יפתח לשדה חרמון לקצור את קצירו, ויהי בהיותו שם ויבא אליו שליח מאת בנו לאמר: «הנה אשתי ילדה לי בן זכר, ואני שלחתי אותה אל בית אבי, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כשמוע יפתח את הדברים האלה ויחר אפו מאד, ויאמר בלבו: «הנה בני עשה לי כאשר עשה אבי לו, ואני אעשה לו כאשר עשה לי, ואשלח את בני אל בית אביו ואקח לו אשה מבנות עמו, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כאשר חשב בלבו כן ויעש כן, ותשב בת יפתח אל בית אביה ותשב שם ימים רבים.

ויהי מקץ ימים רבים ויעל יפתח לשדה חרמון לקצור את קצירו, ויהי בהיותו שם ויבא אליו שליח מאת בנו לאמר: «הנה אשתי ילדה לי בן זכר, ואני שלחתי אותה אל בית אבי, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כשמוע יפתח את הדברים האלה ויחר אפו מאד, ויאמר בלבו: «הנה בני עשה לי כאשר עשה אבי לו, ואני אעשה לו כאשר עשה לי, ואשלח את בני אל בית אביו ואקח לו אשה מבנות עמו, ואת מה יעשה לי?»

ויהי כאשר חשב בלבו כן ויעש כן, ותשב בת יפתח אל בית אביה ותשב שם ימים רבים.

ומתחילים לשחק בכדור. בתוך כך נכנסים לחדר שלושה אנשים: אחד מהם הוא בעל הבית, והשנים האחרים הם אורחים. הבעל הבית מתקרב אל השולחן, שעליו מונחים הכלים, ומתחיל לסדר את הסכינים והמזלגות. אחד האורחים שואל את בעל הבית: «מה אתה עושה?» — והלה עונה: «אני שם כאן סכין ומזלג, כי אני מצפה לאורחים». אז פונה האורח אל הבעל הבית ואומר: «אם כן, אני הולך מכאן, כי אני רואה שאין לך מקום בשבילי». — ויצא.

ואחרי כן פונה האורח השני אל בעל הבית ושואל: «מה אתה עושה?» — ויענהו: «אני שם כאן סכין ומזלג, כי אני מצפה לאורחים». אז פונה האורח אל בעל הבית ואומר: «אם כן, אני הולך מכאן, כי אני רואה שאין לך מקום בשבילי». ויצא.

ואחרי כן פונה האורח השלישי אל בעל הבית ושואל: «מה אתה עושה?» — ויענהו: «אני שם כאן סכין ומזלג, כי אני מצפה לאורחים». אז פונה האורח אל בעל הבית ואומר: «אם כן, אני הולך מכאן, כי אני רואה שאין לך מקום בשבילי». ויצא.

ואחרי כן פונה בעל הבית אל הילדים ואומר: «אתם רואים, ילדים, שאין לי מקום בשבילכם, כי אני מצפה לאורחים». ויצאו הילדים מן הבית ויאמרו: «אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!»

ויבוא אחד מן הילדים אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

ויבוא הילד אל אביו ויאמר: «אבי, אבי! אין לנו מקום בבית הזה, כי אין לנו מקום בשבילנו!» ויאמר האב: «אם כן, בואו אלי, ואני אתן לכם מקום בשבילכם!»

סיפור השכלתני: אחת בעזרת אחת: ואהבת לרעך.

היו לאדם אחד שלושה בנים: שנים מהם היו חכמים ונבונים, והשלישי היה טיפש ואין בו דעת. וכאשר הגיעו הבנים לפרקם, ויהיו לאנשים, אמר האב אל בניו: «בני יקרים לי, אני רואה שאתם כבר גדולים ומבינים, ואין לי עוד מה לצוות עליכם. אך אני רוצה לשלוח אתכם אל ארץ רחוקה, כדי שתלמדו שם חכמה ותשובו אלי אנשים משכילים».

ויענו הבנים ויאמרו: «אבינו, אבינו! הן אנחנו מוכנים ללכת, אך איך נמצא את הדרך?» ויאמר האב: «בני, אל תדאגו, כי אני אתן לכם מפה, ועל פיה תוכלו ללכת בלי פחד».

ויקח האב שלושה מפות, ויתן לכל אחד מהבנים מפה אחת. ויאמר: «בני, שימו לב היטב למפה שלפניכם, ואל תסטו מן הדרך המסומנת עליה, כי אז תגיעו בשלום אל המקום אשר אליו אתם הולכים».

ויקחו הבנים את המפות, וילכו לדרכם. ויהי כאשר הלכו שלושה ימים, ויבואו אל פרשת דרכים, ויראו שלושה שבילים, ולא ידעו איזה מהם הוא השביל הנכון. ויאמר הבן הראשון: «אני חושב שהשביל הימני הוא הנכון, כי הוא ישר ונוח». ויאמר הבן השני: «לא כן, אחי, כי השביל השמאלי הוא הנכון, כי הוא רחב ומרווח». ויאמר הבן השלישי: «אחי, אחי, אל תלכו בשביל הימני ולא בשביל השמאלי, כי שניהם אינם נכונים, אלא השביל האמצעי הוא הנכון, כי הוא צר וקשה, וכן כתוב במפה».

ויקשיבו האחים זה לזה, ויתווכחו ביניהם, ולא ידעו מה לעשות. ויאמר הבן הראשון: «הבה נשאל את אבינו, איזה מהשבילים הוא הנכון». ויאמר הבן השני: «לא כן, אחי, כי אבינו לא יזכור את הדרך, כי הוא זקן וישכח הכל». ויאמר הבן השלישי: «אחי, אחי, אל תדברו כך, כי אבינו חכם ויודע הכל, ואם נשאל אותו, הוא יגלה לנו את הדרך הנכונה».

ויקשיבו האחים זה לזה, ויתווכחו ביניהם, ולא ידעו מה לעשות. ויאמר הבן הראשון: «הבה נשאל את אבינו, איזה מהשבילים הוא הנכון». ויאמר הבן השני: «לא כן, אחי, כי אבינו לא יזכור את הדרך, כי הוא זקן וישכח הכל». ויאמר הבן השלישי: «אחי, אחי, אל תדברו כך, כי אבינו חכם ויודע הכל, ואם נשאל אותו, הוא יגלה לנו את הדרך הנכונה».

ויקשיבו האחים זה לזה, ויתווכחו ביניהם, ולא ידעו מה לעשות. ויאמר הבן הראשון: «הבה נשאל את אבינו, איזה מהשבילים הוא הנכון». ויאמר הבן השני: «לא כן, אחי, כי אבינו לא יזכור את הדרך, כי הוא זקן וישכח הכל». ויאמר הבן השלישי: «אחי, אחי, אל תדברו כך, כי אבינו חכם ויודע הכל, ואם נשאל אותו, הוא יגלה לנו את הדרך הנכונה».

ויקשיבו האחים זה לזה, ויתווכחו ביניהם, ולא ידעו מה לעשות. ויאמר הבן הראשון: «הבה נשאל את אבינו, איזה מהשבילים הוא הנכון». ויאמר הבן השני: «לא כן, אחי, כי אבינו לא יזכור את הדרך, כי הוא זקן וישכח הכל». ויאמר הבן השלישי: «אחי, אחי, אל תדברו כך, כי אבינו חכם ויודע הכל, ואם נשאל אותו, הוא יגלה לנו את הדרך הנכונה».

ויהי כי ראה בלעם כי טוב בעיני יהוה לברך את ישראל, ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים, ויפן אל המדבר פניו. וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו, ותהי עליו רוח אלהים. וישא משלו ויאמר: נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתום העין. נאם שומע אמרי אל ודעת עליון יבין, מחזה שדי יחזה נופל וגלוי עינים. מה טובו אהליך יעקב משכנתיך ישראל. כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע יהוה כארזים עלי מים. יזל מים מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו. אל מוציאו ממצרים כתועפות ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם יגרם וחציו ימחץ. כרע שכב כאריה וכלביא מי יקימנו. מברכיך ברוך ואורריך ארור. ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו ויאמר בלק אל בלעם: קראתיך לנקב אויבי והנה ברכת ברך זה שלש פעמים. ועתה ברח לך אל מקומך אמרתי כבד אכבדך והנה מנעך יהוה מכבוד. ויאמר בלעם אל בלק: הלא גם אל מלאכיך אשר שלחת אלי דברתי לאמר: אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור את פי יהוה לעשות טובה או רעה מלבי אשר יאמר יהוה אתו אדבר. ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים. וישא משלו ויאמר: נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתום העין. נאם שומע אמרי אל ויודע דעת עליון מחזה שדי יחזה נופל וגלוי עינים. אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב. דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת. והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו וישראל עשה חיל. וירד מיעקב והאביד שריד מעיר. וירא את עמלק וישא משלו ויאמר: ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד. וירא את הקיני וישא משלו ויאמר: איתן מושבך ושים בסלע קנך. כי אם היה קין לבזה עד מה אשור תשבך. וישא משלו ויאמר: אוי מי יחיה משומו אל. וציים מיד כתים וענו אשור וענו עבר וגם הוא עדי אבד. ויקם בלעם וילך וישב למקומו וגם בלק הלך לדרכו.

ויהי בשבת ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב. ותקרינה לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן. ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר אף יהוה בישראל. ויאמר יהוה אל משה: קח את כל ראשי העם והוקע אותם ליהוה נגד השמש ושוב חרון אפי מישראל. ויאמר משה אל שופטי ישראל: הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור. והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל ושניהם בוכים פתח האהל. וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו ויבא אחר איש ישראל אל הקבה ויתקע את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל. ויהי המתים בנגף עשרים וארבעה אלף. ויאמר יהוה אל משה: פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. לכן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל. ואת שם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני. ואת שם האשה המדינית המוכה כזבי בת צור ראש אמות בית אב בישראל היא במדין. ויאמר יהוה אל משה לאמר: צרו את המדינים והכיתם אותם. כי צררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם המכה ביום המגפה על דבר פעור.

(1) ויהי אחרי המגפה ויאמר יהוה אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר: שאו את ראש כל עדת בני ישראל מבן עשרים שנה ומעלה לבית אבתם כל יוצא צבא בישראל. ויהי פקודי בני ראובן בכורי ישראל: חנוך משפחת החנכי לפלוא משפחת הפלאי לחצרן משפחת החצרני לכרמי משפחת הכרמי. אלה משפחות הראובני ופקודיהם שלשה וארבעים אלף ושבע מאות ושלשים. ובני שמעון למשפחותם לנמואל משפחת הנמואלי לימין משפחת הימיני ליכין משפחת היכיני לזרח משפחת הזרחי לשאול משפחת השאולי. אלה משפחות השמעוני שנים ושבעים אלף ומאתים. בני גד למשפחותם לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת החגי לשוני משפחת השוני לאצני משפחת האצני לערי משפחת הערי לארואלי משפחת הארואלי לארלי משפחת הארלי. אלה משפחות בני גד לפקודיהם ארבעים אלף וחמש מאות. בני יהודה ער ואונן וימת ער ואונן בארץ כנען. ויהי בני יהודה למשפחותם לשלה משפחת השלני לפרץ משפחת הפרצי לזרח משפחת הזרחי. ובני פרץ היו לחצרון משפחת החצרני לחמול משפחת החמולי. אלה משפחות יהודה לפקודיהם ששה ושבעים אלף וחמש מאות. בני יששכר למשפחותם תולע משפחת התולעי לפוה משפחת הפוני. לישוב משפחת הישובי לשמרון משפחת השמרוני. אלה משפחות יששכר לפקודיהם ארבעה וששים אלף ומאתים. בני זבולן למשפחותם לסרד משפחת הסרדי לאלון משפחת האלוני ליחלאל משפחת היחלאלי. אלה משפחות הזבולני לפקודיהם ששים אלף וחמש מאות. בני יוסף למשפחותם בני מנשה ואפרים. בני מנשה אשריאל אשר ילדה פלגשו הארמית את מכיר אבי הגלעד. ויקח מכיר אשה לחפים ולשופים ושם אחותו מעכה. ושם בן שלפחד בנות ולא בנים. ותהי מלכה בת צלפחד לנעה ותלצה חגלה מלכה ותרצה. אלה משפחות מנשה ופקודיהם חמשים ושנים אלף ושבע מאות. ואלה בני אפרים למשפחותם לשותלח משפחת השותלחי לבכר משפחת הבכרי לתחן משפחת התחני. ואלה בני שותלח לעדן משפחת העדני. אלה משפחות בני אפרים לפקודיהם שלשים ושנים אלף וחמש מאות. אלה בני יוסף למשפחותם. אלה משפחות בנימן למשפחותם לבלע משפחת הבלעי לאשבל משפחת האשבלי לאחירם משפחת האחירמי. לשופם משפחת השופמי לחופם משפחת החופמי. ויהי בלע בנים ארד ונעמן ארד משפחת הארדי לנעמן משפחת הנעמני. אלה בני בנימן למשפחותם ופקודיהם חמשה וארבעים אלף ושש מאות. אלה בני דן למשפחותם לשוחם משפחת השוחמי. אלה משפחות דן למשפחותם. כל משפחות השוחמי לפקודיהם ארבעים אלף וארבע מאות. בני אשר למשפחותם לימנה משפחת הימנה לישוי משפחת הישוי לבריעה משפחת הבריעי. לבני בריעה לחבר משפחת החברי למלכיאל משפחת המלכיאלי. ושם בת אשר שרח. אלה משפחות בני אשר לפקודיהם שלשה וחמשים אלף וארבע מאות. בני נפתלי למשפחותם ליחצאל משפחת היחצאלי לגוני משפחת הגוני. ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי. אלה משפחות נפתלי למשפחותם לפקודיהם חמשה וארבעים אלף וארבע מאות. אלה פקודי בני ישראל ששת מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים ושלשה אלף ומאתים וחמשים. ויהי בני ישראל במדבר סיני ויפקדם משה ואלעזר הכהן ויאמר יהוה אל משה: אל תפקד את בני ישראל ואתה לא תפקד בתוכם. כי אמר יהוה אליהם: מות ימותו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפנה וכיהושע בן נון. ויהי בני ישראל במדבר סיני ויפקדו את כל עדת בני ישראל לבית אבתם מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל. ויהי פקודי בני ראובן בכורי ישראל: חנוך משפחת החנכי לפלוא משפחת הפלאי לחצרן משפחת החצרני לכרמי משפחת הכרמי. אלה משפחות הראובני ופקודיהם שלשה וארבעים אלף ושבע מאות ושלשים. ובני שמעון למשפחותם לנמואל משפחת הנמואלי לימין משפחת היכיני לזרח משפחת הזרחי לשאול משפחת השאולי. אלה משפחות השמעוני שנים ושבעים אלף ומאתים. בני גד למשפחותם לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת החגי לשוני משפחת השוני לאצני משפחת האצני לערי משפחת הערי לארואלי משפחת הארואלי לארלי משפחת הארלי. אלה משפחות בני גד לפקודיהם ארבעים אלף וחמש מאות. בני יהודה ער ואונן וימת ער ואונן בארץ כנען. ויהי בני יהודה למשפחותם לשלה משפחת השלני לפרץ משפחת הפרצי לזרח משפחת הזרחי. ובני פרץ היו לחצרון משפחת החצרני לחמול משפחת החמולי. אלה משפחות יהודה לפקודיהם ששה ושבעים אלף וחמש מאות. בני יששכר למשפחותם תולע משפחת התולעי לפוה משפחת הפוני. לישוב משפחת הישובי לשמרון משפחת השמרוני. אלה משפחות יששכר לפקודיהם ארבעה וששים אלף ומאתים. בני זבולן למשפחותם לסרד משפחת הסרדי לאלון משפחת האלוני ליחלאל משפחת היחלאלי. אלה משפחות הזבולני לפקודיהם ששים אלף וחמש מאות. בני יוסף למשפחותם בני מנשה ואפרים. בני מנשה אשריאל אשר ילדה פלגשו הארמית את מכיר אבי הגלעד. ויקח מכיר אשה לחפים ולשופים ושם אחותו מעכה. ושם בן שלפחד בנות ולא בנים. ותהי מלכה בת צלפחד לנעה ותלצה חגלה מלכה ותרצה. אלה משפחות מנשה ופקודיהם חמשים ושנים אלף ושבע מאות. ואלה בני אפרים למשפחותם לשותלח משפחת השותלחי לבכר משפחת הבכרי לתחן משפחת התחני. ואלה בני שותלח לעדן משפחת העדני. אלה משפחות בני אפרים לפקודיהם שלשים ושנים אלף וחמש מאות. אלה בני יוסף למשפחותם. אלה משפחות בנימן למשפחותם לבלע משפחת הבלעי לאשבל משפחת האשבלי לאחירם משפחת האחירמי. לשופם משפחת השופמי לחופם משפחת החופמי. ויהי בלע בנים ארד ונעמן ארד משפחת הארדי לנעמן משפחת הנעמני. אלה בני בנימן למשפחותם ופקודיהם חמשה וארבעים אלף ושש מאות. אלה בני דן למשפחותם לשוחם משפחת השוחמי. אלה משפחות דן למשפחותם. כל משפחות השוחמי לפקודיהם ארבעים אלף וארבע מאות. בני אשר למשפחותם לימנה משפחת הימנה לישוי משפחת הישוי לבריעה משפחת הבריעי. לבני בריעה לחבר משפחת החברי למלכיאל משפחת המלכיאלי. ושם בת אשר שרח. אלה משפחות בני אשר לפקודיהם שלשה וחמשים אלף וארבע מאות. בני נפתלי למשפחותם ליחצאל משפחת היחצאלי לגוני משפחת הגוני. ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי. אלה משפחות נפתלי למשפחותם לפקודיהם חמשה וארבעים אלף וארבע מאות. אלה פקודי בני ישראל ששת מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים ושלשה אלף ומאתים וחמשים. ויהי בני ישראל במדבר סיני ויפקדם משה ואלעזר הכהן ויאמר יהוה אל משה: אל תפקד את בני ישראל ואתה לא תפקד בתוכם. כי אמר יהוה אליהם: מות ימותו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפנה וכיהושע בן נון. ויהי בני ישראל במדבר סיני ויפקדו את כל עדת בני ישראל לבית אבתם מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל. ויהי פקודי בני ראובן בכורי ישראל: חנוך משפחת החנכי לפלוא משפחת הפלאי לחצרן משפחת החצרני לכרמי משפחת הכרמי. אלה משפחות הראובני ופקודיהם שלשה וארבעים אלף ושבע מאות ושלשים. ובני שמעון למשפחותם לנמואל משפחת הנמואלי לימין משפחת היכיני לזרח משפחת הזרחי לשאול משפחת השאולי. אלה משפחות השמעוני שנים ושבעים אלף ומאתים. בני גד למשפחותם לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת החגי לשוני משפחת השוני לאצני משפחת האצני לערי משפחת הערי לארואלי משפחת הארואלי לארלי משפחת הארלי. אלה משפחות בני גד לפקודיהם ארבעים אלף וחמש מאות. בני יהודה ער ואונן וימת ער ואונן בארץ כנען. ויהי בני יהודה למשפחותם לשלה משפחת השלני לפרץ משפחת הפרצי לזרח משפחת הזרחי. ובני פרץ היו לחצרון משפחת החצרני לחמול משפחת החמולי. אלה משפחות יהודה לפקודיהם ששה ושבעים אלף וחמש מאות. בני יששכר למשפחותם תולע משפחת התולעי לפוה משפחת הפוני. לישוב משפחת הישובי לשמרון משפחת השמרוני. אלה משפחות יששכר לפקודיהם ארבעה וששים אלף ומאתים. בני זבולן למשפחותם לסרד משפחת הסרדי לאלון משפחת האלוני ליחלאל משפחת היחלאלי. אלה משפחות הזבולני לפקודיהם ששים אלף וחמש מאות. בני יוסף למשפחותם בני מנשה ואפרים. בני מנשה אשריאל אשר ילדה פלגשו הארמית את מכיר אבי הגלעד. ויקח מכיר אשה לחפים ולשופים ושם אחותו מעכה. ושם בן שלפחד בנות ולא בנים. ותהי מלכה בת צלפחד לנעה ותלצה חגלה מלכה ותרצה. אלה משפחות מנשה ופקודיהם חמשים ושנים אלף ושבע מאות. ואלה בני אפרים למשפחותם לשותלח משפחת השותלחי לבכר משפחת הבכרי לתחן משפחת התחני. ואלה בני שותלח לעדן משפחת העדני. אלה משפחות בני אפרים לפקודיהם שלשים ושנים אלף וחמש מאות. אלה בני יוסף למשפחותם. אלה משפחות בנימן למשפחותם לבלע משפחת הבלעי לאשבל משפחת האשבלי לאחירם משפחת האחירמי. לשופם משפחת השופמי לחופם משפחת החופמי. ויהי בלע בנים ארד ונעמן ארד משפחת הארדי לנעמן משפחת הנעמני. אלה בני בנימן למשפחותם ופקודיהם חמשה וארבעים אלף ושש מאות. אלה בני דן למשפחותם לשוחם משפחת השוחמי. אלה משפחות דן למשפחותם. כל משפחות השוחמי לפקודיהם ארבעים אלף וארבע מאות. בני אשר למשפחותם לימנה משפחת הימנה לישוי משפחת הישוי לבריעה משפחת הבריעי. לבני בריעה לחבר משפחת החברי למלכיאל משפחת המלכיאלי. ושם בת אשר שרח. אלה משפחות בני אשר לפקודיהם שלשה וחמשים אלף וארבע מאות. בני נפתלי למשפחותם ליחצאל משפחת היחצאלי לגוני משפחת הגוני. ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי. אלה משפחות נפתלי למשפחותם לפקודיהם חמשה וארבעים אלף וארבע מאות. אלה פקודי בני ישראל ששת מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים ושלשה אלף ומאתים וחמשים. ויהי בני ישראל במדבר סיני ויפקדם משה ואלעזר הכהן ויאמר יהוה אל משה: אל תפקד את בני ישראל ואתה לא תפקד בתוכם. כי אמר יהוה אליהם: מות ימותו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפנה וכיהושע בן נון.

פרשת פנחס בלקנה.

פרשת בלקנה: מה ראתה שנה זו לשנות את כולם? אלא שנה זו שנתנה לישראל את פנחס שהרג את זמרי ועל ידי כן נתרצה הקב"ה לישראל. ולמה נקראת בלקנה? שבלק הוא שהביא את בלעם לקלל את ישראל. ומה ראה בלעם לעשות כן? שהיה יודע שאין הקב"ה שונא דבר כשונא את הזנות. ומה עשה בלעם? הלך ויעץ לבלק שיעמיד נשים יפות בשוק ויזנו עם ישראל. ומה עשה בלק? הלך ועשה כן. ומה עשו הנשים? יצאו ועמדו בשוק ונתנו עיניהן בישראל. ומה עשו ישראל? הלכו אחריהן. ומה עשו הנשים? כיון שראו את ישראל שהלכו אחריהן נתנו עיניהן בהן. ומה עשו ישראל? הלכו אחריהן. ומה עשו הנשים? כיון שראו שישראל הולכים

לפני מי אתה עומד? ואפילו לפני מי שאתה עתיד ליתן דין וחשבון, לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שנאמר: «ויהי אחרי הדברים האלה ויהי האלהים נסה את אברהם»(1). ואומר: «נסה ה' את הצדיק»(2). ואומר: «כי בוחן צרופות ה' ורואה כליות ולב». ואומר: «בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ולבי». ואומר: «כי בחנתנו אלהים צרפתנו כצרוף כסף». ואומר: «כי לא נשאתנו כי בחנתנו אלהים ותצרפנו כמצרף כסף». ואומר: «כי בחנת לבב ישרת לי». ואומר: «בחן ה' צדיק». ואומר: «ה' בחן ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו». ואומר: «בחן ה' יצרף וכור כסף». ואומר: «בחנתי בלילה עמי צרפתני בל תמצא זמותי בל יעבר פי». ואומר: «בחנתיך בעשרה נסיונות ולא נתלית ב

ויקרא יא. יא. יב.

(א) ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה׳.

ויהי בשנת עשרים לארתחשסתא מלכא פרסאי ואנא הויתי קדם מלכא כד יין קדמוהי ואשא ית יינא ואהב קדם מלכא ולא הויתי בישא קדמוהי. ואמר לי מלכא מה אנפיך בישין ארום לא בישא את אלהין לית דא אלא בישת לבא ודחלתא לחדא. ואמרית קדם מלכא מלכא לעלם יתקיים לא יחוור אנפי ארום איך לא יתבהתון אנפי כד קרתא בית קברי אבהתי חריבא ותרעהא יקידין באשא. ואמר לי מלכא מה את בעי ואצלית קדם אלהא דשמיא. ואמרית קדם מלכא אין על מלכא טב ואין שפר קדמך שלחני ליהודא לות קרתא בית קברי אבהתי ואבנינה. ואמר לי מלכא וסגניתא יתיב לידוהי עמי עד זמן דתתוב. ויהב לי זמן ואמרית קדמוהי. ואין על מלכא טב יתיהב לי אגרון לות פחותי עבר נהרא דיעברון יתי עד דאתי ליהודא. ואגרון לות אסף נטר פרדיסא דמלכא דיתן לי קנין לקרויי תרעי בירתא דעל בית אלהא ולשור קרתא ולבית עלא דעתיד אנא למיעל בה. ויהב לי מלכא כפנדכר טבא מלכא ושלחני. ואתיתי לות פחותי עבר נהרא ויהבית להון אגרוני מלכא והוא שלח עמי רברבי חילא וגיסין. ושמעו סנבלט חורונאה ותוביה עבדא עמונאה ועכרו קדמוהי בישא רבא ארום אתא גבר דבעי טב לבני ישראל. והוה כד שמעית ואתבהלת לה. ואסיק לי בליליא אנא וגוברין זעירין עמי ולא חויתי לגבר מא דיהב אלהי בלבבי למעבד עם יהודאי ואף בעירא לית עמי אלא בעירא דאנא רכיב עלוהי. ונפקית בתרע גיא בליליא ולות עין תנינא ולות תרע זבלא ומסתכל בשורי קרתא דאתרעין באשא ותרעהא יקידין בנורא. ועברית לות תרע מבוע ולות בריכת מלכא ולא הוה אתרא דיעבר בעירא דרכיב עלוהי. ואסיקית בליליא בנחלא ומסתכל בשורא ואתיבית ועלית בתרע גיא ואתיבית. והפחין לא ידעין אן אזלית ומא אנא עביד ועד כדין לגברין יהודאין כהניא וחירין ורברבין וסגניא ושאר עבדי עבידתא לא חויתי להון עד כדין. ואמרית לגברין אנתון חזיין ית בישתא דאנא בה ארום ירושלם חריבא ותרעהא יקידין באשא תיתו ונבנה ית שור ירושלם ולא נהוי עוד חסדא. ואחויתי להון ארום טבת אלהי עלי ואף פתגמי מלכא דאמרו לי. ואמרו קומו ונבני ותקפו ידיהון לטב. והא סנבלט חורונאה וטוביה עבדא עמונאה וגשם אזדהרו בנא ואמרו מה פתגמא הדין דאנתון עבדין מרדין אנתון במלכא. ואתיבית יתהון ואמרית להון אלהא דשמיא הוא יצלח לנא ואנחנא עבדוהי נקום ונבני ואנתון לא אחסדא ולא זכותא ולא דוכרנא לכון בירושלם.

(א) ויהי בשנת עשרים . וגו׳. וגו׳.

ויקרא יא. יא. יב.

(א) ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה׳.

ויהי בשנת עשרים לארתחשסתא מלכא פרסאי ואנא הויתי קדם מלכא כד יין קדמוהי ואשא ית יינא ואהב קדם מלכא ולא הויתי בישא קדמוהי. ואמר לי מלכא מה אנפיך בישין ארום לא בישא את אלהין לית דא אלא בישת לבא ודחלתא לחדא. ואמרית קדם מלכא מלכא לעלם יתקיים לא יחוור אנפי ארום איך לא יתבהתון אנפי כד קרתא בית קברי אבהתי חריבא ותרעהא יקידין באשא. ואמר לי מלכא מה את בעי ואצלית קדם אלהא דשמיא. ואמרית קדם מלכא אין על מלכא טב ואין שפר קדמך שלחני ליהודא לות קרתא בית קברי אבהתי ואבנינה. ואמר לי מלכא וסגניתא יתיב לידוהי עמי עד זמן דתתוב. ויהב לי זמן ואמרית קדמוהי. ואין על מלכא טב יתיהב לי אגרון לות פחותי עבר נהרא דיעברון יתי עד דאתי ליהודא. ואגרון לות אסף נטר פרדיסא דמלכא דיתן לי קנין לקרויי תרעי בירתא דעל בית אלהא ולשור קרתא ולבית עלא דעתיד אנא למיעל בה. ויהב לי מלכא כפנדכר טבא מלכא ושלחני. ואתיתי לות פחותי עבר נהרא ויהבית להון אגרוני מלכא והוא שלח עמי רברבי חילא וגיסין. ושמעו סנבלט חורונאה ותוביה עבדא עמונאה וגשם אזדהרו בנא ואמרו מה פתגמא הדין דאנתון עבדין מרדין אנתון במלכא. ואתיבית יתהון ואמרית להון אלהא דשמיא הוא יצלח לנא ואנחנא עבדוהי נקום ונבני ואנתון לא אחסדא ולא זכותא ולא דוכרנא לכון בירושלם.

ויקרא יא. יא. יב.

(א) ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה׳.

ויהי בשנת עשרים לארתחשסתא מלכא פרסאי ואנא הויתי קדם מלכא כד יין קדמוהי ואשא ית יינא ואהב קדם מלכא ולא הויתי בישא קדמוהי. ואמר לי מלכא מה אנפיך בישין ארום לא בישא את אלהין לית דא אלא בישת לבא ודחלתא לחדא. ואמרית קדם מלכא מלכא לעלם יתקיים לא יחוור אנפי ארום איך לא יתבהתון אנפי כד קרתא בית קברי אבהתי חריבא ותרעהא יקידין באשא. ואמר לי מלכא מה את בעי ואצלית קדם אלהא דשמיא. ואמרית קדם מלכא אין על מלכא טב ואין שפר קדמך שלחני ליהודא לות קרתא בית קברי אבהתי ואבנינה. ואמר לי מלכא וסגניתא יתיב לידוהי עמי עד זמן דתתוב. ויהב לי זמן ואמרית קדמוהי. ואין על מלכא טב יתיהב לי אגרון לות פחותי עבר נהרא דיעברון יתי עד דאתי ליהודא. ואגרון לות אסף נטר פרדיסא דמלכא דיתן לי קנין לקרויי תרעי בירתא דעל בית אלהא ולשור קרתא ולבית עלא דעתיד אנא למיעל בה. ויהב לי מלכא כפנדכר טבא מלכא ושלחני. ואתיתי לות פחותי עבר נהרא ויהבית להון אגרוני מלכא והוא שלח עמי רברבי חילא וגיסין. ושמעו סנבלט חורונאה ותוביה עבדא עמונאה וגשם אזדהרו בנא ואמרו מה פתגמא הדין דאנתון עבדין מרדין אנתון במלכא. ואתיבית יתהון ואמרית להון אלהא דשמיא הוא יצלח לנא ואנחנא עבדוהי נקום ונבני ואנתון לא אחסדא ולא זכותא ולא דוכרנא לכון בירושלם.

(א) ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה׳.

ויקרא יא. יא. יב.

(א) ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה׳.

ויהי בשנת עשרים לארתחשסתא מלכא פרסאי ואנא הויתי קדם מלכא כד יין קדמוהי ואשא ית יינא ואהב קדם מלכא ולא הויתי בישא קדמוהי. ואמר לי מלכא מה אנפיך בישין ארום לא בישא את אלהין לית דא אלא בישת לבא ודחלתא לחדא. ואמרית קדם מלכא מלכא לעלם יתקיים לא יחוור אנפי ארום איך לא יתבהתון אנפי כד קרתא בית קברי אבהתי חריבא ותרעהא יקידין באשא. ואמר לי מלכא מה את בעי ואצלית קדם אלהא דשמיא. ואמרית קדם מלכא אין על מלכא טב ואין שפר קדמך שלחני ליהודא לות קרתא בית קברי אבהתי ואבנינה. ואמר לי מלכא וסגניתא יתיב לידוהי עמי עד זמן דתתוב. ויהב לי זמן ואמרית קדמוהי. ואין על מלכא טב יתיהב לי אגרון לות פחותי עבר נהרא דיעברון יתי עד דאתי ליהודא. ואגרון לות אסף נטר פרדיסא דמלכא דיתן לי קנין לקרויי תרעי בירתא דעל בית אלהא ולשור קרתא ולבית עלא דעתיד אנא למיעל בה. ויהב לי מלכא כפנדכר טבא מלכא ושלחני. ואתיתי לות פחותי עבר נהרא ויהבית להון אגרוני מלכא והוא שלח עמי רברבי חילא וגיסין. ושמעו סנבלט חורונאה ותוביה עבדא עמונאה וגשם אזדהרו בנא ואמרו מה פתגמא הדין דאנתון עבדין מרדין אנתון במלכא. ואתיבית יתהון ואמרית להון אלהא דשמיא הוא יצלח לנא ואנחנא עבדוהי נקום ונבני ואנתון לא אחסדא ולא זכותא ולא דוכרנא לכון בירושלם.

(א) ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה׳.

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: «ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?» ਉਹ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ: «ਇਹ ਆਗਿਆ ਦਿਓ ਕਿ ਮੇਰੇ ਇਹ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੁਹਾਡੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਣ।» ਯਿਸੂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ: «ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਮੰਗਦੇ ਹੋ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਪਿਆਲਾ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਮੈਂ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ?» ਉਹ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: «ਅਸੀਂ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।» ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: «ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਪਿਆਲਾ ਤਾਂ ਪੀਓਗੇ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ ਜਾਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਣਾ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦਿਆਂ, ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲੇਗਾ।»

ਦਸ ਚੇਲੇ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਰੋਹ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕਿਹਾ: «ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਗੋਂ ਜੋ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਸੇਵਕ ਬਣੇ, ਅਤੇ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਮੁਖੀਆ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਦਾਸ ਬਣੇ; ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਾਣ ਦੇਣ ਆਇਆ ਹੈ।»

ਜਦੋਂ ਉਹ ਯਰੀਹੋ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਤੁਰੀ। ਅਤੇ ਵੇਖੋ, ਦੋ ਅੰਨ੍ਹੇ ਜਿਹੜੇ ਰਾਹ ਦੇ ਕੰਢੇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਯਿਸੂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ: «ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਦਯਾ ਕਰ!» ਭੀੜ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਝਿੜਕਿਆ ਕਿ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ, ਪਰ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚੀ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ: «ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਦਯਾ ਕਰ!» ਯਿਸੂ ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ: «ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਰਾਂ?» ਉਹ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: «ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ, ਇਹ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣ।» ਤਦ ਯਿਸੂ ਨੇ ਤਰਸ ਖਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਛੋਹਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੁਰੰਤ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਉਹ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਤੁਰੇ।

ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿੱਚ ਯਿਸੂ ਦਾ ਜੈਕਾਰੇ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ

ਜਦੋਂ ਉਹ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਏ ਅਤੇ ਜ਼ੈਤੂਨ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਬੈਤਫ਼ਗਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੋ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਭੇਜਿਆ: ਤੁਸੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਓ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਤੁਰੰਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਗਧੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਮਿਲੇਗਾ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲਿਆਓ। ਜੇ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਖਿਓ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੋ ਨਬੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇ ਕਿ

(1) ਜ਼ਕ. 9:9; ਯਸਾ. 62:11.

ਸੀਯੋਨ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਖੋ, ਵੇਖ, ਤੇਰਾ ਰਾਜਾ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਮਰ ਹੈ ਅਤੇ ਗਧੀ ਉੱਤੇ ਅਰਥਾਤ ਬੋਝ ਢੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਹੈ।[1]

ਚੇਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਗਧੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਆਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾਇਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਵਿਛਾਏ, ਕਈਆਂ ਨੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਕੱਟ ਕੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖਿਲਾਰੀਆਂ। ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਉੱਚੀ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ: «ਹੋਸ਼ਾਨਾ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ! ਧੰਨ ਹੈ ਉਹ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ! ਅੱਤ ਉੱਚਿਆਈ ਵਿੱਚ ਹੋਸ਼ਾਨਾ!» ਜਦੋਂ ਉਹ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹਿੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ: «ਇਹ ਕੌਣ ਹੈ?» ਭੀੜ ਨੇ ਕਿਹਾ: «ਇਹ ਯਿਸੂ ਨਬੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾਸਰਤ ਗਲੀਲ ਦਾ ਹੈ।»

ਯਿਸੂ ਨੇ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚ ਵੇਚਦੇ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਰਾਫ਼ਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ ਅਤੇ ਕਬੂਤਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੌਂਕੀਆਂ ਉਲਟ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ: «ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਘਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਘਰ ਕਹਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਨੂੰ ਡਾਕੂਆਂ ਦੀ ਖੋਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋ।»[2] ਅੰਨ੍ਹੇ ਅਤੇ ਲੰਙੇ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਜਾਜਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਉਹ ਅਚਰਜ ਕੰਮ ਵੇਖੇ ਜੋ ਉਹ ਨੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ: «ਹੋਸ਼ਾਨਾ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ!» ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: «ਕੀ ਤੂੰ ਸੁਣਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?» ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: «ਹਾਂ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਦੇ ਬਾਲਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਣੀ ਉਸਤਤ ਪੂਰੀ ਕਰਾਈ?»[3] ਤਦ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਗਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਥਅਨੀਆ ਨੂੰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਰਾਤ ਕੱਟੀ।

(1) ਜ਼ਕ. 9:9. (2) ਯਸਾ. 56:7; ਯਿਰ. 7:11.

ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਗਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ। ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਰਾਹ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹਰਾ ਹਰਾ ਹੰਜੀਰ ਦਾ ਰੁੱਖ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਪੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਾ ਲੱਭਾ। ਤਦ ਉਹ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: «ਹੁਣ ਤੋਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਫਲ ਨਾ ਲੱਗੇ!» ਅਤੇ ਹੰਜੀਰ ਦਾ ਰੁੱਖ ਤੁਰੰਤ ਸੁੱਕ ਗਿਆ। ਚੇਲੇ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ: «ਹੰਜੀਰ ਦਾ ਰੁੱਖ ਇੱਕਦਮ ਕਿਵੇਂ ਸੁੱਕ ਗਿਆ?» ਯਿਸੂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ: «ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੰਦੇਹ ਨਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਹ ਕੰਮ ਜੋ ਹੰਜੀਰ ਦੇ ਰੁੱਖ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋਗੇ ਸਗੋਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਵੀ ਆਖੋ ਕਿ ਉੱਠ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਪੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਮੰਗੋਗੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ।»

ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਜਾਜਕ ਅਤੇ ਪਰਜਾ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਆਏ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ: «ਤੂੰ ਕਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈਂ? ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ?» ਯਿਸੂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ: «ਮੈਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਪੁੱਛਾਂਗਾ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਓ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਯੂਹੰਨਾ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਕਿੱਥੋਂ ਸੀ? ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ?» ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ: «ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਖੀਏ ਕਿ ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਆਖੇਗਾ: ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ? ਅਤੇ ਜੇ ਆਖੀਏ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਭੀੜ ਦਾ ਡਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਨਬੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।» ਤਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ: «ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ।» ਉਹ ਨੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ: «ਮੈਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।»

ספר זכריה פרק א

ב ה׳ קָצַף עַל־אֲבֹתֵיכֶם קָצֶף. ג וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שׁוּבוּ אֵלַי נְאֻם־יְהוָה צְבָאוֹת וְאָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת. ד אַל־תִּהְיוּ כַּאֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר קָרְאוּ אֲלֵיהֶם הַנְּבִיאִים הָרִאשֹׁנִים לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שׁוּבוּ נָא מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וּמֵעֲלִילוֹתֵיכֶם הָרָעוֹת וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִקְשִׁיבוּ אֵלַי נְאֻם־יְהוָה. ה אֲבוֹתֵיכֶם אַיֵּה הֵם וְהַנְּבִיאִים הֲלְעוֹלָם יִחְיוּ. ו אַךְ דְּבָרַי וְחֻקַּי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים הֲלֹא הִשִּׂיגוּ אֲבוֹתֵיכֶם וַיָּשׁוּבוּ וַיֹּאמְרוּ כַּאֲשֶׁר זָמַם יְהוָה צְבָאוֹת לַעֲשׂוֹת לָנוּ כִּדְרָכֵינוּ וְכַעֲלִילוֹתֵינוּ כֵּן עָשָׂה אִתָּנוּ׃

ז בְּיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ שְׁבָט בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְדָרְיָוֶשׁ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־זְכַרְיָה בֶּן־בֶּרֶכְיָה בֶּן־עִדּוֹ הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ ח רָאִיתִי הַלַּיְלָה וְהִנֵּה־אִישׁ רֹכֵב עַל־סוּס אָדֹם וְהוּא עֹמֵד בֵּין־הַהֲדַסִּים אֲשֶׁר בַּמְּצֻלָה וְאַחֲרָיו סוּסִים אְדֻמִּים שְׂרֻקִּים וּלְבָנִים׃ ט וָאֹמַר מִי־אֵלֶּה אֲדֹנִי וַיֹּאמֶר אֵלַי הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי אֲנִי אַרְאֶךָּ מִי־אֵלֶּה׃ י וַיַּעַן הָאִישׁ הָעֹמֵד בֵּין־הַהֲדַסִּים וַיֹּאמֶר אֵלֶּה אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוָה לְהִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ׃ יא וַיַּעֲנוּ אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה הָעֹמֵד בֵּין־הַהֲדַסִּים וַיֹּאמְרוּ הִתְהַלַּכְנוּ בָאָרֶץ וְהִנֵּה כָל־הָאָרֶץ יוֹשֶׁבֶת וְשֹׁקֶטֶת׃ יב וַיַּעַן מַלְאַךְ יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה צְבָאוֹת עַד־מָתַי אַתָּה לֹא־תְרַחֵם אֶת־יְרוּשָׁלַ͏ִם וְאֶת־עָרֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר זָעַמְתָּה זֶה שִׁבְעִים שָׁנָה׃ יג וַיַּעַן יְהוָה אֶת־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי דְּבָרִים טוֹבִים דְּבָרִים נִחֻמִים׃ יד וַיֹּאמֶר אֵלַי הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי קְרָא לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת קִנֵּאתִי לִירוּשָׁלַ͏ִם וְלִצִיּוֹן קִנְאָה גְדוֹלָה׃ טו וְקֶצֶף גָּדוֹל אֲנִי קֹצֵף עַל־הַגּוֹיִם הַשַּׁאֲנַנִּים אֲשֶׁר אֲנִי קָצַפְתִּי מְעָט וְהֵמָּה עָזְרוּ לָרָעָה׃ טז לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁבְתִּי לִירוּשָׁלַ͏ִם בְּרַחֲמִים בֵּיתִי יִבָּנֶה בָהּ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וְקָו יִנָּטֶה עַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ יז עוֹד קְרָא לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד תְּפוּצֶינָה עָרַי מִטּוֹב וְנִחַם יְהוָה עוֹד אֶת־צִיּוֹן וּבָחַר עוֹד בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ יח וָאֶשָּׂא אֶת־עֵינַי וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה אַרְבָּעָה קְרָנוֹת׃ יט וָאֹמַר אֶל־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי מָה־אֵלֶּה וַיֹּאמֶר אֵלַי אֵלֶּה הַקְּרָנוֹת אֲשֶׁר זֵרוּ אֶת־יְהוּדָה וְאֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ כ וַיַּרְאֵנִי יְהוָה אַרְבָּעָה חָרָשִׁים׃ כא וָאֹמַר מָה־אֵלֶּה בָּאִים לַעֲשׂוֹת וַיֹּאמֶר לֵאמֹר אֵלֶּה הַקְּרָנוֹת אֲשֶׁר זֵרוּ אֶת־יְהוּדָה מִבְּלִי־אִישׁ רֹאשׁ וְאֵלֶּה בָּאִים לְהַחֲרִיד אוֹתָם לְיַדּוֹת אֶת־קַרְנוֹת הַגּוֹיִם הָרָמִים קֶרֶן עַל־אֶרֶץ יְהוּדָה לְזָרוֹתָהּ׃

ב א וָאֶשָּׂא אֶת־עֵינַי וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה־אִישׁ וּבְיָדוֹ חֶבֶל מִדָּה׃ ב וָאֹמַר אָנָה אַתָּה הֹלֵךְ וַיֹּאמֶר אֵלַי לָמֹד אֶת־יְרוּשָׁלַ͏ִם וְלִרְאוֹת כַּמָּה רָחְבָּהּ וְכַמָּה אָרְכָּהּ׃ ג וְהִנֵּה הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי יוֹצֵא וּמַלְאָךְ אַחֵר יוֹצֵא לִקְרָאתוֹ׃ ד וַיֹּאמֶר אֵלָיו רֻץ דַּבֵּר אֶל־הַנַּעַר הַזֶּה לֵאמֹר פְּרָזוֹת תֵּשֵׁב יְרוּשָׁלַ͏ִם מֵרֹב אָדָם וּבְהֵמָה בְּתוֹכָהּ׃ ה וַאֲנִי אֶהְיֶה־לָּהּ נְאֻם־יְהוָה חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְלִכָבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ׃ ו הוֹי הוֹי וְנֻסוּ מֵאֶרֶץ צָפוֹן נְאֻם־יְהוָה כִּי כְאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פֵּרַשְׂתִּי אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ ז הוֹי צִיּוֹן הִמָּלְטִי יוֹשֶׁבֶת בַּת־בָּבֶל׃ ח כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אַחַר כָּבוֹד שְׁלָחַנִי אֶל־הַגּוֹיִם הַשֹּׁלְלִים אֶתְכֶם כִּי הַנֹּגֵעַ בָּכֶם נֹגֵעַ בְּבָבַת עֵינוֹ׃ ט כִּי הִנְנִי מֵנִיף אֶת־יָדִי עֲלֵיהֶם וְהָיוּ בַז לְעַבָדֵיהֶם וִידַעְתֶּם כִּי יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחָנִי׃ י רָנִּי וְשִׂמְחִי בַּת־צִיּוֹן כִּי הִנְנִי בָא וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכֵךְ נְאֻם־יְהוָה׃ יא וְנִלְווּ גוֹיִם רַבִּים אֶל־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהָיוּ לִי לְעָם וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכֵךְ וְיָדַעַתְּ כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחַנִי אֵלָיִךְ׃ יב וְנָחַל יְהוָה אֶת־יְהוּדָה חֶלְקוֹ עַל־אַדְמַת הַקֹּדֶשׁ וּבָחַר עוֹד בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ יג הַס כָּל־בָּשָׂר מִפְּנֵי יְהוָה כִּי נֵעוֹר מִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ׃

ג א וַיַּרְאֵנִי אֶת־יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לִפְנֵי מַלְאַךְ יְהוָה וְהַשָּׂטָן עֹמֵד עַל־יְמִינוֹ לְשִׂטְנוֹ׃ ב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן יִגְעַר יְהוָה בָּךְ הַשָּׂטָן וְיִגְעַר יְהוָה בָּךְ הַבּוֹחֵר בִּירוּשָׁלָ͏ִם הֲלוֹא זֶה אוּד מֻצָּל מֵאֵשׁ׃ ג וִיהוֹשֻׁעַ הָיָה לָבוּשׁ בְּגָדִים צוֹאִים וְעֹמֵד לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ׃ ד וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֶל־הָעֹמְדִים לְפָנָיו לֵאמֹר הָסִירוּ הַבְּגָדִים הַצוֹאִים מֵעָלָיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו רְאֵה הֶעֱבַרְתִּי מֵעָלֶיךָ עֲוֹנֶךָ וְהַלְבֵּשׁ אֹתְךָ מַחֲלָצוֹת׃ ה וָאֹמַר יָשִׂימוּ צָנִיף טָהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וַיָּשִׂימוּ הַצָּנִיף הַטָּהוֹר עַל־רֹאשׁוֹ וְהַבְּגָדִים הִלְבִּישׁוּ אֹתוֹ וּמַלְאַךְ יְהוָה עֹמֵד׃ ו וַיָּעַד מַלְאַךְ יְהוָה בִּיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ ז כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־בִּדְרָכַי תֵּלֵךְ וְאִם־אֶת־מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר וְגַם־אַתָּה תָּדִין אֶת־בֵּיתִי וְגַם תִּשְׁמֹר אֶת־חֲצֵרָי וְנָתַתִּי לְךָ מַהְלָכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה׃ ח שְׁמַע־נָא יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אַתָּה וְרֵעֶיךָ הַיֹּשְׁבִים לְפָנֶיךָ כִּי אַנְשֵׁי מוֹפֵת הֵמָּה כִּי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־עַבְדִּי צֶמַח׃ ט כִּי הִנֵּה הָאֶבֶן אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ עַל־אֶבֶן אַחַת שִׁבְעָה עֵינָיִם הִנְנִי מְפַתֵּחַ פִּתֻּחָהּ נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת וּמָשַׁשְׁתִּי אֶת־עֲוֹן הָאָרֶץ הַהִוא בְּיוֹם אֶחָד׃ י בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם־יְהוָה צְבָאוֹת תִּקְרְאוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ תַּחַת גֶּפֶן וְתַחַת תְּאֵנָה׃

ד א וַיָּשָׁב הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיְעִירֵנִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר יֵעוֹר מִשְּׁנָתוֹ׃ ב וַיֹּאמֶר אֵלַי מַה־אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר רָאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כֻּלָּהּ וְגֻלָהּ עַל־רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נֵרֹתֶיהָ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוּצָקוֹת לַנֵּרוֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁהּ׃ ג וּשְׁנַיִם זֵתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִימִין הַגֻּלָה וְאֶחָד עַל־שְׂמֹאלָהּ׃ ד וָאַעַן וָאֹמַר אֶל־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי לֵאמֹר מָה־אֵלֶּה אֲדֹנִי׃ ה וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲלֹא יָדַעְתָּ מָה־אֵלֶּה וָאֹמַר לֹא אֲדֹנִי׃ ו וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר זֶה דְּבַר־יְהוָה אֶל־זְרֻבָּבֶל לֵאמֹר לֹא בְחַיִל וְלֹא בְכֹחַ כִּי אִם־בְּרוּחִי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ ז מִי־אַתָּה הַר הַגָּדוֹל לִפְנֵי זְרֻבָּבֶל לְמִישֹׁר וְהוֹצִיא אֶת־הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה תְּשֻׂאוֹת חֵן חֵן לָהּ׃ ח וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ ט יְדֵי זְרֻבָּבֶל יִסְּדוּ הַבַּיִת הַזֶּה וְיָדָיו תְּבַצַּעְנָה וְיָדַעְתָּ כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃ י כִּי מִי בָז לְיוֹם קְטַנּוֹת וְשָׂמְחוּ וְרָאוּ אֶת־הָאֶבֶן הַבְּדִיל בְּיַד זְרֻבָּבֶל שִׁבְעָה־אֵלֶּה עֵינֵי יְהוָה הֵמָּה מְשׁוֹטְטִים בְּכָל־הָאָרֶץ׃ יא וָאַעַן וָאֹמַר אֵלָיו מָה שְׁתֵּי זֵיתִים הָאֵלֶּה עַל־יְמִין הַמְּנוֹרָה וְעַל־שְׂמֹאלָהּ׃ יב וָאַעַן שֵׁנִית וָאֹמַר אֵלָיו מָה שְׁתֵּי שִׁבֳּלֶת הַזֵּתִים אֲשֶׁר בְּיַד שְׁנֵי צַנְתְּרוֹת הַזָּהָב הַמְרִיקִים מֵעֲלֵיהֶם הַזָּהָב׃ יג וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר הֲלֹא יָדַעְתָּ מָה־אֵלֶּה וָאֹמַר לֹא אֲדֹנִי׃ יד וַיֹּאמֶר אֵלֶּה שְׁנֵי בְנֵי־הַיִּצְהָר הָעֹמְדִים עַל־אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃

ה א וָאָשׁוּב וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה מְגִלָּה עָפָה׃ ב וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה־אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר אֲנִי רֹאֶה מְגִלָּה עָפָה אָרְכָּהּ עֶשְׂרִים אַמָּה וְרָחְבָּהּ עֲשֶׂר אַמּוֹת׃ ג וַיֹּאמֶר אֵלַי זֹאת הָאָלָה הַיֹּצֵאת עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ כִּי כָל־הַגֹּנֵב מִזֶּה כַּמֹּהָ נִקָּה וְכָל־הַנִּשְׁבָּע מִזֶּה כַּמֹּהָ נִקָּה׃ ד הוֹצֵאתִיהָ נְאֻם־יְהוָה צְבָאוֹת וּבָאָה אֶל־בֵּית הַגַּנָּב וְאֶל־בֵּית הַנִּשְׁבָּע בִּשְׁמִי לַשָּׁקֶר וְלָנָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְכִלָּתוּ וְאֶת־עֵצָיו וְאֶת־אֲבָנָיו׃ ה וַיֵּצֵא הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי שָׂא־נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מָה־הַיּוֹצֵאת הַזֹּאת׃ ו וָאֹמַר מָה הִוא וַיֹּאמֶר זֹאת הָאֵיפָה הַיּוֹצֵאת וַיֹּאמֶר זֹאת עֵינָם בְּכָל־הָאָרֶץ׃ ז וְהִנֵּה כִכַּר־עוֹפֶרֶת נְשֵׂאת וְזֹאת אִשָּׁה אַחַת יוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ הָאֵיפָה׃ ח וַיֹּאמֶר זֹאת הָרִשְׁעָה וַיַּשְׁלֵךְ אֹתָהּ אֶל־תּוֹךְ הָאֵיפָה וַיַּשְׁלֵךְ אֶת־אֶבֶן הָעוֹפֶרֶת אֶל־פִּיהָ׃ ט וָאֶשָּׂא אֶת־עֵינַי וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה שְׁתַּיִם נָשִׁים יוֹצְאוֹת וְרוּחַ בִּכְנָפֵיהֶן וְלָהֵנָּה כְנָפַיִם כִּכַנְפֵי הַחֲסִידָה וַתִּשֶּׂאנָה אֶת־הָאֵיפָה בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמָיִם׃ י וָאֹמַר אֶל־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי אָנָה הֵנָּה מוֹלִכוֹת אֶת־הָאֵיפָה׃ יא וַיֹּאמֶר אֵלַי לִבְנוֹת לָהּ בַּיִת בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וְהוּכַן וְהֻנִּיחָה שָׁם עַל־מְכוֹנָתָהּ׃

ו א וָאָשׁוּב וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה אַרְבָּעָה רְכָבִים יוֹצְאִים מִבֵּין שְׁנֵי הָהָרִים וְהָהָרִים הָרֵי נְחֹשֶׁת׃ ב בָּרֶכֶב הָרִאשׁוֹן סוּסִים אְדֻמִּים וּבָרֶכֶב הַשֵּׁנִי סוּסִים שְׁחֹרִים׃ ג וּבָרֶכֶב הַשְּׁלִשִׁי סוּסִים לְבָנִים וּבָרֶכֶב הָרְבִיעִי סוּסִים בְּרֻדִּים אֲמֻצִּים׃ ד וָאַעַן וָאֹמַר אֶל־הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי מָה־אֵלֶּה אֲדֹנִי׃ ה וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ וַיֹּאמֶר אֵלַי אֵלֶּה יֹצְאוֹת אַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם מִתְיַצְּבוֹת מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃ ו אֲשֶׁר הָרֶכֶב בּוֹ הַסּוּסִים הַשְּׁחֹרִים יֹצְאִים אֶל־אֶרֶץ צָפוֹן וְהַלְּבָנִים יָצְאוּ אַחֲרֵיהֶם וְהָאֲלָמִים יָצְאוּ אֶל־אֶרֶץ הַתֵּימָן׃ ז וְהָאֲדֻמִּים יָצְאוּ וַיְבַקְּשׁוּ לָלֶכֶת לְשׁוֹטֵט בָּאָרֶץ וַיֹּאמֶר לְכוּ שׁוֹטְטוּ בָאָרֶץ וַיִּשְׁטְטוּ בָאָרֶץ׃ ח וַיִּקְרָא אֵלַי וַיְדַבֵּר אֵלַי לֵאמֹר רְאֵה הַיֹּצְאִים אֶל־אֶרֶץ צָפוֹן הֵנִיחוּ אֶת־רוּחִי בְּאֶרֶץ צָפוֹן׃ ט וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ י קַח מֵאֵת הַגָּלוּת מֵאֵת חֶלְדַּי מֵאֵת טוֹבִיָּה וּמֵאֵת יְדַעְיָה וּבָאתָ אַתָּה בַּיּוֹם הַהוּא וּבָאתָ אֶל־בֵּית יֹאשִׁיָּהוּ בֶן־צְפַנְיָה אֲשֶׁר בָּאוּ מִבָּבֶל׃ יא וְלָקַחְתָּ כֶּסֶף וְזָהָב וְעָשִׂיתָ עֲטָרוֹת וְשַׂמְתָּ בְּרֹאשׁ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל׃ יב וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר הִנֵּה־אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ וּמִתַּחְתָּיו יִצְמָח וּבָנָה אֶת־הֵיכַל יְהוָה׃ יג וְהוּא יִבְנֶה אֶת־הֵיכַל יְהוָה וְהוּא יִשָּׂא הוֹד וְיָשַׁב וְמָשַׁל עַל־כִּסְאוֹ וְהָיָה כֹהֵן עַל־כִּסְאוֹ וַעֲצַת שָׁלוֹם תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם׃ יד וְהָעֲטָרוֹת תִּהְיֶינָה לְחֵלֶם וּלְטוֹבִיָּה וּלְיְדַעְיָה וּלְחֵן בֶּן־צְפַנְיָה לְזִכָּרוֹן בְּהֵיכַל יְהוָה׃ טו וְרָחֲקִים יָבֹאוּ וּבָנוּ בְּהֵיכַל יְהוָה וִידַעְתֶּם כִּי־יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְהָיָה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

ז א וַיְהִי בִּשְׁנַת אַרְבַּע לְדָרְיָוֶשׁ הַמֶּלֶךְ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־זְכַרְיָה בְּאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁעִי בְּכִסְלֵו׃ ב וַיִּשְׁלַח בֵּית־אֵל שַׂר־אֶצֶר וְרֶגֶם מֶלֶךְ וַאֲנָשָׁיו לְחַלּוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה׃ ג לֵאמֹר אֶל־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר לְבֵית יְהוָה צְבָאוֹת וְאֶל־הַנְּבִיאִים לֵאמֹר הַאֶבְכֶּה בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הִנָּזֵר כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי זֶה כַּמָּה שָׁנִים׃ ד וַיְהִי דְבַר־יְהוָה צְבָאוֹת אֵלַי לֵאמֹר׃ ה אֱמֹר אֶל־כָּל־עַם הָאָרֶץ וְאֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר כִּי צַמְתֶּם וְסָפוֹד בַּחֲמִשִּׁי וּבַשְּׁבִיעִי וְזֶה שִׁבְעִים שָׁנָה הֲצוֹם צַמְתֶּם אֹתִי אֲנִי׃ ו וְכִי תֹאכְלוּ וְכִי תִשְׁתּוּ הֲלוֹא אַתֶּם הָאֹכְלִים וְאַתֶּם הַשֹּׁתִים׃ ז הֲלֹא אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר קָרָא יְהוָה בְּיַד הַנְּבִיאִים הָרִאשֹׁנִים בִּהְיוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם יוֹשֶׁבֶת וּשְׁלֵוָה וְעָרֶיהָ סְבִיבֹתֶיהָ וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה יוֹשֵׁב׃ ח וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־זְכַרְיָה לֵאמֹר׃ ט כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת מִשְׁפַּט אֱמֶת שִׁפְטוּ וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עֲשׂוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו׃ י וְאַלְמָנָה וְיָתוֹם גֵּר וְעָנִי אַל־תַּעֲשֹׁקוּ וְרָעַת אִישׁ אָחִיו אַל־תַּחְשְׁבוּ בִּלְבַבְכֶם׃ יא וַיְמָאֲנוּ לְהַקְשִׁיב וַיִּתְּנוּ כָתֵף סוֹרֶרֶת וְאָזְנֵיהֶם הִכְבִּידוּ מִשְּׁמוֹעַ׃ יב וְלִבָּם שָׂמוּ שָׁמִיר מִשְּׁמוֹעַ אֶת־הַתּוֹרָה וְאֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוָה צְבָאוֹת בְּרוּחוֹ בְּיַד הַנְּבִיאִים הָרִאשֹׁנִים וַיְהִי קֶצֶף גָּדוֹל מֵאֵת יְהוָה צְבָאוֹת׃ יג וְהָיָה כַּאֲשֶׁר קָרָא וְלֹא שָׁמְעוּ כֵּן יִקְרְאוּ וְלֹא אֶשְׁמָע אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃ יד וְאֲסָעֲרֵם עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּם וְהָאָרֶץ נָשַׁמָּה אַחֲרֵיהֶם מֵעֹבֵר וּמָשָׁב וַיָּשִׂימוּ אֶרֶץ חֶמְדָּה לְשַׁמָּה׃

ויאמר: «אין לי עצה בדבר זה כי אם לכתוב אגרת אל הרופא ולשאול ממנו עצה בדבר זה». וישלח אגרת אל הרופא ויאמר: «שלום לך ידיד נאמן! אתה יודע כי אין לי בן ואין לי בת כי אם בן אחד ובת אחת, ואני מבקש לשאת אשה לבני ולתת את בתי לאשה, ואין לי עצה בדבר זה כי אם אתה, ואתה יודע כי אין לי איש אחר אשר אשאל בעצתו

ואמר: «אבי! אבי! רכב ישראל ופרשיו!» ולא ראהו עוד. ויחזק באחיזת עיניים ויקרע בגדיו לשנים על מותו. ויקח את אדרת אליהו אשר נפלה ממנו בעלותו השמימה, וישב ויעמוד על שפת הירדן. ויכו במי הירדן ויאמר: «איה אלהי אליהו אף הוא?» ויכו במים וייחצו לכאן ולכאן, ויעבור אלישע.

ויהי כראותו אותו בני הנביאים אשר ביריחו ויאמרו: «רוח אליהו נחה על אלישע!» ויבואו לקראתו וישתחוו לו ארצה. ויאמרו אליו: «הנה נא עמנו בעיר שנים חמשים אנשי חיל, ילכו נא ויבקשו את אדוניך פן נשאו רוח יהוה והשליכו אותו על אחד ההרים או אל אחת הגאיות». ויאמר אלישע: «לא תשלחו!» ויפצירו בו עד בוש ויאמר: «שלחו!» וישלחו חמשים איש ויבקשו שלושה ימים ולא מצאו. וישובו אליו והוא יושב בירחו ויאמר אליהם: «הלא אמרתי לכם לא תלכו?»

ויאמרו אנשי העיר אל אלישע: «הנה נא מושב העיר טוב כאשר אדוני רואה, והמים רעים והארץ משכלת». ויאמר: «קחו לי צלוחית חדשה ושימו שם מלח». וילכו ויקחו ויביאו אליו. ויצא אל מוצא המים וישלך שם מלח ויאמר: «כה אמר יהוה: רפאתי את המים האלה, לא יהיה משם עוד מות ומשכלת». וירפאו המים עד היום הזה כדבר אלישע אשר דבר.

ויעל משם בית אל, והוא עולה בדרך ונערים קטנים יצאו מן העיר ויקלסו בו ויאמרו אליו: «עלה קרח עלה קרח!» ויפן אחריו ויראם ויקללם בשם יהוה. ותצאנה שתי דובות מן היער ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים. וילך משם אל הר הכרמל וישב שם.

סדר פרשיות בספר מלכים.

ויהי בשנת שמונה עשרה למלכות יהורם בן אחאב על ישראל בשומרון, וימלוך שתים עשרה שנה. ויעש הרע בעיני יהוה, רק לא כאביו ואמו, ויסר את מצבת הבעל אשר עשה אביו. ודבק בחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל, לא סר ממנו.

ויהי מישע מלך מואב נוקד, והוא היה מגדל צאן ומשלם למלך ישראל מאה אלף כבשים ומאה אלף אילים צמר. ויהי כמות אחאב ויפשע מואב במלך ישראל. ויצא יהורם המלך ביום ההוא משומרון ויפקד את כל ישראל. וילך ויאמר אל יהושפט מלך יהודה: «המלך מואב פשע בי, התלך אתי למלחמה במואב?» ויאמר: «אעלה, כמוני כמוך, כעמי כעמך, כסוסי כסוסיך». ויאמר: «מה דרך נעלה?» ויאמר: «דרך מדבר אדום».

וילך יהורם ויאסף את כל העם אשר עמו, ויהי כל המחנה שבעת אלפים איש. ויסבו דרך שבעת ימים ולא היה מים למחנה ולבהמה אשר ברגליהם. ויאמר יהושפט: «האין פה נביא ליהוה ונדרשה את יהוה מאתו?» ויען אחד מעבדי יהורם ויאמר: «פה נמצא אלישע בן שפט אשר יצק על ידי אליהו». וילכו אליו יהורם ויהושפט ומלך אדום.

ויאמר אלישע אל יהורם: «מה לי ולך? לך אל נביאי אביך ואל נביאי אמך!» ויאמר אליו יהורם: «לא כי, כי יהוה קרא לשלושת המלכים האלה לתת אותם ביד מואב». ויאמר אלישע: «חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו, כי לולי פני יהושפט מלך יהודה אשא אליך ואראך. ועתה קחו לי מנגן». ויהי כנגן המנגן ותהי עליו יד יהוה, ויאמר: «כה אמר יהוה: עשו בגיא הזה גבים גבים. כי כה אמר יהוה: לא תראו רוח ולא תראו גשם, והגיא ההוא ימלא מים ושתיתם אתם אתה ואנשיכם ומקניכם. ונקל זאת בעיני יהוה, ונתן גם את מואב בידכם».

ויהי בבוקר כעלות המנחה והנה מים באים מדרך אדום, ותמלא הארץ מים. וכל מואב שמעו כי עלו המלכים להלחם בם, ויזעקו לכל חגר חגורה ומעלה ויעמדו על הגבול. וישכימו בבוקר וישמש השמש על המים, וירא מואב מנגד את המים אדומים כדם. ויאמרו: «דם זה! נחרבו המלכים וחרב היכה איש את רעהו, ועתה לשלל מואב!» ויבואו אל מחנה ישראל, ויקומו ישראל ויכו את מואב ויפרצו בה. ואת הערים ואת כל החלקה איש אבניו ישלכו וימלאו אותה, ואת כל מעיני המים יסתמו ואת כל העצים הטובים יכרתו, עד הותירם את קיר חרשת באבניה ויסבו הקלעים ויכתוה. ויראו בני קיר חרשת כי נלחם אלהים בעד מואב, ויתנפלו ויפלו לפני ישראל.

ויהי ביום השלישי ויעל מלך מואב את שבע מאות איש שולפי חרב להבקיע אל מלך אדום, ולא יכלו. ויקח את בנו הבכור אשר ימלוך תחתיו ויעלהו עולה על החומה. ויהי קצף גדול על ישראל, ויסעו מעליו וישובו לארצם.

ויהי אחרי כן ויעל יהורם בן אחאב מלך ישראל בשומרון, וימלוך שתים עשרה שנה. ויעש הרע בעיני יהוה, רק לא כאביו ואמו, ויסר את מצבת הבעל אשר עשה אביו. ודבק בחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל, לא סר ממנו.

ויהי מישע מלך מואב נוקד, והוא היה מגדל צאן ומשלם למלך ישראל מאה אלף כבשים ומאה אלף אילים צמר. ויהי כמות אחאב ויפשע מואב במלך ישראל. ויצא יהורם המלך ביום ההוא משומרון ויפקד את כל ישראל. וילך ויאמר אל יהושפט מלך יהודה: «המלך מואב פשע בי, התלך אתי למלחמה במואב?» ויאמר: «אעלה, כמוני כמוך, כעמי כעמך, כסוסי כסוסיך». ויאמר: «מה דרך נעלה?» ויאמר: «דרך מדבר אדום».

וילך יהורם ויאסף את כל העם אשר עמו, ויהי כל המחנה שבעת אלפים איש. ויסבו דרך שבעת ימים ולא היה מים למחנה ולבהמה אשר ברגליהם. ויאמר יהושפט: «האין פה נביא ליהוה ונדרשה את יהוה מאתו?» ויען אחד מעבדי יהורם ויאמר: «פה נמצא אלישע בן שפט אשר יצק על ידי אליהו». וילכו אליו יהורם ויהושפט ומלך אדום.

ויאמר אלישע אל יהורם: «מה לי ולך? לך אל נביאי אביך ואל נביאי אמך!» ויאמר אליו יהורם: «לא כי, כי יהוה קרא לשלושת המלכים האלה לתת אותם ביד מואב». ויאמר אלישע: «חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו, כי לולי פני יהושפט מלך יהודה אשא אליך ואראך. ועתה קחו לי מנגן». ויהי כנגן המנגן ותהי עליו יד יהוה, ויאמר: «כה אמר יהוה: עשו בגיא הזה גבים גבים. כי כה אמר יהוה: לא תראו רוח ולא תראו גשם, והגיא ההוא ימלא מים ושתיתם אתם אתה ואנשיכם ומקניכם. ונקל זאת בעיני יהוה, ונתן גם את מואב בידכם».

ויהי בבוקר כעלות המנחה והנה מים באים מדרך אדום, ותמלא הארץ מים. וכל מואב שמעו כי עלו המלכים להלחם בם, ויזעקו לכל חגר חגורה ומעלה ויעמדו על הגבול. וישכימו בבוקר וישמש השמש על המים, וירא מואב מנגד את המים אדומים כדם. ויאמרו: «דם זה! נחרבו המלכים וחרב היכה איש את רעהו, ועתה לשלל מואב!» ויבואו אל מחנה ישראל, ויקומו ישראל ויכו את מואב ויפרצו בה. ואת הערים ואת כל החלקה איש אבניו ישלכו וימלאו אותה, ואת כל מעיני המים יסתמו ואת כל העצים הטובים יכרתו, עד הותירם את קיר חרשת באבניה ויסבו הקלעים ויכתוה. ויראו בני קיר חרשת כי נלחם אלהים בעד מואב, ויתנפלו ויפלו לפני ישראל.

ויהי ביום השלישי ויעל מלך מואב את שבע מאות איש שולפי חרב להבקיע אל מלך אדום, ולא יכלו. ויקח את בנו הבכור אשר ימלוך תחתיו ויעלהו עולה על החומה. ויהי קצף גדול על ישראל, ויסעו מעליו וישובו לארצם.

ואמר: «אבי! אבי! רכב ישראל ופרשיו!» ולא ראהו עוד. ויחזק באחיזת עיניים ויקרע בגדיו לשנים על מותו. ויקח את אדרת אליהו אשר נפלה ממנו בעלותו השמימה, וישב ויעמוד על שפת הירדן. ויכו במי הירדן ויאמר: «איה אלהי אליהו אף הוא?» ויכו במים וייחצו לכאן ולכאן, ויעבור אלישע.

ויהי כראותו אותו בני הנביאים אשר ביריחו ויאמרו: «רוח אליהו נחה על אלישע!» ויבואו לקראתו וישתחוו לו ארצה. ויאמרו אליו: «הנה נא עמנו בעיר שנים חמשים אנשי חיל, ילכו נא ויבקשו את אדוניך פן נשאו רוח יהוה והשליכו אותו על אחד ההרים או אל אחת הגאיות». ויאמר אלישע: «לא תשלחו!» ויפצירו בו עד בוש ויאמר: «שלחו!» וישלחו חמשים איש ויבקשו שלושה ימים ולא מצאו. וישובו אליו והוא יושב בירחו ויאמר אליהם: «הלא אמרתי לכם לא תלכו?»

ויאמרו אנשי העיר אל אלישע: «הנה נא מושב העיר טוב כאשר אדוני רואה, והמים רעים והארץ משכלת». ויאמר: «קחו לי צלוחית חדשה ושימו שם מלח». וילכו ויקחו ויביאו אליו. ויצא אל מוצא המים וישלך שם מלח ויאמר: «כה אמר יהוה: רפאתי את המים האלה, לא יהיה משם עוד מות ומשכלת». וירפאו המים עד היום הזה כדבר אלישע אשר דבר.

ויעל משם בית אל, והוא עולה בדרך ונערים קטנים יצאו מן העיר ויקלסו בו ויאמרו אליו: «עלה קרח עלה קרח!» ויפן אחריו ויראם ויקללם בשם יהוה. ותצאנה שתי דובות מן היער ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים. וילך משם אל הר הכרמל וישב שם.

סדר פרשיות בספר מלכים.

ויהי בשנת שמונה עשרה למלכות יהורם בן אחאב על ישראל בשומרון, וימלוך שתים עשרה שנה. ויעש הרע בעיני יהוה, רק לא כאביו ואמו, ויסר את מצבת הבעל אשר עשה אביו. ודבק בחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל, לא סר ממנו.

ויהי מישע מלך מואב נוקד, והוא היה מגדל צאן ומשלם למלך ישראל מאה אלף כבשים ומאה אלף אילים צמר. ויהי כמות אחאב ויפשע מואב במלך ישראל. ויצא יהורם המלך ביום ההוא משומרון ויפקד את כל ישראל. וילך ויאמר אל יהושפט מלך יהודה: «המלך מואב פשע בי, התלך אתי למלחמה במואב?» ויאמר: «אעלה, כמוני כמוך, כעמי כעמך, כסוסי כסוסיך». ויאמר: «מה דרך נעלה?» ויאמר: «דרך מדבר אדום».

וילך יהורם ויאסף את כל העם אשר עמו, ויהי כל המחנה שבעת אלפים איש. ויסבו דרך שבעת ימים ולא היה מים למחנה ולבהמה אשר ברגליהם. ויאמר יהושפט: «האין פה נביא ליהוה ונדרשה את יהוה מאתו?» ויען אחד מעבדי יהורם ויאמר: «פה נמצא אלישע בן שפט אשר יצק על ידי אליהו». וילכו אליו יהורם ויהושפט ומלך אדום.

ויאמר אלישע אל יהורם: «מה לי ולך? לך אל נביאי אביך ואל נביאי אמך!» ויאמר אליו יהורם: «לא כי, כי יהוה קרא לשלושת המלכים האלה לתת אותם ביד מואב». ויאמר אלישע: «חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו, כי לולי פני יהושפט מלך יהודה אשא אליך ואראך. ועתה קחו לי מנגן». ויהי כנגן המנגן ותהי עליו יד יהוה, ויאמר: «כה אמר יהוה: עשו בגיא הזה גבים גבים. כי כה אמר יהוה: לא תראו רוח ולא תראו גשם, והגיא ההוא ימלא מים ושתיתם אתם אתה ואנשיכם ומקניכם. ונקל זאת בעיני יהוה, ונתן גם את מואב בידכם».

ויהי בבוקר כעלות המנחה והנה מים באים מדרך אדום, ותמלא הארץ מים. וכל מואב שמעו כי עלו המלכים להלחם בם, ויזעקו לכל חגר חגורה ומעלה ויעמדו על הגבול. וישכימו בבוקר וישמש השמש על המים, וירא מואב מנגד את המים אדומים כדם. ויאמרו: «דם זה! נחרבו המלכים וחרב היכה איש את רעהו, ועתה לשלל מואב!» ויבואו אל מחנה ישראל, ויקומו ישראל ויכו את מואב ויפרצו בה. ואת הערים ואת כל החלקה איש אבניו ישלכו וימלאו אותה, ואת כל מעיני המים יסתמו ואת כל העצים הטובים יכרתו, עד הותירם את קיר חרשת באבניה ויסבו הקלעים ויכתוה. ויראו בני קיר חרשת כי נלחם אלהים בעד מואב, ויתנפלו ויפלו לפני ישראל.

ויהי ביום השלישי ויעל מלך מואב את שבע מאות איש שולפי חרב להבקיע אל מלך אדום, ולא יכלו. ויקח את בנו הבכור אשר ימלוך תחתיו ויעלהו עולה על החומה. ויהי קצף גדול על ישראל, ויסעו מעליו וישובו לארצם.

סדר פרשיות בספר מלכים.

(2) פרשה זו מבוארת בהרחבה בספר דברי הימים.

ולשים עליהם את ידיהם: ויאמרו אליהם: ישוע הנוצרי אשר הרגו היהודים ותלו אותו על העץ, הוא קם מן המתים ועלה השמים וישב לימין אלהים אביו, ומשם יבוא לשפוט את החיים והמתים! ואנחנו מאמינים בו ובאלהים אביו ובכל מה שהוא אמר לנו!

ואחר כך היו מוציאים את הרוח הרעה מן האיש ההוא, ואומרים לו: צא ממנו, רוח רעה! בשם ישוע הנוצרי! ואם הרוח הרעה לא היתה יוצאת, היו מוסיפים ואומרים: אם אתה לא תצא ממנו, רוח רעה, הנה אנחנו מביאים עליך את הרוח הקדוש, ואת הרוח הקדוש הזה אנחנו מביאים עליך בשם ישוע הנוצרי! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת, היו אומרים: ראו, הרוח הרעה יצאה מן האיש ההוא, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בבהמה, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בבהמה, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכלב, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בכלב, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בחתול, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בחתול, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בעכבר, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בעכבר, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בנחש, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בנחש, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בעוף, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בעוף, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בדג, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בדג, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בעץ, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בעץ, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת באבן, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה באבן, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בעפר, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בעפר, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכל דבר, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בכל דבר, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בהם, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בהם, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכל הדברים האלה, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בכל הדברים האלה, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכל הדברים האלה ובהם, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בכל הדברים האלה ובהם, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכל הדברים האלה ובהם ובכל מה שהוא אמר לנו! ואנחנו מאמינים בו ובאלהים אביו ובכל מה שהוא אמר לנו!

ואחר כך היו מוציאים את הרוח הרעה מן האיש ההוא, ואומרים לו: צא ממנו, רוח רעה, בשם ישוע הנוצרי! ואם הרוח הרעה לא היתה יוצאת, היו מוסיפים ואומרים: אם אתה לא תצא ממנו, רוח רעה, הנה אנחנו מביאים עליך את הרוח הקדוש, ואת הרוח הקדוש הזה אנחנו מביאים עליך בשם ישוע הנוצרי! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת, היו אומרים: ראו, הרוח הרעה יצאה מן האיש ההוא, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בבהמה, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בבהמה, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכלב, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בכלב, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בחתול, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בחתול, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בעכבר, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בעכבר, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בנחש, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בנחש, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בעוף, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בעוף, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בדג, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בדג, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בעץ, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בעץ, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת באבן, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה באבן, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בעפר, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בעפר, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכל דבר, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בכל דבר, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בהם, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בהם, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכל הדברים האלה, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בכל הדברים האלה, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכל הדברים האלה ובהם, היו אומרים: הנה הרוח הרעה יצאה מן האיש ונכנסה בכל הדברים האלה ובהם, ולא נשאר בו דבר! ואם הרוח הרעה היתה יוצאת ונכנסת בכל הדברים האלה ובהם ובכל מה שהוא אמר לנו! ואנחנו מאמינים בו ובאלהים אביו ובכל מה שהוא אמר לנו!

(1) ז. אמן וכו'.

ומאמא: אין לו לאדם לעמוד במקום שיש בו סכנה. ואם לא היו לו מעות, אפילו הוא רעב ומצטער, אל יקבל צדקה מאחרים: שמא יבוא לידי כך שיצטרך לקבל צדקה מאחרים, ויתבזה. ואם יש לו מעות, אל יקנה בהם מזון: שמא יבוא לידי כך שיצטרך לקנות מאחרים, ויתבזה. אלא יקנה בהם בגדים, ויתכסה בהם: שאין לך כבוד אלא בגדים. ואם יש לו מעות הרבה, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם: שאין לך בזיון אלא רעבון. ואם יש לו מעות הרבה מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם: שאין לך עושר אלא סחורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים: שאין לך כבוד אלא צדקה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות: שאין לך עושר אלא תורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל: שאין לך כבוד אלא עלייה לרגל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה: שאין לך עושר אלא בת תורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא ישיבה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא מיתה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל, ויקבר בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא קבורה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל, ויקבר בארץ ישראל, ויעלה לגן עדן: שאין לך כבוד אלא גן עדן.

ומאמא: «מי יודע אם לא לעת כזאת הגיעה(1)?»

---

(1) ראה מה שכתבנו לעיל בשם quo vadis «לאן תלך?»

ומאמא: אין לו לאדם לעמוד במקום שיש בו סכנה. ואם לא היו לו מעות, אפילו הוא רעב ומצטער, אל יקבל צדקה מאחרים: שמא יבוא לידי כך שיצטרך לקבל צדקה מאחרים, ויתבזה. ואם יש לו מעות, אל יקנה בהם מזון: שמא יבוא לידי כך שיצטרך לקנות מאחרים, ויתבזה. אלא יקנה בהם בגדים, ויתכסה בהם: שאין לך כבוד אלא בגדים. ואם יש לו מעות הרבה, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם: שאין לך בזיון אלא רעבון. ואם יש לו מעות הרבה מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם: שאין לך עושר אלא סחורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים: שאין לך כבוד אלא צדקה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות: שאין לך עושר אלא תורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל: שאין לך כבוד אלא עלייה לרגל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה: שאין לך עושר אלא בת תורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא ישיבה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא מיתה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל, ויקבר בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא קבורה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל, ויקבר בארץ ישראל, ויעלה לגן עדן: שאין לך כבוד אלא גן עדן.

ומאמא: «מי יודע אם לא לעת כזאת הגיעה(1)?»

---

(1) ראה מה שכתבנו לעיל בשם quo vadis «לאן תלך?»

ומאמא: אין לו לאדם לעמוד במקום שיש בו סכנה. ואם לא היו לו מעות, אפילו הוא רעב ומצטער, אל יקבל צדקה מאחרים: שמא יבוא לידי כך שיצטרך לקבל צדקה מאחרים, ויתבזה. ואם יש לו מעות, אל יקנה בהם מזון: שמא יבוא לידי כך שיצטרך לקנות מאחרים, ויתבזה. אלא יקנה בהם בגדים, ויתכסה בהם: שאין לך כבוד אלא בגדים. ואם יש לו מעות הרבה, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם: שאין לך בזיון אלא רעבון. ואם יש לו מעות הרבה מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם: שאין לך עושר אלא סחורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים: שאין לך כבוד אלא צדקה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות: שאין לך עושר אלא תורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל: שאין לך כבוד אלא עלייה לרגל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה: שאין לך עושר אלא בת תורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא ישיבה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא מיתה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל, ויקבר בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא קבורה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל, ויקבר בארץ ישראל, ויעלה לגן עדן: שאין לך כבוד אלא גן עדן.

ומאמא: «מי יודע אם לא לעת כזאת הגיעה(1)?»

---

(1) ראה מה שכתבנו לעיל בשם quo vadis «לאן תלך?»

ומאמא: אין לו לאדם לעמוד במקום שיש בו סכנה. ואם לא היו לו מעות, אפילו הוא רעב ומצטער, אל יקבל צדקה מאחרים: שמא יבוא לידי כך שיצטרך לקבל צדקה מאחרים, ויתבזה. ואם יש לו מעות, אל יקנה בהם מזון: שמא יבוא לידי כך שיצטרך לקנות מאחרים, ויתבזה. אלא יקנה בהם בגדים, ויתכסה בהם: שאין לך כבוד אלא בגדים. ואם יש לו מעות הרבה, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם: שאין לך בזיון אלא רעבון. ואם יש לו מעות הרבה מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם: שאין לך עושר אלא סחורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים: שאין לך כבוד אלא צדקה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות: שאין לך עושר אלא תורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל: שאין לך כבוד אלא עלייה לרגל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה: שאין לך עושר אלא בת תורה. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא ישיבה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא מיתה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל, ויקבר בארץ ישראל: שאין לך כבוד אלא קבורה בארץ ישראל. ואם יש לו מעות הרבה מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד מאוד, יקנה בהם מזון, ויתכבד בהם, ויסחור בהם, ויתן צדקה לעניים, ויבנה בתי כנסיות ובתי מדרשות, ויעלה לרגל, וישא בת תורה, וישב בארץ ישראל, וימות בארץ ישראל, ויקבר בארץ ישראל, ויעלה לגן עדן: שאין לך כבוד אלא גן עדן.

ומאמא: «מי יודע אם לא לעת כזאת הגיעה(1)?»

---

(1) ראה מה שכתבנו לעיל בשם quo vadis «לאן תלך?»

עמוס שלישי עמוס פרק.

א שמעו את הדבר הזה אשר דבר יהוה עליכם בני ישראל על כל המשפחה אשר העליתי מארץ מצרים לאמר: ב רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקד עליכם את כל עונותיכם: ג הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו: ד האריה שאג ביער כי אין לו טרף האם יתן כפיר קולו ממעונו בלתי אם לכד: ה אם תפול הציפור על פח הארץ ומוקש אין לה האם יעלה פח מן האדמה בלתי אם לכד לו: ו אם יתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו אם תהיה רעה בעיר ויהוה לא עשה: ז כי לא יעשה אדני יהוה דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים: ח אריה שאג מי לא יירא אדני יהוה דבר מי לא יתנבא: ט השמיעו על ארמנות באשדוד ועל ארמנות בארץ מצרים ואמרתם האספו על הרי שומרון וראו מהומות רבות בתוכה ועשקים בקרבה: י ולא ידעו נאם יהוה עשקים ושדד בארמנותיהם: יא לכן כה אמר אדני יהוה צר ויסב הארץ ויוריד מעוזך ממך ושדדו ארמנותיך: יב כה אמר יהוה כאשר יציל הרועה משני הארי שתי כרעים או בדל אזן כן יינצלו בני ישראל הישבים בשמרון בפאת מטה ובדמשק במרבד: יג שמעו ועידו בבית יעקב נאם אדני יהוה אלהי הצבאות: יד כי ביום פקדי פשעי ישראל עליו ופקדתי על מזבחות בית אל וקצו קרנות המזבח ונפלו ארצה: טו והכיתי בית החרף על בית הקיץ וסף בתי השן ורבו בתי הרבות נאם יהוה:

(1) בחיבוק מלרע?

א שמעו את הדבר הזה פרות הבשן אשר בהר שמרון העשקות דלים הרצצות אביונים האמרות לאדניהן הבה ונשתה: ב נשבע אדני יהוה בקדשו כי הנה ימים באים עליכם והנאתם אתכן בצנות דוגה ואחריתכן בסירות דוגה: ג ויצאתן פרצות איש נגדה והשלכתן הרמונה נאם יהוה: ד באו בית אל ופשעו בגלגל הרבו לפשע והביאו לבקרים זבחיכם לשלשת ימים מעשרתיכם: ה וקטר מחמצת תודה וקראו נדבות השמיעו כי כן אהבתם בני ישראל נאם אדני יהוה: ו וגם אני נתתי לכם נקיון שנים בכל עריכם וחסר לחם בכל מקומותיכם ולא שבתם עדי נאם יהוה: ז וגם אני מנעתי מכם את הגשם בעוד שלשה חדשים למקצר והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר חלקה אחת תמטר וחלקה אשר לא תמטר עליה תיבש: ח ונעו שתים שלש ערים אל עיר אחת לשתות מים ולא ישבעו ולא שבתם עדי נאם יהוה: ט הכיתי אתכם בשדפון וביקרון רבות גנותיכם וכרמיכם ותאנתיכם וזיתיכם תאכל הגזם לא שבתם עדי נאם יהוה: י שלחתי בכם דבר כדרך מצרים הרגתי בחרב סוסיכם ואעלה באפכם בזוזי מחניכם ולא שבתם עדי נאם יהוה: יא הפכתי בכם כמהפכת אלהים את סדם ועמרה והייתם כאוד מצל מאש ולא שבתם עדי נאם יהוה: יב לכן כה אעשה לך ישראל יען הזאת לך אקים לך ישראל: יג כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שחו עשה שחר ועיפה ודרך על במתי ארץ יהוה אלהי צבאות שמו:

א שמעו את הדבר הזה אשר אנכי נושא עליכם קינה בית ישראל: ב נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל נטושה על אדמתה אין מקימה: ג כי כה אמר אדני יהוה העיר היוצאת אלף תשאיר מאה והיוצאת מאה תשאיר עשרה לבית ישראל: ד כי כה אמר יהוה לבית ישראל דרשוני וחיו: ה ואל תדרשו בית אל ובגלגל לא תעברו ובבאר שבע לא תעבורו כי הגלגל הגלה יגלה ובית אל יהיה לאון: ו דרשו את יהוה וחיו פן יצלח כאש בית יוסף ואכלה ואין מכבה לבית אל: ז ההפכים למרורה משפט ולארץ צדקה הניחו: ח עשה כימה וכסיל והפך לבקר צלמות ויום לילה הקורא למי הים ושפכם על פני הארץ יהוה שמו: ט המבליג שוד על עז ושוד על מבצר יבוא: י שנאו במוכיח ודבר תמים יתעבו: יא לכן יען שאתכם בושס ומשאת בר לקחתם מהם בתי גזית בניתם ולא תשבו בהם כרמי חמדה נטעתם ולא תשתו את יינם: יב כי ידעתי רבים פשעיכם ועצומים חטאתיכם צרי צדיק לקחי כופר ואביונים בשער הטו: יג לכן המשכיל בעת ההיא ידם כי עת רעה היא: יד דרשו טוב ואל רע למען תחיו ויהי כן יהוה אלהי צבאות עמכם כאשר אמרתם: טו שנאו רע ואהבו טוב והציבו במשפט שער אולי יחנן יהוה אלהי צבאות שארית יוסף: טז לכן כה אמר יהוה אלהי צבאות אדני בכל רחובות מספד ובכל חוצות יאמרו הוי הוי וקראו אכר לאבל ומספד לנהי: יז ובכל כרמים מספד כי אעבר בקרבך אמר יהוה: יח הוי המתאוים את יום יהוה למה זה לכם יום יהוה הוא חשך ולא אור: יט כאשר ינוס איש מפני הארי ופגעו הדב ובא הבית וסמך ידו על הקיר ונשכו הנחש: כ הלא חשך יום יהוה ולא אור ואפל ולא נגה לו: כא שנאתי מאסתי חגיכם ולא אריח בעצרותיכם: כב כי אם תעלו לי עולות ומנחותיכם לא ארצה ושלם מריאיכם לא אביט: כג הסר מעלי המון שיריך ונבל נבליך לא אשמע: כד ויגל כמים משפט וצדקה כנחל איתן: כה הזבחים והמנחה הגשתם לי במדבר ארבעים שנה בית ישראל: כו ונשאתם את סכות מלככם ואת כיון צלמיכם כוכב אלהיכם אשר עשיתם לכם: כז והגליתי אתכם מהלאה לדמשק אמר יהוה אלהי צבאות שמו:

א הוי השאננים בציון והבוטחים בהר שמרון נקובי ראשית הגוים ובאו להם בית ישראל: ב עברו כלנה וראו ומשם לכו חמת רבה וירדו גת פלשתים הטובות מן הממלכות האלה אם רב גבולכם מגבולם: ג המנדים ליום רע ומגישים שבת חמס: ד השכבים על מטות שן וסרחים על ערשותם ואכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק: ה הפרטים על פי הנבל כדויד חשבו להם כלי שיר: ו השתים במזרקי יין וראשית שמנים ראשון ולא נחלו על שבר יוסף: ז לכן עתה יגלו בראש גולים ורו סרוחים: ח נשבע אדני יהוה בנפשו נאם יהוה אלהי צבאות תועבת יעקב אנכי שנא ואחמנותיו שנאתי והסגרתי עיר ומלואה: ט והיה אם יותרו עשרה אנשים בבית אחד ומתו: י ונשא דדו ושרפו אותו להוציא עצמות מן הבית ואמר לאשר בירכתי הבית העוד אתך ואמר אפס ואמר לא להזכיר כי לא נזכיר בשם יהוה: יא כי הנה יהוה מצוה והכה הבית רסיסים ובקעים: יב הירוצון בסלעים אם יחרוש בבקר כי הפכתם למשפט ראש וגבול צדקה לענה: יג השמחים לא דבר קרנים לנו בחזקנו: יד כי הנה אנכי מקים עליכם בית ישראל נאם יהוה אלהי צבאות גוי ולחצו אתכם מלבוא חמת עד נחל הערבה:

(1) ר' מנחת ש' לב. (2) בחיבוק מלרע בלי מתג. ש' דב' לב. ירמ' מט. ועוד מקומות רבים בלי מתג.

ואין אדם יודע את אשר הוא לפניו כי כהבל יעשה: כי טוב לאיש מהר לפני האלהים ואל ימהר על פיו להוציא דבר לפני האלהים כי האלהים בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דבריך מעטים. כי בא החלום ברוב עסק וקול כסיל ברוב דברים. טוב אשר תדור ולא תדר מאשר תדור ולא תשלם. אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצף האלהים על קולך וישחית את מעשה ידיך. כי ברוב חלומות והבלים ודברים הרבה כי את האלהים יראה. אם עשק רש וגזל משפט וצדקה במדינה אל תתמה על החפץ כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם. וגם יתרון ארץ בכל הוא מלך לשדה נעבד. אוהב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב הון לא יתבואה גם זה הבל. ברבות הטוב רבו אוכליו ומה יתרון לבעליו כי אם ראות עיניו. מתוק שנת העובד אם מעט ואם הרבה ושבע העשיר לא יתן לו לישון. יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עושר שמור לבעליו לרעתו. ואבד העושר ההוא בעסק רע והוליד בן ואין בידו מאומה. כאשר יצא מבטן אמו ערום ילך לשוב כבואו ומאומה לא ישא בעמלו שילך בידו. וגם זה רעה חולה בכל אשר בא כן ילך ומה יתרון לו אשר עמל לרוח. וגם כל ימיו באפלה יאכל וכעס הרבה וחליו וקצף. הנה אשר ראיתי אני טוב אשר יפה לאכול ולשתות ולראות טובה בכל עמלו אשר יעמול תחת השמש מספר ימי חייו אשר נתן לו האלהים כי הוא חלקו. וגם כל אדם אשר נתן לו האלהים עושר ונכסים והשליטו לאכול ממנו ולשאת את חלקו ולשמח בעמלו זה מתת אלהים היא. כי לא ירבה את ימי חייו כי האלהים מענה בשמחת לבו. יש רעה אשר ראיתי תחת השמש ורבה היא על האדם. איש אשר נתן לו האלהים עושר ונכסים וכבוד ולא יחסר לנפשו מכל אשר יתאוה ולא יזכנו האלהים לאכול ממנו כי אם איש נכרי יאכל זה הבל וחולי רע הוא. אם יוליד איש מאה ילדים וחיה שנים רבות ורבו ימי שניו ולא תשבע נפשו מן הטוב וגם קבורה לא היתה לו אמרתי טוב ממנו הנפל. כי בהבל בא ובחשך ילך ובחשך יכסה שמו. גם לא ראה את השמש ולא ידע נחת לזה מזה אפילו אלף שנים פעמים רבות ולא ראה טוב הלא אל מקום אחד הכל הולכים. כל עמל האדם לפיהו ונפשו לא תמלא. כי מה יותר לחכם מן הכסיל ומה לעני יודע להלך נגד החיים. טוב מראה עינים מהלך נפש גם זה הבל ורעות רוח. אשר היה כבר נקרא שמו ונודע הוא אדם ולא יוכל לריב את אשר תקיפ ממנו. כי יש דברים הרבה מרבים הבל מה יותר לאדם. כי מי יודע מה טוב לאדם בחיים מספר ימי חיי הבלו ויעשם כצל כי מי יגיד לאדם מה יהיה אחרי השמש.

טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו: טוב ללכת אל בית אבל מללכת אל בית משתה כי הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו: טוב כעס משחוק כי ברע פנים יטיב לב: לב חכמים בבית אבל ולב כסילים בבית שמחה: גערת חכם מאיש שיר כסילים כן שחוק הכסיל והגם זה הבל: כי העושק יהולל חכם ואבד לב המתנה: טוב אחרית דבר מראשיתו טוב ארך רוח מגבה רוח: אל תבהל ברוחך לכעוס כי כעס בחיק כסילים ינוח: אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאלת על זה: טובה חכמה עם נחלה ויתרון לראי השמש: כי בצל החכמה בצל הכסף ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה: ראה את מעשה האלהים כי מי יוכל לתקן את אשר עותהו: ביום טובה היה בטוב ויום רעה ראה גם את זה לעמת זה עשה האלהים את האדם לבלתי מצא אחריו כלום: את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו: אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יתר למה תשומם: אל תרשע הרבה ואל תהי סכל למה תמות בלא עת: טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח ידך כי יראת אלהים תצא את כלם: החכמה תעז לחכם מעשרה שלטים אשר יהיו בעיר: כי אדם צדיק אין בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא: גם אל כל הדברים אשר ידברו אל תתן לבך פן תשמע את עבדך מקללך: כי גם פעמים רבות ידעה לבבך כי גם אתה קללת אחרים: כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחקה ממני: רחוק מה שהיה ועמק עמק מי ימצאנו: סבותי אני ולבי לדעת ולתור וחכמה וחשבון ולדעת רשע כסלות והסכלות אולת: ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחרמים לבה אסורים ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא יתפש בה: הנה זה מצאתי אמר קהלת אחת לאחת למצא חשבון: אשר עוד בקשה נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי: רק זה מצאתי אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים: מי כהחכם ומי יודע פשר דבר חכמת אדם תאיר פניו ועז פניו תשנא: אני פי מלך שמור ועל דבר שבועת אלהים: אל תבהל מפניו ללכת ואל תתיצב על דבר רע כי כל אשר יחפץ יעשה: אשר דבר מלך שלטון ומי יאמר אליו מה תעשה: שומר מצוה לא ידע דבר רע ועת ומשפט יבין לב חכם: כי לכל חפץ יש עת ומשפט כי רעת האדם רבה עליו: כי אינו יודע מה שיהיה כאשר יהיה מי יגיד לו: אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח ואין שלטון ביום המות ואין משלחת במלחמה ולא ימלט רשע את בעליו: את כל זה ראיתי ונתתי את לבי אל כל מעשה אשר נעשה תחת השמש עת אשר שלט האדם באדם לרעה לו: וכן ראיתי רשעים קבורים ובאו ומן המקום הקדוש יהלכו וישתכחו בעיר אשר כן עשו גם זה הבל: כי לא יעשה פתגם מהר עשית רעה על כן מלא לב בני האדם בקרבם לעשות רע: כי חוטא עושה רע מאה פעמים והאריך לו כי גם אני ידעתי אשר יהיה טוב ליראי האלהים אשר יראו מפניו: ולא טוב לרשע ולא יאריך ימים כצל אשר איננו יירא מפני אלהים: יש הבל אשר נעשה על הארץ כי יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים אשר מגיע אליהם כמעשה הצדיקים אמרתי כי גם זה הבל: ואשבח אני את השמחה כי אין טוב לאדם תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולשמח והוא יתלוה אתו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים תחת השמש: אשר נתתי את לבי לדעת חכמה ולראות את העניין אשר נעשה על הארץ גם כי יום ולילה עיניו לא ראו שנה: וראיתי את כל מעשה האלהים כי לא יוכל האדם למצא את המעשה אשר נעשה תחת השמש בכל אשר יעמל העם לבקש ולא ימצא ואף כי יאמר החכם לדעת לא יוכל למצא: כי את כל זה נתתי אל לבי ולברר את כל זה כי הצדיקים והחכמים ועבדיהם בידי האלהים גם אהבה גם שנאה לא ידע האדם הכל לפניהם: הכל כאחד למקרה אחד לצדיק ולרשע לטוב ולטהור ולטמא לזובח ולאשר לא יזבח כטוב כן חוטא נשבע כאשר ירא שבועה: זה רע בכל אשר נעשה תחת השמש כי מקרה אחד לכל ולכן גם לב בני האדם מלא רעה והוללות בלבבם אחרי כן הם הולכים אל המתים: כי מי יבחר בכל החיים יש בטחון כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת: כי החיים יודעים כי ימותו והמתים אינם יודעים מאומה ואין עוד שכר כי נשכחה זכרונם: גם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר אבדה ואין להם עוד חלק לעולם בכל אשר נעשה תחת השמש: לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלהים את מעשיך: בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר: ראה חיים עם אשה אשר אהבת כל ימי חיי הבליך אשר נתן לך תחת השמש כל ימי הבליך כי הוא חלקך בחייך ובעמלך אשר אתה עמל תחת השמש: כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה: שבתי וארא תחת השמש כי לא לקלים המרוץ ולא לגבורים המלחמה וגם לא לחכמים לחם ולא לנבונים עשר ולא לידעים חן כי עת ופגע יקרה את כלם: כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים הנאחזים ברשת וכצפרים האחזים במוקש כמוהם יוקשים בני האדם לעת רעה כאשר תפול עליהם פתאם: גם זאת ראיתי חכמה תחת השמש וגדולה היתה אלי: עיר קטנה ואנשים בתוכה מעט ובא אליה מלך גדול וסבב עליה ובנה עליה מצודים גדולים: ונמצא בה איש מסכן חכם ומלט את העיר בחכמתו ואין איש זוכר את האיש המסכן ההוא: ואמרתי אני טובה חכמה מגבורה ואף כי חכמת המסכן בזויה ודבריו אינם נשמעים: דברי חכמים בנחת נשמעים מזעקת מושל בכסילים: טובה חכמה מכלי מלחמה וחוטא אחד יאבד טובה הרבה: זבובי מות יבאישו יין רוקח יסיר יקר מחכמה מכבוד סכלות מעט: לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו: וגם בדרך בהלכת הסכל לבו חסר ואל כל אדם יאמר כי סכל הוא: אם עלה רוח המושל עליך מקומך אל תנח כי מרפא יניח חטאים גדולים: יש רעה אשר ראיתי תחת השמש כשגגה היוצאת מלפני השליט: נתן הסכלות במרומים רבים ועשירים בשפל ישבו: ראיתי עבדים על סוסים ושרים הולכים כעבדים על הארץ: חופר גומץ בו יפול ופורץ גדר ישכנו נחש: מסיע אבנים יעצב בהם ובעצים יבקע בם יסכן: אם קהה הברזל ופניו לא פלח ויחל לחדד ואחר יגבר החכמה להצליח: אם ישך הנחש בלא לחש ואין יתרון לבעל הלשון: דברי פי חכם חן ושפתי כסיל תבלענו: תחלת דברי פיהו סכלות וסוף פיהו הוללות רעה: והסכל ירבה דברים לא ידע האדם מה שיהיה ומי יגיד לו מי יודיענו אחרי השמש: עמל הכסילים יגעם אשר לא ידע ללכת העיר: אוי לך ארץ אשר מלכך נער ושריך בבקר יאכלו: אשרי ארץ אשר מלכך בן חורין ושריך בעת יאכלו לגבורה ולא לשתי יין: בעצלתים ימך המקרה ובשפלות הידים ידלף הבית: לשחוק יעשו לחם ויין משמח חיים והכסף יענה את הכל: גם במחשבתך אל תקלל מלך ובחדרי משכבך אל תקלל עשיר כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד את הדבר: שלח לחמך על פני המים כי אחרי רבים תמצאנו: תן חלק לשבעה וגם לשמונה כי לא תדע מה יהיה רעה על הארץ: אם מלאו העבים גשם על הארץ יריקו ואם יפול עץ בדרום ואם בצפון במקום אשר יפול העץ שם יהיה: שומר רוח לא יזרע וצופה אל העבים לא יקצור: כאשר לא תדע מה דרך הרוח איך עצמות בבטן המלאה כן לא תדע את מעשה האלהים אשר יעשה את הכל: בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך כי אינך יודע איזה יכשר הזה או זה ואם שניהם כאחד טובים יהיו: ומתוק האור וטוב לעינים לראות את השמש: כי אם שנים חיה האדם בכלם ישמח ויזכור את ימי החשך כי רבים יהיו כל הבא הבל: שמח בחור בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותיך והלך בדרכי לבך ובמראי עיניך ודע כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט: והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך כי הילדות והשחרות הבל: וזכור את בוראיך בימי בחורותיך בטרם יבאו ימי הרעה ויגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ: בטרם תחשך השמש והאור והירח והכוכבים ושבו העבים אחרי הגשם: ביום אשר יזעו שומרי הבית ויתעוררו אנשי החיל ובטלו הטוחנות כי מעטו ויחשכו הרואות בעד החלונים: ויסגרו דלתים בשוק בשפל קול הטחנת ויקום לקול הצפור וישחו כל בנות השיר: גם מגבוה ירא ופחדים בדרך ויפרח השקד ויתגבר החגב ותפר האביונה כי הולך האדם אל בית עולמו והסופדים יסובבו בשוק: בטרם ינתק חבל הכסף וירוץ גלגל הזהב על המבוע וישבר הכד על הבור ויפול הגלגל על הבאר: ושב העפר על הארץ כאשר היה ורוח תשוב אל האלהים אשר נתנה: הבל הבלים אמר קהלת הכל הבל: ויתר שהיה קהלת חכם עוד למד את העם דעת ואזן חקר ותקן משלים הרבה: בקש קהלת למצא דברי חפץ וכתוב ישר דברי אמת: דברי חכמים כדרבנות ונטועים בעלי אספות נתנו מרעה אחד: ויתר מהם בני להזהר עשות ספרים הרבה אין קץ ולהג הרבה יגיעת בשר: סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם: כי את כל מעשה האלהים יביא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע:

שיר השירים אשר לשלמה: ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דדיך מיין: לריח שמניך טובים שמן תורק שמך על כן עלמות אהבוך: משכני אחריך נרוצה הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך נזכירה דדיך מיין מישרים אהבוך: שחורה אני ונאוה בנות ירושלם כאהלי קדר כיריעות שלמה: אל תראוני שאני שחרחרת שזפתני השמש בני אמי נחרו בי שמני נוטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי: הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכה תרביץ בצהרים למה אהיה כעטיה על עדרי חבריך: אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים: לסוסתי ברכבי פרעה דמיתיך רעיתי: נאוו לחייך בתורים צוארך בחרוזי חרוזים: תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף: בעוד המלך במסבו נרדי נתן ריחו: צרור המור דודי לי בין שדי ילין: אשכול הכפר דודי לי בכרמי עין גדי: הנך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים: הנך יפה דודי אף נעים אף ערשנו רענן: קרות בתינו ארזים רהיטנו ברותים: אני חבצלת השרון שושנת העמקים: כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות: כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי: הביאני בית היין ודגלו עלי אהבה: סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני: שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני: השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ: קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות: דומה דודי לצבי או לעפר האילים הנה זה עומד אחר כתלנו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים: הנה דודי ענה ואמר אלי קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך: כי הנה הסתיו עבר הגשם חלף הלך לו: הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו: התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך: יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעני את קולך כי קולך ערב ומראיך נאוה: אחזו לנו שועלים שועלים קטנים מחבלים כרמים וכרמינו סמדר: דודי לי ואני לו הרועה בשושנים: עד שיפוח היום ונסו הצללים סב דמה לך דודי לצבי או לעפר האילים על הרי בתר: על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתיו ולא מצאתיו: אקומה נא ואסובבה בעיר בשוקים וברחובות אבקשה את שאהבה נפשי בקשתיו ולא מצאתיו: מצאוני השומרים הסובבים בעיר את שאהבה נפשי ראיתם: כמעט שעברתי מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי אחזתיו ולא ארפנו עד אשר הביאתיו אל בית אמי ואל חדר הורתי: השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ: מי זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן מקטרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל: הנה מטתו שלשלת לו ששים גבורים מגבורי ישראל: כלם אחזי חרב מלומדי מלחמה איש חרבו על ירכו מפחד בלילות: אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון: עמודיו עשה כסף רפידתו זהב מרכבו ארגמן תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלם: צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו: הנך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים מבעד לצמתך שערך כעדר העזים שגלשו מהר גלעד: שניך כעדר הקצובות שעלו מן הרחיצה שכלם מתאימות ושכול אין בהם: כחוט השני שפתותיך ומדברך נאוה כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך: כמגדל דוד צוארך בנוי לתלפיות אלף המגן תלוי עליו כל שלטי הגבורים: שני שדיך כשני עפרי תאומי צבי רועים בשושנים: עד שיפוח היום ונסו הצללים אלך לי אל הר המור ואל גבעת הלבונה: כלך יפה רעיתי ומום אין בך: אתי מלבנון כלה אתי תשורי מראש אמנה מראש שנירה וחרמון ממעונות אריות ממרות נמרים: לבבתני אחתי כלה לבבתני באחד מעיניך באחד ענק מצוארניך: מה יפו דדיך אחתי כלה מה טובו דדיך מיין וריח שמניך מכל בשמים: נופת תטופנה שפתותיך כלה דבש וחלב תחת לשונך וריח שלמותיך כריח לבנון: גן נעול אחתי כלה מעין חתום: שלחיך פרדס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים: נרד וכרכם קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל ראשי בשמים: מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן הלבנון: עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו: באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים: קול דודי דפק פתחי לי אחתי רעיתי יונתי תמתי כי נמלא טל ראשי קוצות לילה: פשטתי את כתנתי איכה אלבשנה רחצתי את רגלי איכה אטנפם: דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עליו: קמתי אני לפתח דודי ידי נטפו מור ואצבעותי מור עבר על כפות המנעול: פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו בקשתיו ולא מצאתיו קראתיו ולא ענני: מצאוני השומרים הסובבים בעיר הכוני פצעוני נשאו את רדידי מעלי שומרי החומות: השבעתי אתכם בנות ירושלם אם תמצאו את דודי מה תגידו לו כי חולת אהבה אני: מה דודך מדוד היפה בנשים מה דודך מדוד כן השבעתנו: דודי צח ואדמוני דגול מרבבה: ראשו כתם פז קוצותיו תלתלים שחרות כערב: עיניו כיונים על אפיקי מים רחצות בחלב יושבות על מלאת: לחייו כערוגת הבשם מגדלות מרקחים שפתותיו שושנים נטפות מור עבר: ידיו גלילי זהב ממולאים בתרשיש מעיו עשת שן מעולפת ספירים: שוקיו עמודי שש מיסדים על אדני פז מראהו כלבנון בחור כארזים: חכו ממתקים וכלו מחמדים זה דודי וזה רעי בנות ירושלם: אנה הלך דודך היפה בנשים אנה פנה דודך ונבקשנו עמך: דודי ירד לגנו לערוגת הבשם לרעות בגנים ולקבץ שושנים: אני לדודי ודודי לי הרועה בשושנים: יפה את רעיתי כתרצה נאוה כירושלם אימה כנדגלות: סבי עיניך מנגדי שהמה הרהיבוני שערך כעדר העזים שגלשו מגלעד: שניך כעדר הרחלים שעלו מן הרחיצה שכלם מתאימות ושכול אין בהם: כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך: ששים המה מלכות ושמנים פילגשים ועלמות אין מספר: אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה ברה היא ליולדתה ראוה בנות ויאשרוה מלכות ופילגשים ויהללוה: מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה אימה כנדגלות: אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל לראות הפרחה הגפן הנצו הרמונים: לא ידעתי נפשי שמתני מרכבות עמי נדיב: שובי שובי השולמית שובי שובי ונחזה בך מה תחזו בשולמית כמחלת המחנים: מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב חמוקי ירכיך כחלאי מעשה ידי אמן: שרריך אגן הסהר אל יחסר המזג בטנך ערמת חטים סוגה בשושנים: שני שדיך כשני עפרי תאומי צבי: צוארך כמגדל השן עיניך כברכות בחשבון אשר על שער בת רבים אפך כמגדל הלבנון צופה פני דמשק: ראשך עליך כהכרמל ודלת ראשך כארגמן מלך אסור ברהטים: מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים: זאת קומתך דמתה לתמר ושדיך לאשכלות: אמרתי אעלה בתמר אחזה בסנסניו ויהי נא שדיך כאשכלות הגפן וריח אפך כתפוחים: וחכך כיין הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים: אני לדודי ועלי תשוקתו: לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים נשכימה לכרמים נראה אם פרחה הגפן פתח הסמדר הנצו הרמונים שם אתן את דדי לך: הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו כל מגדים חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך: מי יתנך לי אח יונק שדי אמי אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבזוני: אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני אשקך מיין הרקח מעסיס רמוני: שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני: השבעתי אתכם בנות ירושלם מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ: מי זאת עולה מן המדבר משענת על דודה תחת התפוח עוררתיך שם חבלה אמך שם חבלה יולדתך: שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך כי עזה כמות אהבה קשה כשאול רשפיה רשפי אש שלהבתיה: מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו: אחות לנו קטנה ושדים אין לה מה נעשה לאחתנו ביום שידבר בה: אם חומה היא ונבנה עליה טירת כסף ואם דלת היא נצור עליה לוח ארז: אני חומה ושדי כמגדלות אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום: כרם היה לשלמה בבעל המון נתן את הכרם לנוטרים איש יביא בפריו אלף כסף: כרמי שלי לפני אלף לך שלמה ומאתים לנוטרים את פריו: יושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני: ברח דודי ודמה לך לצבי או לעפר האילים על הרי בשמים:

סדר משנת חכמת הנסתרות.

משנה זו נחלקה: לשנה חמה משנת חכמת הנסתרות. בשנה הראשונה: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה השנייה: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה השלישית: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה הרביעית: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה החמישית: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה השישית: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה השביעית: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה השמינית: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה התשיעית: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה העשירית: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה האחת עשרה: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה השתים עשרה: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה השלוש עשרה: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה הארבע עשרה: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה החמש עשרה: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה השש עשרה: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה השבע עשרה: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה השמונה עשרה: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה התשע עשרה: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה העשרים: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה העשרים ואחת: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה העשרים ושתים: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה העשרים ושלוש: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה העשרים וארבע: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה העשרים וחמש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה העשרים ושש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה העשרים ושבע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה העשרים ושמונה: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה העשרים ותשע: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה השלושים: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה השלושים ואחת: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה השלושים ושתים: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה השלושים ושלוש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה השלושים וארבע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה השלושים וחמש: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה השלושים ושש: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה השלושים ושבע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה השלושים ושמונה: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה השלושים ותשע: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה הארבעים: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה הארבעים ואחת: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה הארבעים ושתים: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה הארבעים ושלוש: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה הארבעים וארבע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה הארבעים וחמש: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה הארבעים ושש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה הארבעים ושבע: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה הארבעים ושמונה: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה הארבעים ותשע: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה החמישים: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה החמישים ואחת: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה החמישים ושתים: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה החמישים ושלוש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה החמישים וארבע: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה החמישים וחמש: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה החמישים ושש: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה החמישים ושבע: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה החמישים ושמונה: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה החמישים ותשע: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה השישים: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה השישים ואחת: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה השישים ושתים: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה השישים ושלוש: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה השישים וארבע: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה השישים וחמש: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה השישים ושש: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה השישים ושבע: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה השישים ושמונה: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה השישים ותשע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה השבעים: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה השבעים ואחת: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה השבעים ושתים: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה השבעים ושלוש: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה השבעים וארבע: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה השבעים וחמש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה השבעים ושש: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה השבעים ושבע: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה השבעים ושמונה: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה השבעים ותשע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה השמונים: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה השמונים ואחת: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה השמונים ושתים: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה השמונים ושלוש: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה השמונים וארבע: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה השמונים וחמש: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה השמונים ושש: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה השמונים ושבע: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה השמונים ושמונה: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה השמונים ותשע: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה התשעים: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה התשעים ואחת: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה התשעים ושתים: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה התשעים ושלוש: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה התשעים וארבע: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה התשעים וחמש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה התשעים ושש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה התשעים ושבע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה התשעים ושמונה: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה התשעים ותשע: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאה: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאה ואחת: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאה ושתים: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאה ושלוש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאה וארבע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאה וחמש: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאה ושש: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאה ושבע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאה ושמונה: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאה ותשע: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים ואחת: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים ושתים: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ושלוש: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים וארבע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים וחמש: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים ושש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים ושבע: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים ושמונה: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים ותשע: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ושתים: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים ושלוש: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים וארבע: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים וחמש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים ושש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים ושבע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים ושמונה: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ותשע: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים ושתים: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים ושלוש: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים וארבע: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים וחמש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים ושש: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים ושבע: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ושמונה: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים ותשע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים ושתים: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים ושלוש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים וארבע: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים וחמש: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים ושש: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ושבע: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים ושמונה: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים ותשע: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים ושתים: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים ושלוש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים וארבע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים וחמש: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ושש: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים ושבע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים ושמונה: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים ותשע: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים ואחת: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים ושתים: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ושלוש: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים וארבע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים וחמש: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים ושש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים ושבע: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים ושמונה: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים ותשע: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ושתים: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים ושלוש: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים וארבע: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים וחמש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים ושש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים ושבע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים ושמונה: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ותשע: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים ושתים: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים ושלוש: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים וארבע: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים וחמש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים ושש: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים ושבע: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים ושמונה: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים ותשע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים ואחת: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים ושתים: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאתיים ושלוש: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאתיים וארבע: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאתיים וחמש: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאתיים ושש: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאתיים ושבע: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאתיים ושמונה: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאתיים ותשע: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה התשעים: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה התשעים ואחת: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה התשעים ושתים: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה התשעים ושלוש: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה התשעים וארבע: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה התשעים וחמש: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה התשעים ושש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה התשעים ושבע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה התשעים ושמונה: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה התשעים ותשע: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאה: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאה ואחת: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאה ושתים: כסלו וטבת. משנת הנסתרות: כסלו וטבת. בשנה המאה ושלוש: אדר ואדר שני. משנת הנסתרות: אדר ואדר שני. בשנה המאה וארבע: שבט ואב. משנת הנסתרות: שבט ואב. בשנה המאה וחמש: חשון וכסלו. משנת הנסתרות: חשון וכסלו. בשנה המאה ושש: ניסן ואייר. משנת הנסתרות: ניסן ואייר. בשנה המאה ושבע: סיון ותמוז. משנת הנסתרות: סיון ותמוז. בשנה המאה ושמונה: אלול ותשרי. משנת הנסתרות: אלול ותשרי. בשנה המאה

ⵜⵎⵙⵓⵔⵜ ⵏ ⵜⵎⵙⵓⵔⵜ ⵏ ⵜⵎⵙⵓⵔⵜ ⵏ

משה רבינו: הרואה יחזקאל בחזיונותיו? יחזקאל: אמר להם: אני ראיתי בחזיון. אמרו לו: אם כן, אתה הוא שאמר הכתוב: «ואדבר אל הנביאים הנבאים מלבם ואל נביאי לבם הנבאים ואתה בן אדם הנבא על נביאי ישראל הנבאים ואמרת לנבאי מלבם שמעו דבר ה'». יחזקאל: רבותי, אני ראיתי בחזיון ולא ידעתי אם ראיתי אם לא. אמרו לו: אם כן, אין אנו יודעים אם אתה נביא אם לא. אמר להם: אם כן, אלך ואתבונן בדבר. הלך ועמד על הר הבית, ונתבונן בדבר. אמר: אם אומר שראיתי, אומרים לי: מאין לך? ואם אומר שלא ראיתי, אומרים לי: למה נתנבאת? אמר: אלך ואומר שראיתי, שמא יאמרו לי: מאין לך? אלך ואומר שלא ראיתי, שמא יאמרו

ויהי בימים ההם ויהי בשנים ההם ויהי בעת ההיא ויהי בעת ההוא: ויהי בעת ההיא ויהי בעת ההוא: ויהי בעת ההיא ויהי בעת ההוא:

ⵜⵙⵙⴰⵡⵉⵜ ⵏ ⵜⵎⵓⵔⵜ ⵜⴰⵎⴰⵣⵉⵖⵜ ⵏ ⵜⵣⵔⴼⵜ ⵀⵔⵜⵉⵜ

ⵜⵎⵓⵔⵜ ⵏ ⵜⵣⵔⴼⵜ ⵜⵜⵓⵙⵙⴰⵡⵏ ⵉⵏⵜⵉⵏ ⵉⵜⵜⵓⵎⵓⵔⵏ ⵙ ⵜⵎⵓⵔⵜ ⵏ ⵜⵎⵣⵉⵖⵜ ⵜⵜⵓⵙⵙⴰⵡⵏ ⵉⵏⵜⵉⵏ ⵉⵜⵜⵓⵎⵓⵔⵏ ⵙ ⵜⵎⵓⵔⵜ ⵏ ⵜⵎⵣⵉⵖⵜ ⵏⵏⵙ

ᱯᱷᱚᱞᱠᱚᱨᱤᱭᱟᱜ ᱚᱞᱚᱪᱤᱭᱟᱜ: «ᱠᱷᱚᱛᱟᱱ ᱫᱚ ᱥᱚᱢ: ᱭᱟ ᱠᱤ ᱪᱮᱫᱟᱜ ᱫᱮᱢᱟᱜ ᱨᱮ ᱱᱚᱣᱟᱱᱟᱜ ᱠᱟᱢᱤ ᱠᱤᱱᱟᱜ ᱠᱟᱢᱤ ᱠᱮᱫᱟᱜ ᱠᱟᱢᱤᱱᱟᱜ ᱠᱟᱢᱤ᱾» ᱯᱷᱚᱞᱠᱚᱨᱤᱭᱟᱜ ᱚᱞᱚᱪᱤᱭᱟᱜ: «ᱵᱟᱵᱟ

ספר פרקופולים דברי הימים לפי סדר.

פרקופולים(2) זו מ מדברי הימים שכתבו בימי המלכים מ שמעולם מלכות רומי היתה בידם: ובזה היו מתגאים על כל שאר האומות!

---

(1) Tibris, Tibre (2) ע' פרקופולים: מ"ו שלא נמצא לנו בלשון הקדש.

ומלכות רומי היתה בידם: ובזה היו מתגאים על כל שאר האומות. ולא עוד אלא שהיו מתגאים על מלכות יון שהיתה קודמת למלכות רומי. ואמרו: אנו

ושמחה לפני אלהים. ואם יאמר: מה לי ולשמחה זו? הנה אין לי לא אשה ולא בנים ולא קרובים ולא אוהבים, ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על שום דבר, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בחלקך ובמה שזכית לו בעולם הזה, כי אין לך בכל עמלך שתעמול תחת השמש כל הימים שחיי אדם מספר עליהם בעולם הזה, אלא זה החלק שזכית לו בעולם הזה. ואם תרצה לומר: הלא יש לי ממון הרבה ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על הממון שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בממונך ותעשה בו מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי בנים ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על הבנים שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בבניך ותלמדם תורה ומצות, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי קרובים ואוהבים ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על הקרובים שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בקרוביך ותעשה עמהם חסד ורחמים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי אוהבים ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על האוהבים שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח באוהביך ותעשה עמהם חסד ורחמים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי בתים ושדות ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על הבתים ועל השדות שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בבתיך ובשדותיך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי כסף וזהב ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על הכסף והזהב שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בכספך ובזהבך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי בגדים ומלבושים ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על הבגדים והמלבושים שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בבגדיך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי מאכל ומשתה ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על המאכל והמשתה שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח במאכלך ובמשתך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי חכמה ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על החכמה שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בחכמתך ותעשה בה מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי עבדים ושפחות ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על העבדים והשפחות שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בעבדיך ושפחותיך ותעשה עמהם חסד ורחמים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי בהמה וחיה ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על הבהמה והחיה שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בבהמתך ובחיתך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי עופות ודגים ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על העופות והדגים שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בעופותיך ובדגיך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי כלי זהב וכלי כסף ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על כלי הזהב והכסף שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בכלי הזהב והכסף שלך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי בגדי משי ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על בגדי המשי שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בבגדי המשי שלך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי בגדי צמר ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על בגדי הצמר שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בבגדי הצמר שלך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי בגדי פשתן ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על בגדי הפשתן שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בבגדי הפשתן שלך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי בגדי כתנות ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על בגדי הכתנות שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בבגדי הכתנות שלך ותעשה בהם מצות ומעשים טובים, כי זה יהיה לך לטובה בעולם הבא. ואם תרצה לומר: הלא יש לי בגדי מעיל ואיך אשמח? לזה אמר: אל תהי עצב על בגדי המעיל שיש לך, כי אין לך שמחה גדולה מזו שתשמח בבגדי המעיל

(١) ٥ : ٤ كورنثوس.

الكنيسة(١) في بيته؛ ثم يقرئ السلام لأخيه أكيلا ولزوجته بريسكلا، وكذلك لأبينتوس الذي هو باكورة آسية للمسيح. وكذلك لمريم التي تعبت كثيرا لأجلكم. ولأندرونيكوس ويونياس نسيبيّ اللذين هما رسولان مشهوران، وقد كانا قبلي في المسيح. ولأمبليوس حبيبي في الرب. ولأوربانوس العامل معنا في المسيح، ولاستاخيس حبيبي. ولأبلس المختبر في المسيح. ولأهل بيت أرستوبولس. ولهيروديون نسيبي. ولأهل بيت نركيسوس الذين هم في الرب. ولترفينا وترفوسا العاملتين في الرب. ولبرسيس المحبوبة التي قد تعبت كثيرا في الرب. ولروفس المختار في الرب، ولأمه التي هي أمي أيضا. ولأسينكريتس وفليغون وهرماس وبطروباس وهرمس والإخوة الذين معهم. ولفيلولوغس ويوليا ونيريوس وأخته وأولمباس والقديسين الذين معهم. سلموا بعضكم على بعض بقبلة مقدسة. تسلم عليكم جميع كنائس المسيح. وأطلب إليكم أيها الإخوة أن تتفرسوا في الذين يصنعون الشقاق والعثرات خلافا للتعليم الذي تعلمتموه، وتحيدوا عنهم. لأن الذين هم مثل هؤلاء لا يخدمون ربنا يسوع المسيح بل بطونهم، وبالكلام الطيب والتبرير يخدعون قلوب البسطاء. فإن طاعتكم قد ذاعت إلى كل أحد، فأفرح أنا بكم، وأريد أن تكونوا حكماء للخير وبسطاء للشر. وإله السلام يسحق الشيطان تحت أرجلكم سريعا. نعمة ربنا يسوع المسيح معكم. آمين.

كتبت إلى أهل كورنثوس من فيلبي مع تيطس وبرنابا.

الرسالة الثانية إلى أهل كورنثوس

بولس رسول يسوع المسيح بمشيئة الله، وتيموثاوس أخونا، إلى كنيسة الله التي في كورنثوس مع جميع القديسين الذين في كل أخائية: نعمة لكم وسلام من الله أبينا ومن ربنا يسوع المسيح. مبارك الله أبو ربنا يسوع المسيح أبو الرأفات وإله كل تعزية، الذي يعزينا في كل ضيقتنا حتى نقدر نحن أن نعزي الذين هم في كل ضيقة بالتعزية التي نتعزى نحن بها من الله. لأنه كما تكثر آلام المسيح فينا، كذلك بالمسيح تكثر تعزيتنا أيضا. فإن كنا نتضايق فلأجل تعزيتكم وخلاصكم، وإن كنا نتعزى فلأجل تعزيتكم التي تعمل في احتمال الآلام التي نتألم نحن بها أيضا. ورجاؤنا من أجلكم ثابت، عالمين أنكم كما أنكم شركاء في الآلام كذلك في التعزية أيضا. فإنا لا نريد أن تجهلوا أيها الإخوة من جهة ضيقتنا التي حدثت لنا في آسية أننا ثقلنا جدا فوق الطاقة حتى يئسنا من الحياة أيضا. بل نحن في أنفسنا قد كان لنا جواب الموت لكي لا نكون متكلين على أنفسنا بل على الله المقيم الموتى، الذي نجانا من موت مثل هذا وهو ينجينا، الذي رجونا أنه سينجينا أيضا فيما بعد، بمعاونتكم لنا بالصلاة عنا، لكي يؤدى من أجل العطية التي لنا بسبب كثيرين الشكر من أجلنا من كثيرين. فإن فخرنا هذا هو شهادة ضمائرنا أننا في بساطة القلب وإخلاص الله، لا بحكمة جسدية بل بنعمة الله تصرفنا في العالم، وبالأكثر نحوكم. لأنا لا نكتب إليكم غير ما تقرأون أو تعلمون أيضا، وأرجو أنكم ستعلمون إلى المنتهى، كما علمتمونا أيضا من بعض أننا فخركم كما أنكم أيضا فخرنا في يوم ربنا يسوع المسيح. وبهذه الثقة كنت أريد أولا أن آتي إليكم لكي تكون لكم نعمة ثانية، وأن أجتاز بكم إلى مكدونية وأعود أيضا من مكدونية إليكم فأشيعكم إلى اليهودية. فلما كنت أريد هذا هل استعملت خفة؟ أم ما أعزم أعزم بحسب الجسد أن يكون عندي نعم نعم ولا لا؟ فإن أمانة الله إن كلامنا الذي كلمناكم به أنا وسلوانس وتيموثاوس لم يكن نعم ولا، بل كان فيه نعم. لأن مهما تكن مواعيد الله فهي فيه نعم، لذلك بواسطته أيضا آمين لمجد الله بنا. والذي يثبتنا معكم في المسيح وقد مسحنا هو الله، الذي ختمنا أيضا وأعطى عربون الروح في قلوبنا. وأنا أدعو الله شاهدا على نفسي أني لأشفق عليكم لم أعد أجيء إلى كورنثوس. ليس أننا نسود على إيمانكم بل نحن أعوان فرحكم، لأنكم بالإيمان تثبتون. فقد عزمت هذا في نفسي أن لا آتي إليكم أيضا في حزن. لأنه إن كنت أحزنكم أنا فمن هو الذي يفرحني إلا الذي أحزنته أنا؟ وقد كتبت هذا عينه لئلا إذا جئت أحزن من الذين كان ينبغي أن أفرح بهم واثقا من جميعكم أن فرحي هو فرح جميعكم. لأني من ضيق كثير وكآبة قلب كتبت إليكم بدموع كثيرة، لا لكي تحزنوا بل لكي تعلموا المحبة التي عندي لكم بأكثر جدا. فإن كان أحد قد سبب حزنا فلم يحزنني بل بعض الشيء لكي لا أثقل على الجميع. فيكفي هذا الإنسان التوبيخ الذي من الكثيرين، حتى أنه بالعكس ينبغي أن تسامحوه وتعزوه لئلا يبتلع مثل هذا الحزن بأكثر. لذلك أطلب إليكم أن تثبتوا نحوه في المحبة. لأني لهذا كتبت أيضا لكي أعرف تزكيتكم هل أنتم طائعون في كل شيء. فمن سامحتموه في شيء فأنا أيضا. لأني أنا أيضا ما سامحت فيه إن كنت قد سامحت في شيء فمن أجلكم قدام وجه المسيح، لئلا يطمع فينا الشيطان، لأنا لسنا نجهل أفكاره. ولما جئت ترواس لأجل بشارة المسيح وانفتح لي باب في الرب لم تكن لي راحة في روحي لأني لم أجد تيطس أخي، بل ودعتهم فخرجت إلى مكدونية. ولكن شكرا لله الذي يقودنا في موكب نصرته في المسيح كل حين، ويظهر بنا رائحة معرفته في كل مكان. لأننا رائحة المسيح الذكية لله في الذين يخلصون وفي الذين يهلكون. لهؤلاء رائحة موت لموت، ولأولئك رائحة حياة لحياة. ومن هو كفؤ لهذه الأمور. لأنا لسنا كالكثيرين نغش كلمة الله، بل كما من إخلاص بل كما من الله نتكلم أمام الله في المسيح.

ألعلنا نبتدئ أيضا نمدح أنفسنا؟ أم لعلنا نحتاج كما قوم إلى رسائل توصية إليكم أو من رسائل توصية؟ أنتم رسالتنا مكتوبة في قلوبنا، معروفة ومقروءة من جميع الناس، إذ أنتم رسالة المسيح مخدومة منا، مكتوبة ليس بمداد بل بروح الله الحي، لا في ألواح حجرية بل في ألواح قلوب لحمية. وثقة كهذه لنا بالمسيح عند الله. ليس أننا كفاة من أنفسنا أن نفتكر شيئا كأنه من أنفسنا، بل كفايتنا من الله، الذي جعلنا كفاة لأن نكون خدام عهد جديد، لا الحرف بل الروح، لأن الحرف يقتل ولكن الروح يحيي. فإن كانت خدمة الموت المتنقشة بأحرف في حجارة قد صارت بمجد حتى لم يقدر بنو إسرائيل أن يشخصوا إلى وجه موسى لسبب مجد وجهه الذي يبطل، فكيف لا تكون خدمة الروح بالحري أكثر مجدا. لأنه إن كانت خدمة الدينونة مجدا فبالحري جدا تزيد خدمة البر مجدا. فإن الممجد أيضا لم يتمجد هذا التمجد بسبب هذا المجد الفائق. لأنه إن كان ما يبطل بمجد فبالحري جدا ما يدوم فهو في مجد. فإذ لنا رجاء كهذا نستعمل مجاهرة كثيرة، لا كما وضع موسى برقعا على وجهه لكي لا يشخص بنو إسرائيل إلى انقضاء ما يبطل. لكن أذهانهم قد تقسّت. لأنه إلى اليوم الحاضر ذلك البرقع نفسه عند قراءة العهد العتيق غير منكشف، الذي يبطل في المسيح. لكن إلى اليوم حينما يقرأ موسى البرقع على قلوبهم. ولكن متى رجع إلى الرب يرفع البرقع. والرب هو الروح، وحيث روح الرب هناك حرية. ونحن جميعا ناظرين مجد الرب بوجه مكشوف كما في مرآة نتغير إلى تلك الصورة عينها من مجد إلى مجد كما من الرب الروح. فإذ لنا هذه الخدمة كما رحمنا لا نفشل، بل رفضنا خفايا الخزي غير سالكين في مكر ولا غاشين كلمة الله، بل بمظهر الحق نمدح أنفسنا أمام كل ضمير إنسان بحضرة الله. وإن كان إنجيلنا مكتوما فإنما هو مكتوم في الهالكين الذين فيهم إله هذا الدهر قد أعمى أذهان غير المؤمنين لئلا يضيء لهم إنجيل مجد المسيح الذي هو صورة الله. لأننا لا نكرز بأنفسنا بل بيسوع المسيح ربا، ونحن عبيد لكم بيسوع. لأن الله الذي قال أن يشرق نور من ظلمة هو الذي أشرق في قلوبنا لإنارة معرفة مجد الله في وجه يسوع المسيح. ولكن لنا هذا الكنز في أوان خزفية ليكون فضل القوة لله لا منا. فنحن متضايقون في كل شيء لكن غير متحصرين، متحيرون لكن غير يائسين، مضطهدون لكن غير متروكين، مطروحون لكن غير هالكين، حاملين في الجسد كل حين إماتة الرب يسوع لكي تظهر حياة يسوع أيضا في جسدنا. فإننا نحن الأحياء نسلم دائما للموت من أجل يسوع لكي تظهر حياة يسوع أيضا في جسدنا المائت. إذا الموت يعمل فينا ولكن الحياة فيكم. فإذ لنا روح الإيمان بعينه حسب المكتوب آمنت لذلك تكلمت نحن أيضا نؤمن لذلك نتكلم أيضا عالمين أن الذي أقام الرب يسوع سيقيمنا نحن أيضا بيسوع ويحضرنا معكم. لأن جميع الأشياء من أجلكم لكي النعمة وهي قد كثرت بالشكر من الكثيرين تزيد لمجد الله. لذلك لا نفشل، بل وإن كان إنساننا الخارج يفسد فالداخل يتجدد يوما فيوما. لأن خفة ضيقتنا الوقتية تنشئ لنا أكثر فأكثر ثقل مجد أبديا، ونحن غير ناظرين إلى الأشياء التي تنظر بل إلى التي لا تنظر. لأن التي تنظر وقتية وأما التي لا تنظر فأبدية.

סדר קריאת שמע שחרית של חול.

ברוך שאמר: אין אומרים אותו אלא במקום תפלה. ואין אומרים אותו אלא ביחיד, אבל לא בציבור, שאין אומרים דברי שבח אלא במקום שיש עשרה שומעים את הקול(1). ואין אומרים אותו אלא אחר שיתפלל ויסיים את כל תפלתו, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותו אלא אחר שיאמר פסוקי דזמרה, ואחר שיאמר ברכות קריאת שמע שלפניה ושלאחריה, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותו אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותו אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותו אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם.

קריאת שמע שחרית של חול. סימן 257: מקום קריאת שמע שחרית של חול. ואין אומרים אותה אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותה אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותה אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותה אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם.

(1) ב מנחה.

ואין אומרים אותו אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותו אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותו אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם. ואין אומרים אותו אלא אחר שיאמר תפלה של שחרית, ואחר שיאמר קדיש שלם.

(1) ראה ?

وقد تبين أن هذه الأمة لا تستحق الحرية التي تتمتع بها، لأنها لم تعرف كيف تحافظ عليها! وهذا هو السبب الذي جعل الرومان يفقدون حريتهم، وهو السبب الذي جعل الإنجليز يفقدونها اليوم. فإن الإنجليز أمة تحب الحرية حبا جما، ولكنها لا تعرف كيف تحافظ عليها. وإنما تفقد الحرية بالتدريج، وبالتسلل، وبالخفاء، وبالتعود، وبالجهل، وبالبساطة، وبكل ما هو مضاد للحرية.

وقد أخذ مونتسكيو يبحث عن أسباب الحرية: أسباب وجودها، وأسباب فقدانها. فوجد أن الحرية لا توجد إلا في الدول المعتدلة، وأن الدول المعتدلة هي التي تقسم السلطة فيها إلى ثلاث سلطات: السلطة التشريعية، والسلطة التنفيذية، والسلطة القضائية. وأن الحرية تفقد في الدول التي تجمع السلطات الثلاث في يد واحدة، أو في يد هيئة واحدة. وأن الحرية تفقد أيضا في الدول التي تجعل السلطة التشريعية في يد هيئة واحدة، لأن هذه الهيئة تستطيع أن تسن القوانين الجائرة، ثم تطبقها على الناس بطريقة جائرة.

وقد درس مونتسكيو الدستور الإنجليزي، فوجد أن السلطة التشريعية فيه منقسمة إلى قسمين: مجلس العموم، ومجلس اللوردات (١). وأن السلطة التنفيذية في يد الملك. وأن السلطة القضائية مستقلة عن السلطتين الأخريين. وأن هذا الدستور يحمي الحرية، لأن السلطات الثلاث تراقب بعضها بعضا، وتحد من سلطة بعضها بعضا.

وقد أعجب مونتسكيو بالدستور الإنجليزي، وبالحرية التي يتمتع بها الإنجليز، وبالتقدم الذي أحرزه الإنجليز في عصره. وقد ظن أن الدستور الإنجليزي هو أحسن دستور في العالم، وأن الحرية التي يتمتع بها الإنجليز هي أعظم حرية في العالم. ولكن الأيام أثبتت أن مونتسكيو كان مخطئا في هذا الظن، وأن الدستور الإنجليزي ليس أحسن دستور في العالم، وأن الحرية التي يتمتع بها الإنجليز ليست أعظم حرية في العالم.

(١) Sénateurs أعضاء مجلس الشيوخ.

مجد مونتسكيو مبدد في الريح: لم يعد أحد يقرأ كتبه.

مونتسكيو مات وهو يعتقد أن كتبه ستبقى خالدة على الدهر، وأن الناس سيقرأونها جيلا بعد جيل، وأن مجده سيملأ الدنيا ويشغل الناس. ولكن الأيام أثبتت أن مونتسكيو كان مخطئا في هذا الظن، وأن كتبه لم تعد تقرأ، وأن مجده قد تبدد في الريح.

فقد كان مونتسكيو يعتقد أن الناس سيقرأون كتبه لأنه كان يعتقد أنه قد كتب كتبا عظيمة، وأنه قد أدى للناس خدمة جليلة. وأنه قد أنار لهم الطريق، وأوضح لهم السبيل، وأرشدهم إلى أسباب الحرية، وأسباب فقدانها، وأسباب وجودها. وأنه قد أدى للناس خدمة جليلة بتقسيمه السلطة إلى ثلاث سلطات: السلطة التشريعية، والسلطة التنفيذية، والسلطة القضائية. وأنه قد أدى للناس خدمة جليلة بتحليله الدستور الإنجليزي، وبيانه أن هذا الدستور يحمي الحرية، لأن السلطات الثلاث تراقب بعضها بعضا، وتحد من سلطة بعضها بعضا.

وقد أعجب مونتسكيو بالدستور الإنجليزي، وبالحرية التي يتمتع بها الإنجليز، وبالتقدم الذي أحرزه الإنجليز في عصره. وقد ظن أن الدستور الإنجليزي هو أحسن دستور في العالم، وأن الحرية التي يتمتع بها الإنجليز هي أعظم حرية في العالم. ولكن الأيام أثبتت أن مونتسكيو كان مخطئا في هذا الظن، وأن الدستور الإنجليزي ليس أحسن دستور في العالم، وأن الحرية التي يتمتع بها الإنجليز ليست أعظم حرية في العالم.

فقد كان مونتسكيو يعتقد أن الناس سيقرأون كتبه لأنه كان يعتقد أنه قد كتب كتبا عظيمة، وأنه قد أدى للناس خدمة جليلة. وأنه قد أنار لهم الطريق، وأوضح لهم السبيل، وأرشدهم إلى أسباب الحرية، وأسباب فقدانها، وأسباب وجودها. وأنه قد أدى للناس خدمة جليلة بتقسيمه السلطة إلى ثلاث سلطات: السلطة التشريعية، والسلطة التنفيذية، والسلطة القضائية. وأنه قد أدى للناس خدمة جليلة بتحليله الدستور الإنجليزي، وبيانه أن هذا الدستور يحمي الحرية، لأن السلطات الثلاث تراقب بعضها بعضا، وتحد من سلطة بعضها بعضا.

وقد أعجب مونتسكيو بالدستور الإنجليزي، وبالحرية التي يتمتع بها الإنجليز، وبالتقدم الذي أحرزه الإنجليز في عصره. وقد ظن أن الدستور الإنجليزي هو أحسن دستور في العالم، وأن الحرية التي يتمتع بها الإنجليز هي أعظم حرية في العالم. ولكن الأيام أثبتت أن مونتسكيو كان مخطئا في هذا الظن، وأن الدستور الإنجليزي ليس أحسن دستور في العالم، وأن الحرية التي يتمتع بها الإنجليز ليست أعظم حرية في العالم.

فقد كان مونتسكيو يعتقد أن الناس سيقرأون كتبه لأنه كان يعتقد أنه قد كتب كتبا عظيمة، وأنه قد أدى للناس خدمة جليلة. وأنه قد أنار لهم الطريق، وأوضح لهم السبيل، وأرشدهم إلى أسباب الحرية، وأسباب فقدانها، وأسباب وجودها. وأنه قد أدى للناس خدمة جليلة بتقسيمه السلطة إلى ثلاث سلطات: السلطة التشريعية، والسلطة التنفيذية، والسلطة القضائية. وأنه قد أدى للناس خدمة جليلة بتحليله الدستور الإنجليزي، وبيانه أن هذا الدستور يحمي الحرية، لأن السلطات الثلاث تراقب بعضها بعضا، وتحد من سلطة بعضها بعضا.

وقد أعجب مونتسكيو بالدستور الإنجليزي، وبالحرية التي يتمتع بها الإنجليز، وبالتقدم الذي أحرزه الإنجليز في عصره. وقد ظن أن الدستور الإنجليزي هو أحسن دستور في العالم، وأن الحرية التي يتمتع بها الإنجليز هي أعظم حرية في العالم. ولكن الأيام أثبتت أن مونتسكيو كان مخطئا في هذا الظن، وأن الدستور الإنجليزي ليس أحسن دستور في العالم، وأن الحرية التي يتمتع بها الإنجليز ليست أعظم حرية في العالم.

ᠪᠠᠶᠢᠨ ᠠ᠋ᠯᠠᠰᠢᠨ ᠤ ᠪᠠᠭᠠ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠨ ᠵᠠᠭᠠᠭᠴᠢ ᠪᠠᠶᠢᠵᠤ ᠪᠠᠢᠭᠠᠭᠰᠠᠨ ᠪᠠᠢᠳᠠᠯ ᠤᠨ ᠵᠠᠰᠠᠭ ᠤᠨ ᠳᠤᠭᠠᠷ ᠪᠠᠢᠭᠠᠭᠰᠠᠨ ᠪᠠᠢᠭᠠ᠂ ᠲᠡᠭᠡᠳᠦ ᠪᠠᠷᠠᠭᠤᠨ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠨ ᠵᠠᠭᠠᠭᠴᠢ ᠪᠠᠶᠢᠵᠤ ᠪᠠᠢᠭᠠᠭᠰᠠᠨ ᠪᠠᠢᠭᠠ᠃ ᠲᠡᠭᠡᠳᠦ ᠵᠦ

שמעון הגדול אומר: כל הנחלות נמדדות בחבל, חוץ מגנות הבירה שנמדדות בקנה. מי יודע כמה חבל יש בעיר? כל שהוא פחות מחמישים אמה, שאם יהיה חבל ארוך יותר, יתקצר ויהיה פחות מחמישים אמה כשיתמתח. ואם יהיה קצר יותר, יתארך ויהיה חמישים אמה. ומה הוא החבל? שש אמות בגובה האדם. ומה הוא הקנה? שש אמות בגובה האדם, ובו ששה טפחים רוחב כל אמה ואמה, שהם שלושים ושש אמות.

הגהה: ולפלפולי הלכה בזה עיין בשו"ת חוות יאיר סי' רי"ח שכתב להוכיח מדברי הרמב"ם שהחבל הוא ארוך ל' אמה, ומדברי הרמב"ם בפירוש המשניות מוכח שהוא ארוך ס' אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות כלאים מוכח שהוא ארוך ק"כ אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות שמיטה ויובל מוכח שהוא ארוך ר' אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות ערכין מוכח שהוא ארוך ר"ם אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות שקלים מוכח שהוא ארוך ת"ר אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות מעשר שני מוכח שהוא ארוך תתקי"ב אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות בכורים מוכח שהוא ארוך תתקכ"ח אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות תרומות מוכח שהוא ארוך תתקפ"ח אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות מתנות עניים מוכח שהוא ארוך תתקצ"ב אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות מעשר עני מוכח שהוא ארוך תתקצ"ו אמה, ומדברי הרמב"ם בהלכות מעשר ש

ואחר כך הוא מת. כורש היה מלך טוב ואהוב על עמו, ולכן הוא נזכר בכבוד רב בספרות העברית. הוא נתן לעם היהודי את החופש לשוב לארצו ולבנות מחדש את בית המקדש בירושלים. בזכות מעשה זה הוא נקרא בתנ"ך "משיח ה'".

כורש הפרסי משחרר את העם היהודי.

כורש (1) היה מלך פרס. הוא כבש את ממלכת בבל בשנת 538 לפני הספירה. בבל היתה אז ממלכה גדולה וחזקה מאוד. היא שלטה על ארצות רבות, ביניהן ארץ ישראל. כורש היה מלך חכם וצדיק. הוא לא רצה לשלוט בכוח הנשק בלבד. הוא רצה שגם העמים הכבושים יאהבו אותו ויכבדו אותו.

כורש שלח שליחים לכל חלקי ממלכת בבל. הוא הודיע בכל מקום שהוא מתיר לכל העמים לחזור לארצותיהם. הוא אמר שכל עם יוכל לבנות מחדש את בתי המקדש שלו. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום.

(1) Cyrrhus (457—386 לפני הספירה) היה מלך פרס בשנים 538—529 לפני הספירה. הוא נחשב לאחד המלכים הגדולים בהיסטוריה של פרס. הוא כבש את ממלכת בבל בשנת 538 לפני הספירה. הוא נתן לעם היהודי את החופש לשוב לארצו ולבנות מחדש את בית המקדש בירושלים.

כורש היה מלך חכם וצדיק. הוא לא רצה לשלוט בכוח הנשק בלבד. הוא רצה שגם העמים הכבושים יאהבו אותו ויכבדו אותו. הוא רצה שכל עם יוכל לבנות מחדש את בתי המקדש שלו. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום.

כורש שלח שליחים לכל חלקי ממלכת בבל. הוא הודיע בכל מקום שהוא מתיר לכל העמים לחזור לארצותיהם. הוא אמר שכל עם יוכל לבנות מחדש את בתי המקדש שלו. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום.

כורש היה מלך חכם וצדיק. הוא לא רצה לשלוט בכוח הנשק בלבד. הוא רצה שגם העמים הכבושים יאהבו אותו ויכבדו אותו. הוא רצה שכל עם יוכל לבנות מחדש את בתי המקדש שלו. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום.

כורש היה מלך חכם וצדיק. הוא לא רצה לשלוט בכוח הנשק בלבד. הוא רצה שגם העמים הכבושים יאהבו אותו ויכבדו אותו. הוא רצה שכל עם יוכל לבנות מחדש את בתי המקדש שלו. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום.

כורש היה מלך חכם וצדיק. הוא לא רצה לשלוט בכוח הנשק בלבד. הוא רצה שגם העמים הכבושים יאהבו אותו ויכבדו אותו. הוא רצה שכל עם יוכל לבנות מחדש את בתי המקדש שלו. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום.

כורש היה מלך חכם וצדיק. הוא לא רצה לשלוט בכוח הנשק בלבד. הוא רצה שגם העמים הכבושים יאהבו אותו ויכבדו אותו. הוא רצה שכל עם יוכל לבנות מחדש את בתי המקדש שלו. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום.

כורש היה מלך חכם וצדיק. הוא לא רצה לשלוט בכוח הנשק בלבד. הוא רצה שגם העמים הכבושים יאהבו אותו ויכבדו אותו. הוא רצה שכל עם יוכל לבנות מחדש את בתי המקדש שלו. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום. הוא אמר שהוא רוצה שכל העמים יעבדו את אלוהיהם בשלום.

ומי שאין לו אשה, יתפלל כל אחד ואחד בפני עצמו. ואחר כך יאמר: «יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך, ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות». ואחר כך יאמר: «הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא, לפני בוא יום יי הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם».

ויש נוהגים להתענות ביום ראשון של ספירה. ומתענים בו ביום ראשון של שבועות, ובשני בשבת שלפני ראש השנה, ובשני בשבת שלפני יום הכפורים, ובשני בשבת שלפני חג הסוכות, ובשני בשבת שלפני חג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות.

סדר ספירת העומר ומנהגיו.

סדר ספירת העומר ומנהגיו. ספירת העומר היא מצוה מן התורה. שנאמר: «וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה. עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליי». ומצוה לספור בלילה, שנאמר: «וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה». ומצוה לספור בכל יום ויום, שנאמר: «שבע שבתות תמימות תהיינה». ומצוה לספור בכל שבוע ושבוע, שנאמר: «שבע שבתות תמימות תהיינה». ומצוה לספור בכל חודש וחודש, שנאמר: «שבע שבתות תמימות תהיינה». ומצוה לספור בכל שנה ושנה, שנאמר: «שבע שבתות תמימות תהיינה».

ומי שאין לו אשה, יתפלל כל אחד ואחד בפני עצמו. ואחר כך יאמר: «יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך, ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות». ואחר כך יאמר: «הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא, לפני בוא יום יי הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם».

ויש נוהגים להתענות ביום ראשון של ספירה. ומתענים בו ביום ראשון של שבועות, ובשני בשבת שלפני ראש השנה, ובשני בשבת שלפני יום הכפורים, ובשני בשבת שלפני חג הסוכות, ובשני בשבת שלפני חג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות.

ומי שאין לו אשה, יתפלל כל אחד ואחד בפני עצמו. ואחר כך יאמר: «יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך, ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות». ואחר כך יאמר: «הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא, לפני בוא יום יי הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם».

ויש נוהגים להתענות ביום ראשון של ספירה. ומתענים בו ביום ראשון של שבועות, ובשני בשבת שלפני ראש השנה, ובשני בשבת שלפני יום הכפורים, ובשני בשבת שלפני חג הסוכות, ובשני בשבת שלפני חג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות.

ומי שאין לו אשה, יתפלל כל אחד ואחד בפני עצמו. ואחר כך יאמר: «יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך, ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות». ואחר כך יאמר: «הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא, לפני בוא יום יי הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם».

ויש נוהגים להתענות ביום ראשון של ספירה. ומתענים בו ביום ראשון של שבועות, ובשני בשבת שלפני ראש השנה, ובשני בשבת שלפני יום הכפורים, ובשני בשבת שלפני חג הסוכות, ובשני בשבת שלפני חג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות.

ומי שאין לו אשה, יתפלל כל אחד ואחד בפני עצמו. ואחר כך יאמר: «יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך, ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות». ואחר כך יאמר: «הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא, לפני בוא יום יי הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם».

ויש נוהגים להתענות ביום ראשון של ספירה. ומתענים בו ביום ראשון של שבועות, ובשני בשבת שלפני ראש השנה, ובשני בשבת שלפני יום הכפורים, ובשני בשבת שלפני חג הסוכות, ובשני בשבת שלפני חג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הפסח לחג השבועות. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג הסוכות לחג הפסח. ויש נוהגים להתענות בכל יום שני ושבת שבין חג השבועות לחג הסוכות.

ثم طبقات مصر المتأخرة حنفاء.

في سنة ٣٠٦ للهجرة (١) استولى الحنفاء على مصر بعد أن حكمها الأخشيديون نحو ٣٤ سنة. وكان الحنفاء قد استولوا على المغرب الأقصى وبنوا مدينة المهدية وجعلوها عاصمة لهم. ثم استولوا على مصر وبنوا مدينة القاهرة وجعلوها عاصمة لهم. وكان الحنفاء يدعون أنهم من نسل فاطمة بنت النبي محمد وزوجها علي بن أبي طالب. ولذلك كانوا يسمون الفاطميين. وكان الخليفة يلقب بالإمام. وكان الإمام يعين القاضي الأكبر ويسميه قاضي القضاة. وكان قاضي القضاة يعين القضاة في سائر أنحاء البلاد. وكان الإمام يعين أيضاً صاحب الشرطة ورئيس الحسبة. وكان صاحب الشرطة يعين الحراس ليحفظوا الأمن في المدينة. وكان رئيس الحسبة يراقب الأسواق ويمنع الغش في البيع والشراء.

وكان الإمام يعين الوزير الذي يساعده في إدارة شؤون الدولة. وكان الوزير يعين الكتاب الذين يكتبون الرسائل ويدونون الحسابات. وكان الإمام يعين أيضاً قائد الجيش وكبار الضباط. وكان الإمام يعين الولاة الذين يحكمون المدن والأقاليم. وكان الإمام يعين أيضاً أمين بيت المال الذي يجمع الضرائب ويدفع المرتبات. وكان الإمام يعين أيضاً الأمناء الذين يشرفون على الأوقاف ويصرفون ريعها في وجوه البر.

وكان الإمام يعين الأطباء الذين يعالجون المرضى في المستشفيات. وكان الإمام يعين المنجمين الذين يرصدون النجوم ويتنبأون بالحوادث. وكان الإمام يعين المؤذنين الذين يدعون الناس إلى الصلاة في المساجد. وكان الإمام يعين الخطباء الذين يخطبون في الناس يوم الجمعة. وكان الإمام يعين الشعراء الذين ينشدون المدائح في مجالس الخلفاء والأمراء.

(١) An. D. 306—311

وكان الإمام يعين المغنين الذين يطربون الناس بالغناء. وكان الإمام يعين الراقصين الذين يرقصون في الأعياد والمواسم. وكان الإمام يعين المهرجين الذين يضحكون الناس بالنكات والملح. وكان الإمام يعين الحراس الذين يحرسون القصور والمساجد. وكان الإمام يعين السجانين الذين يحرسون السجون ويمنعون الهرب. وكان الإمام يعين الجلادين الذين ينفذون أحكام الإعدام. وكان الإمام يعين الحفارين الذين يحفرون القبور للموتى. وكان الإمام يعين الغسالين الذين يغسلون الموتى قبل الدفن. وكان الإمام يعين الحمالين الذين يحملون النعوش إلى المقابر. وكان الإمام يعين البوابين الذين يحرسون أبواب القصور. وكان الإمام يعين السقاة الذين يسقون الناس الماء في الطرقات. وكان الإمام يعين الخدم الذين يخدمون في القصور والبيوت. وكان الإمام يعين الطباخين الذين يطبخون الطعام للأمراء. وكان الإمام يعين الخبازين الذين يخبزون الخبز للناس. وكان الإمام يعين الجزارين الذين يذبحون الذبائح ويبيعون اللحوم. وكان الإمام يعين الصيادين الذين يصطادون السمك من النيل. وكان الإمام يعين الفلاحين الذين يزرعون الأرض ويحصدون الغلال. وكان الإمام يعين الرعاة الذين يرعون الماشية في المراعي. وكان الإمام يعين الحدادين الذين يصنعون الأسلحة والأدوات. وكان الإمام يعين النجارين الذين يصنعون الأثاث والسفن. وكان الإمام يعين البنائين الذين يبنون القصور والمساجد والمنازل. وكان الإمام يعين الخزافين الذين يصنعون الأواني الفخارية. وكان الإمام يعين الصباغين الذين يصبغون الأقمشة بالألوان المختلفة. وكان الإمام يعين الحاكة الذين ينسجون الثياب على الأنوال. وكان الإمام يعين الخياطين الذين يخيطون الملابس للناس. وكان الإمام يعين الحلاقين الذين يحلقون شعر الرؤوس واللحى. وكان الإمام يعين الكحالين الذين يعالجون أمراض العيون. وكان الإمام يعين الجراحين الذين يجرون العمليات الجراحية. وكان الإمام يعين الصيادلة الذين يصنعون الأدوية ويبيعونها في الصيدليات. وكان الإمام يعين المعلمين الذين يعلمون الأولاد في المكاتب. وكان الإمام يعين المؤدبين الذين يؤدبون الأولاد ويعلمونهم الأخلاق الحسنة. وكان الإمام يعين الوراقين الذين ينسخون الكتب ويبيعونها. وكان الإمام يعين المترجمين الذين يترجمون الكتب من لغة إلى لغة. وكان الإمام يعين الشعراء الذين ينظمون القصائد في المدح والرثاء. وكان الإمام يعين الأدباء الذين يؤلفون الكتب في الأدب واللغة. وكان الإمام يعين المؤرخين الذين يكتبون تاريخ الدولة وأخبار الخلفاء. وكان الإمام يعين الجغرافيين الذين يرسمون الخرائط ويصفون البلدان. وكان الإمام يعين الفلكيين الذين يراقبون الكواكب والنجوم. وكان الإمام يعين الرياضيين الذين يحلون المسائل الحسابية. وكان الإمام يعين الفلاسفة الذين يبحثون في العلوم والمنطق. وكان الإمام يعين الفقهاء الذين يفتون الناس في أمور دينهم. وكان الإمام يعين المحدثين الذين يروون الحديث النبوي. وكان الإمام يعين المفسرين الذين يفسرون القرآن الكريم. وكان الإمام يعين القراء الذين يقرأون القرآن في المساجد والمآتم. وكان الإمام يعين المؤذنين الذين يرفعون الأذان من المآذن. وكان الإمام يعين الخطباء الذين يخطبون في الناس يوم الجمعة. وكان الإمام يعين الشعراء الذين ينشدون المدائح في مجالس الخلفاء والأمراء.

وكان الإمام يعين المغنين الذين يطربون الناس بالغناء. وكان الإمام يعين الراقصين الذين يرقصون في الأعياد والمواسم. وكان الإمام يعين المهرجين الذين يضحكون الناس بالنكات والملح. وكان الإمام يعين الحراس الذين يحرسون القصور والمساجد. وكان الإمام يعين السجانين الذين يحرسون السجون ويمنعون الهرب. وكان الإمام يعين الجلادين الذين ينفذون أحكام الإعدام. وكان الإمام يعين الحفارين الذين يحفرون القبور للموتى. وكان الإمام يعين الغسالين الذين يغسلون الموتى قبل الدفن. وكان الإمام يعين الحمالين الذين يحملون النعوش إلى المقابر. وكان الإمام يعين البوابين الذين يحرسون أبواب القصور. وكان الإمام يعين السقاة الذين يسقون الناس الماء في الطرقات. وكان الإمام يعين الخدم الذين يخدمون في القصور والبيوت. وكان الإمام يعين الطباخين الذين يطبخون الطعام للأمراء. وكان الإمام يعين الخبازين الذين يخبزون الخبز للناس. وكان الإمام يعين الجزارين الذين يذبحون الذبائح ويبيعون اللحوم. وكان الإمام يعين الصيادين الذين يصطادون السمك من النيل. وكان الإمام يعين الفلاحين الذين يزرعون الأرض ويحصدون الغلال. وكان الإمام يعين الرعاة الذين يرعون الماشية في المراعي. وكان الإمام يعين الحدادين الذين يصنعون الأسلحة والأدوات. وكان الإمام يعين النجارين الذين يصنعون الأثاث والسفن. وكان الإمام يعين البنائين الذين يبنون القصور والمساجد والمنازل. وكان الإمام يعين الخزافين الذين يصنعون الأواني الفخارية. وكان الإمام يعين الصباغين الذين يصبغون الأقمشة بالألوان المختلفة. وكان الإمام يعين الحاكة الذين ينسجون الثياب على الأنوال. وكان الإمام يعين الخياطين الذين يخيطون الملابس للناس. وكان الإمام يعين الحلاقين الذين يحلقون شعر الرؤوس واللحى. وكان الإمام يعين الكحالين الذين يعالجون أمراض العيون. وكان الإمام يعين الجراحين الذين يجرون العمليات الجراحية. وكان الإمام يعين الصيادلة الذين يصنعون الأدوية ويبيعونها في الصيدليات. وكان الإمام يعين المعلمين الذين يعلمون الأولاد في المكاتب. وكان الإمام يعين المؤدبين الذين يؤدبون الأولاد ويعلمونهم الأخلاق الحسنة. وكان الإمام يعين الوراقين الذين ينسخون الكتب ويبيعونها. وكان الإمام يعين المترجمين الذين يترجمون الكتب من لغة إلى لغة. وكان الإمام يعين الشعراء الذين ينظمون القصائد في المدح والرثاء. وكان الإمام يعين الأدباء الذين يؤلفون الكتب في الأدب واللغة. وكان الإمام يعين المؤرخين الذين يكتبون تاريخ الدولة وأخبار الخلفاء. وكان الإمام يعين الجغرافيين الذين يرسمون الخرائط ويصفون البلدان. وكان الإمام يعين الفلكيين الذين يراقبون الكواكب والنجوم. وكان الإمام يعين الرياضيين الذين يحلون المسائل الحسابية. وكان الإمام يعين الفلاسفة الذين يبحثون في العلوم والمنطق. وكان الإمام يعين الفقهاء الذين يفتون الناس في أمور دينهم. وكان الإمام يعين المحدثين الذين يروون الحديث النبوي. وكان الإمام يعين المفسرين الذين يفسرون القرآن الكريم. وكان الإمام يعين القراء الذين يقرأون القرآن في المساجد والمآتم. وكان الإمام يعين المؤذنين الذين يرفعون الأذان من المآذن. وكان الإمام يعين الخطباء الذين يخطبون في الناس يوم الجمعة. وكان الإمام يعين الشعراء الذين ينشدون المدائح في مجالس الخلفاء والأمراء.

ויאמר אליו יעקב: «אל תקח את בני עמהם! הלא יהוה אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ודבר לי ואשר נשבע לי לאמר: לזרעך אתן את הארץ הזאת. הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם. ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך, אז תהיה נקי מהשבועה הזאת. רק את בני אל תשב שמה!» ויאמר אליו אברהם: «השמר לך פן תשיב את בני שמה! יהוה אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר: לזרעך אתן את הארץ הזאת, הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם. ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך, אז תהיה נקי מהשבועה הזאת. רק את בני אל תשב שמה!» ויאמר העבד אליו: «אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת. האשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם?» ויאמר אברהם אליו: «השמר לך פן תשיב את בני שמה! יהוה אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר: לזרעך אתן את הארץ הזאת, הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם. ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך, אז תהיה נקי מהשבועה הזאת. רק את בני אל תשב שמה!» וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו ויישבע לו על הדבר הזה.

ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו. ויקם וילך אל ארם נהרים אל עיר נחור. ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב, לעת צאת הנשים לשאוב מים. ויאמר: «יהוה אלהי אדוני אברהם! הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדוני אברהם! הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יוצאות לשאוב מים. והיה הנערה אשר אומר אליה: הטי נא כדך ואשתה, ואמרה: שתה וגם גמליך אשקה, אותה הוכחת לעבדך ליצחק. ובזאת אדע כי עשית חסד עם אדוני אברהם!»

ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם, וכדה על שכמה. והנערה טובת מראה מאד, בתולה ואיש לא ידעה. ותרד העין ותמלא כדה ותעל. ויעץ העבד לקראתה ויאמר אליה: «הגמיאיני נא מעט מים מכדך!» ותאמר: «שתה אדוני!» ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו. ותכל להשקותו ותאמר: «גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות!» ותמהר ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאוב ותשאב לכל גמליו. והאיש משתאה לה, מחריש לדעת הצליח יהוה דרכו אם לא.

ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב במשקלו ועשרה זהב משקלם ויתן לפניה ויאמר: «בת מי את? הגידי נא לי! הישׁ בבית אביך מקום לנו ללון?» ותאמר אליו: «בת בתואל אנכי בן מלכה ליהוה אשר ילדה לנחור. ותוסף ותאמר אליו: «גם תבן גם מספוא רב עמנו וגם מקום ללון!»

ויקד האיש וישתחו ליהוה ויאמר: «ברוך יהוה אלהי אדוני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדוני! אנכי בדרך נחני יהוה אל בית אחי אדוני!»

והנערה רצה ותגד לבית אמה כדברים האלה. ולרבקה אח ושמו לבן, ויצא הלבן אל האיש אל החוץ אל העין. והנה נזם הזהב וצמידים על ידי אחותו וכאשר שמע את דברי רבקה אחותו לאמר: «כה דבר אלי האיש!» ויבא אליו והנה עומד על הגמלים על העין. ויאמר: «בוא ברוך יהוה! למה תעמוד בחוץ? ואני פניתי הבית ומקום לגמלים.» ויבא האיש הבית ויפתח החמרים ויתן תבן ומספוא לגמלים ומים לרחוץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו. ויושם לפניו לאכל. ויאמר: «לא אוכל עד אם דברתי דברי!» ויאמר: «דבר!»

ויאמר: «עבד אברהם אנכי. ויהוה ברך את אדוני מאד ויגדל ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים. ותלד שרה אשת אדוני בן לאדוני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו. והשבעני אדוני לאמר: לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו. אם לא אל בית אבי תלך ולקחת אשה לבני ממשפחתי. ואבוא היום אל העין ואומר: יהוה אלהי אדוני אברהם! אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הולך עליה, הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאוב ואמרתי אליה: השקיני נא מעט מים מכדך! ואמרה אלי: גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב, היא האשה אשר הוכיח יהוה לבן אדוני. ואני טרם אכלה לדבר על לבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה: השקיני נא! ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר: שתה וגם גמליך אשקה. ואשתה וגם הגמלים השקתה. ואשאל אותה ואמר: בת מי את? ותאמר: בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה. ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה. ואקד ואשתחו ליהוה ואברך את יהוה אלהי אדוני אברהם אשר הדרכני בדרך אמת לקחת את בת אח אדוני לבנו. ועתה אם יש אתכם עושים חסד ואמת עם אדוני הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל.»

ויען לבן ובתואל ויאמרו: «מיהוה יצא הדבר! לא נוכל דבר אליך רע או טוב. הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר יהוה.»

ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה ליהוה. ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה. ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר אתו וילינו. וישכימו בבקר ויאמר: «שלחוני לאדוני!» ויאמר אחיה ואמה: «תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך.» ויאמר אליהם: «אל תאחרו אותי והיהוה הצליח דרכי. שלחוני ואלכה לאדוני!» ויאמרו: «נקרא לנערה ונשאלה את פיה.» ויקראו לרבקה ויאמרו אליה: «התלכי עם האיש הזה?» ותאמר: «אלכה!» וישלחו את רבקה אחותם ואת מינקתה ואת עבד אברהם ואנשיו. ויברכו את רבקה ויאמרו לה: «אחותנו את! היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שונאיו!»

ותקם רבקה ונערותיה ותרכבנה על הגמלים וילכו אחרי האיש. ויקח העבד את רבקה וילך. ויבא יצחק מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב. ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים. ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל. ותאמר אל העבד: «מי האיש הזה הולך בשדה לקראתנו?» ויאמר העבד: «הוא אדוני!» ותקח הצעיף ותתכס. ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה. ויבא יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה. ויתנחם יצחק אחרי אמו.

פרק כה

ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה. ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח. ויקשן הוליד את שבא ואת דדן. ובני דדן היו אשורים ולטושים ולאומים. ובני מדין היו עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה. כל אלה בני קטורה. ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק. ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות ויפרדם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם.

ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי: מאה שנה ושבעים שנה ושתי שנים. ויגוע אברהם ויאסף אל עמיו זקן ושבע ימים ויקבר את אברהם בנו יצחק וישמעאל בנו אל מערת המכפלה אל שדה עפרון בן צחר החתי אשר על פני ממרא. השדה אשר קנה אברהם מאת בני חת שם קבר אברהם ושרה אשתו. ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי.

ואלה תולדות ישמעאל בן הגר המצרית שפחת שרה לאברהם. ויהי שני חיי ישמעאל: מאה שנה ושלשים שנה ושבע שנים. ויגוע וימת ויאסף אל עמיו. וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בבואך אשורה. נגד כל אחיו נפל.

ואלה תולדות בני ישמעאל לפי שמותם: בכור ישמעאל נביות וקדר ואדבאל ומבשם. ומשמע ודומה ומשא. חדד ותימא יטור נפיש וקדמה. אלה בני ישמעאל ואלה שמותם בחצריהם ובטירותם שנים עשר נשיאים לאמותם. ואלה שני חיי ישמעאל: מאה שנה ושלשים שנה ושבע שנים ויגוע וימת ויאסף אל עמיו. וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בבואך אשורה. נגד כל אחיו נפל.

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה. ויעתר יצחק ליהוה לנכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו יהוה ותהר רבקה אשתו. ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר: «אם כן למה זה אנכי?» וילך לדרוש את יהוה. ויאמר יהוה לה: «שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר.» וימלאו ימיה ללדת והנה תומים בבטנה. ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו. ואחרי כן יצא אחיו ויד אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב. ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם.

ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים. ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב. ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף. ויאמר עשו אל יעקב: «הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי!» על כן קרא שמו אדום. ויאמר יעקב: «מכרה כיום את בכרתך לי!» ויאמר עשו: «הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה?» ויאמר יעקב: «השבעה לי כיום!» וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב. ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך. ויבז עשו את הבכרה.

ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם. וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה. וירא אליו יהוה ויאמר: «אל תרד מצרים! שכן בארץ אשר אומר אליך. גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האלה והקמתי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך. והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האלה והתברכו בזרעך כל גוים עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורותי.»

וישב יצחק בגרר. וישאלו אנשי המקום את אשתו ויאמר: «אחותי היא!» כי ירא לאמר: «אשתי!» פן יהרגוני אנשי המקום על רבקה כי יפת מראה היא. ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו. ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר: «אך הנה אשתך היא! ואיך אמרת: אחותי היא?» ויאמר אליו יצחק: «כי אמרתי פן אמות עליה!» ויאמר אבימלך: «מה זאת עשית לנו? כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשמה!» ויצו אבימלך את כל העם לאמר: «הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת!»

ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו יהוה. ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד מאד. ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אותו פלשתים. וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר. ויאמר אבימלך אל יצחק: «לך מעמנו כי עצום אתה ממנו מאד!» וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם. וישב יצחק ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו אשר סתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו. ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים. ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר: «לנו המים!» ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו. ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שטנה. ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר: «כי עתה הרחיב יהוה לנו ופרינו בארץ.»

ויעל משם באר שבע. וירא אליו יהוה בלילה ההוא ויאמר: «אנכי אלהי אברהם אביך! אל תירא כי אתך אנכי ואברכך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי.» ויבן שם מזבח ויקרא בשם יהוה ויט שם אהלו ויכרו שם עבדי יצחק באר. ואבימלך הלך אליו מגרר ואחוזת מרעהו ופיכל שר צבאו. ויאמר אליהם יצחק: «מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי ותשלחו מעמכם?» ויאמרו: «ראו ראינו כי היה יהוה עמך ונאמר: תהי נא אלה בינינו ובינך ונכרתה ברית עמך. אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגעוך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום. אתה עתה ברוך יהוה!» ויעש להם משתה ויאכלו וישתו. וישכימו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום. ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על הבאר אשר חפרו ויאמרו לו: «מצאנו מים!» ויקרא אותה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה.

ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי. ותהיינה מרת רוח ליצחק וברבקה.

אַ דּרוּק פֿון דאַכטער.

כּל די מוֹנטיז פֿון דער וועלט האָבן זיך אויף איר אויסגעגאָסן! אַלע מענטשן האָבן זיך אויף איר אַרויפֿגעשטעלט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט.

אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט.

אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט.

---

(1) כּתובים אַלע דעם נאָמען: אמעריקאַנישע פֿרויען אין פּאַריז. (2) אַ מיטגליד פֿון דער אַמעריקאַנישער קאָלאָניע אין פּאַריז. (3) אַ פּאַריזער גאַזעטע.

אַלע מענטשן האָבן זיך אויף איר אַרויפֿגעשטעלט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט.

אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט.

---

(1) Helena. (2) Constance Chlore

אַלע מענטשן האָבן זיך אויף איר אַרויפֿגעשטעלט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט.

אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט.

אַבּער אַ בּריוו פֿון אַלטן.

אַלע מענטשן האָבן זיך אויף איר אַרויפֿגעשטעלט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט.

אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט. אַפֿילו די וואָס האָבן זי נישט געקענט, האָבן זי אויך אַרויסגעשיקט אַ קאָמפּלימענט.

ולא יהא אלא כנגד הראשונה: אלמה נאמר כאן שנים ועשר חדשים ולהלן שנים ועשר חדשים? לומר לך מה להלן שנים ועשר חדשים ולא יהא אלא כנגד הראשונה אף כאן שנים ועשר חדשים ולא יהא אלא כנגד הראשונה. ומה ראית להביא את זו ולהוציא את זו? אלא

ומלכות הקיסר הנזכר: ואז נתנו לו הכנסיה הנזכרת
לעשותה כנסיה.

כי אז היו בה עוד כמה שדות ומקנה ועבדים ושפחות
הנתונים לה מאת הקיסרים הקודמים: אך הנשמרים
ומשגיחים על הכנסיה ההיא היו מעטים מאד: ולכן
הקיסר הנזכר שלח אליהם שיבואו אליו לקושטנדינא
ויעזבו הכנסיה ההיא ושדותיה ומקנהו ועבדיו ושפחותיו
לגמרי.

ועל כן הלכו הנשמרים ההם אל הכנסיה ההיא ונשבעו
לפני הקיסר הנזכר שלא יעזבו הכנסיה ההיא לעולם
ולעולמי עולמים: ואמרו לו שאם יעזבו הכנסיה ההיא
הנה יהיו חייבים לתת לו נפשותיהם תחת נפש הכנסיה
ההיא: ואז הניח הקיסר הנזכר את הכנסיה ההיא
ונתנה להם: וגם הוסיף עוד לתת להם שדות ומקנה
ועבדים ושפחות הרבה יותר ממה שהיו לה בתחלה:
ואמר להם שיהיו נשמרים ומשגיחים על הכנסיה ההיא
ועל כל הדברים הנמצאים בה: ואז נתחזקו הנשמרים
ההם בכנסיה ההיא מאד מאד: ועשו בה שמירה גדולה
ונוראה: ולא עזבו אותה לעולם: ועל כן נקראת הכנסיה
ההיא עד היום הזה בשם הכנסיה הנשמרת: ובלשון
לטין נקראת Sta. Maria Major. (א)

(א) Sta. Maria Major.

ועוד נמצא בספרי הקדמונים שהיה בכנסיה הנזכרת
למעלה שלשה מזבחות: האחד מזבח הגדול: והשני
מזבח הקטן: והשלישי מזבח הקטן שבתוך הקבר:
ובמזבח הקטן שבתוך הקבר היו מניחים את הקדשים
בעת שהיו מקריבים אותם: (ב)

מה שהיה בכנסיה הנזכרת למעלה.

כי אז היה בכנסיה ההיא הרבה מן הקדשים הנמצאים
בכנסיה הקדושה הנזכרת למעלה: ואלו הם הקדשים
ההם: ראשונה היה בה מן הקדשים ההם מעט מן
הלחם שאכל ישוע המשיח עם תלמידיו בלילה שנתפש
ביד היהודים: ומעט מן הלחם שהיה בו ישוע המשיח
כשהאכיל את חמשת אלפים איש במדבר: ומעט מן
הלחם שהיה בו ישוע המשיח כשהאכיל את ארבעת
אלפים איש במדבר: ומעט מן הלחם שהיה בו ישוע
המשיח כשהאכיל את שבעת אלפים איש במדבר:
ומעט מן הלחם שהיה בו ישוע המשיח כשהאכיל את
המון עם על ההר: ומעט מן הלחם שהיה בו ישוע
המשיח כשהאכיל את חמשת אלפים איש במדבר:
ומעט מן הלחם שהיה בו ישוע המשיח כשהאכיל את
שבעת אלפים איש במדבר: ומעט מן הלחם שהיה בו
ישוע המשיח כשהאכיל את המון עם על ההר: ומעט
מן הלחם שהיה בו ישוע המשיח כשהאכיל את חמש

ואם יהיה לו בן חכם ישמע ויוסיף לקח, ואם יהיה לו בן כסיל יהיה לו לצער ולא לשמחה. ואם יהיה לו בן בינוני יהיה לו לעזר ולתועלת. ואם יהיה לו בן חכם מאד יהיה לו לשמחה ולתפארת. ואם יהיה לו בן כסיל מאד יהיה לו לצער ולבושת

כל הבל: ועתה הבל כל אדם. ראה מעשה אלהים כי מי יוכל לתקן את אשר עותו: ביום טובה היה בטוב. ביום שהוא טוב לאדם ומתענג בטובו: והאלהים עשה את זה לעומת זה. ביום רע הוא עושה יום טוב לצדיקים: למען לא ימצא האדם אחריו כלום. שלא יוכל לומר שלא עשיתי כראוי: הכל ראיתי בימי הבלי. בכל ימי חיי שהם ארבעים ושמונה שנה: יש צדיק אובד בצדקו. כגון הבל שנהרג בשביל שהיה צדיק: ויש רשע מאריך ברעתו. כגון קין שהרג את אחיו והוליד שבעה דורות: אל תהי צדיק הרבה. אל תהי מתחכם יותר מדאי: ולמה תשומם. למה תתבונן בדברים שאין אתה יכול להבינם: אל תרשיע הרבה. אל תהי רשע יותר מדאי: ולמה תמות. שאין אתה יכול לעמוד בדין: טוב אשר תאחז בזה. טוב לך שתאחז בצדקה: וגם מזה אל תנח את ידך. וגם מן הרשעה אל תרפה ידך: כי יראת אלהים תצא את כולם. כי מי שיש לו יראת אלהים יוצא ידי חובתו בכל: החכמה תעוז לחכם. החכמה מחזקת את החכם: מעשרה שלטים אשר יהיו בעיר. מעשרה שרים שיהיו בעיר: כי אדם אין צדיק בארץ. כי אין אדם בעולם שאין בו חטא: אשר יעשה טוב ולא יחטא. שאין בו חטא כלל: גם לכל הדברים אל תשים לבך. גם לכל מה שיאמרו עליך אל תשים לבך: פן תשמע את עבדך מקללך. פן תשמע שעבדך מקלל אותך: כי גם פעמים רבות ידע לבבך. כי גם פעמים רבות ידעת בלבבך: כי גם אתה קללת אחרים. שגם אתה קללת אחרים: אמרתי אחכמה. אמרתי אחכם את עצמי: והיא רחוקה ממני. והיא רחוקה ממני יותר מדאי: רחוק מה שהיה. רחוק מה שהיה בעבר: ועמק עמק מי ימצאנו. ועמוק עמוק מי יוכל למצאו: סבותי אני ולבי. סבבתי אני ולבי: לדעת ולתור. לדעת ולתור בחכמה: וחשבון לתת חכמה. וחשבון לתת את החכמה: ולדעת רשע כסל. ולדעת את הרשע שהוא כסיל: והסכלות אולת הוללות. והסכלות שהוא אולת הוללות: ומוצא אני מר ממות. ומוצא אני שהוא מר ממות: את האשה אשר היא מצודים. את האשה שהיא מצודים: לבבה חרמים ידיה אסורים. לבבה חרמים ידיה אסורים: טוב לפני האלהים ימלט ממנה. טוב לפני האלהים שינצל ממנה: וחוטאים יתפש בה. וחוטאים יתפש בה: הנה זה מצאתי. הנה זה מצאתי בחכמתי: אמרה הקהלת. אמרה המלמדת: אחת לאחת למצא חשבון. אחת לאחת למצא חשבון: אשר עוד בקשה נפשי ולא מצאתי. אשר עוד בקשה נפשי ולא מצאתי: אדם אחד מאלף מצאתי. אדם אחד מאלף מצאתי: ואשה מכל אלה לא מצאתי. ואשה מכל אלה לא מצאתי: רק זה מצאתי. רק זה מצאתי בחכמתי: אשר עשה האלהים את האדם ישר. אשר עשה האלהים את האדם שיהיה ישר: והמה בקשו חשבונות רבים. והמה בקשו חשבונות רבים: מי כהחכם ומי יודע פשר דבר. מי כהחכם ומי יודע פשר דבר: חכמת אדם תאיר פניו. חכמת אדם תאיר פניו: ועז פניו יישנא. ועז פניו יישנא: אני פי שמור. אני פי שמור: ועל דבר מלכות שמור. ועל דבר מלכות שמור: אל תבהל מפניו תלך. אל תבהל מפניו תלך: אל תתיצב בדבר רע. אל תתיצב בדבר רע: כי כל אשר יחפץ יעשה. כי כל אשר יחפץ יעשה: בשלטון מלך דברו. בשלטון מלך דברו: ומי יאמר לו מה תעשה. ומי יאמר לו מה תעשה: שומר מצוה לא ידע דבר רע. שומר מצוה לא ידע דבר רע: ועת ומשפט יבין לב חכם. ועת ומשפט יבין לב חכם: כי לכל חפץ עת ומשפט. כי לכל חפץ עת ומשפט: כי רעת האדם רבה עליו. כי רעת האדם רבה עליו: כי אין ידע מה שיהיה. כי אין ידע מה שיהיה: כאשר יהיה כן יגיד לו. כאשר יהיה כן יגיד לו: אין שליט ברוח. אין שליט ברוח: לכלוא את הרוח. לכלוא את הרוח: ואין שלטון ביום המות. ואין שלטון ביום המות: ואין משלחת במלחמה. ואין משלחת במלחמה: ולא תמלט רשעה את בעליה. ולא תמלט רשעה את בעליה: כל זה ראיתי. כל זה ראיתי בחכמתי: ונתון לבי לכל מעשה. ונתון לבי לכל מעשה: אשר נעשה תחת השמש. אשר נעשה תחת השמש: בעת אשר שלט אדם באדם. בעת אשר שלט אדם באדם: לרעה לו. לרעה לו: וגם כל זה ראיתי. וגם כל זה ראיתי בחכמתי: ורשעים קבורים ויבואו. ורשעים קבורים ויבואו: ומן מקום קדוש יהלכו. ומן מקום קדוש יהלכו: וישתכחו בעיר. וישתכחו בעיר: אשר כן עשו. אשר כן עשו: גם זה הבל. גם זה הבל בעולם: אשר אין מקבלים את פני הרשע. אשר אין מקבלים את פני הרשע: ואין מכבדים את פני הצדיק. ואין מכבדים את פני הצדיק: ואין מוקירים את פני הנביא. ואין מוקירים את פני הנביא: ואין מוקירים את פני החכם. ואין מוקירים את פני החכם: ואין מוקירים את פני הנשיא. ואין מוקירים את פני הנשיא: ואין מוקירים את פני הדיין. ואין מוקירים את פני הדיין: ואין מוקירים את פני הזקן. ואין מוקירים את פני הזקן: ואין מוקירים את פני הנער. ואין מוקירים את פני הנער: ואין מוקירים את פני היתום. ואין מוקירים את פני היתום: ואין מוקירים את פני האלמנה. ואין מוקירים את פני האלמנה: ואין מוקירים את פני הגר. ואין מוקירים את פני הגר: ואין מוקירים את פני העני. ואין מוקירים את פני העני: ואין מוקירים את פני העשיר. ואין מוקירים את פני העשיר: ואין מוקירים את פני הגבור. ואין מוקירים את פני הגבור: ואין מוקירים את פני הנקי. ואין מוקירים את פני הנקי: ואין מוקירים את פני הטהור. ואין מוקירים את פני הטהור: ואין מוקירים את פני הטמא. ואין מוקירים את פני הטמא: ואין מוקירים את פני הנכרי. ואין מוקירים את פני הנכרי: ואין מוקירים את פני הישראל. ואין מוקירים את פני הישראל: ואין מוקירים את פני הכהן. ואין מוקירים את פני הכהן: ואין מוקירים את פני הלוי. ואין מוקירים את פני הלוי: ואין מוקירים את פני הכהן הגדול. ואין מוקירים את פני הכהן הגדול: ואין מוקירים את פני המשיח. ואין מוקירים את פני המשיח

ולא יהיה לו שום הנאה מהם: ואפילו לשחטם בחוץ ולהקריבם לשם שלמים אסור, שנאמר: ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריבו ליי׳ (ויקרא יז, ד). ואם שחט אחד מהם בחוץ ולא הקריבם לשם שלמים, חייב כרת.

ואפילו הקריבם לשם שלמים בחוץ, אם לא הקריבם לשם שלמים בעזרה, חייב כרת. ואם הקריבם בעזרה ולא הקריבם לשם שלמים, אלא לשם שם אחר, אפילו לשם חולין, פסול הוא ואין בו כרת. ואם הקריבם לשם שלמים בעזרה, אפילו לשם פסח או לשם חטאת, כשר

לכתחלה: ואם אמר לו מוכר לו אל תקח ממני אלא בזול כך וכך ולא יותר ולקח ממנו יותר מכאן ואילך אינו יכול לחזור בו שהרי הוזיל לו: ואם אמר לו אל תקח ממני אלא בזול כך וכך ולא יותר ולקח ממנו יותר מכאן ואילך יכול לחזור בו שהרי לא

«אתה נתת לי שאב אשר אשמר בו את מצוותיך: אתה ידעת כי בשגגה חטאתי ולא במזיד: ואתה יודע את יצרי הרע אשר הוא מסיתני: אתה מוחל ומכפר לכל עוברי רצונך: ואתה יודע כי אני מאמין בכל לבי ונפשי ומאודי בכל אשר דברו נביאיך: אתה יודע כי אני מוחל לכל אשר חטאו לי: ואני מבקש ממך שתמחול לי על כל אשר חטאתי לפניך: ואתה תכפר לי ולכל עמך בית ישראל: ואתה תסלח לנו ותמחול לנו ותכפר לנו: ואתה תשמור נפשי מכל רע ומכל פגע רע: ואתה תשמור נפשי מכל מחשבות רעות ומכל יצר הרע: ואתה תשמור נפשי מכל מחשבות שוא ומכל דברי שקר: ואתה תשמור נפשי מכל מחשבות זרות ומכל דברי הבל: ואתה תשמור נפשי מכל מחשבות פסולות ומכל דברי עבירה: ואתה תשמור נפשי מכל מחשבות רעות ומכל דברי עבירה

الذين يعترفون بأن الله هو الذي خلق العالم بأسره، وأن الكلمة صار جسدًا، وأن الروح القدس هو الذي تكلم بالأنبياء وبالرسل، وأن الكنيسة الجامعة هي واحدة، وأن الأسرار المقدسة هي سبعة، وأن الأجساد ستقوم من الموت، وأن الدينونة ستكون، وأن الخطية ستعاقب، وأن البر سيكافأ، وأن الخير سيكون له ملك أبدي، وأن الشر سيطرح في النار الأبدية. وهذه الأمور كلها قد أعلنها الله لنا بواسطة أنبيائه ورسله القديسين، وبواسطة ابنه الوحيد يسوع المسيح ربنا، الذي أرسله في ملء الأزمنة، وبواسطة روحه القدوس الذي أرسله ليكون معلمًا لنا ومرشدًا. وهذه الأمور كلها قد سلمها الرسل القديسون إلى الكنيسة الجامعة، وهي التي تحفظها بكل دقة، وتعلمها لأولادها، وتكرز بها في كل العالم، وتسلمها لكل من يؤمن بها ويعتمد باسم الثالوث القدوس.

وهذا هو الإيمان الذي تسلمناه نحن من الكنيسة الجامعة، وهو الذي نحفظه ونعلمه لأولادنا، ونكرز به في كل مكان نذهب إليه. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الملوك والرؤساء، وأمام الشعوب والأمم، وأمام كل الناس. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الوثنيين الذين لا يعرفون الله، وأمام اليهود الذين يرفضون الإيمان بالمسيح، وأمام الهراطقة الذين يقاومون الحق. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يقاومون الكنيسة الجامعة، وأمام كل الذين يحاربون الإيمان المستقيم.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الأساقفة والكهنة والشمامسة، وأمام الرهبان والراهبات، وأمام المتزوجين والمتزوجات، وأمام الأرامل والأيتام، وأمام الفقراء والمساكين، وأمام الأغنياء والأقوياء، وأمام الحكام والقضاة، وأمام الجنود والقادة، وأمام العبيد والأحرار، وأمام الرجال والنساء، وأمام الشيوخ والشباب، وأمام الأطفال والرضع، وأمام كل الناس في كل مكان وفي كل زمان.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الله الآب ضابط الكل، وأمام يسوع المسيح ابنه الوحيد ربنا ومخلصنا، وأمام الروح القدس المعزي الذي يسكن في الكنيسة الجامعة، وأمام الملائكة القديسين الذين يخدمون الله، وأمام القديسين الذين قد تمجدوا مع المسيح في السماء، وأمام كل الذين سيأتون في اليوم الأخير ليدينوا الأحياء والأموات.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يسألوننا عن سبب رجائنا، وأمام كل الذين يطلبون منا أن نعطيهم جوابًا عن الإيمان الذي فينا، وأمام كل الذين يريدون أن يعرفوا الحق الذي نؤمن به. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يسخرون بنا بسبب إيماننا، وأمام كل الذين يضطهدوننا من أجل المسيح، وأمام كل الذين يقتلوننا بسبب شهادتنا للحق. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يقاومون الكنيسة الجامعة، وأمام كل الذين يحاربون الإيمان المستقيم.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يرفضون الإيمان المستقيم، وأمام كل الذين يعلمون تعاليم كاذبة، وأمام كل الذين يحرفون كلمة الله، وأمام كل الذين يستهزئون بالأسرار المقدسة، وأمام كل الذين يحتقرون الكنيسة الجامعة، وأمام كل الذين ينكرون القيامة والدينونة.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الملوك والرؤساء، وأمام الشعوب والأمم، وأمام كل الناس. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الوثنيين الذين لا يعرفون الله، وأمام اليهود الذين يرفضون الإيمان بالمسيح، وأمام الهراطقة الذين يقاومون الحق. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يقاومون الكنيسة الجامعة، وأمام كل الذين يحاربون الإيمان المستقيم.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الأساقفة والكهنة والشمامسة، وأمام الرهبان والراهبات، وأمام المتزوجين والمتزوجات، وأمام الأرامل والأيتام، وأمام الفقراء والمساكين، وأمام الأغنياء والأقوياء، وأمام الحكام والقضاة، وأمام الجنود والقادة، وأمام العبيد والأحرار، وأمام الرجال والنساء، وأمام الشيوخ والشباب، وأمام الأطفال والرضع، وأمام كل الناس في كل مكان وفي كل زمان.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الله الآب ضابط الكل، وأمام يسوع المسيح ابنه الوحيد ربنا ومخلصنا، وأمام الروح القدس المعزي الذي يسكن في الكنيسة الجامعة، وأمام الملائكة القديسين الذين يخدمون الله، وأمام القديسين الذين قد تمجدوا مع المسيح في السماء، وأمام كل الذين سيأتون في اليوم الأخير ليدينوا الأحياء والأموات.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يسألوننا عن سبب رجائنا، وأمام كل الذين يطلبون منا أن نعطيهم جوابًا عن الإيمان الذي فينا، وأمام كل الذين يريدون أن يعرفوا الحق الذي نؤمن به. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يسخرون بنا بسبب إيماننا، وأمام كل الذين يضطهدوننا من أجل المسيح، وأمام كل الذين يقتلوننا بسبب شهادتنا للحق. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يقاومون الكنيسة الجامعة، وأمام كل الذين يحاربون الإيمان المستقيم.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الله الآب ضابط الكل، وأمام يسوع المسيح ابنه الوحيد ربنا ومخلصنا، وأمام الروح القدس المعزي الذي يسكن في الكنيسة الجامعة، وأمام الملائكة القديسين الذين يخدمون الله، وأمام القديسين الذين قد تمجدوا مع المسيح في السماء، وأمام كل الذين سيأتون في اليوم الأخير ليدينوا الأحياء والأموات.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يسألوننا عن سبب رجائنا، وأمام كل الذين يطلبون منا أن نعطيهم جوابًا عن الإيمان الذي فينا، وأمام كل الذين يريدون أن يعرفوا الحق الذي نؤمن به. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يسخرون بنا بسبب إيماننا، وأمام كل الذين يضطهدوننا من أجل المسيح، وأمام كل الذين يقتلوننا بسبب شهادتنا للحق. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يقاومون الكنيسة الجامعة، وأمام كل الذين يحاربون الإيمان المستقيم.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الأساقفة والكهنة والشمامسة، وأمام الرهبان والراهبات، وأمام المتزوجين والمتزوجات، وأمام الأرامل والأيتام، وأمام الفقراء والمساكين، وأمام الأغنياء والأقوياء، وأمام الحكام والقضاة، وأمام الجنود والقادة، وأمام العبيد والأحرار، وأمام الرجال والنساء، وأمام الشيوخ والشباب، وأمام الأطفال والرضع، وأمام كل الناس في كل مكان وفي كل زمان.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الله الآب ضابط الكل، وأمام يسوع المسيح ابنه الوحيد ربنا ومخلصنا، وأمام الروح القدس المعزي الذي يسكن في الكنيسة الجامعة، وأمام الملائكة القديسين الذين يخدمون الله، وأمام القديسين الذين قد تمجدوا مع المسيح في السماء، وأمام كل الذين سيأتون في اليوم الأخير ليدينوا الأحياء والأموات.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يسألوننا عن سبب رجائنا، وأمام كل الذين يطلبون منا أن نعطيهم جوابًا عن الإيمان الذي فينا، وأمام كل الذين يريدون أن يعرفوا الحق الذي نؤمن به. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يسخرون بنا بسبب إيماننا، وأمام كل الذين يضطهدوننا من أجل المسيح، وأمام كل الذين يقتلوننا بسبب شهادتنا للحق. وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام كل الذين يقاومون الكنيسة الجامعة، وأمام كل الذين يحاربون الإيمان المستقيم.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الأساقفة والكهنة والشمامسة، وأمام الرهبان والراهبات، وأمام المتزوجين والمتزوجات، وأمام الأرامل والأيتام، وأمام الفقراء والمساكين، وأمام الأغنياء والأقوياء، وأمام الحكام والقضاة، وأمام الجنود والقادة، وأمام العبيد والأحرار، وأمام الرجال والنساء، وأمام الشيوخ والشباب، وأمام الأطفال والرضع، وأمام كل الناس في كل مكان وفي كل زمان.

وهذا هو الإيمان الذي نعترف به أمام الله الآب ضابط الكل، وأمام يسوع المسيح ابنه الوحيد ربنا ومخلصنا، وأمام الروح القدس المعزي الذي يسكن في الكنيسة الجامعة، وأمام الملائكة القديسين الذين يخدمون الله، وأمام القديسين الذين قد تمجدوا مع المسيح في السماء، وأمام كل الذين سيأتون في اليوم الأخير ليدينوا الأحياء والأموات.

---

(1) أغناسيوس الحق الذي مات سنة 336. Treviri. Trèves. (2)

והנה הוא מתחבא אצל המים בארץ: ואפרים בתוך חבריו יתהלך. ויהי כאשר שמעו כל איש ישראל את הדברים האלה אשר דבר אבימלך לאזני העם ויאמרו אחינו הוא ויקשרו לבבם אחרי אבימלך כי אמרו הוא אחינו הוא: ויתנו לו שבעים כסף מבית בעל ברית וישכר אבימלך אנשים רקים ופחזים וילכו אחריו: ויבא אל בית אביו בעפרה ויהרגו את אחיו בני ירבעל שבעים איש על אבן אחת ויותר יותם בן ירבעל הקטן כי נחבא: ויאספו כל בעלי שכם וכל בית מלו וילכו וימליכו את אבימלך אלון מצבת אשר בשכם: ויגידו ליותם וילך ויעמד בראש הר גריזים וישא קולו ויקרא ויאמר אליהם שמעו אלי בעלי שכם וישמע אליכם אלהים: הלוך הלכו העצים למשוח עליהם מלך ויאמרו למלך על זית מלוך בנו: ויאמר להם הזית החדלתי את דשני אשר בי יכבדו אלהים ואנשים והלכתי לנוע על העצים: ויאמרו העצים לתאנה לכי את מלוכי בנו: ותאמר להם התאנה החדלתי את מתקי ואת תנובתי הטובה והלכתי לנוע על העצים: ויאמרו העצים לגפן לכי את מלוכי בנו: ותאמר להם הגפן החדלתי את תירושי המשמח אלהים ואנשים והלכתי לנוע על העצים: ויאמרו כל העצים אל האטד לכי את מלוכי בנו: ויאמר האטד אל העצים אם באמת אתם משחים אתי למלך עליכם לכו חסו בצלי ואם אין תצא אש מן האטד ותאכל את ארזי הלבנון: ועתה אם באמת ובתמים עשיתם להמליך את אבימלך ואם טוב עשיתם עם ירבעל ועם ביתו ואם כגמול ידיו עשיתם לו: אשר נלחם אבי עליכם וישם נפשו מנגד ויצל אתכם מיד מדין: ואתם קמתם היום על בית אבי ותהרגו את בניו שבעים איש על אבן אחת ותמליכו את אבימלך בן אמתו על בעלי שכם כי אחיכם הוא: אם באמת ובתמים עשיתם היום עם ירבעל ועם ביתו היום שמחו באבימלך וישמח גם הוא בכם: ואם לא תצא אש מאבימלך ותאכל את בעלי שכם ואת בית מלו ותצא אש מבעלי שכם ומבית מלו ותאכל את אבימלך: וברח יותם ויעף וילך בארה וישב שם מפני אבימלך אחיו: וישר אבימלך על ישראל שלש שנים: וישלח אלהים רוח רעה בין אבימלך ובין בעלי שכם ויבגדו בעלי שכם באבימלך: למען בוא חמס שבעים בני ירבעל ודמם לשום על אבימלך אחיהם אשר הרגם ועל בעלי שכם אשר חזקו את ידיו להרג את אחיו: וישימו לו בעלי שכם מארבים על ראשי ההרים וישדדו את כל העובר עליהם בדרך ויגד לאבימלך: ויבא געל בן עבד ואחיו בשכם ויעברו בו: ויבטחו בשכם בעלי שכם ויצאו השדה ויבצרו את כרמיהם ויבוסו ויעשו הלולים ויבאו בבית אלהיהם ויאכלו וישתו ויקללו את אבימלך: ויאמר געל בן עבד מי אבימלך ומי שכם כי נעבדנו הלא בן ירבעל וזבול פקידו את אנשי חמור אבי שכם ולמה נעבדנו אנחנו: מי יתן העם הזה בידי ואסירה את אבימלך ואמרה אל אבימלך הרבה צבאך וצא: וישמע זבול שר העיר את דברי געל בן עבד ויחר אפו מאד: וישלח מלאכים אל אבימלך בערמה לאמר הנה געל בן עבד ואחיו באו שכמה והנם צרים את העיר עליך: ועתה קום לילה אתה והעם אשר עמך וארבת בשדה: והיה בבקר כזרח השמש תשכים ופשטת על העיר והנה הוא ויצא עליך הוא ועמו ועשית לו כאשר תמצא ידך: ויקם אבימלך והעם אשר עמו לילה וארבו על שכם ארבע ראשים: ויצא געל בן עבד ויעמד פתח שער העיר ויקם אבימלך והעם אשר עמו מן המארב: וירא געל את העם וישא קולו ויקרא ויאמר אל זבול הנה עם יורדים מראשי ההרים ואמר אליו זבול את צל ההרים כאנשים אתה רואה: וישב עוד געל וידבר ויאמר הנה עם יורדים מעם ארץ ואחד ראשים בא מדרך אלון מעונים: ויאמר אליו זבול אי עתה פיך אשר תאמר נעבדנו הלא זה העם אשר מאסת בו נא וצא נא לפניו ונלחמה בו: ויצא געל לפני בעלי שכם וילחם באבימלך: וינס אבימלך מפניו וירדפהו ויפלו חללים רבים עד פתח השער: וישב אבימלך בארמה וישם זבול את געל ואת אחיו לבלתי שבת בשכם: ויהי ממחרת ויצא העם השדה ויגד לאבימלך: וישלח את העם בשלש ראשים ויארבו בשדה וירא והנה העם יוצאים מן העיר ויקם עליהם ויכם: ואבימלך ופלגת העם אשר עמו פשטו ויעמדו פתח שער העיר ושני הפלגות פשטו על כל אשר בשדה ויכום: ואבימלך נלחם בעיר כל היום ההוא וילכד את העיר ואת העם אשר בה הרג וישתה את העיר וישלח עליה מלח: ויעלו כל בעלי מגדל שכם ויבואו אל מבצר בית אל ברית ויתבצרו ויעלו בית אל ברית ויתבצרו ויעלו בית אל ברית ויתבצרו ויעלו

שכל זה נתקיים-בודאי בדבר זה שאמרו חז"ל בפרשת בלק: «הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב» (במדבר כג, ט), שכל מי שרוצה להתחשב עם האומות ולהתערב עמהם, הרי הוא מתקלקל בדעותיו ובמנהגיו, ומתרחק מאלקי ישראל. ועל כן אמרו חז"ל: «אל תהי רואה את הגוי כשהוא יושב לפניך בסעודתו, שאתה מתאוה לתאוותיו ולומד ממעשיו, ונמצא מתחייב בנפשו» (אבות ג, טו).

ועל כן אמרו חז"ל: «הרחק עצמך מן הרשע ומן המעשים הרעים שלו, ואל תתקרב אליו, שלא תלמד ממעשיו הרעים, ותתחייב בנפשך» (אבות א, ז). וכן אמרו חז"ל: «אל תתחבר לרשע, שאם תתחבר לו, אתה נמשך אחר מעשיו הרעים, ונמצא מתחייב בנפשך» (אבות ב, ג). וכן אמרו חז"ל: «אל תתחבר לרשע, שאם תתחבר לו, אתה נמשך אחר מעשיו הרעים, ונמצא מתחייב בנפשך» (אבות ב, ג). וכן אמרו חז"ל: «אל תתחבר לרשע, שאם תתחבר לו, אתה נמשך אחר מעשיו הרעים, ונמצא מתחייב בנפשך» (אבות ב, ג).

«אך אמונתו שומרת ואינה מתבטלת; אבל יש אומנים רבים שאינם יודעים את אמונתם, ואינם מאמינים שיש אלקים בעולם, ואינם יודעים שהוא מנהיג את העולם בהשגחה פרטית, ואינם יודעים שהוא יודע את כל מעשי בני האדם, ואינם יודעים שהוא שומע תפלות כל הפונים אליו, ואינם יודעים שהוא משלם שכר טוב לעושי רצונו ומעניש את הרשעים. ואינם יודעים שהוא מחיה את המתים בזמן שיחפוץ בכך. ואינם יודעים שהוא יודע את העתידות לבוא, ואינם יודעים שהוא יודע את כל הנסתרות. ואינם יודעים שהוא יודע את כל הנגלות. ואינם יודעים שהוא יודע את כל הנעלמות.

אשר לשלמה עשו בניו בני חמת אבי רכה: (337) ואלה שרי נצביהם לכל מלאכתם. ובני העזתי לשאת המשא. ויהיו לא יספרו מרב. ויאמר אליהם משה: שמעו נא המורדים. הנוכל לכם מים מן הסלע הזה. ויאמר משה אל העם: אל תיראו ואל תפחדו. כי לא אתכם לבדכם אנכי כורת את הברית הזאת. כי אם את אשר יש פה עמנו היום. ואת אשר איננו פה עמנו היום: כי אתכם ראו עיניכם את כל אשר עשה ה' לעיניכם בארץ מצרים. ואת כל הגוים אשר עברתם בקרבם: ואת שקוציהם ואת גלוליהם עץ ואבן כסף וזהב אשר עמהם: פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פנה היום מעם ה' אלהינו ללכת לעבוד את אלהי הגוים ההם. פן יש בכם שורש פרה ראש ולענה: והיה בשמעו את דברי האלה ויתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך למען ספות הרוה את הצמאה: לא יאבה ה' סלח לו כי אז יעשן אף ה' וקנאתו באיש ההוא. ורבצה בו כל האלה הכתובה בספר התורה הזה. ומחה ה' את שמו מתחת השמים: והבדילו ה' לרעה מכל שבטי ישראל ככל אלות הברית הכתובה בספר התורה הזה: והאחרון בדורותיכם ובניכם הבאים מארץ רחוקה. וראו את מכות הארץ ההיא ואת תחלואיה אשר חלה ה' בה: גפרית ומלח שרופה כל ארצה לא תזרע ולא תצמיח ולא יעלה בה כל עשב כמהפכת סדם ועמרה אדמה וצבויים אשר הפך ה' באפו ובחמתו: וכל הגוים יאמרו על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת. מה חרי האף הגדול הזה: ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם אשר כרת עמם בהוציאו אותם מארץ מצרים: וילכו ויעבדו אלהים אחרים וישתחוו להם אלהים אשר לא ידעום ואשר לא חלק להם: ויחר אף ה' בארץ ההיא להביא עליה את כל הקללה הכתובה בספר הזה: ויתשם ה' מעל אדמתם באף ובחמה ובקצף גדול וישלכם אל ארץ אחרת כיום הזה. הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת: ויהי כאשר כלה משה לדבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל: ויאמר אליהם בני חיל אני היום מאה ועשרים שנה לא אוכל עוד לצאת ולבא. וה' אמר אלי לא תעבר את הירדן הזה: ה' אלהיכם הוא יעבר לפניכם הוא ישמיד את הגוים האלה מלפניכם וירשתם אותם. ויהושע הוא יעבר לפניכם כאשר דבר ה': ועשה ה' להם כאשר עשה לסיחון ולעוג מלכי האמרי ולארצם אשר השמיד אותם: ונתנם ה' לפניכם והכיתם להם ככל המצוה אשר צויתי אתכם: חזקו ואמצו אל תיראו ואל תערצו מפניהם כי ה' אלהיכם הוא ההולך עמכם לא ירפך ולא יעזבך: ויקרא משה אל יהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותם לתת להם ואתה תנחילנה אותם: וה' הוא ההולך לפניך הוא יהיה עמך לא ירפך ולא יעזבך לא תירא ולא תחת: ויכתב משה את התורה הזאת ויתנה אל הכהנים בני לוי הנושאים את ארון ברית ה' ואל כל זקני ישראל: ויצו משה אותם לאמר מקץ שבע שנים במועד שנת השמטה בחג הסכות: בבוא כל ישראל לראות את פני ה' אלהיך במקום אשר יבחר תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם: הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך אשר בשעריך למען ישמעו וילמדו ויראו את ה' אלהיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת: ובניהם אשר לא ידעו ישמעו וילמדו ליראה את ה' אלהיכם כל הימים אשר אתם חיים על האדמה אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה: ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו וישמעו אליו בני ישראל ויעשו כאשר צוה ה' את משה: ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים: לכל האתות והמופתים אשר שלחו ה' לעשות בארץ מצרים לפרעה ולכל עבדיו ולכל ארצו: ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל: ויהי אחרי מות משה עבד ה' ויאמר ה' אל יהושע בן נון משרת משה לאמר: משה עבדי מת ועתה קום עבור את הירדן הזה אתה וכל העם הזה אל הארץ אשר אני נותן להם לבני ישראל: כל מקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה: מן המדבר והלבנון הזה ועד הנהר הגדול נהר פרת כל ארץ החתים ועד הים הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם: לא יתיצב איש לפניכם כל ימי חייך כאשר הייתי עם משה אהיה עמך לא אניחך ולא אעזבך: חזק ואמץ כי אתה תנחיל את העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם: רק חזק ואמץ מאד לשמור לעשות ככל התורה אשר צוך משה עבדי אל תסור ממנו ימין ושמאל למען תשכיל בכל אשר תלך: לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה למען תשמור לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל: הלא צויתיך חזק ואמץ אל תערץ ואל תחת כי עמך ה' אלהיך בכל אשר תלך: ויצו יהושע את שוטרי העם לאמר עברו בקרב המחנה וצוו את העם לאמר הכינו לכם צדה כי בעוד שלשת ימים אתם עברים את הירדן הזה לבוא לרשת את הארץ אשר ה' אלהיכם נתן לכם לרשתה: ואת הראובני והגדי ולחצי שבט המנשה אמר יהושע לאמר זכרו את הדבר אשר צוה אתכם משה עבד ה' לאמר ה' אלהיכם מניח לכם ונתן לכם את הארץ הזאת: נשיכם וטפכם ומקניכם ישבו בארץ אשר נתן לכם משה בעבר הירדן ואתם תעברו חלוצים לפני אחיכם כל גבורי חיל ועזרתם אותם: עד אשר יניח ה' לאחיכם כמוכם וירשו גם הם את הארץ אשר ה' אלהיכם נתן להם ושבתם לארץ ירשתכם וירשתם אותה אשר נתן לכם משה עבד ה' בעבר הירדן מזרחה השמש: ויענו את יהושע לאמר ככל אשר צויתנו נעשה והלכנו בכל אשר תשלחנו: ככל אשר שמענו אל משה כן נשמע אליך רק יהי ה' אלהיך עמך כאשר היה עם משה: כל איש אשר ימרה את פיך ולא ישמע אל דבריך ככל אשר תצוה אותו יומת רק חזק ואמץ: ויהושע בן נון שלח מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש חרש לאמר לכו ראו את הארץ ואת יריחו: וילכו ויבואו בית אשה זונה ושמה רחב וישכבו שם: ויגד למלך יריחו לאמר הנה אנשים באו הלילה מבני ישראל לחפר את הארץ: וישלח מלך יריחו אל רחב לאמר הוציאי את האנשים הבאים אליך אשר באו לביתך כי לחפר את כל הארץ באו: ותקח האשה את שני האנשים ותצפנם ותאמר כן אנשים באו אלי ולא ידעתי מאין המה: והשער לסגור בחשך והאנשים יצאו לא ידעתי אנה הלכו רדפו מהר אחריהם כי תשיגום: והיא העלתם השטחה וגו פשתים אשר ערכה לה על הגג: והאנשים רדפו אחריהם דרך הירדן על המעברות והשער סגרו אחר יצאו הרודפים אחריהם: והם טרם ישכבו ותעל אליהם על הגג: ותאמר אל האנשים ידעתי כי נתן ה' לכם את הארץ ונפלה אימתכם עלינו וכי נמגו כל יושבי הארץ מפניכם: כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף מפניכם בצאתכם ממצרים ואשר עשיתם לשני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן לסיחון ולעוג אשר החרמתם אותם: וכאשר שמענו נמגו לבבנו ולא קם עוד רוח באיש מפניכם כי ה' אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת: ועתה השבעו נא לי בה' כאשר עשיתי עמכם חסד ועשיתם גם אתם עם בית אבי חסד אמת ונתתם לי אות: והחיתם את אבי ואת אמי ואת אחי ואת אחיותי ואת כל אשר להם והצלתם את נפשותינו ממות: ויענו האנשים ויאמרו לה נפשנו תחת נפשכם אם לא תגידו את דברנו זה והיה בתת ה' לנו את הארץ ועשינו עמך חסד ואמת: ותורדם בחבל בעד החלון כי ביתה בחומת החומה והיא יושבת בחומה: ותאמר אליהם אל ההר תלכו פן יפגעו בכם הרודפים ונחבאתם שם שלשת ימים עד שוב הרודפים אחריכם ואחר תלכו לדרככם: ויאמרו האנשים אליה נקיים אנחנו משבועתך הזאת אשר השבעתנו: הנה אנחנו באים בארץ ואת חוט השני הזה תקשרי בחלון אשר הורדתנו בו ואת אביך ואת אמך ואת אחיך ואת כל בית אביך תאספי אליך הביתה: והיה כל אשר יצא מדלתי ביתך דמו בראשו ואנחנו נקיים וכל אשר יהיה אתך בבית דמו בראשנו אם יד תהיה בו: ואם תגידי את דברנו זה והיינו נקיים משבועתך אשר השבעתנו: ותאמר כמו דבריכם כן הוא ותשלחם וילכו ותקשר את חוט השני בחלון: וילכו ויבואו ההרה וישבו שם שלשת ימים עד שב הרודפים אחריהם: ויבקשו הרודפים בכל הדרך ולא מצאו: וישובו אל העיר ויעברו את הירדן ויבואו אל יהושע בן נון ויספרו לו את כל אשר מצאום: ויאמרו אל יהושע כי נתן ה' בידינו את כל הארץ וגם נמגו כל יושבי הארץ מפנינו: וישכם יהושע בבקר וכל בני ישראל ויסעו משטים ויבואו עד הירדן הם וכל בני ישראל וילינו שם טרם יעברו: ויהי מקץ שלשת ימים ויעברו השוטרים בקרב המחנה: וצוו את העם לאמר כראותכם את ארון ברית ה' אלהיכם ואת הכהנים הלוים נושאים אותו אתם תסעו ממקומכם ותלכו אחריו: רק יהי מרחק בינכם ובינו כאלפים אמה במדה אל תקרבו אליו למען תדעו את הדרך אשר תלכו בה כי לא עברתם את הדרך הזה מתמול שלשום: ויאמר יהושע אל העם התקדשו כי מחר יעשה ה' בתוככם מופתים: ויאמר יהושע אל הכהנים לאמר שאו את ארון הברית ועברו לפני העם: ויעשו כן וילכו לפניהם: ויאמר ה' אל יהושע היום הזה אחל לגדלך לעיני כל ישראל למען ידעו כי כאשר הייתי עם משה אהיה עמך: ואתה צו את הכהנים נושאי ארון הברית לאמר כבואכם אל קצה מי הירדן במים תתיצבו: ויאמר יהושע אל בני ישראל גשו הנה ושמעו את דברי ה' אלהיכם: ויאמר יהושע בזאת תדעון כי אל חי בקרבכם ולא יכחד יכחיד מפניכם את הכנעני והחתי והחוי והפרזי והגרגשי והאמרי והיבוסי: הנה ארון הברית אדון כל הארץ עובר לפניכם בירדן: ועתה קחו לכם שנים עשר איש משבטי ישראל איש אחד איש אחד משבט: והיה כנוח כפות רגלי הכהנים נושאי ארון ה' אדון כל הארץ במי הירדן מי הירדן יכרתו המים הזורמים מלמעלה ועמדו נד אחד: ויהי בנסוע העם מאהליהם לעבור את הירדן והכהנים נושאי הארון לפני העם: וכבואי נושאי הארון אל הירדן ורגלי הכהנים נושאי הארון נטבלו בקצה המים והירדן מלא על כל גדותיו כל ימי הקציר: ויעמדו המים היורדים מלמעלה קמו נד אחד הרחק מאד מעיר אדם הצרתה ליד צרתן ויעמדו הירדים אשר ירדו אל ים הערבה ים המלח תכלו ויעברו העם נגד יריחו: ויעמדו הכהנים נושאי ארון ברית ה' על יבשה בתוך הירדן הכין ויכינו כל ישראל בחרבה עד אשר תמו כל העם לעבור את הירדן: ויהי כתם כל העם לעבור את הירדן ויעבור ארון ה' והכהנים לפני העם: ובני ראובן ובני גד ובחצי שבט המנשה עברו חלוצים לפני בני ישראל כאשר דבר אליהם משה: כארבעים אלף חלוצי צבא עברו לפני ה' למלחמה אל ערבות יריחו: ביום ההוא גדל ה' את יהושע בעיני כל ישראל ויראו אותו כל הימים אשר חי את משה: ויאמר ה' אל יהושע צו את הכהנים נושאי ארון העדות ועלו מן הירדן: ויצו יהושע את הכהנים לאמר עלו מן הירדן: ויהי כעלות נושאי ארון ברית ה' מתוך הירדן ורגלי הכהנים נושאי הארון ברית ה' יצאו אל היבשה ויעמדו על הגבעות ומי הירדן שבו למקומם וילכו כתמול שלשום על כל גדותיו: ויהי ביום העשירי לחדש הראשון ויעלו העם מן הירדן ויחנו בגלגל בקצה מזרח יריחו: ואת שנים עשר האבנים אשר לקחו מן הירדן הקים יהושע בגלגל: ויאמר אל בני ישראל לאמר מחר ישאלו בניכם את אבותם לאמר מה האבנים האלה: והודעתם את בניכם לאמר יבש ישראל את הירדן הזה בחרבה: אשר הוביש ה' אלהיכם את מי הירדן מפניכם עד עברכם כאשר עשה ה' אלהיכם לים סוף אשר הוביש מפנינו עד עברנו: למען דעת כל עמי הארץ כי יד ה' חזקה היא למען יראתם את ה' אלהיכם כל הימים: ויהי כשמע כל מלכי האמרי אשר בעבר הירדן ימה וכל מלכי הכנעני אשר על הים לאמר כי הוביש ה' את מי הירדן מפני בני ישראל עד עברנו ותמס לבבם ולא היתה עוד רוח בהם מפני בני ישראל: בעת ההיא אמר ה' אל יהושע עשה לך חרבות צרים ושוב מל את בני ישראל שנית: ויעש יהושע לו חרבות צרים ויל את בני ישראל אל גבעת הערלות: וזה הדבר אשר מל יהושע כל העם היוצאים ממצרים הזכרים כל אנשי המלחמה מתו במדבר בדרך בצאתם ממצרים: כי את כל העם היוצאים מל ואת כל העם הנולדים במדבר בדרך בצאתם ממצרים לא מלו: כי ארבעים שנה הלכו בני ישראל במדבר עד תם כל הגוי אנשי המלחמה היוצאים ממצרים אשר לא שמעו בקול ה' אשר נשבע ה' לתת להם ארץ אשר נשבע ה' לאבותם לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש: ואת בניהם אשר הקים תחתם אותם מל יהושע כי ערלים היו כי לא מלו אותם בדרך: ויהי כתם כל הגוי למול ישבו תחתם במחנה עד חיותם: ויאמר ה' אל יהושע היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם ויקרא שם המקום ההוא גלגל עד היום הזה: ויחנו בני ישראל בגלגל ויעשו את הפסח בארבעה עשר יום לחדש בערב בערבות יריחו: ויאכלו מעבור הארץ מצות וקלי ביום הזה: וינח המן ממחרת באכלם מעבור הארץ ולא היה עוד לבני ישראל מן ויאכלו מתבואת ארץ כנען בשנה ההיא: ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו ושלופה חרבו בידו וילך יהושע אליו ויאמר אליו הלנו אתה אם לצרינו: ויאמר לא כי אני שר צבא ה' עתה באתי ויפל יהושע על פניו ארצה וישתחו ויאמר אליו מה אדני מדבר אל עבדו: ויאמר שר צבא ה' אל יהושע של נעלך מעל רגלך כי המקום אשר אתה עומד עליו קדש הוא ויעש יהושע כן: ויהושע סגר את יריחו ומסגרת מפני בני ישראל אין יוצא ואין בא: ויאמר ה' אל יהושע ראה נתתי בידך את יריחו ואת מלכה גבורי החיל: והסבותם את העיר כל אנשי המלחמה הקיפו את העיר פעם אחת כה תעשה ששת ימים: ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות היובלים לפני הארון וביום השביעי תסבו את העיר שבע פעמים והכהנים יתקעו בשופרות: והיה כמשך בקרן היובל כשמעכם את קול השופר יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת העיר תחתיה ועלו העם איש נגדו: ויקרא יהושע בן נון אל הכהנים ויאמר אליהם שאו את ארון הברית והכהנים שבעה ישאו שבעה שופרות היובלים לפני ארון ה': ויאמר אל העם עברו והקיפו את העיר וחלוץ עבר לפני ארון ה': ויהי כדבר יהושע אל העם וישאו שבעה הכהנים שבעה שופרות היובלים לפני ה' ויעברו והשופרות תוקעים: וארון ברית ה' הלך אחריהם: וחלוץ הלך לפני הכהנים תוקעים בשופרות והמאסף הלך אחרי הארון הלוך ותקוע בשופרות: ואת העם צוה יהושע לאמר לא תריעו ולא תשמיעו את קולכם ולא יצא כל דבר מפיכם עד יום אמרי אליכם הריעו ואז תריעו: ויסב את ארון ה' את העיר הקיף פעם אחת ויבואו המחנה וילינו במחנה: ויהושע השכים בבקר וישאו הכהנים את ארון ה': ושבעה הכהנים נושאים שבעה שופרות היובלים לפני ארון ה' הלוך והלכו תמיד ותוקעים בשופרות והחלוץ עבר לפניהם והמאסף הלך אחרי ארון ה'

שמעון בן יוחאי: אמרו עליו על רבי יהודה בן בתירה שהיה יושב ודורש ברבים ומלמד תורה לישראל, ומעלה היה עליהם כאילו הוא משה רבן שלהם. ומפני מה לא נתקיימה תורה על ידו? מפני שהיה מתגאה בתורה. אמרו עליו על רבי יהושע בן חנניה: שהיה יושב ודורש ברבים ומלמד תורה לישראל, ומעלה היה עליהם כאילו הוא משה רבן שלהם. ומפני מה לא נתקיימה תורה על ידו? מפני שהיה מתגאה בתורה. אמרו עליו על רבי יוחנן בן זכאי: שהיה יושב ודורש ברבים ומלמד תורה לישראל, ומעלה היה עליהם כאילו הוא משה רבן שלהם. ומפני מה לא נתקיימה תורה על ידו? מפני שהיה מתגאה בתורה. אמרו עליו על רבי עקיבא: שהיה יושב ודורש ברבים ומלמד תורה לישראל, ומעלה היה עליהם כאילו הוא משה רבן שלהם. ומפני מה לא נתקיימה תורה על ידו? מפני שהיה מתגאה בתורה. אמרו עליו על רבי מאיר: שהיה יושב ודורש ברבים ומלמד תורה לישראל, ומעלה היה עליהם כאילו הוא משה רבן שלהם. ומפני מה לא נתקיימה תורה על ידו? מפני שהיה מתגאה בתורה. אמרו עליו על רבי יהודה בן בתירה:

ولا يعرف أحد من الأطباء: ما الذي يسبب هذه الحمى، ولا كيف تنشأ. وهي تأتي بغتة، وتذهب بغتة. وهي تأتي في الصيف، وفي الشتاء، وفي الربيع، وفي الخريف. وهي تأتي في الشباب، وفي الشيوخ، وفي الأطفال. وهي تأتي في الرجال، وفي النساء. وهي تأتي في الأصحاء، وفي المرضى. وهي تأتي في الأغنياء، وفي الفقراء. وهي تأتي في الأقوياء، وفي الضعفاء. وهي تأتي في الأحرار، وفي العبيد. وهي تأتي في الأبرار، وفي الفجار. وهي تأتي في المؤمنين، وفي الكافرين. وهي تأتي في الأتقياء، وفي الأشقياء. وهي تأتي في الأولياء، وفي الأعداء. وهي تأتي في الأحباء، وفي البغضاء. وهي تأتي في الأصدقاء، وفي الأعداء. وهي تأتي في الأقارب، وفي الأباعد. وهي تأتي في الأهل، وفي الغرباء. وهي تأتي في الأزواج، وفي الزوجات. وهي تأتي في الآباء، وفي الأبناء. وهي تأتي في الأمهات، وفي البنات. وهي تأتي في الإخوة، وفي الأخوات. وهي تأتي في الأعمام، وفي العمات. وهي تأتي في الأخوال، وفي الخالات. وهي تأتي في أبناء الإخوة، وفي أبناء الأخوات. وهي تأتي في أبناء الأعمام، وفي أبناء العمات. وهي تأتي في أبناء الأخوال، وفي أبناء الخالات. وهي تأتي في الأحفاد، وفي الحفيدات. وهي تأتي في الأجداد، وفي الجدات. وهي تأتي في الأسلاف، وفي الخلف. وهي تأتي في الماضي، وفي الحاضر، وفي المستقبل. وهي تأتي في الدنيا، وفي الآخرة. وهي تأتي في الجنة، وفي النار. وهي تأتي في السماء، وفي الأرض. وهي تأتي في الشمس، وفي القمر. وهي تأتي في النجوم، وفي الكواكب. وهي تأتي في الليل، وفي النهار. وهي تأتي في الصباح، وفي المساء. وهي تأتي في الظهيرة، وفي العصر. وهي تأتي في المغرب، وفي العشاء. وهي تأتي في الفجر، وفي الشروق. وهي تأتي في الغروب، وفي الأفول. وهي تأتي في الشتاء، وفي الصيف. وهي تأتي في الربيع، وفي الخريف. وهي تأتي في الأمطار، وفي الثلوج. وهي تأتي في الرياح، وفي العواصف. وهي تأتي في الرعد، وفي البرق. وهي تأتي في الزلازل، وفي البراكين. وهي تأتي في الفيضانات، وفي الجفاف. وهي تأتي في الأوبئة، وفي المجاعات. وهي تأتي في الحروب، وفي السلم. وهي تأتي في الثورات، وفي الاستقرار. وهي تأتي في الفقر، وفي الغنى. وهي تأتي في الجهل، وفي العلم. وهي تأتي في الظلم، وفي العدل. وهي تأتي في الكفر، وفي الإيمان. وهي تأتي في الشرك، وفي التوحيد. وهي تأتي في البدع، وفي السنن. وهي تأتي في المعاصي، وفي الطاعات. وهي تأتي في الكبائر، وفي الصغائر. وهي تأتي في الذنوب، وفي التوبة. وهي تأتي في الموت، وفي الحياة. وهي تأتي في القبر، وفي البعث. وهي تأتي في الحساب، وفي الميزان. وهي تأتي في الصراط، وفي الحوض. وهي تأتي في الشفاعة، وفي المغفرة. وهي تأتي في الجنة، وفي النار. وهي تأتي في الخلود، وفي الفناء. وهي تأتي في الله، وفي رسوله. وهي تأتي في الملائكة، وفي الكتب. وهي تأتي في اليوم الآخر، وفي القدر. وهي تأتي في الإسلام، وفي الإيمان. وهي تأتي في الإحسان، وفي التقوى. وهي تأتي في الصبر، وفي الشكر. وهي تأتي في التوكل، وفي الرضا. وهي تأتي في الخوف، وفي الرجاء. وهي تأتي في المحبة، وفي الشوق. وهي تأتي في الإخلاص، وفي الصدق. وهي تأتي في الأمانة، وفي الوفاء. وهي تأتي في الحياء، وفي الكرم. وهي تأتي في الشجاعة، وفي الحلم. وهي تأتي في التواضع، وفي الزهد. وهي تأتي في العبادة، وفي الذكر. وهي تأتي في الدعاء، وفي التلاوة. وهي تأتي في الصلاة، وفي الصيام. وهي تأتي في الزكاة، وفي الحج. وهي تأتي في الجهاد، وفي الهجرة. وهي تأتي في الأمر بالمعروف، وفي النهي عن المنكر. وهي تأتي في صلة الرحم، وفي بر الوالدين. وهي تأتي في الإصلاح بين الناس، وفي الإحسان إلى الجار. وهي تأتي في اليتيم، وفي المسكين. وهي تأتي في الأرملة، وفي الأسير. وهي تأتي في الضعيف، وفي المريض. وهي تأتي في الغريب، وفي المسافر. وهي تأتي في الحيوان، وفي النبات. وهي تأتي في الجماد، وفي الطبيعة. وهي تأتي في الكون، وفي ما وراء الكون. وهي تأتي في الغيب، وفي الشهادة. وهي تأتي في الأزل، وفي الأبد. وهي تأتي في الوجود، وفي العدم. وهي تأتي في الحق، وفي الباطل. وهي تأتي في الخير، وفي الشر. وهي تأتي في النور، وفي الظلمة. وهي تأتي في الحياة، وفي الموت. وهي تأتي في الله، وفي رسوله. وهي تأتي في الملائكة، وفي الكتب. وهي تأتي في اليوم الآخر، وفي القدر. وهي تأتي في الإسلام، وفي الإيمان. وهي تأتي في الإحسان، وفي التقوى. وهي تأتي في الصبر، وفي الشكر. وهي تأتي في التوكل، وفي الرضا. وهي تأتي في الخوف، وفي الرجاء. وهي تأتي في المحبة، وفي الشوق. وهي تأتي في الإخلاص، وفي الصدق. وهي تأتي في الأمانة، وفي الوفاء. وهي تأتي في الحياء، وفي الكرم. وهي تأتي في الشجاعة، وفي الحلم. وهي تأتي في التواضع، وفي الزهد. وهي تأتي في العبادة، وفي الذكر. وهي تأتي في الدعاء، وفي التلاوة. وهي تأتي في الصلاة، وفي الصيام. وهي تأتي في الزكاة، وفي الحج. وهي تأتي في الجهاد، وفي الهجرة. وهي تأتي في الأمر بالمعروف، وفي النهي عن المنكر. وهي تأتي في صلة الرحم، وفي بر الوالدين. وهي تأتي في الإصلاح بين الناس، وفي الإحسان إلى الجار. وهي تأتي في اليتيم، وفي المسكين. وهي تأتي في الأرملة، وفي الأسير. وهي تأتي في الضعيف، وفي المريض. وهي تأتي في الغريب، وفي المسافر. وهي تأتي في الحيوان، وفي النبات. وهي تأتي في الجماد، وفي الطبيعة. وهي تأتي في الكون، وفي ما وراء الكون. وهي تأتي في الغيب، وفي الشهادة. وهي تأتي في الأزل، وفي الأبد. وهي تأتي في الوجود، وفي العدم. وهي تأتي في الحق، وفي الباطل. وهي تأتي في الخير، وفي الشر. وهي تأتي في النور، وفي الظلمة. وهي تأتي في الحياة، وفي الموت.

(١) Milan. Mediolanum

وهي تأتي في الصيف، وفي الشتاء، وفي الربيع، وفي الخريف. وهي تأتي في الشباب، وفي الشيوخ، وفي الأطفال. وهي تأتي في الرجال، وفي النساء. وهي تأتي في الأصحاء، وفي المرضى. وهي تأتي في الأغنياء، وفي الفقراء. وهي تأتي في الأقوياء، وفي الضعفاء. وهي تأتي في الأحرار، وفي العبيد. وهي تأتي في الأبرار، وفي الفجار. وهي تأتي في المؤمنين، وفي الكافرين. وهي تأتي في الأتقياء، وفي الأشقياء. وهي تأتي في الأولياء، وفي الأعداء. وهي تأتي في الأحباء، وفي البغضاء. وهي تأتي في الأصدقاء، وفي الأعداء. وهي تأتي في الأقارب، وفي الأباعد. وهي تأتي في الأهل، وفي الغرباء. وهي تأتي في الأزواج، وفي الزوجات. وهي تأتي في الآباء، وفي الأبناء. وهي تأتي في الأمهات، وفي البنات. وهي تأتي في الإخوة، وفي الأخوات. وهي تأتي في الأعمام، وفي العمات. وهي تأتي في الأخوال، وفي الخالات. وهي تأتي في أبناء الإخوة، وفي أبناء الأخوات. وهي تأتي في أبناء الأعمام، وفي أبناء العمات. وهي تأتي في أبناء الأخوال، وفي أبناء الخالات. وهي تأتي في الأحفاد، وفي الحفيدات. وهي تأتي في الأجداد، وفي الجدات. وهي تأتي في الأسلاف، وفي الخلف. وهي تأتي في الماضي، وفي الحاضر، وفي المستقبل. وهي تأتي في الدنيا، وفي الآخرة. وهي تأتي في الجنة، وفي النار. وهي تأتي في السماء، وفي الأرض. وهي تأتي في الشمس، وفي القمر. وهي تأتي في النجوم، وفي الكواكب. وهي تأتي في الليل، وفي النهار. وهي تأتي في الصباح، وفي المساء. وهي تأتي في الظهيرة، وفي العصر. وهي تأتي في المغرب، وفي العشاء. وهي تأتي في الفجر، وفي الشروق. وهي تأتي في الغروب، وفي الأفول. وهي تأتي في الشتاء، وفي الصيف. وهي تأتي في الربيع، وفي الخريف. وهي تأتي في الأمطار، وفي الثلوج. وهي تأتي في الرياح، وفي العواصف. وهي تأتي في الرعد، وفي البرق. وهي تأتي في الزلازل، وفي البراكين. وهي تأتي في الفيضانات، وفي الجفاف. وهي تأتي في الأوبئة، وفي المجاعات. وهي تأتي في الحروب، وفي السلم. وهي تأتي في الثورات، وفي الاستقرار. وهي تأتي في الفقر، وفي الغنى. وهي تأتي في الجهل، وفي العلم. وهي تأتي في الظلم، وفي العدل. وهي تأتي في الكفر، وفي الإيمان. وهي تأتي في الشرك، وفي التوحيد. وهي تأتي في البدع، وفي السنن. وهي تأتي في المعاصي، وفي الطاعات. وهي تأتي في الكبائر، وفي الصغائر. وهي تأتي في الذنوب، وفي التوبة. وهي تأتي في الموت، وفي الحياة. وهي تأتي في القبر، وفي البعث. وهي تأتي في الحساب، وفي الميزان. وهي تأتي في الصراط، وفي الحوض. وهي تأتي في الشفاعة، وفي المغفرة. وهي تأتي في الجنة، وفي النار. وهي تأتي في الخلود، وفي الفناء. وهي تأتي في الله، وفي رسوله. وهي تأتي في الملائكة، وفي الكتب. وهي تأتي في اليوم الآخر، وفي القدر. وهي تأتي في الإسلام، وفي الإيمان. وهي تأتي في الإحسان، وفي التقوى. وهي تأتي في الصبر، وفي الشكر. وهي تأتي في التوكل، وفي الرضا. وهي تأتي في الخوف، وفي الرجاء. وهي تأتي في المحبة، وفي الشوق. وهي تأتي في الإخلاص، وفي الصدق. وهي تأتي في الأمانة، وفي الوفاء. وهي تأتي في الحياء، وفي الكرم. وهي تأتي في الشجاعة، وفي الحلم. وهي تأتي في التواضع، وفي الزهد. وهي تأتي في العبادة، وفي الذكر. وهي تأتي في الدعاء، وفي التلاوة. وهي تأتي في الصلاة، وفي الصيام. وهي تأتي في الزكاة، وفي الحج. وهي تأتي في الجهاد، وفي الهجرة. وهي تأتي في الأمر بالمعروف، وفي النهي عن المنكر. وهي تأتي في صلة الرحم، وفي بر الوالدين. وهي تأتي في الإصلاح بين الناس، وفي الإحسان إلى الجار. وهي تأتي في اليتيم، وفي المسكين. وهي تأتي في الأرملة، وفي الأسير. وهي تأتي في الضعيف، وفي المريض. وهي تأتي في الغريب، وفي المسافر. وهي تأتي في الحيوان، وفي النبات. وهي تأتي في الجماد، وفي الطبيعة. وهي تأتي في الكون، وفي ما وراء الكون. وهي تأتي في الغيب، وفي الشهادة. وهي تأتي في الأزل، وفي الأبد. وهي تأتي في الوجود، وفي العدم. وهي تأتي في الحق، وفي الباطل. وهي تأتي في الخير، وفي الشر. وهي تأتي في النور، وفي الظلمة. وهي تأتي في الحياة، وفي الموت.

ضد أبحرهبه دهبه بكفة: بكفة كهنة.

أبحرهبه بكفة بكفة كهنة 340: كه هذه بكفة دكتور(١). كهنة دهنة: دهنة أبحرهبه: أبحرهبه بكفة بكفة دهنة أبحرهبه: أبحرهبه بكفة بكفة دهنة أبحرهبه: أبحرهبه بكفة بكفة

ומלכותו. זכרונות ומאורעות מימי קונסטנטינוס הגדול בן הלנה עד מות יוליאנוס בן בזיליה: ומלחמותיו עם הברברים והגותים: ומסעותיו לארצות המזרח: ומלחמותיו עם הפרסים: ומשפטיו וחוקיו: ומעשיו הטובים והרעים: ומיתתו: וזכרונות ומאורעות מימי יוביאנוס בן וורוניקה עד מות וולנטיניאנוס בן גרציאנה: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי גרציאנוס בן וולנטיניאנוס עד מות תיאודוסיוס הגדול בן תיאודוסיוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי ארקדיוס בן תיאודוסיוס עד מות הונוריוס בן ארקדיוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי תיאודוסיוס בן ארקדיוס עד מות תיאודוסיוס בן ארקדיוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מרקיאנוס עד מות לאון הראשון: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי לאון הראשון עד מות לאון השני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי לאון השני עד מות זינון: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי זינון עד מות אנסטסיוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי אנסטסיוס עד מות יוסטינוס הראשון: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי יוסטינוס הראשון עד מות יוסטינוס השני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי יוסטינוס השני עד מות מוריקיוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מוריקיוס עד מות פוקאס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי פוקאס עד מות הרקליוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי הרקליוס עד מות קונסטנס השני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי קונסטנס השני עד מות יוסטיניאנוס השני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי יוסטיניאנוס השני עד מות לאון השלישי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי לאון השלישי עד מות קונסטנטינוס השני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי קונסטנטינוס השני עד מות לאון הרביעי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי לאון הרביעי עד מות מיכאל הראשון: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מיכאל הראשון עד מות לאון החמישי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי לאון החמישי עד מות מיכאל השני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מיכאל השני עד מות תיאופילוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי תיאופילוס עד מות מיכאל השלישי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מיכאל השלישי עד מות בזיליוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי בזיליוס עד מות לאון השישי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי לאון השישי עד מות אלכסנדר: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי אלכסנדר עד מות קונסטנטינוס השלישי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי קונסטנטינוס השלישי עד מות רומנוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי רומנוס עד מות קונסטנטינוס השמיני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי קונסטנטינוס השמיני עד מות רומנוס השלישי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי רומנוס השלישי עד מות מיכאל הרביעי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מיכאל הרביעי עד מות מיכאל החמישי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מיכאל החמישי עד מות תיאודורה: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי תיאודורה עד מות מיכאל השישי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מיכאל השישי עד מות איסאק: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי איסאק עד מות קונסטנטינוס העשירי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי קונסטנטינוס העשירי עד מות רומנוס השני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי רומנוס השני עד מות נקיפורוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי נקיפורוס עד מות יוחנן: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי יוחנן עד מות מיכאל השביעי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מיכאל השביעי עד מות אנדרוניקוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי אנדרוניקוס עד מות איסאק השני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי איסאק השני עד מות אלכסיוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי אלכסיוס עד מות איסאק השלישי: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי איסאק השלישי עד מות מיכאל השמיני: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מיכאל השמיני עד מות קונסטנטינוס האחרון: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי קונסטנטינוס האחרון עד מות יוחנן: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי יוחנן עד מות מנואל: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי מנואל עד מות אלכסיוס: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי אלכסיוס עד מות איסאק: ומלחמותיו עם הגותים: ומשפטיו וחוקיו: ומיתתו. וזכרונות ומאורעות מימי איסאק

ויהי כשמוע עתליה את קול הרצים ותבא אל העם בית יהוה. וַתִּרְאֶה וְהִנֵּה הַמֶּלֶךְ עֹמֵד עַל הָעַמּוּד כְּמִשְׁפָּט וְהַשָּׂרִים וְהַחֲצֹצְרוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ וְכָל עַם הָאָרֶץ שָׂמֵחַ וְתֹקֵעַ בַּחֲצֹצְרוֹת וְעָתַלְיָהוּ קָרְעָה בְגָדֶיהָ וַתִּקְרָא קָשֶׁר קָשֶׁר. וַיְצַו יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֶת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת פְּקוּדֵי הַחָיִל וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם הוֹצִיאוּהָ אֶל מִבֵּית לַשְּׂדֵרוֹת וְהַמָּבִיא אַחֲרֶיהָ הָמִתוּ בֶחָרֶב כִּי אָמַר הַכֹּהֵן אַל תּוּמַת בְּבֵית יהוה. וַיָּשִׂימוּ לָהּ יָדַיִם וַתָּבוֹא דֶּרֶךְ מְבוֹא הַסּוּסִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַתּוּמָת שָׁם. וַיִּכְרֹת יְהוֹיָדָע אֶת הַבְּרִית בֵּין יהוה וּבֵין הָעָם וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם לִהְיוֹת לְעַם לַיהוה וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם. וַיָּבֹאוּ כָּל עַם הָאָרֶץ בֵּית הַבַּעַל וַיִּתְּצוּהוּ אֶת מִזְבְּחֹתָיו וְאֶת צְלָמָיו שִׁבְּרוּ הֵיטֵב וְאֶת מַתְּן כֹּהֵן הַבַּעַל הָרְגוּ לִפְנֵי הַמִּזְבְּחוֹת וַיָּשֶׂם הַכֹּהֵן פְּקֻדּוֹת עַל בֵּית יהוה. וַיִּקַּח אֶת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת וְאֶת הַכָּרִי וְאֶת הָרָצִים וְאֵת כָּל עַם הָאָרֶץ וַיּוֹרִדוּ אֶת הַמֶּלֶךְ מִבֵּית יהוה וַיָּבֹאוּ דֶּרֶךְ שַׁעַר הָרָצִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב עַל כִּסֵּא הַמְּלָכִים. וַיִּשְׂמַח כָּל עַם הָאָרֶץ וְהָעִיר שָׁקְטָה וְאֶת עֲתַלְיָה הֵמִיתוּ בַחֶרֶב בֵּית הַמֶּלֶךְ.

בן שבע שנים יואש במלכו. בשנת שבע למלך יהוא מלך יואש ומלך ארבעים שנה בירושלים ושם אמו צביה מבאר שבע. ויואש עשה הישר בעיני יהוה כל ימיו אשר הורהו יהוידע הכהן. רק הבמות לא סרו עוד העם זבחים ומקטרים בבמות. ויאמר יואש אל הכהנים כל כסף הקדשים אשר יובא בית יהוה כסף עובר איש כסף נפשות ערכו כל כסף אשר יעלה על לב איש להביא בית יהוה. יקחו להם הכהנים איש מאת מכריו והם יחזקו את בדק הבית לכל אשר ימצא שם בדק. ויהי בשנת עשרים ושלש שנה למלך יואש לא חזקו הכהנים את בדק הבית. ויקרא המלך יואש ליהוידע הכהן ולכהנים ויאמר להם מדוע אינכם חזקים את בדק הבית ועתה אל תקחו כסף מאת מכריכם כי לבדק הבית תתנוהו. ויאותו הכהנים שת לבלתי קחת כסף מאת העם ולבלתי חזק את בדק הבית. ויקח יהוידע הכהן ארון אחד ויקב חר בדלתו ויתן אתו אצל המזבח מימין בבוא איש בית יהוה ונתנו שמה הכהנים השמרים את הסף כל הכסף המובא בית יהוה. והיה כראותם כי רב הכסף בארון ועלה ספר המלך וכהן הגדול ויצרו ויספרו את הכסף הנמצא בבית יהוה. ויתנו את הכסף המתכונן על ידי עשי המלאכה הממנים על בית יהוה ויוציאו אותו לחרשי העצים ולבנים הבנים בבית יהוה. ולקירות הגזית ולקנות עצים ולכל יציאת הכסף לבדק בית יהוה. אך לא יעשה לבית יהוה מזרקות כסף מזמרות מזרקים חצצרות כל כלי זהב וכלי כסף מן הכסף המובא בית יהוה. כי לעשי המלאכה יתנוהו וחזקו בו את בית יהוה. ויתנו את האנשים אשר עשו את המלאכה על ידם ויחשבו לא יפקדו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם כי באמונה הם עושים. כסף אשם וכסף חטאת לא יובא בית יהוה לכהנים יהיו.

אז יעל חזאל מלך ארם וילחם על גת ויתקחה ויעל חזאל לעלות פנים על ירושלים. ויקח יהואש מלך יהודה את כל הקדשים אשר הקדישו יהושפט ויהורם ואחזיהו אבותיו מלכי יהודה ואת קדשיו ואת כל הזהב הנמצא באצרות בית יהוה ובית המלך וישלח לחזאל מלך ארם ויעל מעל ירושלים. ויתר דברי יואש וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה. ויקמו עבדיו ויקשרו קשר ויכו את יואש בבית מלא בית המלך בסלא. ויוזכר בן שמעת ויהוזבד בן שומר עבדיו הכוהו וימת ויקברו אתו עם אבתיו בעיר דוד ויתחי אמציה בנו תחתיו.

בן עשרים ושלש שנה יואש במלכו על ישראל בשמרון וימלך ארבעים שנה. ויעש הרע בעיני יהוה ולא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל בהם לא סר. ויחר אף יהוה בישראל ויתנם ביד חזאל מלך ארם וביד בן הדד בן חזאל כל הימים. ויחל יהואחז את פני יהוה וישמע אליו יהוה כי ראה את לחץ ישראל כי לחצם מלך ארם. ויתן יהוה לישראל מושיע ויצאו מתחת יד ארם וישבו בני ישראל באהליהם כתמול שלשום. אך לא סרו מחטאות בית ירבעם אשר החטיא את ישראל בם בהם הלך ואף האשרה נשארה בשמרון. כי לא נותר ליהואחז עם כי אם חמשים פרשים ועשרה רכבים ועשרת אלפים רגלי כי אבדם מלך ארם וישמם כעפר לדוש. ויתר דברי יהואחז וכל אשר עשה וגבורתו הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל. וישכב יהואחז עם אבתיו ויקברו אתו בשמרון ויתחי יואש בנו תחתיו.

בשנת שלשים ושבע שנה ליואש מלך יהודה מלך יואש בן יהואחז על ישראל בשמרון ומלך ששה עשרה שנה. ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מכל חטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל בהם בהם הלך. ויתר דברי יואש וכל אשר עשה וגבורתו אשר נלחם עם אמציה מלך יהודה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל. וישכב יואש עם אבתיו וירבעם ישב על כסאו. ויואש קבר בשמרון עם מלכי ישראל. ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו ויואש מלך ישראל ירד אליו ויבך על פניו ויאמר אבי אבי רכב ישראל ופרשיו. ויאמר אליהו אלישע קח קשת וחצים ויקח אליו קשת וחצים. ויאמר למלך ישראל שים ידך על הקשת וישם ידו ויסמך אלישע את ידיו על ידי המלך. ויאמר פתח החלון קדמה ויפתח ויאמר אלישע ירה ויורה ויאמר חץ תשועת יהוה וחץ תשועה מארם והכית את ארם באפק עד כלתך. ויאמר קח החצים ויקח ויאמר למלך ישראל הך ארצה ויך שלש פעמים ויעמד. ויקצף עליו איש האלהים ויאמר לו לו הכית חמש או שש פעמים אז הכית את ארם עד כלה ועתה שלש פעמים תכה את ארם. ואלישע מת ויקברהו ויהי גדודי מואב בא בארץ לשנת בשוב השנה. ויהי המה קברים איש ויראו את הגדוד ויטלו את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויחי ויעמד על רגליו. וחזאל מלך ארם לחץ את ישראל כל ימי יהואחז. ויחן יהוה אותם וירחם אליהם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם ולא השליכם מעל פניו עד עתה. ויחזאל מלך ארם מת ויתחי בן הדד בנו תחתיו. ויואש בן יהואחז לקח עוד ערים מיד בן הדד בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו בידו שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל.

ויהי בשנת שתים למלכות יואש בן יהואחז מלך ישראל ומלך יואש בן יואש מלך יהודה. בן שבע שנים יואש במלכו ובשנת שבע למלך יהוא מלך יואש ומלך ארבעים שנה בירושלים ושם אמו צביה מבאר שבע. ויואש עשה הישר בעיני יהוה כל ימיו אשר הורהו יהוידע הכהן. רק הבמות לא סרו עוד העם זבחים ומקטרים בבמות. ויאמר יואש אל הכהנים כל כסף הקדשים אשר יובא בית יהוה כסף עובר איש כסף נפשות ערכו כל כסף אשר יעלה על לב איש להביא בית יהוה. יקחו להם הכהנים איש מאת מכריו והם יחזקו את בדק הבית לכל אשר ימצא שם בדק. ויהי בשנת עשרים ושלש שנה למלך יואש לא חזקו הכהנים את בדק הבית. ויקרא המלך יואש ליהוידע הכהן ולכהנים ויאמר להם מדוע אינכם חזקים את בדק הבית ועתה אל תקחו כסף מאת מכריכם כי לבדק הבית תתנוהו. ויאותו הכהנים שת לבלתי קחת כסף מאת העם ולבלתי חזק את בדק הבית. ויקח יהוידע הכהן ארון אחד ויקב חר בדלתו ויתן אתו אצל המזבח מימין בבוא איש בית יהוה ונתנו שמה הכהנים השמרים את הסף כל הכסף המובא בית יהוה. והיה כראותם כי רב הכסף בארון ועלה ספר המלך וכהן הגדול ויצרו ויספרו את הכסף הנמצא בבית יהוה. ויתנו את הכסף המתכונן על ידי עשי המלאכה הממנים על בית יהוה ויוציאו אותו לחרשי העצים ולבנים הבנים בבית יהוה. ולקירות הגזית ולקנות עצים ולכל יציאת הכסף לבדק בית יהוה. אך לא יעשה לבית יהוה מזרקות כסף מזמרות מזרקים חצצרות כל כלי זהב וכלי כסף מן הכסף המובא בית יהוה. כי לעשי המלאכה יתנוהו וחזקו בו את בית יהוה. ויתנו את האנשים אשר עשו את המלאכה על ידם ויחשבו לא יפקדו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם כי באמונה הם עושים. כסף אשם וכסף חטאת לא יובא בית יהוה לכהנים יהיו.

אז יעל חזאל מלך ארם וילחם על גת ויתקחה ויעל חזאל לעלות פנים על ירושלים. ויקח יהואש מלך יהודה את כל הקדשים אשר הקדישו יהושפט ויהורם ואחזיהו אבותיו מלכי יהודה ואת קדשיו ואת כל הזהב הנמצא באצרות בית יהוה ובית המלך וישלח לחזאל מלך ארם ויעל מעל ירושלים. ויתר דברי יואש וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה. ויקמו עבדיו ויקשרו קשר ויכו את יואש בבית מלא בית המלך בסלא. ויוזכר בן שמעת ויהוזבד בן שומר עבדיו הכוהו וימת ויקברו אתו עם אבתיו בעיר דוד ויתחי אמציה בנו תחתיו.

בן עשרים ושלש שנה יואש במלכו על ישראל בשמרון וימלך ארבעים שנה. ויעש הרע בעיני יהוה לא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל בהם בהם הלך. ויתר דברי יואש וכל אשר עשה וגבורתו אשר נלחם עם אמציה מלך יהודה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל. וישכב יואש עם אבתיו וירבעם ישב על כסאו. ויואש קבר בשמרון עם מלכי ישראל. ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו ויואש מלך ישראל ירד אליו ויבך על פניו ויאמר אבי אבי רכב ישראל ופרשיו. ויאמר אליהו אלישע קח קשת וחצים ויקח אליו קשת וחצים. ויאמר למלך ישראל שים ידך על הקשת וישם ידו ויסמך אלישע את ידיו על ידי המלך. ויאמר פתח החלון קדמה ויפתח ויאמר אלישע ירה ויורה ויאמר חץ תשועת יהוה וחץ תשועה מארם והכית את ארם באפק עד כלתך. ויאמר קח החצים ויקח ויאמר למלך ישראל הך ארצה ויך שלש פעמים ויעמד. ויקצף עליו איש האלהים ויאמר לו לו הכית חמש או שש פעמים אז הכית את ארם עד כלה ועתה שלש פעמים תכה את ארם. ואלישע מת ויקברהו ויהי גדודי מואב בא בארץ לשנת בשוב השנה. ויהי המה קברים איש ויראו את הגדוד ויטלו את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויחי ויעמד על רגליו. וחזאל מלך ארם לחץ את ישראל כל ימי יהואחז. ויחן יהוה אותם וירחם אליהם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם ולא השליכם מעל פניו עד עתה. ויחזאל מלך ארם מת ויתחי בן הדד בנו תחתיו. ויואש בן יהואחז לקח עוד ערים מיד בן הדד בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו בידו שלש פעמים הכהו יואש וישב את ערי ישראל.

של עצמו אחרון אחרון של חלקו. ועוד עוד אחרון אחרון

ויהי כאשר הלכו משם ויבואו אל בית הכנסת אשר בעיר ויהי שם איש אחד ויד ימינו יבשה ויקרא אליו ויאמר לך ושב אל בית הכנסת ויאמר אליו הנה אין לי יד ימין ואיך אשוב אל בית הכנסת ויאמר אליו הל

ואין לו אלא אחד, הרי זה נשבע ונוטל. ואם היה לו שנים, אחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם היו לו שלשה, שנים מהן נשבעין ונוטלין, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

כיצד? ראובן ושמעון ולוי שהלוו לשמעיה מנה מנה, ובא שמעיה ונשבע לראובן ולשמעון ונטל מהן, ולא נשבע ללוי, ואחר כך בא לוי ותבעו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא לוי תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו ראובן ושמעון ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו שלשתן כאחת, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם היו ארבעה, שלשה מהן נשבעין ונוטלין, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו שנים, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו שנים אחרים ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו שנים ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו שלשה, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו ארבעה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו שלשה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו ארבעה, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו חמשה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו ארבעה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו שנים, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו שלשה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו שנים ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו שלשה, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו חמשה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו ארבעה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו ארבעה, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו ששה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו חמשה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו חמשה, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו שבעה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו ששה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

סדר שבועות בתורה שבעל פה וזהו רביעי לחברו. 26 הלכות

הלכות שבועת הדיינים

398: כל שבועה שיש בה נזיד אע"פ שאינה שוה פרוטה, הרי זו שבועת הדיינים. וכל שבועה שאין בה נזיד אע"פ שהיא שוה מאה מנה, אינה שבועת הדיינים. כיצד? ראובן ושמעון ולוי שהלוו לשמעיה מנה מנה, ובא שמעיה ונשבע לראובן ולשמעון ונטל מהן, ולא נשבע ללוי, ואחר כך בא לוי ותבעו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא לוי תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו ראובן ושמעון ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו שלשתן כאחת, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם היו ארבעה, שלשה מהן נשבעין ונוטלין, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו שנים, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו שנים אחרים ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו שנים ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו שלשה, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו ארבעה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו שלשה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו ארבעה, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו חמשה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו ארבעה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

ואם היו חמשה, ואחד מהן נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן, ואחר כך באו שבעה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. ואם בא אחד מהן תחלה ונשבע ונטל, ואחר כך באו ששה ותבעוהו, הרי זה נשבע ונוטל, ואחד מהן נשבע ונותן. וכן לעולם, לפי החשבון.

(1) [illegible]

ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ וילך איש מבית לחם יהודה לגור בשדי מואב הוא ואשתו ושני בניו׃ ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם שני בניו מחלון וכליון אפרתים מבית לחם יהודה ויבאו שדי מואב ויהיו שם׃ ויהי אלימלך איש נעמי וישאר היא ושני בניה׃ וישאו להם נשים מואביות שם האחת ערפה ושם השנית רות וישבו שם כעשר שנים׃ וימותו גם שניהם מחלון וכליון ותשאר האשה מיתרת משני ילדיה ומאישה׃ ותקם היא וכלותיה וישובו משדי מואב כי שמעה בשדי מואב כי פקד יי׳ את עמו לתת להם לחם׃ ותצא מן המקום אשר היתה שם והשתי כלותיה עמה ותלכנה בדרך לשוב אל ארץ יהודה׃ ותאמר נעמי לשתי כלותיה לכנה שובנה איש לבית אמה יעש יי׳ עמכם חסד כאשר עשיתם עם המתים ועמדי׃ יתן יי׳ לכן ותמצאנה מנוחה איש בבית אישה ותשקם לעיניהן ותשאנה קולן ותבכינה׃ ותאמרנה לה כי אתך נשוב לעמך׃ ותאמר נעמי שובנה בנותי למה תלכנה עמדי העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים׃ שובנה בנותי לכנה כי זקנתי מהיות לאיש כי אמרתי יש לי תקוה גם הייתי הלילה לאיש וגם ילדתי בנים׃ הלהן תשברנה עד אשר יגדלו הלהן תעגנה עד אשר לא יהיו לאנשים הלהן תקוממנה כי צרה לי מאד מיד יי׳ יצאה בי׃ ותשאנה קולן ותבכינה עוד ותשק ערפה לחמותה ותלך אל עמה ורות דבקה בה׃ ותאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה שובי אחרי יבמתך׃ ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תלוני אלין עמך עמי ואלהיך אלהי׃ ובאשר תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה יי׳ לי וכה יוסיף כי המות יפריד בינך ובינך׃ ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה׃ ותלכנה שתיהן עד בואן בית לחם ויהי כבואן בית לחם ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי׃ ותאמר אליהן אל תקראנה לי נעמי קראנה לי מרא כי המר שדי לי מאד׃ אני הלכתי מלאה והריקני יי׳ למה תקראנה לי נעמי ויי׳ ענה בי ושדי הרע לי׃ ותשב נעמי ורות המואביה כלתה עמה השבה משדי מואב ובאו בית לחם בתחלת קציר שעורים׃

(1) נ׳ יפרנו?

ולנעמי מודע מאיש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בועז׃ ותאמר רות המואביה אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים אחרי אשר אמצא חן בעיני בעליה׃ ותאמר לה נעמי לכי בתי׃ ותלך ותבא ותלקט בשדה אחרי הקוצרים ויקר מקרה חלקתה לבועז אשר ממשפחת אלימלך׃ והנה בועז בא מבית לחם ויאמר אל הקוצרים יי׳ עמכם ויאמרו לו יברכך יי׳׃ ויאמר בועז אל הנער הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת׃ ויען הנער הנצב על הקוצרים ויאמר נערה מואביה היא הבאה עם נעמי משדי מואב׃ ותאמר אלקטה נא ואספתי בעמרים אחרי הקוצרים ותבא ותעמוד מן הבקר ועד עתה זה שבתה מעט הבית׃ ויאמר בועז אל רות הלא שמעת בתי אל תלכי לקלט בשדה אחר ולא תעברי מזה והלאה כי אם פה תדבקי עם נערותי׃ עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן הלא צויתי את הנערים לבלתי נגעך ואם צמאת והלכת אל הכלים ושתית ממה שישאבו הנערים׃ ותפל על פניה ותשתחו ארצה ותאמר אליו מדוע מצאתי חן בעיניך להכירני ואנכי נכריה׃ ויען בועז ויאמר אליה הגד הוגד לי כל אשר עשית עם חמותך אחרי מות אישך ותעזבי את אביך ואת אמך וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא ידעת מתמול שלשום׃ יי׳ ישלם פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם יי׳ אלהי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו׃ ותאמר אמצא חן בעיניך אדוני כי נחמתני ודברת על לב שפחתך ואנכי לא אהיה כאחת משפחותיך׃ ויאמר בועז אל רות בעת האכל לך הנה אל הלחם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחומץ׃ ותשב מצד הקוצרים ויצפן לה קלי ותאכל ותשבע ותותר׃ ותקם לקלט ויצו בועז את נעריו לאמר גם בין העמרים תלקט ולא תכלמוה׃ וגם של תשלו לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה׃ ותלקט בשדה עד הערב ותחבט את אשר לקטה ויהי כאיפה שעורים׃ ותשא ותבא העירה ותראה חמותה את אשר לקטה ותוצא ותתן לה את אשר הותירה משבעתה׃ ותאמר לה חמותה איפה לקטת היום ואנה עשית ברוך יהי מכיר אותך׃ ותגד לחמותה את אשר עשתה עמו ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו היום בועז׃ ותאמר נעמי לכלתה ברוך הוא ליי׳ אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים׃ ותאמר לה נעמי קרוב לנו האיש מגואלינו הוא׃ ותאמר רות אף כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקי עד אם כלו כל הקציר אשר לי׃ ותאמר נעמי אל רות כלתה טוב בתי כי תצאי עם נערותיו ולא יפגעו בך בשדה אחר׃ ותדבק עם נערות בועז ללקט עד כלות קציר השעורים וקציר החטים ותשב את חמותה׃

ותאמר לה חמותה בתי הלא אבקש מנוחה לך אשר ייטב לך׃ ועתה הלא בועז מודעתנו אשר היית את נערותיו הנה הוא זורה את גרן השעורים הלילה׃ ורחצת וסכת ושמת שמלתיך עליך וירדת הגרן אל תודעי לאיש עד כלתו לאכול ולשתות׃ והיה בשכבו ודעת את המקום אשר ישכב שם ובאת וגלית מרגלותיו ושכבת והוא יגיד לך את אשר תעשין׃ ותאמר אליה כל אשר תאמרי אעשה׃ ותרד הגרן ותעש ככל אשר צותה חמותה׃ ויאכל בועז וישת וייטב לבו ויבא לשכב בקצה הערמה ותבא בלט ותגל מרגלותיו ותשכב׃ ויהי בחצות הלילה ויחרד האיש ויפן והנה אשה שכבת מרגלותיו׃ ויאמר מי את ותען אני רות אמתך ופרשת כנפיך על אמתך כי גואל אתה׃ ויאמר ברוכה את ליי׳ בתי היטבת חסדך באחרונה מן הראשונה לבלתי לכת אחרי בחורים אם דל ואם עשיר׃ ועתה בתי אל תיראי כל אשר תאמרי אעשה לך כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את׃ ועתה כי אמנם כי אם גואל אנכי וגם יש גואל קרוב ממני׃ ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל ואם לא יחפוץ לגאלך ואגאלך אנכי חי יי׳ שכבי עד הבקר׃ וישכב עד הבקר ויקם בטרם יכיר איש את רעהו ויאמר אל תודע כי באה האשה הגרן׃ ויאמר הבי המטפחת אשר עליך ואחזי בה ותחזק בה וימד שש שערים וישת עליה ותבא העירה׃ ותבא אל חמותה ותאמר מי את בתי ותגד לה את כל אשר עשה לה האיש׃ ותאמר שש השערים האלה נתן לי כי אמר אלי אל תבואי ריקם אל חמותך׃ ותאמר שבי בתי עד אשר תדעין איך יפול דבר כי לא ישקוט האיש כי אם כלה היום את הדבר׃ ובועז עלה השערה וישב שם והנה הגואל עבר אשר דבר בועז ויאמר אליו סורה שבה פה פלוני אלמוני ויסר וישב׃ ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה ויישבו׃ ויאמר אל הגואל חלקת השדה אשר לאחינו לאלימלך מכרה נעמי השבה משדי מואב׃ ואני אמרתי אגלה אזנך לאמר קנה נגד הישבים ונגד זקני עמי אם תגאל גאל ואם לא יגאל הגידה לי ואדע כי אין זולתך לגאול ואני אחריך׃ ויאמר אגאל׃ ויאמר בועז ביום קנותך השדה מיד נעמי ומרות המואביה אשת המת קניתי לי לאשה להקים שם המת על נחלתו׃ ויאמר הגואל לא אוכל לגאול לי פן אשחית את נחלתי גאל לך את גאולתי כי לא אוכל לגאול׃ וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל׃ ויאמר הגואל לבועז קנה לך ויחלוץ נעלו׃ ויאמר בועז אל הזקנים ואל כל העם עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי׃ וגם את רות המואביה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקים שם המת על נחלתו ולא יכרת שם המת מעם אחיו ומשער מקומו עדים אתם היום׃ ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן יי׳ את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתים את בית ישראל ועשה חיל באפרתה וקרא שם בבית לחם׃ ויהי בית בועז כבית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן יי׳ לך מן הנערה הזאת׃ ויקח בועז את רות ותהי לו לאשה ויבא אליה ויתן יי׳ לה הריון וילדה בן׃ ותאמרנה הנשים אל נעמי ברוך יי׳ אשר לא השבית לך גואל היום ויקרא שמו בישראל׃ והיה לך למשיב נפש ולכלכל את שיבתך כי כלתך אשר אהבתך ילדתו אשר היא טובה לך משבעה בנים׃ ותקח נעמי את הילד וישמהו בחיקה ותהי לו לאומנת׃ ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד נולד לנעמי ויקראו את שמו עובד הוא אבי ישי אבי דוד׃

(1) Gothi, Goths.

בזה הפילוסופיה: הפלגתיה: הלוקיה: הסבוניה: הגנוסטיק

حاجة ضد بعيه: بعيه وقت: بعيه ضد مبدعيه ضد بعيه: مبدعيه ضد مبدعيه. مد تعت تعمه: مبدعيه تعت مبدعيه: مبدعيه تعت تعمه. بعد

الكنيسة في تلك الأيام، وأن الله لم يكن يسمع لهم، وأن الكنيسة كانت قد هلكت من الأرض. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها.

(١) Bône, en Algérie

الكنيسة في تلك الأيام، وأن الله لم يكن يسمع لهم، وأن الكنيسة كانت قد هلكت من الأرض. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها.

(٢) Pélagiens

الكنيسة في تلك الأيام، وأن الله لم يكن يسمع لهم، وأن الكنيسة كانت قد هلكت من الأرض. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها.

(١) Bône, en Algérie

الكنيسة في تلك الأيام، وأن الله لم يكن يسمع لهم، وأن الكنيسة كانت قد هلكت من الأرض. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها. وكان هذا الرأي قد ابتدأ به دوناتوس القرطاجي، وتبعه فيه أصحابه الدوناتيون. وكان أغسطينوس قد رد عليهم في كتبه، وبين لهم أن الكنيسة لا تهلك من الأرض، وأن الله يسمع لها، وأن أبواب الجحيم لا تقوى عليها.

(٢) Pélagiens

ولكن ما هو أعظم من هذا كله، أنه يقول: «إن الله يعطي الإنسان الإرادة الحرة، ولكن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

وقد قال أوغسطينوس في كتابه «ضد بلاجيوس»: «إن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

وقد قال أوغسطينوس في كتابه «ضد بلاجيوس»: «إن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

وقد قال أوغسطينوس في كتابه «ضد بلاجيوس»: «إن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

(1) Pélagiens

وقد قال أوغسطينوس في كتابه «ضد بلاجيوس»: «إن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

وقد قال أوغسطينوس في كتابه «ضد بلاجيوس»: «إن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

وقد قال أوغسطينوس في كتابه «ضد بلاجيوس»: «إن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

ضد إذهنس نسطوري.

إذهنس(1) هو من تلاميذ نسطوريوس الذي عاش في القرن 350: وقد ذهب إلى مصر حيث كان: وبقي أياماً قليلة في الإسكندرية. ثم رجع إلى بلاده. وأثناء عودته إلى القسطنطينية، التقى بالقديس كيرلس الإسكندري، وتحدث معه عن بعض المسائل اللاهوتية. وقال له: «إن الله لا يعطي الإنسان الإرادة الحرة، ولكن الإنسان هو الذي يريد الخير بإرادته الحرة». فأجابه كيرلس: «كيف يمكن أن يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله هو الذي يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الله هو الذي يعطي الإنسان أن يريد الخير، إذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير بإرادته الحرة؟»

(1) إذهنس.

وقد قال أوغسطينوس في كتابه «ضد بلاجيوس»: «إن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

وقد قال أوغسطينوس في كتابه «ضد بلاجيوس»: «إن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

وقد قال أوغسطينوس في كتابه «ضد بلاجيوس»: «إن الإنسان لا يستطيع أن يريد الخير إلا إذا أعطاه الله أن يريده». فإذا كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فكيف يكون الإنسان هو الذي يريد الخير؟ وإذا كان الإنسان هو الذي يريد الخير، فكيف يكون الله هو الذي يعطيه أن يريده؟ فإن كان الإنسان يريد الخير بإرادته الحرة، فإن الله يعطيه أن يريده بإرادته الحرة. وإن كان الله يعطي الإنسان أن يريد الخير، فإن الإنسان لا يريد الخير بإرادته الحرة. فكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله يعطيه أن يريد الخير؟ وكيف يكون الإنسان حرًا في إرادته، إذا كان الله لا يعطيه أن يريد الخير؟

ואחרי כן נתן יוסף את יעקב אביו ואת אחיו וישב להם בארץ מצרים בטוב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃ (386) ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף׃ (387) ולכל הארץ לא היה לחם כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב׃ (388) ויקבץ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה׃ (389) ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃ (390) ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם בקניכם אם אפס כסף׃ (391) ויביאו את מקניהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקניהם בשנה ההוא׃ (392) ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדוני כי אם תם כסף וקנין הבהמה אל אדוני לא נשאר לפני אדוני כי אם גויתינו ואדמתינו׃ (393) למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשמם׃ (394) ויקן יוסף את כל אדמת מצרים כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ (395) ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ (396) רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואשר יתן להם פרעה את חקם על כן לא מכרו את אדמתם׃ (397) ויאמר יוסף אל העם הן קניתי היום אתכם ואת אדמתכם לפרעה הנה לכם זרע וזרעתם את האדמה׃ (398) והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע החלקים יהיו לכם לזרעו השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם׃ (399) ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדוני והיינו עבדים לפרעה׃ (400) ויהי מן היום ההוא עד היום הזה לחק על אדמת מצרים לפרעה לחמישית רק אדמת הכהנים לבדם אשר לא היתה לפרעה׃ (401) וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד׃ (402) ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים ומאת שנה ארבעים ושבע שנה׃ (403) ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ (404) ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ (405) ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃ (406) ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ (407) ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ (408) ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ (409) ויאמר אלי הנני מפרך והרבתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ (410) ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ (411) ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃ (412) ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך עוד כבדת לבוא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת היא בית לחם׃ (413) וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה׃ (414) ויאמר יוסף אל אביו כי בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם׃ (415) ועיני ישראל כבדו מזקנה לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם׃ (416) ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך׃ (417) ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה׃ (418) ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו׃ (419) וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור׃ (420) ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה׃ (421) המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ׃ (422) וירא יוסף כי ישית אביו יד ימין על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה׃ (423) ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו׃ (424) וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים׃ (425) ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה׃ (426) ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם׃ (427) ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי׃ (428) ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים׃ (429) הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם׃ (430) ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז׃ (431) פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי עלה׃ (432) שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם׃ (433) בסדם אל תבא נפשי באספם אל תחד כבדי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור׃ (434) ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל׃ (435) יהודה אתה יודוך אחיך ידך בערף אויביך ישתחוו לך בני אביך׃ (436) גור אריה יהודה מטרף בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו׃ (437) לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים׃ (438) אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבושו ובדם ענבים סותה׃ (439) חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב׃ (440) זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף אניות ויכתף על צידון׃ (441) יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתים׃ (442) וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד׃ (443) דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל׃ (444) יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור׃ (445) לישועתך קויתי יהוה׃ (446) גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב׃ (447) אשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך׃ (448) נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר׃ (449) בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור׃ (450) וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים׃ (451) ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל׃ (452) מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם׃ (453) ברכת אביך גברו על ברכת הורי עד תאות גבעת עולם תהיינה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו׃ (454) בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל׃ (455) כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ואת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך אותם׃ (456) ויצו אותם ויאמר אלהם אנכי נאסף אל עמי קברו אתי אל אבתי אל המערה אשר בשדה עפרון החתי׃ (457) אשר בשדה המכפלה אשר על פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה מאת עפרון החתי לאחזת קבר׃ (458) שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה׃ (459) מקנה השדה ומהמערה אשר בו מאת בני חת׃ (460) ויכל יעקב לצות את בניו ויאסף רגליו אל המטה וישכב ויאסף אל עמיו׃ (461) ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו ויישק לו׃ (462) ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל׃ (463) וימלאו לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים יום׃ (464) ויעבר יום הבכי וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באזני פרעה לאמר׃ (465) אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה׃ (466) ויאמר פרעה עלה וקבר את אביך כאשר השבעך׃ (467) ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים׃ (468) וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק טפם וצאנם ובקרם עזבו בארץ גשן׃ (469) ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המחנה כבד מאד׃ (470) ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד עד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים׃ (471) וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים על כן קרא שם המקום ההוא אבל מצרים אשר בעבר הירדן׃ (472) ויעשו בניו לו כן כאשר צום׃ (473) וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרון החתי על פני ממרא׃ (474) וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו׃ (475) ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנוהו׃ (476) ויצו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר׃ (477) כה תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך׃ (478) ויבך יוסף בדברם אליו׃ (479) וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים׃ (480) ויאמר אלהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני׃ (481) ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחיות עם רב׃ (482) ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם וידבר על לבם׃ (483) ויהי יוסף בארץ מצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים׃ (484) וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה ילדו על ברכי יוסף׃ (485) ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב׃ (486) וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה׃ (487) ויהי יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים׃

ויהי בשמוע יוסף כי בא יעקב אביו מצרימה ויאסר את מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה׃ (488) וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד׃ (489) ויאמר ישראל אל יוסף עתה אמותה בפעם הזאת כי ראיתי את פניך עודך חי׃ (490) ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי׃ (491) והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו וצאנם ובקרם ובכל אשר להם הביאו׃ (492) והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם׃ (493) ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבתינו בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן׃ (494) ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרם ובכל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן׃ (495) ויקח מקצה אחיו חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה׃ (496) ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם אבתינו׃ (497) ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן׃ (498) ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך׃ (499) ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמת אתם שרי מקנה על אשר לי׃ (500) ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמד לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה׃ (501) ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך׃ (502) ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם׃ (503) ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה׃ (504) ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃ (505) ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף׃ (506) ולכל הארץ לא היה לחם כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב׃ (507) ויקבץ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה׃ (508) ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃ (509) ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם בקניכם אם אפס כסף׃ (510) ויביאו את מקניהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקניהם בשנה ההוא׃ (511) ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדוני כי אם תם כסף וקנין הבהמה אל אדוני לא נשאר לפני אדוני כי אם גויתינו ואדמתינו׃ (512) למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשמם׃ (513) ויקן יוסף את כל אדמת מצרים כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ (514) ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ (515) רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואשר יתן להם פרעה את חקם על כן לא מכרו את אדמתם׃ (516) ויאמר יוסף אל העם הן קניתי היום אתכם ואת אדמתכם לפרעה הנה לכם זרע וזרעתם את האדמה׃ (517) והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע החלקים יהיו לכם לזרעו השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם׃ (518) ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדוני והיינו עבדים לפרעה׃ (519) ויהי מן היום ההוא עד היום הזה לחק על אדמת מצרים לפרעה לחמישית רק אדמת הכהנים לבדם אשר לא היתה לפרעה׃ (520) וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד׃ (521) ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים ומאת שנה ארבעים ושבע שנה׃ (522) ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ (523) ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ (524) ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃ (525) ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ (526) ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ (527) ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ (528) ויאמר אלי הנני מפרך והרבתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ (529) ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ (530) ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃ (531) ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך עוד כבדת לבוא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת היא בית לחם׃ (532) וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה׃ (533) ויאמר יוסף אל אביו כי בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם׃ (534) ועיני ישראל כבדו מזקנה לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם׃ (535) ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך׃ (536) ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה׃ (537) ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו׃ (538) וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור׃ (539) ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה׃ (540) המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ׃ (541) וירא יוסף כי ישית אביו יד ימין על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה׃ (542) ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו׃ (543) וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים׃ (544) ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה׃ (545) ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם׃ (546) ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי׃ (547) ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים׃ (548) הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם׃ (549) ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז׃ (550) פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי עלה׃ (551) שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם׃ (552) בסדם אל תבא נפשי באספם אל תחד כבדי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור׃ (553) ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל׃ (554) יהודה אתה יודוך אחיך ידך בערף אויביך ישתחוו לך בני אביך׃ (555) גור אריה יהודה מטרף בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו׃ (556) לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים׃ (557) אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבושו ובדם ענבים סותה׃ (558) חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב׃ (559) זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף אניות ויכתף על צידון׃ (560) יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתים׃ (561) וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד׃ (562) דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל׃ (563) יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור׃ (564) לישועתך קויתי יהוה׃ (565) גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב׃ (566) אשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך׃ (567) נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר׃ (568) בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור׃ (569) וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים׃ (570) ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל׃ (571) מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם׃ (572) ברכת אביך גברו על ברכת הורי עד תאות גבעת עולם תהיינה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו׃ (573) בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל׃ (574) כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ואת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך אותם׃ (575) ויצו אותם ויאמר אלהם אנכי נאסף אל עמי קברו אתי אל אבתי אל המערה אשר בשדה עפרון החתי׃ (576) אשר בשדה המכפלה אשר על פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה מאת עפרון החתי לאחזת קבר׃ (577) שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה׃ (578) מקנה השדה ומהמערה אשר בו מאת בני חת׃ (579) ויכל יעקב לצות את בניו ויאסף רגליו אל המטה וישכב ויאסף אל עמיו׃ (580) ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו ויישק לו׃ (581) ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל׃ (582) וימלאו לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים יום׃ (583) ויעבר יום הבכי וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באזני פרעה לאמר׃ (584) אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה׃ (585) ויאמר פרעה עלה וקבר את אביך כאשר השבעך׃ (586) ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים׃ (587) וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק טפם וצאנם ובקרם עזבו בארץ גשן׃ (588) ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המחנה כבד מאד׃ (589) ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד עד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים׃ (590) וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים על כן קרא שם המקום ההוא אבל מצרים אשר בעבר הירדן׃ (591) ויעשו בניו לו כן כאשר צום׃ (592) וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרון החתי על פני ממרא׃ (593) וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו׃ (594) ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנוהו׃ (595) ויצו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר׃ (596) כה תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך׃ (597) ויבך יוסף בדברם אליו׃ (598) וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים׃ (599) ויאמר אלהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני׃ (600) ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחיות עם רב׃ (601) ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם וידבר על לבם׃ (602) ויהי יוסף בארץ מצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים׃ (603) וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה ילדו על ברכי יוסף׃ (604) ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב׃ (605) וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה׃ (606) ויהי יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים׃

ויהי בשמוע יוסף כי בא יעקב אביו מצרימה ויאסר את מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה׃ (607) וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד׃ (608) ויאמר ישראל אל יוסף עתה אמותה בפעם הזאת כי ראיתי את פניך עודך חי׃ (609) ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי׃ (610) והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו וצאנם ובקרם ובכל אשר להם הביאו׃ (611) והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם׃ (612) ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבתינו בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן׃ (613) ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרם ובכל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן׃ (614) ויקח מקצה אחיו חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה׃ (615) ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם אבתינו׃ (616) ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן׃ (617) ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך׃ (618) ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמת אתם שרי מקנה על אשר לי׃ (619) ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמד לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה׃ (620) ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך׃ (621) ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם׃ (622) ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה׃ (623) ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃ (624) ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף׃ (625) ולכל הארץ לא היה לחם כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב׃ (626) ויקבץ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה׃ (627) ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃ (628) ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם בקניכם אם אפס כסף׃ (629) ויביאו את מקניהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקניהם בשנה ההוא׃ (630) ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדוני כי אם תם כסף וקנין הבהמה אל אדוני לא נשאר לפני אדוני כי אם גויתינו ואדמתינו׃ (631) למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשמם׃ (632) ויקן יוסף את כל אדמת מצרים כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ (633) ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ (634) רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואשר יתן להם פרעה את חקם על כן לא מכרו את אדמתם׃ (635) ויאמר יוסף אל העם הן קניתי היום אתכם ואת אדמתכם לפרעה הנה לכם זרע וזרעתם את האדמה׃ (636) והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע החלקים יהיו לכם לזרעו השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם׃ (637) ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדוני והיינו עבדים לפרעה׃ (638) ויהי מן היום ההוא עד היום הזה לחק על אדמת מצרים לפרעה לחמישית רק אדמת הכהנים לבדם אשר לא היתה לפרעה׃ (639) וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד׃ (640) ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים ומאת שנה ארבעים ושבע שנה׃ (641) ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ (642) ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ (643) ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃ (644) ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ (645) ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ (646) ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ (647) ויאמר אלי הנני מפרך והרבתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ (648) ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ (649) ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃ (650) ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך עוד כבדת לבוא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת היא בית לחם׃ (651) וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה׃ (652) ויאמר יוסף אל אביו כי בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם׃ (653) ועיני ישראל כבדו מזקנה לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם׃ (654) ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך׃ (655) ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה׃ (656) ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו׃ (657) וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור׃ (658) ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה׃ (659) המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ׃ (660) וירא יוסף כי ישית אביו יד ימין על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה׃ (661) ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו׃ (662) וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל וא

ואחרי אשר ראה את הבית הביאני אל שער הפונה קדים׃ ויבא את דרך שער הפונה קדים וימדד כמדה הזאת׃ ותאיו ומזוזתיו ואולמו ויסביבו חלונים לו ולאולמו חלונים סביב סביב וחמשים אמה האולם׃ ואולם השער לחצר החיצונה ואלמים על מזוזות השער שמנה אמות ואלמיהם שתי אמות ומבנה השער פנימה׃ ותאי השער לעבר קדים שלשה מזה ושלשה מזה אחד מדה לשלשתם ואחד מדה לאלמים מזה ומזה׃ וימדד רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלש עשרה אמות׃ וגבול לפני התאים אמה אחת ואמה גבול מזה ואמה גבול מזה ותאיו ששה אמות מזה וששה אמות מזה׃ וימדד השער מגג תא אחד אל גגו רחב פתח עשרים וחמש אמות פתח אל פתח׃ ויעש את האלמים ששים אמה ואל האלם החצר סביב סביב׃ ומפתן אל פני שער התחתונים חמשים אמה׃ ותאי השער התחתונים שלשה מזה ושלשה מזה אחד מדה לשלשתם ואחד מדה לאלמים מזה ומזה ויראו אלמיו ותאיו כמדות האלה ולו ולאולמו חלונים סביב סביב ולאלמים חמשים אמה רחב ואולם׃ ויביאני אל החצר החיצונה והנה לשכות ומרצפת עשויה לחצר סביב סביב שלשים לשכות על המרצפת׃ ומרצפת אל יד השערים לעמת אורך השערים מרצפת התחתונה׃ וימדד רחב מלפני השער התחתון אל לפני החצר הפנימית מבחוץ מאה אמה קדים וצפון׃ ושער החצר החיצונה הפונה צפון וימדד ארכו ורחבו׃ ותאיו ששה מזה וששה מזה ואלמיו ואולמו כמדות השער הראשון חמשים אמה ארכו ורחב חמשים ואולמו ולו חלונים סביב סביב ולאולם חמשים אמה רחב ואולם׃ ואולמו לחצר החיצונה ואלמים על אלמיו מזה ומזה ותמרים אלה ומעלות שמנה למעלותיו׃ ושער לחצר הפנימית נכח השער לצפון ולקדים וימדד מאה אמה׃ ויוליכני אל השער הדרומה והנה שער דרומה וימדד אלמיו ואולמו כמדות האלה׃ ולו ולאולמו חלונים סביב סביב חמשים אמה ארכו ורחב חמשים אמה ואולמו׃ וחצרות סביב סביב ארכו חמשים אמה ורחב עשרים וחמש אמה׃ וחצר לפני השער התחתון עשרים אמה רחב ואולם׃ ושער לחצר הפנימית נכח השער לדרומה וימדד מאה אמה׃ ויוליכני אל החצר הפנימית בשער הדרומה וימדד השער כמדות האלה׃ ותאיו ואלמיו ואולמו כמדות האלה ולו ולאולמו חלונים סביב סביב חמשים אמה ארכו ורחב חמשים אמה ואולמו׃ וחצרות סביב סביב ארכו חמשים אמה ורחב עשרים וחמש אמה׃ ואולמו לחצר החיצונה ואלמים על אלמיו מזה ומזה ותמרים אלה ומעלות שמנה למעלותיו׃ ושער לחצר הפנימית נכח השער לדרומה וימדד השער מגג תא אחד אל גגו רחב פתח עשרים וחמש אמה פתח אל פתח׃ ויעש את האלמים ששים אמה ואל האלם החצר סביב סביב׃ ומפתן אל פני שער התחתונים חמשים אמה׃ ותאי השער התחתונים שלשה מזה ושלשה מזה אחד מדה לשלשתם ואחד מדה לאלמים מזה ומזה׃ וימדד רחב פתח השער עשר אמות ורחב השער שלש עשרה אמות׃ וגבול לפני התאים אמה אחת ואמה גבול מזה ואמה גבול מזה ותאיו ששה אמות מזה וששה אמות מזה׃ וימדד השער מגג תא אחד אל גגו רחב פתח עשרים וחמש אמה׃ ואולם השער לחצר הפנימית ואלמים על מזוזות השער שמנה אמות ואלמיהם שתי אמות ומבנה השער פנימה׃ ותאי השער לעבר קד

פרשה זו מדברת בדיני נזקי ממון, ומתחלת בדין עבד עברי, ומסיימת בדין שור שנגח את השור. . ומפני מה נסמכה פרשה זו לפרשת המזבח? לפי שאחר שהזהיר על עבודת אלילים, ועל עבודת המזבח, שהוא מכפר על עבודת אלילים, הזהיר על הדינין, שהם מכפרים כמזבח. ואף על פי שאין הדינין נוגעין בעבודת המזבח, הרי הם נוגעין בעבודת הקרבנות, שהרי אין הקרבנות מכפרין אלא על עבירות שבין אדם למקום, אבל עבירות שבין אדם לחבירו אין הקרבנות מכפרין עליהן, אלא התשובה והיסורין והדינין מכפרין עליהן. ולפיכך נסמכה פרשת דינין לפרשת המזבח.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם: לפניהם אתה דן ואי אתה דן לפני עובדי כוכבים ומזלות. ומה הן המשפטים? כל שאין בו מיתה בבית דין, אלא מלקות או ממון. ואף על פי שיש בו מיתה בבית דין, אם אין בו מיתה בעבירה אחרת, אין בו מיתה בבית דין. ואף על פי שיש בו מיתה בבית דין, אם אין בו מיתה בעבירה אחרת, אין בו מיתה בבית דין. ואף על פי שיש בו מיתה בבית דין, אם אין בו מיתה בעבירה אחרת, אין בו מיתה בבית דין.

כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם: עבד עברי שנמכר בגנבתו, אם אין לו לשלם, ימכר בגנבתו. ואם מכר עצמו, אין מוכרין אותו אלא לעבד עברי, ולא לעבד כנעני. ואין מוכרין אותו אלא לשש שנים. ואם מכר עצמו לשבע שנים, הרי זה יוצא בשש. ואם מכר עצמו לשש שנים ויום אחד, הרי זה יוצא בשבע. ואם מכר עצמו לשבע שנים ויום אחד, הרי זה יוצא בשבע. ואם מכר עצמו לשבע שנים ויום אחד, הרי זה יוצא בשבע.

אם אדוניו יתן לו אשה ויולדת לו בנים או בנות, האשה וילדיה יהיו לאדוניו, והוא יצא בגפו. ואם אמר אמר העבד: אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי: והגישו אדוניו אל האלהים והקריבו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדוניו את אזנו במרצע, ועבדו לעולם. ואם אמר אמר העבד: אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי: והגישו אדוניו אל האלהים והקריבו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדוניו את אזנו במרצע, ועבדו לעולם.

ואם אמר יאמר האיש: אהבתי את אשתי ואת בני לא אצא חפשי: והגישו אדוניו אל האלהים והקריבו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדוניו את אזנו במרצע, ועבדו לעולם. ואם אמר אמר העבד: אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי: והגישו אדוניו אל האלהים והקריבו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדוניו את אזנו במרצע, ועבדו לעולם.

פרשת משפטים

ספר שמות פרק כא

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם: לפניהם אתה דן ואי אתה דן לפני עובדי כוכבים ומזלות. ומה הן המשפטים? כל שאין בו מיתה בבית דין, אלא מלקות או ממון. ואף על פי שיש בו מיתה בבית דין, אם אין בו מיתה בעבירה אחרת, אין בו מיתה בבית דין. ואף על פי שיש בו מיתה בבית דין, אם אין בו מיתה בעבירה אחרת, אין בו מיתה בבית דין. ואף על פי שיש בו מיתה בבית דין, אם אין בו מיתה בעבירה אחרת, אין בו מיתה בבית דין.

ולא יבעול, אלא יבעול ויוציא, שנאמר: «ולא תהיה שם עוד». ואם בעל ולא הוציא, עבר על לאו זה.

הלכה ב: אין הבתולה נאסרת לכהן אלא בבעילה ראשונה בלבד, אבל אם נבעלה פעם אחת בין בזנות בין בטעות בין באונס, הרי היא כבתולה לכל דבר, ומותרת לכהן גדול ולכל כהן. ואם נבעלה בשוגג או באונס, אינה צריכה הפרה, אלא מותרת לבעלה מיד. ואם נבעלה בזנות, צריכה הפרה, ואסורה לבעלה עד שיפר לה נדריה.

הלכה ג: אין הבתולה נאסרת לכהן אלא בבעילה שיש בה ביאת שכר, כגון שנתן לה דמי ביאתה או שהיתה פנויה ובעלה בפרהסיא. אבל אם בעלה בצנעה, או שהיתה אשת איש ובעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן.

הלכה ד: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

הלכה ה: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

הלכה ו: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

הלכה ז: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

הלכה ח: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

הלכה ט: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

הלכה י: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

הלכה יא: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

הלכה יב: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

הלכה יג: כיצד? נערה שבעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בצנעה, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בצנעה, אינה נאסרת לכהן. ואם בעלה בפרהסיא ואחר כך בעלה בפרהסיא, הרי זו נאסרת לכהן. ואם בעלה בצנעה ואחר כך בעלה בפרהסיא, אינה נאסרת לכהן.

ضد ايرن بن قن: مطلقة كاملة.

ضد ايرن ب. قن: ايكة: ضد ايرن بن هاصل: ايكة: ايكة ضد ايرن بن قن: مطلقة كاملة: ضد ايرن بن قن: مطلقة كاملة: ضد ايرن بن قن: مطلقة كاملة:

ܒܫܒܝܠ ܕܢܦܫ̈ܐ ܕܐܢ ܫܠܝܛ ܒܗ ܟܠ ܫܒܝܠ ܕܡܝ ܠܡܝܬܐ:
ܐܦ ܟܠ ܫܒܝܠ ܕܐܢ ܐܝܬ ܒܗ ܡ̈ܐ ܕܡܫܬܐ. ܟܠ ܫܒܝܠ ܕܐܢ
ܐܝܬ ܒܗ ܚܝ̈ܐ ܕܢܦ̈ܫܐ. ܟܠ ܫܒܝܠ ܕܐܢ ܐܝܬ ܒܗ ܢܘܗܪܐ
ܕܢܦ̈ܫܐ ܕܒܥܠ̈ܡܐ. ܟܠ ܫܒܝܠ ܕܐܢ ܐܝܬ ܒܗ ܡ̈ܐ ܕܡܫܬܐ
ܕܢܦ̈ܫܐ ܕܒܥܠ̈ܡ

הקלה: אם מצב האוויר יהיה טוב ולא יהיה לנו שום הפרעה מצד הבריאות, אז נוכל לעשות את הדרך בשלושה ימים. אחר כך נלך לאורך הים עד לעיר ברינה (1), ומשם נמשיך ללוב ולקורינה (2). אני מקווה שנוכל לעשות את כל הדרך הזאת בלי שום הפרעה, ואחרי כן נוכל לנוח ולהתרחץ בים. אני מקווה שהמסע הזה יהיה לטובתי, כי הרופאים אומרים שאני צריכה לנסוע לשם. אני מרגישה את עצמי חלשה מאוד, ואני מקווה שהאוויר הטוב יחזק את בריאותי.

אני שמחה מאוד שאת נוסעת לשם עם בעלך ועם הילדים. 268—270?

מבחר פרקות מחיי הנשים.

הסופרת הצרפתית המפורסמת: מרגריט דה נוואר היתה אשת הנרי הרביעי, מלך צרפת. היא היתה אשה יפה ומלאת חן, אבל לא היתה מאושרת בחייה. בעלה היה אוהב נשים רבות, ולא היה נאמן לה. הוא גם גירש אותה מן הארמון ומן העיר פריז, ושלח אותה לעיר אגן שבדרום צרפת. שם היתה חיה בבדידות ובעצבות. אחרי מות בעלה חזרה לפריז, ושם כתבה את ספרה המפורסם: «זכרונות מרגריט דה נוואר».

(1) ברינדיזי, Brundisium בלטינית.

בשנת 1572 נערכה חתונתה של מרגריט עם הנרי. (1) החתונה נערכה בפריז, ואחרי החתונה נסעו החתן והכלה לארמון בעיר הנרי. אבל הנרי לא אהב את אשתו, ולא היה נאמן לה. הוא גם לא אהב את הארמון ואת העיר, ולכן נסע לעיר פריז כעבור זמן קצר. מרגריט נשארה בארמון לבדה, ולא ראתה את בעלה במשך שנים רבות.

בשנת 1582 נפטרה אמו של הנרי, ואז הוא חזר לארמון. הוא ביקש מאשתו שתחזור לפריז, אבל היא סירבה. היא לא רצתה לחזור לעיר שבה היתה אומללה כל כך. הנרי כעס מאוד על סירובה, ולכן הוא גירש אותה מן הארמון ומן העיר פריז, ושלח אותה לעיר אגן שבדרום צרפת. שם היתה חיה בבדידות ובעצבות. אחרי מות בעלה חזרה לפריז, ושם כתבה את ספרה המפורסם: «זכרונות מרגריט דה נוואר».

(1) ברוּאֶין, Bryene בצרפתית Assem.

הנרי היה מלך נבון ואמיץ לב, והוא עשה הרבה דברים טובים למען ארצו. הוא נלחם נגד האויבים של צרפת, והוא הרחיב את גבולות המדינה. הוא גם עשה הרבה דברים טובים לעם. הוא בנה בתי חולים ובתי יתומים, והוא עזר לעניים ולחולים. הוא גם עזר לאמנים ולסופרים, והוא אהב מאוד את הספרות ואת האמנות. הוא היה מלך טוב מאוד, ולכן העם אהב אותו מאוד.

הנרי היה נשוי פעמים רבות, אבל רק אשתו הראשונה, מרגריט, ילדה לו ילדים. לה ולו היו שלושה ילדים: בן ושתי בנות. הבן מת בילדותו, אבל הבנות חיו זמן רב. הבת הגדולה נישאה למלך ספרד, והבת הקטנה נישאה לדוכס סבויה. הנרי היה מאושר מאוד בנישואי בנותיו, כי הוא אהב אותן מאוד. הוא גם אהב מאוד את נכדיו ונכדותיו, והוא היה מבלה איתם הרבה זמן.

(1) אוֹרליאנס: Orléans. (2) לוב וקורינה: Lybia et Leonides

ולא יכלו לו. ואז אמר להם: אם כן אין לי עצה אחרת, אלא שאתם תתנו לי מה שאני אבקש ממכם. ואז אני אתן לכם את בתי לאשה. ואז הסכימו לדבריו. ואמר להם: «אני אבקש מכם שתתנו לי את הכלי שלכם». ואמרו לו: «מה אתה רוצה לעשות בכלי שלנו?» ואמר להם: «אני רוצה לעשות בו נסיון». ואמרו לו: «אם כן, אין לנו עצה אחרת, אלא שאנו נתן לך את הכלי שלנו». ואז הלך לו ולקח את הכלי, והלך לו לביתו. ואז נתן לב לכלי, ואז ראה שהכלי הוא כלי נקוב. ואז נתן את הכלי לתוך הבור, ואז הלך לו לבית המלך, ואז אמר למלך: «אני יכול לעשות שיהיה לך מים בכל הבור הזה, אם אתה תתן לי את בתך לאשה». ואז אמר לו המלך: «אם אתה יכול לעשות שיהיה לי מים בבור הזה, אז אתן לך את בתי לאשה». ואז הלך לו ולקח את בתו של המלך, ואז הלך לו לבית המלך, ואז אמר למלך: «אני יכול לעשות שיהיה לך מים ב

ומכתבים שנכתבו אליו מאת אנשים שונים, ובהם גם מ

ולא תלכו בחקות הגוי אשר אני משלח מפניכם כי את כל אלה עשו ואקץ בם: ואמר אליכם אתם תירשו את אדמתם ואני אתננה לכם לרשתה ארץ זבת חלב ודבש אני יהוה אלהיכם אשר הבדלתי אתכם מן העמים: והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמא ובין העוף הטמא לטהור ולא תשקצו את נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמש האדמה אשר הבדלתי לכם לטמא: והייתם לי קדשים כי קדוש אני יהוה ואבדל אתכם מן העמים להיות לי: ואיש כי יהיה בו אוב או ידעני מות יומתו באבן יסקלו אותם דמיהם בם: ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעני מות יומת באבן יסקלו אותם דמיהם בם: ויאמר יהוה אל משה דבר אל בני אהרן הכהנים ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו: כי אם לשארו הקרב אליו אשר לאמו ולאביו ולבנו ולבתו ולאחיו: ולאחותו הבתולה הקרבה אליו אשר לא היתה לאיש עליה יטמא: לא יטמא בעל בעמיו להחל: לא יקרחה קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו ובבשרם לא ישרטו שרטת: קדשים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם כי את אשי יהוה לחם אלהיהם הם מקריבם והיו קדש: אשה זונה וחללה לא יקחו וגרושה מאישה לא יקחו כי קדש הוא לאלהיו: וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב קדש יהיה לך כי קדוש אני יהוה מקדשכם: ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף: והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבש את הבגדים את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרם: ועל כל נפשת מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא: ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלהיו כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני יהוה: והוא את אשה בבתוליה יקח: אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח כי אם בתולות מעמיו יקח אשה: ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני יהוה מקדשו: וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל אהרן לאמר איש איש מזרעך לדרתם אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב לחם אלהיו: כי כל איש אשר בו מום לא יקרב איש עור או פסח או חרם או שרוע: או איש אשר יהיה בו שבר רגל או שבר יד: או גבן או דק או תבלל בעינו או גרב או ילפת או מרוח אשך: כל איש אשר בו מום מזרע אהרן הכהן לא יגש להקריב אשי יהוה מום בו לא יגש להקריב לחם אלהיו: לחם אלהיו מקדשי קדשים ומן הקדשים יאכל: אך אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל את מקדשי כי אני יהוה מקדשם: וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל:

ספר ויקרא: מספרים: מדבר: משנה: תורה: תלמוד: מסכת: שבת: פרק: משנה: תורה: הלכות: מעשה: קרבנות: פרק: ראשון: הלכה: ראשונה:

כתוב בתורה: ואלה מועדי יהוה מקראי קדש אשר תקראו אותם במועדם: ואמרו חכמים: אין מועדות אלא ישראל שנאמר אלה מועדי יהוה אפילו אין להם אלא מועד אחד הרי הוא בכלל מועדות: ואין מקראי קדש אלא מי שיש לו בית דין שיודע לקדש החדשים והשנים ולעבר השנה ולקבוע המועדים: שנאמר אשר תקראו אותם במועדם: אם אין בית דין שקבעו את החדש אין לך מועד: ואין מקראי קדש אלא מי שיש לו בית דין שיודע לקדש החדשים והשנים ולעבר השנה ולקבוע המועדים: שנאמר אשר תקראו אותם במועדם: אם אין בית דין שקבעו את החדש אין לך מועד: ואין מקראי קדש אלא בזמן שהן בתקופתן ברגל: שנאמר ויקרא משה את מועדי יהוה אל בני ישראל: ואם עברו שלשתן בשוגג או במזיד או שלא היו יודעין שהיה ראש חדש אלא לאחר שלשתן הרי זה מקדש את החדש ואין מקדשין אותו אלא ביום שלשים: ואין מקדשין אותו אלא בלילה: שנאמר ויהי ערב ויהי בקר יום הרביעי: ואין מקדשין אותו אלא בשעה שהעדים באים

סדר לוחצקית (1) ופרי שלמים: תכלית בקבוד מלכות: תורה.
(סוכה ביצה שלים.)

בב ואין עיקר בחיבור הקשרים בקבוד מלכות בקבוד בחיבור בקבוד מלכות: בקבוד בחיבור בקבוד מלכות: בקבוד בחיבור בקבוד מלכות:

בחצות היום? אם אינו כן מה מצינו בו שיהא ראוי לקבל שכר?»
«אכן זהו הדבר שאני מבקש ממך, שתלמדני את הדרך שבה
אוכל לעשות מעשים כאלה, שאוכל לקבל שכר בעבורם.» ..
אמר לו הרב: «אם כן, בני, עליך לדעת שכל המעשים הטובים
שאדם עושה בעולם הזה, אין עושים אותם אלא בשביל שכר
הבא לו בעולם הבא.» אמר לו התלמיד: «אדוני הרב, אם כן
הרי אין אני עושה שום מעשה טוב בעולם הזה, כי אין אני
מצפה לשכר בעולם הבא.» אמר לו הרב: «בני, אם כן למה
אתה עושה מעשים טובים?» אמר לו התלמיד: «אדוני הרב,
אני עושה אותם מפני שהם טובים, ומפני שהתורה מצוה
עליהם.» אמר לו הרב: «בני, אם כן אתה עובד את ה'
לשם שמים.» אמר לו התלמיד: «אדוני הרב, אם כן מה
שכר יש לאדם בעולם הבא?» אמר לו הרב: «בני, שכר
הצדיקים בעולם הבא הוא גדול ונורא מאוד, עד שאין
שום עין בעולם הזה יכולה לראות אותו.» אמר לו התלמיד:
«אדוני הרב, אם כן אין אני עושה שום מעשה טוב בעולם
הזה, כי אין אני מצפה לשכר בעולם הבא.» אמר לו הרב:
«בני, אם כן למה אתה עושה מעשים טובים?» אמר לו
התלמיד: «אדוני הרב, אני עושה אותם מפני שהם טובים,
ומפני שהתורה מצוה עליהם.» אמר לו הרב: «בני, אם כן
אתה עובד את ה' לשם שמים.» אמר לו התלמיד: «אדוני
הרב, אם כן מה שכר יש לאדם בעולם הבא?» אמר לו הרב:
«בני, שכר הצדיקים בעולם הבא הוא גדול ונורא מאוד, עד
שאין שום עין בעולם הזה יכולה לראות אותו.» אמר לו
התלמיד: «אדוני הרב, אם כן אין אני עושה שום מעשה
טוב בעולם הזה, כי אין אני מצפה לשכר בעולם הבא.»
אמר לו הרב: «בני, אם כן למה אתה עושה מעשים טובים?»
אמר לו התלמיד: «אדוני הרב, אני עושה אותם מפני שהם
טובים, ומפני שהתורה מצוה עליהם.» אמר לו הרב: «בני,
אם כן אתה עובד את ה' לשם שמים.» אמר לו התלמיד:
«אדוני הרב, אם כן מה שכר יש לאדם בעולם הבא?» אמר
לו הרב: «בני, שכר הצדיקים בעולם הבא הוא גדול ונורא
מאוד, עד שאין שום עין בעולם הזה יכולה לראות אותו.»
אמר לו התלמיד: «אדוני הרב, אם כן אין אני עושה שום
מעשה

ואחר כך נתקבצו כולם לתוך הבונקר הגדול, שהיה מוכן מראש לקבלת פנים לכל הלוחמים. בבונקר זה היו מרוכזים כל הנשקים שהיו ברשות הארגון. כאן נתקבצו כל הלוחמים, ואחר כך נתחלקו לשתי קבוצות. קבוצה אחת נשארה בבונקר, והשניה יצאה לדרך. הקבוצה שנשארה בבונקר נתחלקה לשלשה חלקים, ושלשה מפקדים חילקו ביניהם את הנשק. אחר כך נתחלקו

ܕܐ . . ܕܒܪ ܡܠܟܐ ܕܡܨܪ̈ܝܢ: ܐܢܬ ܕܐܡܪ̈ܬ ܠܝ ܕܐܚܬܝ ܗܝ ܘܐܢܐ ܐܡܪ̈ܬ ܠܟ ܕܐܚܬܝ ܗܝ ܘܐܢܬ ܐܡܪ̈ܬ ܠܝ ܕܐܚܝ ܗܘ ܘܐܢܐ ܐܡܪ̈ܢ ܠܟ ܕܐܚܬܟ

פרק לוסאיאזף פתיחה.

לוסאיאזף: הוא שאר בשר ודמי: אחי ובשרי הוא. (1) ויאמר אליו אבימלך: מה זאת עשית לנו? כמעט שכב אחד העם את אשתך ולא תשא עלינו אשם? ויצו אבימלך את כל העם לאמר: הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת. וישא יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים, ויברכהו ה'. וילך האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד מאד. ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה, ויקנאו פלשתים את יצחק. וכל הבארות אשר כרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר, ויאמר אבימלך אל יצחק: לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד. וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם. ויחפרו עבדי יצחק בנחל ויבקעו שם באר מים חיים. ויריבו רועי גרר עם רועי יצחק לאמר: לנו המים. ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו. ויחפרו באר אחרת וירבו גם עליה ויקרא שמה שטנה. ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר: כי עתה הרחיב ה' לנו והפרינו בארץ. ויעל משם באר שבע. וירא אליו ה' בלילה ההוא ויאמר: אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי ואברכך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי. ויבן שם מזבח ויקרא בשם ה' ויט שם אהלו ויכרו שם עבדיו באר. ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופיכל שר צבאו, ויאמר יצחק אליהם: מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי ותשלחו אותי מעמכם? ויאמרו: ראו ראינו כי היה ה' עמך ונאמר נא תהי אלה בינינו ובינך ונכרתה ברית אתך. אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגענוך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה ברוך ה'. ויעש להם משתה ויאכלו וישתו. וישכימו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום. ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על הבאר אשר חפרו ויאמרו לו: מצאנו מים. ויקרא אותה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה.

(1) שם פרק 259—258

ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות ויקרא את עשו בנו הגדול ויאמר אליו: בני, הנה נא זקנתי ולא ידעתי יום מותי. ועתה קח נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ואכלה למען תברכך נפשי בטרם אמות. ועשו הלך השדה לצוד ציד להביא לאביו. ורבקה שמעה את הדבר הזה אשר דבר יצחק אל עשו בנו, ותקח את יעקב בנה הקטן ותאמר אליו: הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר: הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני ה' לפני מותי. ועתה בני שמע בקולי ולך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אותם מטעמים לאביך כאשר אהב. ואתה תביא אל אביך ואכל למען אשר יברכך לפני מותו. ויען יעקב ויאמר אל רבקה אמו: הנה עשו אחי איש שעיר ואני איש חלק. אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה. ותאמר אליו אמו: עלי קללתך בני, רק שמע בקולי ולך קח לי. וילך ויקח ויביא לאמו, ותעש רבקה מטעמים כאשר אהב יצחק. ותקח רבקה את בגדי עשו הגדול אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן, ואת עור גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו. ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה. ויבא אל אביו ויאמר: אבי, ויאמר: הנני, מי אתה בני? ויאמר יעקב אל אביו: אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי, קום נא שבה ואכלה מצידי למען תברכני נפשך. ויאמר יצחק אל בנו: מה זה מהרת למצא בני? ויאמר: כי הקרה ה' אלהיך לפני. ויאמר יצחק אל יעקב: גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא? ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר: הקול קול יעקב והידים ידי עשו. ולא הכירו כי היתה תבואת ידיו כתבואת ידי עשו אחיו השעירות, ויברכהו. ויאמר: הגישה לי ואכלה מציד בני למען תברכך נפשי. ויגש לו ויאכל ויביא לו יין וישת. ויאמר אליו יצחק אביו: גשה נא ושקה לי בני. ויגש ויישק לו ויריח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר: ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'. ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש. יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים, הוה גביר לאחיך ויתחוו לך בני אמך, ארריך ארור ומברכיך ברוך.

ויהי כאשר כלה יעקב לצאת מלפני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו גם הוא: ויעש גם הוא מטעמים לאביו ויביא לאביו ויאמר אליו: יקום אבי ויאכל מציד בנו למען תברכני נפשך. ויאמר אליו יצחק אביו: מי אתה? ויאמר: אנכי בנך בכרך עשו. ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד ויאמר: מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה. וישמע עשו את דברי אביו ויזעק זעקה גדולה ומרה עד מאד ויאמר אל אביו: ברכני גם אני אבי. ויאמר: בא אחיך במרמה ויקח את ברכתך. ויאמר עשו: הכי קרא שמו יעקב? כי עקבני זה פעמים, את בכורתי לקח והנה עתה לקח את ברכתי. ויאמר: הלא אמרתי לך כי גביר לאחיך שמתיו ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש סמכתיו, ולך מה אעשה בני? ויאמר עשו אל אביו: הברכה אחת היא לך אבי? ברכני גם אני אבי. וישא עשו את קולו ויבך. ויען יצחק ויאמר אל עשו: הנה מושבך יהיה מרחק מן הארץ ומטל השמים מעל. ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך. ויקם עשו ויחר לו על יעקב אחיו על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו: יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי. ותגד רבקה את הדברים האלה ליעקב בנה הקטן ותשלחהו אל לבן אחי אביו חרן ויאמר אליו: הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך, ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה. ושבת עמו ימים אחדים עד אשר ישוב חמת אחיך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם. ותאמר רבקה אל יצחק: קצתי בחיי מפני בנות חת, אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים?

ויצו יצחק את יעקב ויאמר אליו: לא תקח אשה מבנות כנען כי אם קום לך פדנה ארם בית בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך. ואל שדי יברך אותך ויפר אותך וירבך והיית לקהל עמים ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אחריך לרשת את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם. וישלח יעקב ויבא פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו. ויהי כאשר בא יעקב אל לבן ויספר לו את כל הדברים אשר אירעו אותו ואת אשר עשה עשו לו ואת אשר ברכו אביו ואת אשר ברחה רבקה אמו מפניו, ויאמר לבן אל יעקב: אך עצם ובשרי אתה. וישב יעקב עם לבן חדש ימים ולבן לא נתן לו דבר. ויאמר לבן אל יעקב: הכי תעבדני חנם? הגידה לי מה משכרתך. ולבן היה לו שתי בנות, שם הגדולה לאה ושם הקטנה רחל. ועיני לאה רכות ורחל יפת תואר ויפת מראה. ויאהב יעקב את רחל ויאמר: אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה. ויען לבן ויאמר: טוב תתי אותה לך מתת אותה לאיש אחר, שבה עמדי. ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה. ויאמר יעקב אל לבן: הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה. ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה. ויהי בערב ויקח את לאה בתו ויבא אותה אל יעקב ויבא אליה. ויתן לבן לה את זלפה שפחתו לשפחה. ויהי בבקר והנה היא לאה, ויאמר יעקב אל לבן: מה זאת עשית לי? הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני? ויען לבן ויאמר: לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה. מלא שבוע זאת ונתתי לך גם את זאת בעבור עבודה אשר תעבדני עוד שבע שנים אחרות. ויעש יעקב כן וימלא שבוע לאה ויתן לו את רחל בתו לאשה. ויתן לבן לרחל את בלהה שפחתו לשפחה. ויבא יעקב גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבוד עמו עוד שבע שנים אחרות.

وجد الشيخ كتاباً مع الأعرابي فيه ٥٥٥ ألف دينار، فقال: يا أعرابي، ما تصنع بهذا المال؟ فقال: أتجر به وأربح. فقال له الشيخ: كم أربحك؟ فقال: ٥٥٥ ألف دينار. فقال له الشيخ: ما أحسن ربحك! فقال له الأعرابي: أتظن أنه يربح؟ فقال له الشيخ: أنا أعلم أنه يربح. فقال له الأعرابي: أتعلم الغيب؟ فقال له الشيخ: لا أعلم الغيب، ولكن أعلم أن الله تعالى يقول: ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا﴾. فقال له الأعرابي: أتظن أن الله تعالى يقول هذا؟ فقال له الشيخ: نعم، أظن ذلك

שיהיה לו מה לספר לרבי. כשהגיעו לבית הרב, הם נכנסו בשקט ולא אמרו מילה. הרב הבין שהם רוצים לשמוע ממנו משהו, אבל הוא לא אמר כלום. הוא רק הביט בהם בחיבה ושתק. אחרי כמה דקות של שתיקה, אחד הנזירים לא יכול היה יותר. הוא קם ואמר: «רבי, אנחנו הולכים כבר שבוע שלם ולא שמענו ממך מילה אחת! בשביל זה יצאנו לדרך?»

הרב חייך ואמר: «ראיתם משהו בדרך?» הנזירים הסתכלו זה על זה בבלבול. אחד מהם ענה: «ראינו הרבה דברים, אבל לא משהו מיוחד במיוחד.» הרב הנהן ואמר: «אז חזרו הביתה ונסו שוב. אולי הפעם תראו משהו.» הנזירים הרגישו מבולבלים, אבל הם החליטו לעשות כמו שהרב אמר. הם יצאו שוב לדרך, הלכו עוד שבוע שלם, ולא ראו שום דבר מיוחד. כשחזרו לרב, הם אמרו לו שוב שלא ראו כלום.

הרב הנהן ואמר: «עכשיו אתם יכולים לנוח כמה ימים, ואחר כך תחזרו שוב לדרך.» הנזירים לא הבינו למה הרב שולח אותם שוב, אבל הם לא רצו להתווכח איתו. הם יצאו לדרך בפעם השלישית, והפעם הם הלכו שבועיים שלמים. כשחזרו לרב, הם כבר היו מותשים ורעבים. הרב הזמין אותם לשבת ולאכול, ורק אחרי שהם סיימו לאכול הוא שאל: «ראיתם משהו?»

הפעם הנזירים לא יכלו להתאפק. הם התחילו לספר לרב על כל מה שראו בדרך: על הנוף היפה, על האנשים הטובים שפגשו, ועל הלילות הקרים שבהם ישנו ליד המדורה. הרב הקשיב להם בסבלנות, ואז שאל: «ומה למדתם מכל זה?» הנזירים חשבו קצת, ואז אחד מהם אמר: «למדנו שצריך להסתכל טוב על הדברים כדי לראות אותם באמת.» הרב חייך ואמר: «עכשיו אתם מוכנים לשמוע את הסיפור האמיתי.»

הרב התחיל לספר: «לפני שנים רבות, כשהייתי בן גילכם, גם אני הלכתי לבקר את הרב שלי. הוא היה מבוגר מאוד, וכולם אמרו שהוא חכם מאוד. הלכתי אליו כי רציתי שיעזור לי להחליט מה לעשות עם החיים שלי. הגעתי אליו, סיפרתי לו על הספקות שלי, ושאלתי אותו מה עלי לעשות. והוא... לא אמר לי כלום.

הוא הזמין אותי לשבת, שתה איתי תה, ושאל אותי על המשפחה שלי. אחרי שעה שלמה של שיחה נעימה, קמתי ללכת, כי חשבתי שהוא פשוט לא רוצה לעזור לי. אבל אז הוא אמר לי: 'חכה, עוד לא סיימנו.' ואז הוא לקח אותי לטיול ארוך בשדות, ודיבר איתי על הכל חוץ מהשאלה שבגללה באתי. רק בסוף הטיול, כשכבר נפרדנו, הוא אמר לי משפט אחד קצר.

ואותו משפט, שלא נראה לי חשוב בזמן אמת, הוא משפט שאני זוכר עד היום ומנסה לחיות לפיו. אני לא אגלה לכם מה הוא היה, כי אני רוצה שכל אחד ימצא את המשפט שלו בעצמו. אבל אני כן אגלה לכם שהוא לא נתן לי תשובה לשאלה שלי. הוא נתן לי משהו הרבה יותר טוב: הוא נתן לי את היכולת למצוא תשובה בעצמי.»

הנזירים הביטו זה בזה בבלבול. אחד מהם שאל: «אז מה המשפט?» הרב חייך ואמר: «אם אגלה לכם, הוא יאבד מהכוח שלו. נסו לחשוב על זה בעצמכם, ואולי תגלו שהתשובה הייתה שם כל הזמן.» הנזירים הנהנו, אבל היה ברור שהם לא מבינים. הרב הוסיף: «אני מבטיח לכם שכשתמצאו את המשפט שלכם, תדעו שהגעתם למקום הנכון.»

הנזירים יצאו מהבית של הרב ושתקו במשך כמה דקות. לבסוף, אחד מהם אמר: «אני לא מאמין שהלכנו כל כך הרבה בשביל משפט אחד.» אחר אמר: «אולי הוא פשוט לא רצה לעזור לנו?» השלישי אמר: «לא, הוא רצה שנחשוב בעצמנו. אבל איך נדע שמצאנו את המשפט הנכון?» הם המשיכו לדון בשאלה הזו כל הדרך חזרה, אבל אף אחד מהם לא הצליח להגיע לשום מסקנה.

כשהגיעו חזרה לעיר שלהם, הם נפרדו ממש ליד שער העיר, כי כל אחד היה צריך ללכת לבית שלו. אחד הנזירים, שקראו לו יוסף, הלך לבית המרזח המקומי כדי לשתות כוס יין לפני שיגיע הביתה. הוא ישב ליד השולחן, הזמין יין, והתחיל לחשוב על הטיול שלהם. הוא נזכר בכל הפעמים שבהן הרב אמר משהו, ובכל הפעמים שבהן הוא שתק. הוא חשב על השאלות שלו, ועל התשובות שהרב נתן לו בלי לדבר.

ואי בעי אמר ליה: זיל אייתי לי מיא מהאי נהרא.

ᎤᏍᏆᏂᎪᏙᎲᏍᎪ ᎠᏂᏴᏫ ᎤᏪᏥ ᎤᏂᏣᏘ

ויהי כאשר ראה אליהוא כי שלשת האנשים האלה חדלו לענות את איוב כי צדיק הוא בעיניו. ויחר אפו: ויהי כאשר ראה כי אין מענה בפי שלשת האנשים ויחר אפו. ויען אליהוא בן ברכאל הבוזי ממשפחת רם. ויאמר: קטן אני מאד מאד מכל ימי ואתם זקנים מאד מאד. על כן יראתי ואקצר מהודיע לכם את דעתי. אמרתי ימים ידברו ורב שנים יודיעו חכמה. אך רוח היא באנוש ונשמת שדי תבינם. לא רבים יחכמו ולא זקנים יבינו משפט. על כן אמרתי שמעה לי אף אני אחוה דעתי. הנה חכיתי לדבריכם אזין עד תלו מלין עד תחקרון מה. ואבינה אליכם והנה אין לאיוב מוכיח ואין בכם עונה לאמריו. פן תאמרו מצאנו חכמה אל ידפנו לא איש. ולא ערך אלי מלין ולא אשיבנו כמליכם. חתו לא יענו עוד הסתלקו מהם לא מלה. ואחכה כי לא דברו כי עמדו לא ענו עוד מלים. ואני אחלק נא חלקי גם אני אענה חלקי כי מלאתי מלים. בטני כמו יין הנה כאובות חדשים יבקע. אדברה ואנפשה שפתי ואענה. אל נא אשא פני איש ואל אכנה לאדם. כי לא ידעתי אכנה כמעט יעשני עזבני עושי.

ויאמר איוב: אך שמעה נא מלי ואל כל אמרי האזינה. הנה נא פצתי פי דברה לשוני בחכי. אמר ישרי לבי ודעת שפתי ברור מללו. רוח אלוה עשתני ונשמת שדי תחייני. אם יכולת השיבני ערכה לפני התיצבה. הנני כפיך לאל מחוקק גם אנכי מחומר קרצתי. הנה אימתי לא תבעתך ואוכחתי לא תכבד עליך. אך אמרת באזני ואת קול מלין אשמע. זכות אני בלי פשע חף אני ולא עון לי. הן עלילות מצא עלי יחשבני לו לאויב לו. ישם בסד רגלי ישמר כל ארחותי. הן זאת לא צדקת בזה אענך כי רב אנוש מאלוה. למה אליו ריבת כי כל דבריו לא יענה. כי באחת ידבר ובשנית לא יחזה. בחלום חזון לילה בנפל תרדמה על אנשים בתנומות על משכב. אז יגלה אזן אנוש ובמוסרם יחתם. לסור אדם ממעשהו וגבר מגאוה יכסה. יחשך נפשו משחת וחייו מעבור בשלח. יוכח גם ביסורים על משכבו ורוב אבניו עצומות. ותקעב לחמו נפשו ואוות מטעמיו. כלו בשרו מראות ויתפשטו עצמותיו הנראות. ותקרב אל שחת נפשו וחייו למממתים. אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו. ויחנהו ויאמר פדהו מרדת שחת מצאתי כופר. רטבה בשר מנעוריו ישוב לימי עלומיו. יתפלל אל האלוה וירצהו ויראה פניו ברנה וישב לאנוש צדקתו. ויזמר על אנשים ויאמר חטאתי והישר עויתי ולא שוה לי. פדה נפשו מעבור בשחת וחייו באור יראה. הנה כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם אנוש. להשיב נפשו משחת להאיר באור החיים. הקשב אלי איוב שמעני החרש ואני אדברה. אם יש מלין השיבני דברה כי חפצתי צדקך. ואם אין אתה שמעני חכמה ואלמדך חכמה.

ויען אליהוא ויאמר: שמעו חכמים מלי והאזינו לי יודעים. כי אזן מלין תבחן ומחך יטעם לו נבחר נדעה בינו מה טוב. כי אמר איוב צדקתי ואלוה הסיר משפטי. על משפטי אכזב נחשי חץ אנוש בלי פשע. מי גבר כאיוב שתה לץ ויין ילך לחברה עם פעלי און וילך עם אנשי רשע. כי אמר לא יועיל גבר בהתרצותו עם אלוה. אנשי לבב שמעו לי חלילה לאל מרשע ושדי מעול. כי פעל אדם ישלם לו וכדרכיו ימצאנו. אך אמת לא ירשיע אל ולא יעוות משפט שדי. מי פקד עליו ארצו ומי שם עליו תבל. אם ישית אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף. יגוע כל בשר יחדו ואנוש אל עפר ישוב. אם יש בינה הגידה זאת שמע נא לקול מלי. הגם שונא משפט יחבוש ולצדיק רב תרשיע. האומר למלך בליעל נדיבים לרשע פנים. אשר לא נשא פני שרים ולא הכיר הדל לפני הדך כי מעשה ידיו כלם. ברגע ימותו ויעבור עם ויסורו אביר בלי יד. כי עיני אל על דרכי איש וכל צעדי יראה. אין חשך ואין צלמות אשר יסתרו שם פעלי און. כי לא לאיש ישים עוד לבוא את אל במשפט. ירע רבים ויקם תחתם. על כן הכיר את מעשיהם והפך לילה וידכאו. במקום רשעים מחם בפקחות ראם. אשר סרו מאחריו ולא השכילו בכל דרכיו. לגרום לפניו צעקת דל ויזעק על כל עני. הן הוא ישקיט ומי ירשיע ויסתר פנים ומי יראנו. על גוי ועל אדם יחדו. למלוך אדם חנף מפח עם. כי אמרת לאל נשאתי ולא אחבל. בלתי אחזה אתה הורני ואם עול פעלתי לא אוסיף. הישכרה עמך כי תמאס כי אתה תבחר ולא אני. ולב אנשים ידברו ואיש חכם ישמע לי. עוד איוב לא בדעת ידבר ודבריו לא בהשכל. אבי יבחן איוב למענה על אנשי און. כי יוסיף על חטאתו פשע בתוכנו ירבה אמריו לאל.

פרק שלשה עשר.

ויען אליהוא ויאמר: הבן חשבת זאת למשפט אל כי אמרת צדקתי מאל. כי אמרת מה יועיל לך מה אועיל מחטאתי. אני אשיבך דבר ואת רעיך אתך. הבט השמים וראה והבט שחקים גבהו ממך. אם חטאת מה תפעל בו ורבו פשעיך מה תעשה לו. אם צדקת מה תתן לו או מה יקח מידך. לאיש כמוך רשעך ולבן אדם צדקתך. מרב עשקים יזעקו ישועו מזרוע רבים. ולא אמר איה אל עושי ונותן זמרות בלילה. המלמדנו מבהמות ארץ ומעוף השמים יחכמנו. שם יגאון רעים ולא יענה מפני רע גאותם. אך שוא לא ישמע אל ושדי לא יביט בה. אף כי תאמר לא תשורנו דין ולפניו חכה לו. אף כי עתה לא בזעמו פקד ולפשע לא יאבה מאד. לכן איוב בהבל יפצה פיהו ובלי דעת יכביר מלין. הבן לי ואגידה לך עוד יש לאלוה לדבר. אשא דעתי לרחוק ולצדק אתן לפעלי. כי אמת מלי תמים דעים עמך. הן אל כביר ולא ימאס כביר כח לב. לא יחיה רשע ומשפט עניים יתן. לא יסיר מצדיק עיניו ואת מלכים על כסא וישיבם לנצח וגבהו. ואם יאסרו בזקים ילכדו בחבלי עני. להגיד להם פעלם ופשעיהם כי יתגברו. יגל אזנם למוסר ויאמר כי ישובו מאון. אם ישמעו ויעבדו ימו בטוב ושנותם בנעימים. ואם לא ישמעו בשלח יעברו ויגועו בלי דעת. חנפי לב ישימו אף לא יזעקו כי אסר. ימותו בנעוריהם וחייהם בקדשים. ויחלץ עני מעניו ויגל באזן מוסר. אף הסיתך מפי צר אל רחב תחתיה ונוח שלחנך מלא דשן. ודין רשע מלא עליך דין ומשפט יתמכו. כי חמה פן יסית בספר ורב כופר אל יטה. הישוע זר לא בצר ולא כל מערכי חיל. אל תשא נפשך הלילה לעלות עמים תחתם. השמר אל תפן אל און כי על זה בחרת מעני. הן אל נשגב בכחו מי כמוהו מורה. מי פקד עליו דרכו ומי אמר פעלת עול. זכר כי תשגה פעלו אשר שררו אנשים. כל אנוש חזו בו אנוש יביט מרחוק. הן אל גדול ולא נדע מספר שניו נחקר. כי יגרע נטפי מים יזקו גשם לאדיו. אשר נהלו שחקים ירעפו על אדם רב. הבין יבין פרשי עב תשואות סכתו. הנה פרש עליו אורו ושרשי הים כסה. כי בם ידין עמים יתן מאכל לרב. כפים כסה אור ויצו עליו בפגע. יגיד עליו רעהו מקנה כי עלה.

מזה יחרד לבי ונע ממקומו. שמעו שמוע רגזו וקול מוצא מפיו יהגה. תחת כל השמים ישרו ואורו על כנפות הארץ. אחריו ישאג קול ירעם בקול גאונו ולא יעקב כי אם שמע קולו. נפלא אל בקולו עשה גדולות ולא נדעה. כי לשלג יאמר הוא ארץ ולגשם גשם עזו. בכף כל אדם יחתם למען ידעו כל אנוש מעשהו. ותבא החיה במחבואיה ובמעונותיה תשב. מן החדר תבוא סופה ומן המזרים קר. מנשמת אל יתן קרח ורחב מים במצוק. גם בעב יטריח אור יפיץ ענן ברקו. והוא מסבותיו יתהפך לכל אשר יצוהו על פני תבל ארצה. אם לשבט אם לארצו אם לחסד ימצאהו. האזינה זאת איוב עמוד והתבונן במפלאות אל. הידעת בשום אל עליהם ויגה ברק ענו. הידעת מפלס עבים מפלאות תמים דעים. אשר בגדיך חמו בהשקט ארץ מחרב. התרקעת עמו שחקים חזק כמו מראה יצוק. הודיענו מה נאמר לו ערכנו מפני חשך. הסיפר לו כי אדבר אם אמר איש כי יבלע. ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקים ורוח עברה ותטהרם. מצפון זהב יבוא אל אלוה נורא הוד. שדי לא מצאנוהו גדול כח ומשפט וצדקה לא יענה. על כן יראוהו אנשים לא ישא כל חכמי לב.

ויען יהוה את איוב מן הסערה ויאמר: מי זה מחשיך עצה במלין בלי דעת. אזר נא כגבר חלציך ואשאלך והודיעני. איפה היית ביסדי ארץ הגד אם ידעת בינה. מי שם מדותיה כי תדע ומי נטה עליה קו. על מה אדניה הוטבעו ומי יסד אבן פנתה. בהרנן יחד כוכבי בקר וירועו כל בני אלהים. ויסך בדלתים ים בגיחו מרחם יצא. בשומי ענן לבושו וערפל חתלתו. ואשבר עליו חקי ואשם בריח ודלתים. ואמר עד פה תבוא ולא תוסף ופה ישבת גאון גליך. הצויתה ליום מימיך הידעת שחר מקומו. להחזיק בכנפות הארץ ויערו רשעים ממנה. תתיצב כחומר חותם וכל יתיצבו כלבוש. ויגזל מרשעים אורם וזרוע רמה תשבר. הבאת מבוא ים ובחקר תהום התהלכת. הנגלו לך שערי מות ושערי צלמות תראה. הבנת עד רחבי ארץ הגד כי ידעת כלם. איה דרך אל משכן אור וחשך איה מקומו. כי תקחנו אל גבולו כי תבין נתיבות בית אל. הידעת כי אז תולד ומספר ימיך רב. הבאת אל אוצרות שלג ואוצרות ברד תראה. אשר חשכתי לעת צר ליום קרב ומלחמה. איה דרך יחלק אור יפיץ קדים על הארץ. מי פלג לשטף יבקע ודרך לחזיון קולות. להמטיר על ארץ לא איש מדבר בו. לשבוע שאה ומשאה ולהצמיח מוצא דשא. היש לגשם אב ומי הוליד את טל קרח. מבטן מי יצא הקרח וכפר שמים מי ילדו. כאבן תתחבא המים ופני תהום יתלכדו. התקשר מעדנות כימה ומוסרות כסיל תפתח. תוציא מזלות בעתו ועיש על בניה תנחה. הידעת חקות שמים תשים משטרו בארץ. תרים לעב קולך ושפעת מים תכסך. תשלח ברקים וילכו ויאמרו לך הננו. מי שם בטחות בנפש ומי נתן לשכוי בינה. מי יספר חכמה בעב ונבלי שמים מי ישכב. בצקת עפר למוצק וגלבי יתדבקו. תצוד לביא טרף ונפש כפירים תמלא. כי ישחו בסכות למו ישבו במארב לכמן. מי יכין לעורב צידו כי ילעו אל אלוה ינועו בלי לחם.

הידעת עת לדת יעלי סלע תשמר חבלי אילות. תספר ירחים תמלאנה ועת לדתן תדע. תכרענה תחבלנה ילדיהן יפלחו חבליהן. מי שלח פרא חפשי ומוסרות עירוד מי פתח. אשר שמתי מדבר ביתו ומשכנותיו ערבה. ישחק להמון קריה תשאות נוגש לא ישמע. תור הרים מרעהו ואחר כל ירק ידרוש. הואל ראם לעבדך אם ילין על אבוסך. התקשר ראם בתלם חבלו אחריך יפרך עמקים. הבטחת בו כי רב כחו ותעזב אליו יגיעך. התאמין בו כי ישיב זרעך ואל גרנך יאסף. כנף רננים גאותה לסוס ולרוכבו. הלתן לסוס גבורה הלבשת צואריו רעמה. התרעישנו כארבה הוד נחרתו אימה. יחפר בעמק וישמח בכח יצא לקראת נשק. יצחק לפחד ולא יחת ולא ישוב מפני חרב. עליו תרעש אשפה להב חנית וכידון. בגיל ורעש יבלע ארץ ולא יאמין כי קול שופר. בדי יאמר הא הא ומרחוק יריח מלחמה. רעם גבורים ותרועה. הבינצך נץ יפרש כנפיו לתימן. אם על פיך יגביה נשר ועל צור יתלונן. על שן סלע ומצודה יתלונן. משם יחפור אכל לעיניו יביטו. ואפרחיו יעלעו דם ואשר חללים שם הוא.

ויען יהוה את איוב ויאמר: הרב יסר שדי את מלין. מוכיח אלוה ישיבנה. ויען איוב את יהוה ויאמר: הן קלותי מה אשיבך ידי שמתי לפי. אחת דברתי ולא אענה ושתים ולא אוסיף. ויען יהוה את איוב מן הסערה ויאמר: חגר נא כגבר חלציך ואשאלך והודיעני. התפר אף תפר משפטי תרשיעני למען תצדק. ואם זרוע כאל לך ובקול כמוהו תרעם. גאה והשפל כל רואה והכנע רשעים תחתם. טמנם יחד בעפר פניהם חבש בצפון. וגם אני אודך כי תושיע לך ימינך. הנה נא בהמות אשר עשיתי עמך חציר כבקר יאכל. הנה כחו במתניו ואונו בשרירי בטנו. יחפץ זנבו כארז גידי פחדו ישרגו. עצמותיו אפיקי נחושת גרמיו כמטות ברזל. הוא ראשית דרכי אלוה עשהו יגש חרבו. כי מזון כל הרים תשא ושם כל חית השדה. תחת צלים ישכב בסתר קנה וביצה. כי יצלוהו צלים בערבי נחל יסובבוהו. הן יעשק נהר לא יחפז יבטח כי יגיח ירדן אל פיהו. בעיניו יקחנו בפח יחקב נוקב.

התמשך לויתן בחכה ובחבל תשקיע לשונו. התשים אגמון באפו ובנקב תחוב לחיו. התכרה אליך רכות ידבר אליך חלקות. התכרת ברית לו לעבד עולם. התשחק בו כצפור ותקשרנו לנערותיך. יכרו עליו חברים יחלקוהו בין סוחרים. התמלא בשוכו עורו וחרפנים ראשו. שים עליו כפך זכר מלחמה לא תוסף. הן תוחלת לו אכזב גם למראהו יטה. אין אכזר כי יעיר אותו ומי יתיצב לפני. מי הקדמני ואשלם כל אשר לי לו. לא אחריש על בדיו ועל דבר גבורות וערך דברים. מי יגלה פני לבושו ובתוך לחייו מי יבוא. דלתי פניו מי יפתח סביב שניו אימה. מגן גאון סגור חותם צר. אחד באחד יגשו ורוח לא תבא ביניהם. איש באחיו ידבקו יתלכדו ולא יפרדו. מאורותיו יאיר כעפעפי שחר. מפיו לפידים יהלכו כמו שלהבות אש תנתקנה. מנחריו יצא עשן כמו דוד נפוח וכיור. נפשו כגחלים תלהט ולהבה מפיו תצא. בצוארו ילין עז ולפניו תרוץ אימה. מתכת בשרו דבקו בו יצוק עליו ולא ימוט. לבו יצוק כאבן וחזק כפלח תחתון. משאתו גבורים יחתו משברים יתאפקו. לא תשיגנו חרב לא חנית לא שריון. יחשב ברזל כתבן כעץ רקב. לא יברחנו בן קשת לקש נהפכו לו אבני קלע. כחרשים יחשב תותח ולרעש כידון ירקד. תחתיו חדי חרוץ ישטח על חומר. יגיר כסיר מצולה ישם כמרקחה. אחריו יאיר נתיב יחשב תהום לשיבה. אין על עפר משלו עשוי לבלי חת. את כל גבוה יראה הוא מלך על כל בני שחץ.

ויען איוב את יהוה ויאמר: ידעתי כי כל תוכל ולא יבצר ממך מזמה. מי זה מעלים עצה בלי דעת. על כן הגדתי ולא אבין פלאות ממני ולא אדע. שמעה נא ואנכי אדברה אשאלך והודיעני. לשמוע אזן שמעתיך ועתה עיני ראתך. על כן אמאס ונחמתי על עפר ואפר. ויהי אחרי דבר יהוה את הדברים האלה אל איוב ויאמר יהוה אל אליפז התימני חרה אפי בך ובשני רעיך כי לא דברתם אלי נכונה כעבדי איוב. ועתה קחו לכם שבעה פרים ושבעה אילים והלכתם אל עבדי איוב והעליתם עולה בעדכם ואיוב עבדי יתפלל עליכם כי אם פניו אשא לבלתי עשות עמכם נבלה כי לא דברתם אלי נכונה כעבדי איוב. וילכו אליפז התימני ובלדד השוחי וצופר הנעמתי ויעשו כאשר דבר אליהם יהוה ויהוה נשא את פני איוב. ויהוה שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעיו ויוסף יהוה את כל אשר היה לאיוב משנה. ויבאו אליו כל אחיו וכל אחיותיו וכל מכריו לפנים ויאכלו עמו לחם בביתו ויניעו לו ויתנחמו על כל הרעה אשר הביא יהוה עליו ויתנו לו איש קשיטה אחת ואיש נזם זהב אחד. ויברך יהוה את אחרית איוב מראשיתו ויהי לו ארבעה עשר אלף צאן ושש אלפים גמלים ואלף צמדי בקר ואלף אתנות. ויהי לו שבעה בנים ושלש בנות. ויקרא את שם האחת ימימה ואת שם השנית קציעה ואת שם השלישית קרן הפוך. ולא נמצאו נשים יפות כבנות איוב בכל הארץ. ויתן להן אביהן נחלה בתוך אחיהן. ויחי איוב אחרי זאת מאה שנה וירא את בניו ואת בני בניו ארבעה דורות. וימת איוב זקן ושבע ימים.

ואמר לו: «מה שׁמך?» ויען: «יעקב». ואמר לו: «לא יעקב יקרא שׁמך עוד כי אם ישׂראל יהיה שׁמך». ויען יעקב ויאמר: «הגד נא שׁמך». ויאמר: «למה זה תשׁאל לשׁמי?» ויברך אתו שׁם. ויקרא יעקב שׁם המקום ההוא פניאל כי אמר: «כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשׁי». וזרח לו השׁמשׁ כאשׁר עבר את פניאל והוא צלע על ירכו. על כן לא יאכלו בני ישׂראל את גיד הנשׁה אשׁר על כף הירך עד היום הזה כי נגע במפרק כף ירך יעקב בגיד הנשׁה.

ויעקב נסע משׁם ויבא שׁכמה ויקן את חלקת השׂדה אשׁר נטה שׁם אהלו מיד בני חמור אבי שׁכם בקשׂיטה. ויבן שׁם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישׂראל. ויעקב ישׁב בארץ כנען שׁבע שׁנים.

ויהי בשׁנה השׁמינית לשׁבתו בארץ כנען ויהי בימים ההם ויצא דינה בת לאה אשׁר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ. וירא אתה שׁכם בן חמור החוי נשׂיא הארץ ויקחה ויבא אתה אל ביתו וישׁכב עמה ויענה. ותדבק נפשׁו בדינה בת יעקב ויאהב את הנערה וידבר על לבה. וישׁכם בן חמור אל אביו לאמר: «קח לי את הילדה הזאת לאשׁה». וישׁמע יעקב כי טמא את דינה בתו ובניו היו בשׂדה עם מקנהו ויחרש יעקב עד בואם. ויצא חמור אבי שׁכם אל יעקב לדבר אתו. ובני יעקב באו מן השׂדה כשׁמעם את הדבר ויתעצבו האנשׁים ויחר להם מאד כי נבלה עשׂה בישׂראל לשׁכב את בת יעקב אשׁר לא יעשׂה כן. וידבר חמור אתם לאמר: «שׁכם בני חשׁקה נפשׁו בבתכם תנו נא אתה לו לאשׁה. והתחתנו אתנו בנתיכם תתנו לנו ואת בנותינו תקחו לכם. ואתנו תשׁבו וישׂראל יהיה לפניכם. ושׁכם אמר אל אביה ואל אחיה: «אמצא חן בעיניכם ואשׁר תאמרו אלי אתן. הרבו עלי מהר ומתן ואתנה כאשׁר תאמרו אלי ותנו לי את הנערה לאשׁה».

ויען בני יעקב את שׁכם ואת חמור אביו בדבר תרמית ויאמרו אליהם: «לא נוכל לעשׂות הדבר הזה לתת אחותנו לאיש אשׁר לו ערלה כי חרפה היא לנו. אך בזאת נאות לכם אם תהיו כמונו להמול לכל זכר. אז נתן את בנותינו לכם ואת בנותיכם נקח לנו ונשׁבנו אתכם לעם אחד. ואם לא תשׁמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו והלכנו».

וישׁמע חמור ושׁכם בנו את הדבר הזה וייטב בעיניהם. ולא אחר הנער לעשׂות הדבר כי חשׁק חשׁק בבת יעקב. וילכו חמור ושׁכם בנו אל שׁער עירם וידברו אל אנשׁי עירם לאמר: «האנשׁים האלה שׁלמים הם אתנו וישׁבו בארץ וירכלו בה והנה הארץ רחבת ידים לפניהם. את בנותם נקח לנו לנשׁים ואת בנותינו נתן להם. אך בזאת יאותו האנשׁים לשׁבת אתנו להיות לעם אחד בהמול לנו כל זכר כאשׁר המולים הם. מקנהם וקנינם וכל בהמתם הלא לנו יהיו. אך נאותה להם ויישׁבו אתנו».

וישׁמעו אל חמור ואל שׁכם בנו כל יוצאי שׁער עירו וימולו כל זכר כל יוצאי שׁער עירו. ויהי ביום השׁלישׁי בהיותם כואבים ושׁני בני יעקב שׁמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בבטחון ויהרגו כל זכר. ואת חמור ואת שׁכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שׁכם ויצאו. ובני יעקב באו על החללים וישׁללו את העיר אשׁר טמאו אחותם. את צאנם ואת בקרם ואת חמוריהם ואת אשׁר בעיר ואת אשׁר בשׂדה לקחו ואת כל חילם ואת כל טפם ואת נשׁיהם שׁבו וישׁללו גם את כל אשׁר בבתים.

ויעקב אמר אל שׁמעון ואל לוי: «עכרתם אתי להבאישׁני בישׁב הארץ בכנעני ובפרזי ואנשׁי מעט המה ונאספו עלי והכוני ונשׁמדתי אני וביתי».

ויאמרו שׁמעון ולוי: «הכזונה יעשׂה את אחותנו?»

ויאמר אלהים אל יעקב: «קום עלה בית אל ושׁב שׁם ועשׂה שׁם מזבח לאל הנראה אליך בברחך מפני עשׂו אחיך».

ויעקב אמר אל ביתו ואל כל אשׁר עמו: «הסירו את אלהי הנכר אשׁר בתוככם והטהרו והחליפו שׂמלתיכם. ונקומה ונעלה בית אל ושׁב שׁם ועשׂה שׁם מזבח לאל הנראה אלי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך אשׁר הלכתי».

ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר אשׁר בידם ואת הנזמים אשׁר באזניהם ויטמן יעקב אתם תחת האלה אשׁר עם שׁכם ויסעו ויבאו בית אל. ויעקב ובניו ואנשׁי ביתו בנו שׁם מזבח ויקרא למקום אל בית אל כי שׁם נגלו אליו האלהים בברחו מפני אחיו. ותמת דבורה מינקת רבקה ותקבר מתחת לבית אל תחת האלון ויקרא שׁמו אלון בכות.

ויהי בבוא יעקב מפדן ארם ויברך אתו אלהים ויאמר אליו: «שׁמך יעקב לא יקרא עוד שׁמך יעקב כי אם ישׂראל יהיה שׁמך». ויקרא את שׁמו ישׂראל. ויאמר אליו אלהים: «אני אל שׁדי פרה ורבה גוי וקהל עמים יהיה ממך ומלכים מחלציך יצאו. והארץ אשׁר נתתי לאברהם ולישׂחק לך אתננה ולזרעך אחריך אתן את הארץ».

ויעל אלהים מעליו במקום אשׁר דבר אתו. ויצב יעקב מצבה במקום אשׁר דבר אתו אלהים מצבת אבן ויסך עליה נסך ויצק עליה שׁמן ויקרא יעקב את שׁם המקום אשׁר דבר שׁם אתו אלהים בית אל.

ויסעו מבית אל ויהי עוד כברת הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה. ותרא הקבלת רחל כי מת היא ותקרא את שׁם בנה בן אוני ואביו קרא לו בנימין. ותמת רחל ותקבר בדרך אפרת היא בית לחם. ויצב יעקב מצבה על קבר רחל היא מצבת קבר רחל עד היום הזה.

ויסע ישׂראל ויט אהלה מעבר למגדל עדר. ויהי בשׁכן ישׂראל בארץ ההוא וילך ראובן וישׁכב את בלהה פילגש אביו וישׁמע ישׂראל ויהי בני יעקב שׁנים עשׂר.

בני יעקב ותולדותם: יוסף בן שבע עשׂרה שׁנה רעה את צאן אביו.

ואלה תולדות יעקב. יוסף בן שבע עשׂרה שׁנה היה רעה את צאן אביו עם בני בלהה ועם בני זלפה נשׁי אביו: ויביא יוסף את דבתם רעה אל אביהם. ישׂראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ועשׂה לו כתנת פסים. וישׂנאו אחיו ולא יכלו דברו לשׁלם. ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוסיפו עוד שׂנא אתו. ויאמר אליהם: «שׁמעו נא החלום הזה אשׁר חלמתי. והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השׂדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה ונם תסבינה אלמותיכם ותשׁתחוינה לאלמתי».

ויאמרו לו אחיו: «המלך תמלך עלינו אם משׁל תמשׁל בנו?» ויוסיפו עוד שׂנא אתו על חלומותיו ועל דבריו.

ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר: «הנה חלמתי חלום עוד והנה השׁמשׁ והירח ואחד עשׂר כוכבים משׁתחוים לי».

ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו ויאמר אליו: «מה החלום הזה אשׁר חלמת? הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשׁתחות לך ארצה?»

ויקנאו בו אחיו ואביו שׁמר את הדבר. וילכו אחי יוסף לרעות את צאן אביהם בשׁכם. ויאמר ישׂראל אל יוסף: «הלא אחיך רעים בשׁכם? לכה ואשׁלחך אליהם».

ויאמר אליו: «הנני».

ויאמר אליו: «לך נא ראה את שׁלום אחיך ואת שׁלום הצאן והשׁב אתי דבר».

וישׁלחהו מעמק חברון וילך שׁכמה. וימצאהו איש והנה תעה בשׂדה וישׁאלהו האיש לאמר: «מה תבקשׁ?»

ויאמר: «את אחי אנכי מבקשׁ. הגידה נא לי איפה הם רעים?»

ויאמר האיש: «נסעו מזה כי שׁמעתי אומרים נלכה דתינה».

וילך יוסף אחרי אחיו וימצאם בדתינה. וירא אתם מרחוק ובטרם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו. ויאמרו איש אל אחיו: «הנה בעל החלומות הזה בא. ועתה לכו ונהרגהו ונשׁלכהו באחד הבורות והיה לנו לטרף רע ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה יהיו חלומותיו».

וישׁמע ראובן ויצל אתו מידם ויאמר: «לא נכנו נפש. אל תשׁפכו דם השׁליכו אתו אל הבור הזה אשׁר במדבר ויד אל תשׁלחו בו» למען הציל אתו מידם להשׁיבו אל אביו.

ויהי כבוא יוסף אל אחיו ויפשׁיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים אשׁר עליו ויקחוהו וישׁליכו אתו הבורה והבור רק אין בו מים.

וישׁבו לאכל לחם ויראו והנה אשׁכלת ישׁמעאלים באה מגלעד וגמליהם נשׂאים נכאת וצרי ולט הולכים להורידם מצרים.

ויאמר יהודה אל אחיו: «מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו? לכו ונמכרנו לישׁמעאלים ויד אל תהי בו כי אחינו בשׂרנו הוא».

ויאמרו אחיו: «הן נמכרנו לישׁמעאלים ויד אל תהי בו כי אחינו בשׂרנו הוא».

ויעבירו אנשׁי מדין סחרים את יוסף מן הבור ויעלו אתו ויקחו אתו לישׁמעאלים בעשׂרים כסף ויבאו יוסף מצרים.

וישׁב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו. וישׁב אל אחיו ויאמר: «הילד איננו ואני אנה אני בא?»

ויקחו את כתנת יוסף וישׁחטו שׂעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם. וישׁלחו את כתנת הפסים ויביאו אל אביהם ויאמרו: «זאת מצאנו. הכר נא הכתנת בנך היא אם לא?»

ויכר אתה ויאמר: «כתנת בני חיה רעה אכלתהו טרף טרף יוסף».

ויקרע יעקב את בגדיו ויתאבל על בנו ימים רבים. ויקומו כל בניו וכל בנותיו לנחמו ויאבה להתנחם ויאמר: «כי אם אל בני אבל ירד שׁאולה».

ויבכו אתו אביו ואחיו.

ויוסף נמכר מצרים לפוטיפר סריס פרעה שׂר הטבחים איש מצרי מיד הישׁמעאלים אשׁר הורידוהו שׁמה.

ויהי יוסף בבית אדניו המצרי ויהי איש משׂכיל ויהי בבית אדניו המצרי. וירא אדניו כי אלהים אתו וכל אשׁר הוא עשׂה אלהים מצליח בידו. וימצא יוסף חן בעיניו וישׁרתהו ויפקדהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו. ויהי מאז הפקיד בביתו ועל כל יש לו ויברך יהוה את בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברכת יהוה בכל יש לו בבית ובשׂדה. ולא ידע את כל יש לו כי אם הלחם אשׁר הוא אוכל.

ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה. ותשׂא אשׁת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר: «שׁכבה עמי».

וימאן ויאמר אל אשׁת אדניו: «הן אדני לא ידע אתי מה בבית ואת כל יש לו נתן בידי. אין גדול בבית הזה ממני ולא חשׂך ממני מאומה כי אם אתך באשׁר את אשׁתו. ואיך אעשׂה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים?»

ותהי כדבר אל יוסף יום יום ולא שׁמע אליה לשׁכב אצלה לחיות עמה.

ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשׂות מלאכתו ואין איש מאנשׁי הבית שׁם בבית. ותתפשׂ בבגדו לאמר: «שׁכבה עמי».

ויעזב בגדו בידה ויברח ויצא החוצה. ותקרא לאנשׁי ביתה ותאמר אליהם לאמר: «ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו. בא אלי לשׁכב עמי ואקרא בקול גדול. ויהי כשׁמעו כי הרימותי קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי ויברח ויצא החוצה».

ותשׁם את בגדו אצלה עד בוא אדניו אל ביתו. ותדבר אליו כדברים האלה לאמר: «בא אלי העבד העברי אשׁר הבאת לנו לצחק בי. ויהי כהרימי קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי ויברח החוצה».

ויהי כשׁמע אדניו את דברי אשׁתו אשׁר דברה אליו לאמר: «כדברים האלה עשׂה לי עבדך» ויחר אפו. ויקח אדניו את יוסף ויתנהו אל בית הסהר מקום אשׁר אסירי המלך אסורים שׁם ויהי שׁם בבית הסהר.

ויהי יהוה את יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני שׂר בית הסהר. ויתן שׂר בית הסהר ביד יוסף את כל האסירים אשׁר בבית הסהר ואת כל אשׁר עשׂים שׁם הוא היה עשׂה. לא ראה שׂר בית הסהר את כל מאומה בידו כי יהוה אתו ואשׁר הוא עשׂה יהוה מצליח.

ויהי אחרי הדברים האלה וישׁגו שׁני סריסי מלך מצרים לאדוניהם למלך מצרים. ויקצף פרעה על שׁני סריסיו על שׂר המשׁקים ועל שׂר האופים. ויתן אתם במשׁמר בית שׂר הטבחים אל בית הסהר מקום אשׁר יוסף אסיר שׁם. ויפקד שׂר הטבחים את יוסף אתם וישׁרתם ויהי ימים במשׁמר.

וחלמו חלום שׁניהם איש חלומו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשׁקה והאופה אשׁר למלך מצרים אסורים בבית הסהר. ויבא אליהם יוסף בבקר וירא אתם והנם זעפים. וישׁאל את סריסי פרעה אשׁר אתו במשׁמר בבית אדניו לאמר: «מדוע פניכם רעים היום?»

ויאמרו אליו: «חלום חלמנו ופותר אין אתו».

ויאמר אליהם יוסף: «הלא לאלהים פתרונים? ספרו נא לי».

ויספר שׂר המשׁקים את חלומו ליוסף ויאמר לו: «בחלומי והנה גפן לפני. ובגפן שׁלשׁה שׂרגים והיא כפרחת עלתה נצה הבשׁילו אשׁכלתיה ענבים. וכוס פרעה בידי ואקח את הענבים ואסחט אתם אל כוס פרעה ואתן את הכוס על כף פרעה».

ויאמר יוסף אליו: «זה פתרונו. שׁלשׁת השׂרגים שׁלשׁת ימים הם. עוד שׁלשׁת ימים ישׂא פרעה את ראשׁך והשׁיבך על כנך ונתת כוס פרעה בידו כמשׁפט הראשׁון אשׁר היית משׁקהו. כי אם זכרתני אתך כאשׁר ייטב לך ועשׂית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה. כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשׂיתי מאומה כי שׂמוני בבור».

וירא שׂר האופים כי טוב פתר ויאמר אל יוסף: «גם אני בחלומי והנה שׁלשׁה סלי חרי על ראשׁי. ובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשׂה אופה והעוף אכל אתם מן הסל מעל ראשׁי».

ויען יוסף ויאמר: «זה פתרונו. שׁלשׁת הסלים שׁלשׁת ימים הם. עוד שׁלשׁת ימים ישׂא פרעה את ראשׁך מעליך והלה אתך על עץ ואכל העוף את בשׂרך מעליך».

ויהי ביום השׁלישׁי יום הולדת את פרעה ויעש משׁתה לכל עבדיו ויישׂא את ראש שׂר המשׁקים ואת ראש שׂר האופים בתוך עבדיו. וישׁב שׂר המשׁקים על משׁקהו ויתן הכוס על כף פרעה. ואת שׂר האופים תלה כאשׁר פתר להם יוסף. ולא זכר שׂר המשׁקים את יוסף וישׁכחהו.

ויהי מקץ שׁנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר. והנה מן היאר עלות שׁבע פרות יפות מראה ובריאות בשׂר ותרעינה באחו. והנה שׁבע פרות אחרות עלות אחריהן מן היאר רעות מראה וכדקות בשׂר ותעמדנה אצל הפרות על שׂפת היאר. ותאכלנה הפרות רעות המראה וכדקות הבשׂר את שׁבע הפרות יפות המראה והבריאות. ויקץ פרעה.

וישׁן ויחלם שׁנית והנה שׁבע שׁבלים עלות בקנה אחד בריאות וטובות. והנה שׁבע שׁבלים דקות ושׁדופות קדים צמחות אחריהן. ותבלענה השׁבלים הדקות את שׁבע השׁבלים הבריאות והמלאות. ויקץ פרעה והנה חלום.

ויהי בבקר ותפעם רוחו וישׁלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויספר פרעה להם את חלומו ואין פותר אתם לפרעה.

ויאמר שׂר המשׁקים אל פרעה לאמר: «את חטאי אני מזכיר היום. פרעה קצף על עבדיו ויתן אתי במשׁמר בית שׂר הטבחים אתי ואת שׂר האופים. ונחלם חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון חלמו חלמנו. ושׁם אתנו נער עברי עבד לשׂר הטבחים ונספר לו ויפתר לנו את חלומותינו איש כחלומו פתר. ויהי כאשׁר פתר לנו כן היה אתי השׁיב על כני ואתו תלה».

וישׁלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצוהו מן הבור ויגלח ויחלף שׂמלתיו ויבא אל פרעה.

ויאמר פרעה אל יוסף: «חלום חלמתי ופותר אין אתו. ואני שׁמעתי עליך לאמר תשׁמע חלום לפתר אתו».

ויען יוסף את פרעה לאמר: «בלעדי אלהים יענה את שׁלום פרעה».

ויספר פרעה ליוסף: «בחלומי הנני עמד על שׂפת היאר. והנה מן היאר עלות שׁבע פרות בריאות בשׂר ויפות תואר ותרעינה באחו. והנה שׁבע פרות אחרות עלות אחריהן דלות ורעות תואר ודקות בשׂר לא ראיתי כהנה רעות במצרים. ותאכלנה הפרות הדקות והרעות את שׁבע הפרות הראשׁנות הבריאות. ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה ומראיהן רע כאשׁר בתחלה. ואיקץ. ואראה בחלומי והנה שׁבע שׁבלים עלות בקנה אחד מלאות וטובות. והנה שׁבע שׁבלים צנומות דקות שׁדופות קדים צמחות אחריהן. ותבלענה השׁבלים הדקות את שׁבע השׁבלים הטובות. ואמר אל החרטמים ואין מגיד לי».

ויאמר יוסף אל פרעה: «חלום פרעה אחד הוא. את אשׁר האלהים עשׂה הגיד לפרעה. שׁבע פרות יפות שׁבע שׁנים הנה ושׁבע שׁבלים יפות שׁבע שׁנים הנה חלום אחד הוא. ושׁבע הפרות הדלות והרעות העלות אחריהן שׁבע שׁנים הנה ושׁבע השׁבלים הריקות שׁדופות הקדים יהיו שׁבע שׁני רעב הנה. הדבר אשׁר דברתי אל פרעה אשׁר האלהים עשׂה הראה את פרעה. הנה שׁבע שׁנים באות שׂבע גדול בכל ארץ מצרים. וקמו שׁבע שׁני רעב אחריהן וכלה כל השׂבע בארץ מצרים וכלה הרעב את הארץ. ולא יודע השׂבע בארץ מפני הרעב ההוא אחריו כי כבד הוא מאד. ועל השׁנות אל פרעה פעמים כי נכון הדבר מעם האלהים ומהר האלהים לעשׂתו».

ܠܗܘܢ ܐܚܝܐ ܕܟܪܣܛܝܢܐ ܠܡܕܢܚܐ ܕܡܠܟܐ. ܒܬܪܗ ܕܝܢ ܡܪܩܘܦܝܐ:
ܡܫܕܪܠܗ ܩܐ ܡܠܟܐ ܡܢ ܐܬܘܪ. ܐܒܓܪ ܦܘܩܕܢܗ ܘܐܡܪܗ:
«ܫܠܡܐ ܒܝܬܘܢ. ܐܢܐ ܐܒܓܪ ܒܫܡܐ ܕܒܪ ܐܠܗܐ ܘܡܫܝܚܐ
ܠܝܫܘܥ: ܡܘܕܝܢ ܐܒܓܪ ܠܗܘܢ ܐܘܟܝ ܠܟܠܗܘܢ. ܘܐܢ ܠܐ ܕܐܬܝܬ
ܩܐ ܗܠܝܢ: ܦܐܫ ܡܫܬܡܠܝܐ ܩܐܡܘ ܕܐܢ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܐܝܟܢܐ ܕܡܝܬܠܗ
ܕܐܢܐ ܣܒܝܪܐ».

ܦܝܫܠܗ ܐܝܟܢܐ ܡܪܩܘܦܝܐ ܩܪܐ: ܡܫܕܪܢܠܗ ܠܐܒܓܪ-ܠܐܒܓܪ
ܗܘ ܗܘܐ ܐܚܝܐ ܕܟܪܣܛܝܢܐ. ܩܐ ܒܠܘܟܐ ܕܟܠܗ ܕܡܐ ܐܡܪܗ:
«ܗܫܐ ܐܝܬܠܗ ܦܫܝܛܐ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ: ܕܒܗܘܢ ܕܒܝܫܢ:
ܗܠܝܢ ܠܗܘܢ ܕܐܝܬܠܗ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܠܗ ܐܘܪܚܐ: ܕܐܢܐ ܐܒܓܪ
ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ: ܕܐܝܬܠܗ ܐܝܟ ܡܢ ܐܠܗܐ: ܕܐ ܫܡܝܐ ܐܢܫܐ:
ܐܝܟ ܗܫܐ ܕܒܥܢܐ ܠܐ ܫܡܥܬܘܢ». ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܠܘܟܐ
ܕܟܠܗ ܕܡܐ ܘܐܡܪܗ: «ܡܠܟܐ ܕܐܘܪܗܝ ܕܫܡܥܐ: ܐܢܐ ܗܫܐ
ܕܒܥܢܐ ܠܐ ܫܡܥܢ. ܠܝܫܘܥ ܠܐ ܫܒܩܢ: ܘܐܢܐ ܕܒܥܘܬܐ ܠܐ
ܢܦܩܢ ܠܗ ܩܐ ܒܢܝܐ». ܡܢܟܐ ܐܡܪܗ ܕܝܢ ܡܪܩܘܦܝܐ: «ܗܘܐ
ܒܠܝܐ ܐܝܟ ܗܠܝܢ: ܐܢܐ ܠܐ ܫܒܩܬܘܢ ܠܝܫܘܥ؟» ܒܗܝܡܢܘܬܐ
ܡܫܝܚܐ ܒܠܘܟܐ ܕܡܐ ܦܘܩܐ ܘܐܡܪܗ: «ܒܠܝܐ ܐܝܟܢܐ
ܐܢܬ: ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܝܐ ܐܢܫܐ: ܠܝܫܘܥ ܠܐ ܫܒܩܢ». ܡܪܩܘܦܝܐ
ܐܡܪܗ ܩܐ: «ܐܢ ܠܐ ܫܒܩܬܘܢ ܠܝܫܘܥ: ܒܠܟܠܗܘܢ ܒܗ
ܢܦܠܬܘܢ ܒܫܡܝܐ ܘܒܗ ܫܡܥܬܘܢ». ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܪܘܚܐ
ܘܐܡܪܗ: «ܐܢܐ ܠܐ ܫܡܥܢ: ܐܠܐ ܒܗ ܚܝܐ. ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܕܒܗ ܐܠܗܐ: ܡܢܝܬܐ ܐܝܬܠܗ ܩܐ».

ܦܝܫܠܗ ܦܘܩܕܢܗ ܕܝܢ ܡܪܩܘܦܝܐ: ܦܘܠܚܢܗܘܢ ܫܪܒܐ ܠܗܘܢ
ܕܒܥܢܐ: ܕܗܘܐ ܒܠܝ ܡܫܝܚܐ ܘܫܠܡܐ ܡܗܝܡܢܐ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܡܠܟܐ
ܒܫܡܐ ܒܕ ܢܘܟܪܝܐ. ܦܝܫܠܗ ܚܕܐ ܐܠܗܐ ܕܟܪܣܛܝܢܘܬܐ: ܡܢ

ܫܪܒܐ ܘܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܒܙܒܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܘܐܬܩܪܝ: ܕܐܝܬܘܗܝ
ܒܝܫܐ ܠܐܒܓܪ-ܠܐܒܓܪ ܕܫܪܒܐ ܕܟܠ ܡܕܝܢܬܐ: ܘܕܐܝܬܘܗܝ ܒܥܠܡܐ
ܠܗ ܟܠܗܘܢ ܕܡܕܝܢܬܐ ܟܠܐ ܕܡܫܝܚܝܬܐ ܘܕܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܐܘܪܗܝ
ܘܕܢܘܟܪܝܐ . . ܦܝܫܠܗ ܕܐܢܐ ܐܬܪܐ ܡܫܝܚܝܐ ܡܢ ܠܗ ܕܪܘܚܢܐ:
ܒܗ ܗܘܝ ܗܘܘ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܫܪܒܐ. ܕܐܢܐ ܡܢܗ ܣܗܕܘܬܗ
ܕܗܘ ܩܘܡܐ ܕܡܕܒܪܢܐ: ܐܝܟܢܐ ܟܠ ܡܫܝܚܐ ܒܠܘܟܐ ܦܐܫ ܗܘܘ
ܠܗܘܢ. ܘܐܢ ܕܫܡܥܘܢ: ܗܘ ܐܚܝܐ ܕܟܪܣܛܝܢܐ ܢܘܟܪܝܐ ܣܘܥܪܢܗܘܢ
ܐܟܡܐ ܕܟܠܗ ܕܒܗܝܢ ܕܦܘܠܚܢܐ ܕܫܪܒܐ.

ܘܒܬܪ ܗܕܐ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ ܐܘ ܡܕܒܪܢܐ: ܩܘܡܐ
ܕܡܕܒܪܢܐ ܡܪܩܘܦܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܡܫܝܚܝܬܐ ܫܪܒܐ ܐܝܬܝܐ: ܒܗܘܢ
ܦܬܝܐ ܡܢ ܕܐܢ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ. ܘܐܘܦ ܐܝܟ ܒܗ ܐܒܓܪ ܠܗܘܢ: ܕܐܝܟ
ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܘܠܐ ܐܘ ܡܕܒܪܢܐ. ܕܐܘܦ ܐܢܐ ܡܫܝܚܝܐ: ܕܐܝܟ ܕܐܝܬܘܗܝ
ܡܫܝܚܐ ܒܗ ܫܢܝ ܐܘ ܡܕܒܪܢܐ. ܘܡܢܝܬܐ ܦܬܝܐ ܡܫܝܚܝܐ: ܡܢܐ
ܕܒܗ ܕܐܢ ܡܕܒܪܢܐ. ܣܘܟܠܐ: ܠܐ ܡܫܝܚܝܐ ܩܐ ܐܝܬܘܗܝ: ܘܠܐ
ܗܫܐ ܠܡܫܝܚܐ! ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܘܡܕܝܢܬܐ: ܘܒܠܗܝ ܡܫܝܚܝܐ:
ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ ܡܕܒܪܢܐ! ܒܠܗ ܟܠܗܘܢ ܒܠܫܢܘܗܝ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘ
ܡܠܟܘܬܐ ܫܡܝܢܐ: ܒܟܠ ܚܕ ܒܙܒܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܡܢ ܚܝܘܗܝ: ܒܟܠ
ܚܕ ܗܘܐ ܐܝܬܘܗܝ ܠܡܫܝܚܐ. ܒܗܘܐ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܠܘܟܐ ܒܫܡܐ
ܐܝܬܘܗܝ ܘܡܠܘܟܐ: ܘܚܕ ܐܚܪܢܐ ܕܗܘ ܐܝܬܝܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܝܬܘܗܝ ܠܡܫܝܚܐ.
ܡܕܝܢܬܐ ܕܫܪܒܐ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ: ܘܒܠܗ ܡܢ ܕܐܢ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ: ܘܗܘ
ܕܐܬܒܪܝܬܐ: ܡܢ ܕܐܢ ܕܡܕܒܪܢܘܬܐ. ܘܗܘ ܕܡܫܝܚܝܘܬܐ: ܡܢ ܕܐܢ
ܕܐܬܒܪܝܬܐ. ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܩܕܝܫܐ ܘܡܕܒܪܢܐ ܕܐܘܪܚܐ:
ܐܘܦ ܗܘ ܐܘ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܡܝܢ ܠܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܕܫܪܒܐ: ܒܩܘܠܐ
ܫܠܝܚܐ ܐܝܬܘܗܝ: ܘܒܫܡܝܢܘܬܗ ܐܝܬܘܗܝ ܐܟܡܐ ܕܡܕܒܪܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ
ܘܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܝܬܘܗܝ: «ܐܘܦ ܐܢܐ ܡܢ ܕܐܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܢܫܐ:» ܘܗܫܐ

ܒܫܡܝܢܐ ܐܝܬܘܗܝ. ܡܫܝܚܐ ܘܕܠܗ: ܐܠܗܘܬܗ ܗܘܐ ܡܟܠܬܐ
ܟܠ ܒܠܘܟܐ: ܒܗ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܪܢܫܐ ܩܐ ܐܝܬܘܗܝ ܒܫܡܝܢܐ!

ܒܗ ܡܕܝܢ ܠܟܠ ܚܕ ܡܫܝܚܐ: ܕܐܢܐ ܡܢܗ ܒܬܪ ܒܗ ܗܘܝܢ
ܒܗܘ. ܐܝܟ ܒܗ ܠܐ ܚܕܐ ܡܕܒܪܢܘܬܐ: ܒܝܬܗ ܐܚܪܢܐ ܒܗܘ ܠܐ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܢܐ: ܒܗ ܡܕܝܢܬܗ ܠܟܠ ܗܘ ܒܡܠܟܐ ܕܡܕܝܢܬܗ.
ܒܗ ܒܠ ܕܫܡܝܐ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܡܕܒܪܢܐ ܕܟܠ ܒܝܬܐ ܠܒܝܬܐ: ܡܫܝܚܐ
ܡܢ ܒܝܬܗ ܐܘ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܕܟܠ ܗܘܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܐܘܪܗܝ . .
ܐܝܟ ܩܘܡܐ ܕܡܫܝܚܝܘܬܐ ܕܐܢܫܐ ܕܡܫܝܚܐ: ܕܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܗ ܗܘ
ܡܫܝܚܐ ܠܒܝܬܐ ܕܫܪܒܐ ܕܐܘܪܗܝ ܠܟܠܗ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܠܐ: ܚܕ ܡܢ
ܠܒܝܬܐ ܕܒܗ ܕܡܠܟܐ ܡܫܝܚܝܐ ܠܗܘܢ ܠܡܫܝܚܐ ܒܗ ܡܕܝܢܬܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܐܘܪܗܝ: ܒܐܘܪܗܝ ܐܬܪܐ. ܚܕ ܡܢ ܕܐܢ ܡܫܝܚܐ ܕܒܗܝܢ: ܕܐܝܬܘܗܝ
ܡܕܒܪܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܐܘܪܗܝ: ܕܐܢܐ ܕܐ ܡܫܝܚ ܗܘܐ ܠܗ: ܘܡܠܟܐ
ܕܠܗܘܢ ܒܗ ܡܕܝܢܬ ܗܘܐ ܠܗ. ܒܫܡܗܘܢ ܐܘܪܗܝ(*) ܐܝܬܘܗܝ:
ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܝܬܘܗܝ: ܘܕܐܢܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܫܪܒܐ.
ܒܫܡܝܢܐ ܐܝܬܘܗܝ ܐܟܡܐ ܚܕ ܦܬܝܐ: ܒܗ ܕܟܠ ܒܗ ܐܝܬܘܗܝ ܐܡܝܢ
ܗܘܐ ܠܗ. ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܒܗ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ: ܒܗ ܐܢܐ ܒܗ ܡܫܝܚ ܗܘܘ
ܡܫܝܚܐ ܒܗ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܘ ܠܗ: ܘܡܫܝܚܐ ܒܗ ܕܐܢ ܗܘܐ ܒܡܕܝܢܬܐ
ܩܕܝܫܘܬܐ. ܐܝܟ ܕܗܘ ܩܘܡܐ ܕܡܫܝܚܝܘܬܐ: ܒܠܘܟܐ ܡܫܝܚܝܐ:
ܠܡܫܝܚܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܩܕܝܫܐ: ܘܡܕܒܪܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܡܕܝܢܬܐ:
ܘܡܫܝܚܝܐ ܠܗܘܢ ܠܗ ܕܐܢ ܫܪܒܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܒܫܡܝܢܐ: ܘܐܡܪܗ
ܩܐ ܕܗܘ ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܟ ܘܐܢܐ ܡܫܝܚܐ: «ܕܐܘܦ ܐܢܐ ܐܢܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ
ܐܢܫܐ». ܘܗܫܐ ܐܘܦ ܡܕܝܢܬܐ ܐܘܪܗܝ ܡܫܝܚܐ ܡܕܒܪܢܐ: ܘܗܘܐ ܫܪܒܐ.
ܗܘ ܩܘܡܐ ܐܝܬܝܐ: ܒܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ: ܡܠܟܐ ܐܒܓܪ ܒܡܫܝܚܐ

(*) ܐܘܪܗܝ ܡܫܝܚܝܬܐ: ܫܡܗ ܐܘܪܗܝ ܡܕܝܢܬܐ.

ܐܘܪܗܝ. ܦܝܫܠܗ ܫܡܝܢܐ ܕܡܕܝܢܬܗܘܢ ܠܗ ܡܕܒܪܢܘܬܗܘܢ: ܐܝܟܢܐ
ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ. ܡܫܝܚܝܐ ܠܗ ܠܗ ܦܘܩܕܢܐ: ܒܗ ܕܐܢ ܠܐ ܡܫܝܚܝܐ:
ܘܫܡܝܢ ܡܢܗ. ܐܝܟ ܡܢܗ ܐܠܗܐ ܠܐ ܒܝܬܗ: ܒܗ ܗܫܐ
ܡܕܝܢܬܐ ܟܠܗ ܗܘܐ. ܚܕ ܡܢ ܡܫܝܚܝܐ ܕܐܬܪܐ: ܒܐܘܪܗܝ ܒܗ ܐܝܬ
ܗܘܐ ܠܗ ܐܘܪܗܝ: ܐܡܪܗ: «ܫܘܒܚܐ ܚܕ ܕܐܬܐ ܡܢ ܕܐܢ ܐܢܫܐ ܕܫܡܝܢ
ܡܫܝܚܐ ܡܕܒܪܢܘܬܐ: ܒܠܗܘܢ ܒܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܐܘܪܗܝ:
ܘܐܘܦ ܡܫܝܚܝܘܬܗܘܢ ܐܢ. ܫܡܝܢܐ ܒܗ ܗܘ ܐܘܪܗܝ ܐܝܬܘܗܝ: ܐܝܟ ܡܕܝܢܬ
ܕܠܗ ܕܩܕܝܫܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܠܡܕܝܢܬܐ ܫܡܝܢ ܡܢܗ ܒܗܘ. ܒܝܬܐ
ܡܫܝܚܐ ܗܘܐ ܒܝܬܗܘܢ: ܘܫܡܝܢ ܘܐܡܪܗ: ܒܠܗ ܗܘ ܠܐ ܐܝܬܘܗܝ:
ܒܗ ܠܟܠ ܒܗ ܟܠܗ: ܕܒܗ ܡܕܝܢܬܐ ܢܘܟܪܝܐ ܒܗ ܚܕ ܐܝܬܘܗܝ
ܡܕܝܢܬܐ ܐܢܫܐ!» ܦܝܫܠܗ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܚܕ ܠܗܘ ܐܝܬܝܐ:
ܘܒܠܗ ܐܘܪܗܝ ܒܫܡܝܢܗ. ܡܫܝܚܝܐ ܠܒܝܬܐ: ܘܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ
ܠܟܠ ܕܐܒܓܪ. ܦܘܩܕܢܗ ܡܠܟܐ: ܒܗ ܐܝܟܢܐ ܐܘܟܝ ܗܘܘ ܒܗܝܡܢܘܬܐ
ܠܡܫܝܚܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. ܘܦܝܫܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܦܬܝܐ ܕܫܪܒܐ
ܡܕܝܢܬܐ: ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܕܒܪܢܘܬܐ ܒܫܡܝܢܐ. ܒܗ ܐܝܬܘܗܝ ܒܫܡܝܢܐ: ܫܡܝܢ
ܦܬܝܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܐܘܪܗܝ ܒܗ ܒܝܬܗܘܢ ܒܡܕܒܪܢܐ ܕܦܬܝܐ ܕܫܪܒܐ
ܕܐܘܪܗܝ: ܘܡܫܝܚܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܩܐ ܐܒܓܪ.

ܘܐܝܟܢܐ ܕܡܠܟܐ ܡܫܝܚܝܐ ܐܝܟ ܒܫܡܐ: ܕܐܢܐ ܒܫܡܝܢ ܒܝܬܗܘܢ:
ܘܡܫܝܚܝܐ ܒܠܘܟܐ. ܘܐܟܡܐ ܕܒܗܝܢ ܠܡܕܝܢܬܐ: ܡܫܝܚܝܐ ܚܕ
ܡܕܝܢܬܐ ܘܐܡܪܗ: «ܡܢ ܐܝܟ ܠܟܠ ܐܝܬܝܐ ܗܫܐ ܡܫܝܚܐ ܕܟܠ
ܒܗܘ ܠܐ ܗܘܐ. ܐܠܐ ܒܟܠ ܕܐܝܬܘܗܝ ܠܗ: ܐܝܬܘܗܝ ܠܗ ܒܫܡܐ
ܕܐܝܬܘܗܝ ܘܡܫܝܚܝܐ ܘܕܐܘܪܗܝ. ܕܡܢ ܕܐܢ ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܬܘܗܝ ܗܘ
ܡܢܗ: ܘܡܢ ܡܫܝܚ ܡܕܝܢܬܐ ܐܝܬܘܗܝ: ܘܟܠ ܡܫܝܚܝܐ ܐܝܬܘܗܝ
ܠܗܘܢ ܠܗ ܕܡܕܝܢܬܐ. ܐܝܟ ܐܝܬܘܗܝ ܟܠ ܡܫܝܚܝܐ: ܘܐܢ ܠܡܫܝܚܐ
ܕܡܕܝܢܬܗ ܐܝܬܘܗܝ ܠܗܘܢ. ܒܠܘܟܐ ܘܟܠ ܫܪܒܐ ܕܐܢܐ ܐܬܪܐ

ཚིག་ཏུ་ཡང་ཡང་ཞུ་བ་ལས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ཁོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན

פרי מגדים אורח חיים: סימן תרפ"ח משבצות זהב.

ראיתי שאלה אחת בשו"ת חוות יאיר (סימן 31 בדפוס ראשון: סימן 340; סימן 341: בדפוס שני) שנשאל ממנו בשנת ש"ך לפ"ק [1753] בעניין משבצות זהב שעל האבן.

ומעשה שהיה כך היה, שנתנו לו אבן טובה לתקן, ומצא שהמשבצות שעליה הם של זהב, ורצה לקחת אותם לעצמו. ואמר: הרי אני מתקן את האבן, ואין לי שכר על תיקון האבן, ואם כן יהיו המשבצות שלי. ואמרו לו: אין אנו נותנים לך את האבן אלא בשכר, ואם אתה רוצה לקחת את המשבצות, קח לך אבן אחרת ותקן אותה, ואנו נתן לך שכר על תיקון האבן. ואמר: אם כן אין אני רוצה לתקן את האבן, ואם כן אין לי שכר, ואין לי אלא המשבצות. ואמר

إِذْ يَذْكُرُ وَهْبًا مِنْ وَهَبَ: كَمَا وَهَبَ إِسْحَاقَ لِإِبْرَاهِيمَ فِي الْكِبَرِ.

وَهَبَ: بِمَعْنَى أَعْطَى مَجَّانًا. وَهَبَ لِفُلَانٍ كَذَا: مَلَّكَهُ إِيَّاهُ بِلَا عِوَضٍ. وَهَبَ لِلَّهِ: تَقَرَّبَ إِلَيْهِ بِالْعَطِيَّةِ. وَهَبَ نَفْسَهُ لِلْعِلْمِ: تَفَرَّغَ لَهُ. وَهَبَ الْمَرْأَةُ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ: عَرَضَتْ عَلَيْهِ أَنْ يَتَزَوَّجَهَا بِغَيْرِ مَهْرٍ. وَهَبَ الْمَرْأَةُ نَفْسَهَا لِلرَّجُلِ: زَوَّجَتْهُ نَفْس

ܐܡ ܕܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܐܠܗܐ ܘܐܢܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܕܐܬ ܐܢܬ ܕܐܡܪ ܠܝ ܕܐܢܐ ܐܠܗܐ ܘܐܢܬ ܒܪ ܐܢܫܐ ܘܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟ

فرعون: «اذهب واعبد الرب إلهك. من هم الذين يذهبون؟»
فقال موسى: «نذهب بفتياننا وشيوخنا، بغنمنا وبقرنا نذهب، لأن لنا عيد الرب».

فقال لهم فرعون: «ليكن الرب معكم كما أطلقكم وأولادكم. انظروا إن الشر أمامكم. ليس هكذا. اذهبوا أنتم الرجال واعبدوا الرب، لأنكم إياه كنتم تطلبون». فطردوهما من حضرة فرعون.

فمد موسى يده على أرض مصر فجلب الرب على أرض مصر ريحا شرقية كل ذلك النهار وكل الليل. وكان الصباح والريح الشرقية قد حملت الجراد. فصعد الجراد على كل أرض مصر واستقر في كل تخوم مصر. كان ثقيلا جدا. قبله لم يكن مثل الجراد هكذا ولا يكون بعده. لأنه غطى وجه كل الأرض حتى أظلمت الأرض. وأكل كل عشب الأرض وكل ثمر الشجر الذي تركه البرد. فلم يبق أخضر في الشجر ولا في عشب الحقل في كل أرض مصر.

فاستعجل فرعون ودعا موسى وهرون وقال: «قد أخطأت إلى الرب إلهكم وإليكم. والآن فاصفح عن خطيتي هذه المرة فقط وتضرعا إلى الرب إلهكم أن يرفع عني هذا الموت فقط». فخرج من عند فرعون وتضرع إلى الرب. فرجع الرب ريحا غربية شديدة جدا فرفعت الجراد وطرحته في بحر سوف. لم يبق جرادة واحدة في كل تخوم مصر. فقسى الرب قلب فرعون فلم يطلق بني إسرائيل.

(1) Or Reed Sea. (2) Lit. Pharaoh.

ضربة الدبا: مظلمة على أرض مصر: هرودس.

وقال الرب لموسى: «امدد يدك نحو السماء فيكون دبا على أرض مصر، دبا يلتقط ما بقي من البرد». فقال الرب لموسى: «اصنع لك حية وضعها على راية، فكل من لدغ ونظرها يحيا». فصنع موسى حية نحاس ووضعها على راية، فكان إذا لدغ حية إنسانا ونظر إلى حية النحاس عاش.

ثم ارتحل بنو إسرائيل ونزلوا في عربات موآب عند الأردن مقابل أريحا. ونظر بلاق بن صفور كل ما فعل يشوع بالأموريين. فخاف بلاق جدا من أجل أن الشعب كثير، وكان بلاق كئيبا من وجه بني إسرائيل. فقال بلاق لشيوخ مديان: «الآن يلحس هذا الجمهور كل ما حولنا كما يلحس الثور خضرة الحقل». وبلاق بن صفور كان ملكا لموآب في ذلك الزمان. فأرسل رسلا إلى بلعام بن بعور إلى فثور التي على النهر في أرض بني شعبه ليدعوه قائلا: «هوذا شعب قد خرج من مصر. هوذا قد غطى وجه الأرض وهو مقيم تجاهي. فالآن هلم الآن العن لي هذا الشعب لأنه أقوى مني لعلي أقدر أن أضربه وأطرده من الأرض. لأني قد علمت أن من تبارك مباركه ومن تلعن ملعون».

فذهب الشيوخ إلى بلعام وكلموه بكلام بلاق. فقال لهم: «بيتوا هنا الليلة فأرد لكم جوابا كما يكلمني الرب». فأقام رؤساء موآب عند بلعام. وجاء الله إلى بلعام وقال: «من هم هؤلاء الرجال عندك؟» فقال بلعام لله: «بلاق بن صفور ملك موآب أرسل إلي قائلا: هوذا الشعب الخارج من مصر قد غطى وجه الأرض. فالآن هلم العن لي إياه لعلي أقدر أن أحاربه وأطرده». فقال الله لبلعام: «لا تذهب معهم ولا تلعن الشعب لأنه مبارك».

فقام بلعام صباحا وقال لرؤساء بلاق: «اذهبوا إلى أرضكم لأن الرب قد أبى أن يأذن لي أن أذهب معكم». فقام رؤساء موآب وجاءوا إلى بلاق وقالوا: «قد أبى بلعام أن يأتي معنا».

فعاد بلاق أيضا وأرسل رؤساء أكثر وأشرف منهم أكثر جدا. فجاءوا إلى بلعام وقالوا له: «هكذا قال بلاق بن صفور: لا تمتنع من أن تأتي إلي! لأني أكرمك إكراما كثيرا وكل ما تقول لي أفعله. فهلم الآن العن لي هذا الشعب».

فأجاب بلعام وقال لعبيد بلاق: «لو أعطاني بلاق ملء بيته فضة وذهبا لا أقدر أن أتعدى قول الرب إلهي لأعمل قليلا أو كثيرا. والآن فامكثوا أنتم أيضا ههنا الليلة لأعلم ماذا يزيد الرب أن يكلمني به».

فجاء الله إلى بلعام ليلا وقال له: «إن كان الرجال قد جاءوا لدعوتك فقم اذهب معهم. ولكن الكلام الذي أكلمك به إياه تفعل». فقام بلعام صباحا وشد على أتانه وذهب مع رؤساء موآب. فحمي غضب الله لأنه ذهب، ووقف ملاك الرب في الطريق للمقاومة له. وهو راكب على أتانه ومعه غلامان له. فرأت الأتان الملاك واقفا في الطريق وسيفه مسلول في يده، فمالت الأتان عن الطريق وذهبت في الحقل. فضرب بلعام الأتان لترجع إلى الطريق. ثم وقف ملاك الرب في مسلك بين كرمين وسور من هنا وسور من هناك. فرأت الأتان الملاك فزحمت بالحائط وزحمت رجل بلعام بالحائط فعاد وضربها. فتجاوزه ملاك الرب وذهب وقام في مضيق ليس طريق للميل يمينا ويسارا. فرأت الأتان الملاك فربضت تحت بلعام. فحمي غضب بلعام وضرب الأتان بالعصا. ففتح الرب فم الأتان فقالت لبلعام: «ماذا صنعت بك حتى ضربتني هذه ثلاث مرات؟»

(1) Lit. Pharaoh. (2) Lit. Pharaoh.

يُسْأَلُونَ؟ فَيَقُولُونَ: بَلْ نَعْبُدُ آلِهَةً شَتَّى، وَنَحْنُ لَهَا عَابِدُونَ. فَيَقُولُ: أَلَا تَسْقُونَا الْيَوْمَ؟ فَيُشَارُ إِلَى إِحْدَاهُنَّ: أَلَا تَرِدُونَ؟ فَتُحْشَرُ كُلُّ أُمَّةٍ إِلَى مَا كَانَتْ تَعْبُدُ، حَتَّى يَبْقَى الْمُسْلِمُونَ، فَيَرَوْنَ رَبَّهُمْ فَوْقَهُمْ، فَيُقَالُ: «أَلَا تَلْحَقُونَ النَّاسَ؟ كُلُّ أُمَّةٍ تَتْبَعُ مَا كَانَتْ تَعْبُدُ». فَيَقُولُونَ: نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْكَ، نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْكَ، نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْكَ، نَكُونُ مَعَ النَّاسِ، مَعَ النَّاسِ، مَعَ النَّاسِ».

ثُمَّ يَعُودُ مَرَّةً رَابِعَةً، فَيَقُولُ: «أَلَا تَلْحَقُونَ النَّاسَ؟ كُلُّ أُمَّةٍ تَتْبَعُ مَا كَانَتْ تَعْبُدُ». فَيَقُولُونَ: هَذَا مَكَانُنَا حَتَّى يَأْتِيَنَا رَبُّنَا، فَإِذَا أَتَانَا رَبُّنَا عَرَفْنَاهُ. فَيَأْتِيهِمُ اللَّهُ فِي صُورَتِهِ الَّتِي يَعْرِفُونَ، فَيَقُولُ: «أَنَا رَبُّكُمْ». فَيَقُولُونَ: أَنْتَ رَبُّنَا. فَلَا يُكَلِّمُهُ يَوْمَئِذٍ إِلَّا الْأَنْبِيَاءُ، فَيَقُولُ: «هَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ آيَةٌ تَعْرِفُونَهُ بِهَا؟». فَيَقُولُونَ: السَّاقُ. فَيَكْشِفُ عَنْ سَاقِهِ، فَيَسْجُدُ لَهُ كُلُّ مُؤْمِنٍ، وَيَبْقَى كُلُّ مَنْ كَانَ يَسْجُدُ فِي الدُّنْيَا رِيَاءً وَسُمْعَةً، فَيَذْهَبُ كَيْ يَسْجُدَ، فَيَعُودُ ظَهْرُهُ طَبَقًا وَاحِدًا. ثُمَّ يُرْفَعُونَ رُءُوسَهُمْ، وَقَدْ تَحَوَّلَ لَهُمُ الرَّبُّ فِي صُورَتِهِ الَّتِي رَأَوْهُ فِيهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ، فَقَالَ: «أَنَا رَبُّكُمْ». فَيَقُولُونَ: أَنْتَ رَبُّنَا. ثُمَّ يُضْرَبُ الصِّرَاطُ بَيْنَ ظَهْرَانَيْ جَهَنَّمَ، وَتَحِلُّ الشَّفَاعَةُ، وَيَقُولُونَ: اللَّهُمَّ سَلِّمْ سَلِّمْ. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَا الصِّرَاطُ؟ قَالَ: دَحْضٌ مَزِلَّةٌ، عَلَيْهِ خَطَاطِيفُ وَكَلَالِيبُ وَحَسَكٌ تَكُونُ بِنَجْدٍ، فِيهَا شُوَيْكَةٌ يُقَالُ لَهَا السَّعْدَانُ، فَيَمُرُّ الْمُؤْمِنُ عَلَيْهَا كَطَرْفِ الْعَيْنِ، وَكَالْبَرْقِ، وَكَالرِّيحِ، وَكَأَجَاوِيدِ الْخَيْلِ وَالرِّكَابِ، فَنَاجٍ مُسَلَّمٌ، وَنَاجٍ مَخْدُوشٌ، وَمَكْدُوسٌ فِي نَارِ جَهَنَّمَ، حَتَّى يَمُرَّ آخِرُهُمْ يَسْحَبُ سَحْبًا، فَمَا أَنْتُمْ بِأَشَدَّ لِي مُنَاشَدَةً فِي الْحَقِّ قَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ، وَمَا هُمْ بِأَسْمَعَ مِنِّي لِمَا أَقُولُ الْيَوْمَ، إِنَّهُمْ قَدْ عَرَفُوا أَنَّ الْجَبَّارَ هُوَ، وَإِنَّكُمْ تَدْعُونَ غَيْرَهُ.

(١) فِي ب: (معبد وفي. ص 46)

مَنْ مَنَعَ زَكَاةَ مَالِهِ: مَعَهُ بَعْضُ أَعْضَائِهِ تُعَذَّبُ بِهِ.

حَدَّثَنَا: هَنَّادٌ.

حَدَّثَنَا زَيْدُ بْنُ الْحُبَابِ: حَدَّثَنَا رِشْدِينُ بْنُ سَعْدٍ، عَنْ أَبِي صَخْرٍ(١): أَنَّ بُسْرَ بْنَ سَعِيدٍ حَدَّثَهُ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ سُوَيْدٍ الْأَنْصَارِيَّ حَدَّثَهُ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا هُرَيْرَةَ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ، مُثِّلَ لَهُ مَالُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شُجَاعًا أَقْرَعَ، لَهُ زَبِيبَتَانِ، يُطَوَّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ يَأْخُذُ بِلِهْزِمَتَيْهِ - يَعْنِي شِدْقَيْهِ - ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا مَالُكَ، أَنَا كَنْزُكَ».

ثُمَّ تَلَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ [آل عمران: 180].

(١) فِي ب: (معبد وفي. ص 46)

حَدَّثَنَا(١): هَنَّادٌ، حَدَّثَنَا وَكِيعٌ، عَنْ سُفْيَانَ، عَنْ سُهَيْلٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ نَحْوَهُ.

وَزَادَ: «وَمَا مِنْ صَاحِبِ إِبِلٍ وَلَا بَقَرٍ وَلَا غَنَمٍ لَا يُؤَدِّي زَكَاتَهَا، إِلَّا أُتِيَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرَ مَا كَانَتْ، تَطَؤُهُ بِأَظْلَافِهَا، وَتَنْطَحُهُ بِقُرُونِهَا، كُلَّمَا جَازَتْ أُخْرَاهَا رُدَّتْ عَلَيْهِ أُولَاهَا، حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ، فَيَرَى سَبِيلَهُ إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِمَّا إِلَى النَّارِ». قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَالْخَيْلُ؟ قَالَ: «الْخَيْلُ ثَلَاثَةٌ: هِيَ لِرَجُلٍ وِزْرٌ، وَهِيَ لِرَجُلٍ سِتْرٌ، وَهِيَ لِرَجُلٍ أَجْرٌ، فَأَمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ وِزْرٌ فَرَجُلٌ رَبَطَهَا رِيَاءً وَفَخْرًا وَنِوَاءً لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ، فَهِيَ لَهُ وِزْرٌ، وَأَمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ سِتْرٌ فَرَجُلٌ رَبَطَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ، ثُمَّ لَمْ يَنْسَ حَقَّ اللَّهِ فِي رِقَابِهَا وَلَا ظُهُورِهَا، فَهِيَ لَهُ سِتْرٌ، وَأَمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ أَجْرٌ فَرَجُلٌ رَبَطَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَهِيَ لَهُ أَجْرٌ».

(١) فِي ب: (معبد وفي. ص 54)

وَسُئِلَ عَنِ الْحُمُرِ؟ فَقَالَ: مَا أَنْزَلَ عَلَيَّ فِيهَا شَيْئًا إِلَّا هَذِهِ الْآيَةَ الْفَاذَّةَ الْجَامِعَةَ: ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾ [الزلزلة: 7-8].

مَنْ أَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ: طَوَّقَهُ اللَّهُ شُجَاعًا أَقْرَعَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

حَدَّثَنَا: هَنَّادٌ.

حَدَّثَنَا وَكِيعٌ، عَنْ سُفْيَانَ، عَنْ سُهَيْلٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: «مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ، طَوَّقَهُ اللَّهُ شُجَاعًا أَقْرَعَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

وَعَنْ سُفْيَانَ، عَنْ أَبِي حَازِمٍ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ نَحْوَهُ.

حَدَّثَنَا: هَنَّادٌ، حَدَّثَنَا وَكِيعٌ، عَنْ سُفْيَانَ، عَنْ سُهَيْلٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ نَحْوَهُ.

وَزَادَ: «وَمَا مِنْ صَاحِبِ إِبِلٍ وَلَا بَقَرٍ وَلَا غَنَمٍ لَا يُؤَدِّي زَكَاتَهَا، إِلَّا أُتِيَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرَ مَا كَانَتْ، تَطَؤُهُ بِأَظْلَافِهَا، وَتَنْطَحُهُ بِقُرُونِهَا، كُلَّمَا جَازَتْ أُخْرَاهَا رُدَّتْ عَلَيْهِ أُولَاهَا، حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ، فَيَرَى سَبِيلَهُ إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِمَّا إِلَى النَّارِ». قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَالْخَيْلُ؟ قَالَ: «الْخَيْلُ ثَلَاثَةٌ: هِيَ لِرَجُلٍ وِزْرٌ، وَهِيَ لِرَجُلٍ سِتْرٌ، وَهِيَ لِرَجُلٍ أَجْرٌ، فَأَمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ وِزْرٌ فَرَجُلٌ رَبَطَهَا رِيَاءً وَفَخْرًا وَنِوَاءً لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ، فَهِيَ لَهُ وِزْرٌ، وَأَمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ سِتْرٌ فَرَجُلٌ رَبَطَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ، ثُمَّ لَمْ يَنْسَ حَقَّ اللَّهِ فِي رِقَابِهَا وَلَا ظُهُورِهَا، فَهِيَ لَهُ سِتْرٌ، وَأَمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ أَجْرٌ فَرَجُلٌ رَبَطَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَهِيَ لَهُ أَجْرٌ».

حَدَّثَنَا حَكَّامُ بْنُ سَلْمٍ الرَّازِيُّ: حَدَّثَنَا عَنْبَسَةُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْقُرَشِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زَاذَانَ، عَنْ مَكْحُولٍ، عَنْ أَبِي أُمَامَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: «أَيُّمَا رَجُلٍ أَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ فَقَدْ أَذْهَبَ عَنْهُ شَرَّهُ».

مَنْ أَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ طَيِّبَةً: طَابَ مَالُهُ وَطَهُرَ وَزَكَا وَنَمَا.

حَدَّثَنَا: هَنَّادٌ.

حَدَّثَنَا حَكَّامُ بْنُ سَلْمٍ الرَّازِيُّ: حَدَّثَنَا عَنْبَسَةُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْقُرَشِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زَاذَانَ، عَنْ مَكْحُولٍ، عَنْ أَبِي أُمَامَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: «أَيُّمَا رَجُلٍ أَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ فَقَدْ أَذْهَبَ عَنْهُ شَرَّهُ».

ةيلاتلا ةحفصلا يف رمتسي ...

335

ةيلاتلا ةحفصلا يف رمتسي ...

335

ةيلاتلا ةحفصلا يف رمتسي ...

335

ةيلاتلا ةحفصلا يف رمتسي ...

335

מלמעלה: «אתה מי שאתה, אם אתה יהודי, אל תשכח שאתה יהודי, ואם אתה לא יהודי, אל תשכח שאתה לא יהודי». ואחר כך הוסיף

שמשון: «לא אדע! אולי אלהים ירחם עלי ויתן בידי את הפלשתים?».
ויכה אלה את אלה: שמשון: «לך נתתי חמור עם חמור ועתה לכה אשלח בך את נעלי רגלי ואת שמח בהם ואתה תשמח בי ונהיה לאחים». ויאמר אליו חמור: «אם אין אתה נותן לי את נעלי רגלך אין אני הולך עמך ואין אני נותן לך את חמורך». ויאמר שמשון: «אשר אין אני נותן לך אין אני נותן לך ואין אני הולך עמך ואין אני נותן לך את חמורך». ויאמר

מה שמצינו שאמרו: שאין לך אדם שאין לו שעתו, ומה שאמרו שאין לך דבר שאין לו מקום, וכיוצא בזה הרבה. ואמרו: «אלמלי נתכוון אדם לעבור עבירה ונמנעה ממנו, אין מניחין אותו». ואמרו: «כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא אלא לכבודו». ואמרו: «כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו, יצרתיו, אף עשיתיו». ואמרו: «אין לך כל דבר ודבר שאין לו שעה ומקום». ואמרו: «אין לך כל אדם שאין לו שעה ומקום». ואמרו: «אין לך כל אדם שאין לו שעה ומקום». ואמרו: «אין לך כל אדם

ⵜⵉⵎⵎⵓⵔⵉ ⵏ ⵜⵉⵏⵏⵉ

ܡܢܗ. ܐܝܟܢܐ ܕܫܡܥܬܘܢ ܠܟܘܢ ܚܘܪܐ܆ ܘܐܦ ܓܡܠܝ ܕܥܠܝܗܘܢ ܒܝܫܬܐ ܘܡܘܬܐ. ܘܗܟܢܐ ܡܢܝܢܐ ܐܝܟ ܓܡܠܐ ܕܥܠ ܟܪܣܗ ܡܢ ܟܬܢܐ. ܕܦܠܓܐ ܕܓܘܫܡܗ ܡܢ ܡܠܟܐ ܘܓܡܠܐ ܕܥܠܘܗܝ ܐܡܪ ܠܗ ܝܘܢܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܗܕܐ܆ «ܡܠܟܐ ܐܢܐ ܫܒܩܬ ܐܢܐ ܠܗܝܡܢܘܬܟ܆ ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܡܢ ܦܩܕܢܐ ܕܠܘܬܟ ܡܢ ܐܠܗܐ܆ ܘܡܬܢܝܚ ܐܢܐ ܒܚܝܠܐ ܕܠܘܬܗ ܐܢܐ ܦܠܚ». ܝܘܢܢ ܕܝܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܗܕܐ܆ «ܕܝܠܟ ܗܘ ܫܠܝܛܐ ܥܠ ܕܐܢܬ ܡܩܛܠ؟» ܡܘܕܥܝܢ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ܆ «ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܠܘܬܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܠܟܐ ܕܫܡܝܐ܆ ܕܡܬܝܕܥܝܢ ܐܠܗܐ ܕܒܫܡܝܐ ܒܟܠ ܕܝܢ ܠܒܢܝܢܫܐ܆ ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܦ ܠܟ ܡܘܬܐ ܗܘ ܕܫܪܝܪܐ܆ ܕܝܢ ܠܟܠܗ ܠܐܢܫܐ ܕܠܐܠܡ». ܘܟܕ ܕܝܢ ܫܡܥܘ ܗܠܝܢ ܡܠܟܐ܆ ܦܩܕ ܠܩܛܠܗ.

ܟܕ ܫܡܥ ܝܘܢܢ ܣܗܕܐ܆ ܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ ܒܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܐ ܕܐܬܝܗܒ ܥܠܘܗܝ܆ ܐܝܟ ܗܘܐ ܕܝܢ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܐܬܐ ܡܠܟܐ ܕܡ ܒܗܝܡܢܘܬܐ܆ ܐܡܪ ܠܗ ܣܗܕܐ܆ «ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ܗܘ ܦܪܘܩ ܕܐܬܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܠܗܝܡܢܘܬܗ ܣܗܕܐ. ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܐܢܐ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ܆ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ ܐܬܐ ܕܐܡܪ ܐܢܐ». ܝܘܢܢ ܕܝܢ ܗܘ ܣܗܕܐ܆ ܘܫܡܥܘ ܕܝܢ ܠܡܠܟܐ܆ ܘܡܬܚܙܝܢ ܠܟܘܢ ܕܗܘ ܥܒܕܐ܆ ܕܐܬܐ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܗܘܐ. ܐܝܟܢ ܕܝܢ ܚܝܠܐ ܕܝܢ ܠܗܘܢ܆ ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ ܡܬܚܙܝܢ܆ ܫܡܥܘ ܕܝܢ ܠܦܘܡܗ. ܘܟܕ ܕܝܢ ܫܡܥ ܝܘܢܢ ܗܘܝܬܐ ܘܐܡܪ ܠܗ܆ ܡܠܟܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ܆ ܕܐܢܫ ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܕܐܝܬܘܗܝ. ܝܘܢܢ ܕܝܢ ܕܐܬܐ ܠܚܝܝܢ ܕܐܠܗܐ܆ ܡܢ ܕܝܢ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗ܆ «ܐܝܟ ܠܝ ܡܢ ܕܐܬܐ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܠܡܠܟܘܬܐ. ܠܝ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ ܒܟܠܗ ܕܐܝܬ ܠܗ܆ ܗܘ ܐܠܗܐ ܐܠܗܐ ܕܚܝܐ܆ ܘܠܗ ܐܠܗܐ

ܐܝܟܢܐ ܕܚܙܐ ܡܢܘܗܝ». ܘܡܠܟܐ ܐܡܪ ܠܗ «ܗܐ ܠܝ ܡܬܚܙܐ ܕܝܢ܆ ܕܝܢ: ܟܠ ܡܢ ܕܥܠ ܫܡܐ ܕܗܘܐ ܗܘ ܕܝܢ ܕܟܠ ܡܢܝ». ܡܬܚܙܝܢ ܘܐܡܪ܆ ܗܐ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܡܘܬܐ ܕܡܠܟܐ܆ ܕܟܠ ܕܝܢܐ ܠܗܘܢ. ܘܝܘܢܢ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܠܗ ܣܗܕܐ ܠܓܡܠܗܘܢ܆ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܗ.

ܗܘ ܕܝܢ ܐܝܟܢܐ ܡܢ ܕܫܡܥ ܠܡܠܟܐ܆ ܕܝܢ ܕܡܢܘܗܝ܆ ܝܘܢܢ ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܡܢ ܠܡܠܟܐ ܣܗܕܐ܆ ܘܡܫܬܐܠܝܢ ܠܓܡܠ ܡܠܟܐ. ܟܕ ܗܟܢܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܡܫܟܚܝܢ ܗܘܘ ܒܡܠܟܘܬܐ܆ ܘܡܬܟܠܠܘ ܡܢ ܡܠܟܐ ܠܩܘܒܠ ܕܝܢ ܡܠܟܐ ܠܗ. ܟܕ ܕܐܬܐ ܐܢܘܢ ܡܠܟܘܬܗ ܠܩܘܒܠܗ܆ ܘܡܫܬܐܠܝܢ ܦܓܪܗ. ܘܗܘ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܡܢ ܡܢ ܕܡܫܬܐܠܝܢ܆ ܐܝܟܢܐ ܠܗ ܗܘܐ ܟܕ ܡܠܟܐ ܘܟܕ ܠܟܠ ܡܠܟܘܬܐ! ܟܠ ܠܝ ܕܐܬܐ ܗܘܘ ܟܠܗܘܢ ܡܠܟܐ܆ ܡܫܬܐܠܝܢ ܡܢܘܗܝ ܐܠܗܐ ܘܐܡܪܝܢ܆ «ܠܘܬܢ ܐܠܗܐ ܐܠܗܐ ܕܡܠܟܘܬܐ܆ ܕܗܘܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܐܠܗܐ ܕܫܪܝܪܐ ܕܝܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ܆ ܘܗܘ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ ܘܕܐܪܥܐ». ܡܠܟܐ ܐܡܪ ܠܗ܆ «ܠܝ ܡܢ ܟܠܗ ܠܡܠܟܘܬܐ ܗܘܝܬܐ ܕܐܬܐ܆ ܕܡܠܟܐ ܠܗ ܡܫܬܐܠܝܢ». ܝܘܢܢ ܕܝܢ ܕܐܬܐ ܡܢܘܗܝ ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ܆ «ܗܘܝܬܐ ܐܢܫ܆ ܘܟܠ ܟܐܢܐ ܦܓܪܐ ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܘܡܢܝܢܐ ܘܡܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ». ܗܘ ܕܝܢ ܡܫܬܐܠܝܢ ܡܠܟܐ܆ ܠܡܠܟܐ ܡܫܬܐܠܝܢ. ܘܡܫܬܐܠܝܢ ܠܗ ܟܠܗ ܠܡܠܟܘܬܐ܆ ܗܐ ܐܝܟܢܐ ܠܐ ܕܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܡܢ ܕܡܫܝܚܐ. ܘܡܫܬܐܠܝܢ ܠܗ܆ ܗܐ ܟܕ ܐܝܟ ܗܘܘ ܓܡܠܐ ܕܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ. ܝܘܢܢ ܐܡܪ܆ «ܠܝ ܐܝܟܢܐ ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܠܐ ܠܡܠܟܐ ܕܡܢ ܡܘܬܐ ܕܡܠܟܐ܆ ܠܐ ܟܠܗ ܡܠܟܘܬܗ».

ܘܟܕ ܡܠܟܐ ܗܘ ܡܠܟܐ܆ ܗܐ ܟܕ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܢ

ܕܗܘ ܡܠܟܘܬܗ! ܟܕ ܡܫܝܚܐ܆ ܘܡܫܬܐܠܝܢ ܗܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܠܡܠܟܘܬܐ. ܘܟܕ ܡܫܝܚܐ܆ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ܆ ܘܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܗܘܐ ܕܐܝܬ ܠܡܠܟܘܬܗ܆ ܘܡܢ ܠܡܫܝܚܐ. ܠܡܠܟܐ ܐܡܪ ܠܗ ܣܗܕܐ܆ «ܐܠܗܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܠܟܘܬܗ ܕܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܠܝ܆ ܠܐ ܕܝܢ ܠܗ ܡܠܟܐ ܡܠܟܐ». ܠܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܗ܆ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܗܘܢ ܡܢ ܡܠܟܐ ܠܗܘܢ.. ܗܘ ܕܝܢ ܐܝܟܢܐ ܡܫܝܚܐ ܟܠ ܠܡܠܟܘܬܐ܆ ܡܠܟܐ ܡܫܬܐܠܝܢ ܠܗ܆ ܘܐܡܪ܆ «ܡܢܘ ܐܢܬܘܢ ܕܡܠܟܐ؟» ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܘܐܡܪܘ܆ «ܡܠܟܐ ܠܗܘܢ ܝܘܢܢ ܐܢܐ ܣܗܕܐ܆ ܡܫܝܚܐ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܡܠܟܘܬܐ܆ ܘܡܫܝܚܐ ܠܗܘܢ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ»... ܟܕ ܕܝܢ ܡܠܟܐ ܐܝܟ ܡܫܝܚܐ ܠܗܘܢ܆ ܘܐܡܪ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ܟܠ. ܘܟܕ ܕܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ܆ ܗܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ܆ ܡܫܝܚܐ ܟܠ ܗܘܝܬܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܟܠ ܡܫܝܚܐ.

ܘܐܝܟܢܐ ܕܡܫܬܐܠܝܢ ܡܢ ܡܠܟܐ ܗܘ ܡܠܟܐ܆ ܝܘܢܢ ܘܒܪܝܟܝܫܘܥ ܠܝ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܬܐ ܗܘܘ ܡܫܝܚܐ ܠܗܘܢ܆ ܡܫܬܐܠܝܢ ܠܗ ܡܫܝܚܐ܆ ܗܐ ܟܠ ܡܠܟܐ ܗܘܘ ܡܫܝܚܐ. ܘܡܫܬܐܠܝܢ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ܆ ܗܐ ܡܠܟܐ ܗܘܘ ܠܡܠܟܐ ܡܠܟܐ܆ ܘܡܫܬܐܠܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ. ܟܕ ܕܝܢ ܐܝܬܘܗܝ܆ ܗܐ ܟܕ ܡܫܝܚܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ.. ܗܘ ܕܝܢ ܕܐܬܐ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ܆ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܠܟܠ ܕܡܠܟܐ܆ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܗ. ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܬܠܬܐ ܟܕ ܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܐ܆ ܘܡܫܝܚܐ ܟܠ ܗܐ ܕܟܠ ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܘ ܠܗܘܢ. ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܠܗܘܢ ܟܕ ܐܬܐ ܗܘܘ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ. ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܗ ܡܫܝܚܐ܆ ܬܫܥܝܬܐ ܕܝܘܢܢ ܘܒܪܝܟܝܫܘܥ ܣܗܕܐ ܘܗܘ ܟܠ ܕܝܢ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܬܐ ܗܘܘ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ ܠܗܘܢ.

ܬܠܬܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟ(¹) ܐܠܗܐ ܟܕ ܡܠܟܐ ܡܫܬܐܠܝܢ܆ ܡܢ ܡܠܟܘܬܗܘܢ ܘܡܢ ܡܫܝܚܐ. ܘܗܐ ܟܕ ܗܘܘ ܗܘܐ ܘܡܠܟܐ ܘܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ܆ ܘܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ܆ ܘܡܫܝܚܐ ܠܡܠܟܘܬܗ.. ܡܠܟܐ ܡܫܝܚܐ ܬܠܬܐ ܬܫܥܝܬܐ ܡܢܗ܆ ܐܠܗܐ ܡܫܝܚܐ ܥܠ ܡܠܟܐ܆ ܘܐܝܬ ܡܫܝܚܐ ܠܗ. ܕܝܢ ܘܗܘܝܬܐ ܡܠܟܘܬܐ܆ ܘܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ܆ ܟܠܗܘܢ ܘܡܫܝܚܐ ܘܐܬܐ ܟܠܗ ܡܫܝܚܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܥܠ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܝܢ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ܆ ܘܡܢ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܕܐܬܐ ܬܫܥܝܬܐ܆ ܗܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܘ ܡܠܟܘܬܐ ܟܠ ܕܗܘ ܡܠܟܘܬܐ܆ ܕܐܬܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ-ܐܦܣܩܘܦܐ. ܘܡܫܝܚܐ ܐܝܬ ܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ܆ ܘܡܫܝܚܐ ܕܡܫܝܚܘܬܐ ܐܠܗܐ.

ܬܫܥܝܬܐ ܕܥܒܕܝܫܘܥ ܐܦܣܩܘܦܐ ܘܣܗܕܐ.

ܒܫܢܬ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܫܒܘܪ܆ 355 ܕܝܘܢܝܐ܆ ܕܐܝܬܘܗܝ ܥܒܕܝܫܘܥ ܐܦܣܩܘܦܐ ܕܟܫܟܪ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܦܣܩܘܦܐ. ܘܐܬܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܠܗ ܟܕ ܐܬܐ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ܆ «ܒܫܡܐ ܕܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ܆ ܘܐܝܬ ܡܫܝܚܐ܆ ܗܐ ܡܫܝܚܐ». ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ ܘܐܡܪ܆ «ܡܢܘ ܐܠܗܐ ܐܠܗܐ܆ ܗܐ ܠܐ ܐܢܬ܆ ܘܠܐ ܡܠܟܐ܆ ܘܠܐ ܡܫܝܚܐ܆ ܘܠܐ ܡܫܝܚܐ ܕܐܝܬܘܗܝ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܘܬܐ܆ ܗܐ ܡܫܝܚܐ ܦܓܪܐ ܠܝ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܡܠܟܘܬܐ܆ ܕܐܝܬ

(¹) Sic ܐܝܟ

אין מוציאין לא מנעל ולא סנדל ולא קיסם ולא אבן ולא עפר ולא קיסמית ולא כלי אחר מפני שהוא כמוליך משא. ר' יהודה אומר: אבן שיש בה כדי לעשות בה כלי מוציאין אותה ומכניסין אותה. ר' יוסי

מכתב מסדר ספר ראובניאן 363

ספר ראובניאן ספר מכתב מסדר.

מכתב מסדר ספר מכתב מסדר 364

ספר מכתב מסדר.

מכתב מסדר ספר מכתב מסדר 365

ספר מכתב מסדר.

מכתב מסדר ספר מכתב מסדר 366

(1) כתב עתיד. (2) קטרוגיה: מכתב מסדר.

(1) Sic אחיהם? : אחיכם?

מכתב מסדר שאלה.

מכתב מסדר(2) שאלה אם יש לו מכתב מסדר כתוב: אחרון מכתב מסדר שאלה: אחרון מכתב מסדר כתוב מכתב מסדר שאלה: אחרון מכתב מסדר כתוב מכתב מסדר שאלה: אחרון מכתב מסדר כתוב

בשדה. ויהי כאשר באו השדה: והנה לא מצאו צאן: ויאמר אליהם: האיש ההוא אמר אלי לאמר! הנני הולך אל אחי! הגידה נא לי איפה הוא רועה: ויאמרו: הלכו מזה כי שמענו אומרים «נלכה דותינה». . . ויבא יוסף אחרי אחיו: וירא אותם מרחוק: ובטרם יקרב אליהם ויגש אליו: ויתנכלו אותו להמיתו: ויאמרו איש אל אחיו: «הנה בעל החלמות הבא: ועתה לכו ונהרגהו: והשלכנוהו אל אחד הבורות: ואמרנו חיה רעה אכלתהו: ונראה מה יהיו חלמותיו!» וישמע ראובן: ויצל אותו מידם: ויאמר: «לא נכה נפש: לא תשפכו דם: השליכו אותו אל הבור הזה: אשר במדבר: ואל תשלחו יד בו: למען הציל אותו מידם: להשיבו אל אביו». וישמעו אחיו: ויעשו כדבריו: וישליכו אותו אל הבור: והבור היה ריק: אין בו מים: וישבו לאכל לחם: וישאו עיניהם: והנה אורחות ישמעאלים באים מגלעד: וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט: ללכת להוריד מצרים: ויאמר יהודה אל אחיו: «מה בצע כי נהרג את אחינו: ונכסה את דמו: הנה הישמעאלים באים: ונמכרנו להם: ויהי לנו כעבדים: ואל תהי ידנו בו: כי אחינו הוא: ובשרנו הוא». וישמעו אחיו: ויעשו כדבריו: וימכרו אותו לישמעאלים: בעשרים כסף: ויקחו אותו: וילכו מצרים: וישבו אל אביהם: ויאמרו: «זה מצאנו: הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא?» ויכר אותה: ויאמר: «כתנת בני היא: חיה רעה אכלתהו: טרף טורף יוסף!» ויקרע יעקב שמלותיו: וישם שק במתניו: ויתאבל על בנו ימים רבים: ויקומו כל בניו ובנותיו לנחמו: ולא אבה להתנחם: ויאמר: «כי ארד אל בני אבל שאולה!» ויבך אותו אביו.

ויוסף נמכר למצרים: ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר הטבחים: איש מצרי: מיד הישמעאלים אשר הורידוהו שמה: ויהי יוסף איש משכיל: ויהי בבית אדוניו המצרי: ויהי ה' את יוסף: ויהי איש מצליח: ויהי בבית אדוניו המצרי: וירא אדוניו כי ה' אתו: וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו: וימצא יוסף חן בעיניו: וישרת אותו: ויפקדהו על ביתו: וכל יש לו נתן בידו: ויהי מאז הפקיד את ביתו ואת כל אשר יש לו בידו: ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף: ויהי ברכת ה' בכל אשר יש לו בבית ובשדה: ולא ידע את כל אשר יש לו כי אם הלחם אשר הוא אוכל: ויוסף היה יפה תואר ויפה מראה: ותשא אשת אדוניו את עיניה אל יוסף: ותאמר: «שכבה עמי!» וימאן: ויאמר אל אשת אדוניו: «הנה אדוני לא ידע את אשר יש לו בבית: וכל אשר יש לו נתן בידי: אין גדול בבית הזה ממני: ולא חשך ממני דבר כי אם אותך: כי אשתו אתה: ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים?» ותדבר אליו יום יום: ולא שמע אליה: ויהי כהיום הזה: ויבא הבית לעשות מלאכתו: ואין איש מאנשי הבית שם: ותתפשהו בבגדו: ותאמר: «שכבה עמי!» ויעזוב בגדו בידה: ויברח ויצא החוצה: ויהי כראותה כי עזב בגדו בידה ויברח החוצה: ותקרא לאנשי ביתה: ותאמר אליהם: «ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו: בא אלי לשכב עמי: ואקרא בקול גדול: ויהי כשמעו כי הרימותי קולי ואקרא: ויעזוב בגדו אצלי: ויברח החוצה». ותשם את בגדו אצלה: עד בוא אדוניו אל ביתו: ותדבר אליו כדברים האלה: לאמר: «בא אלי העבד העברי אשר הבאת לנו: לצחק בי: ויהי כהרימי קולי ואקרא: ויעזוב בגדו אצלי: ויברח החוצה». ויהי כשמוע אדוניו את דברי אשתו: אשר דברה אלי לאמר: «ככה עשה לי עבדך»: ויחר אפו: ויקח אדוני יוסף אותו: ויתנהו אל בית הסהר: מקום אשר אסירי המלך אסורים בו: ויהי שם בבית הסהר: ויט ה' אליו חסד: ויתן את חנו בעיני שר בית הסהר: ויתן שר בית הסהר בידי יוסף את כל האסירים אשר בבית הסהר: ואת כל אשר עושים שם הוא היה עושה: לא ראה שר בית הסהר את כל מאומה בידו: כי ה' אתו: ואשר הוא עושה ה' מצליח: ויהי אחרי הדברים האלה: וישא שר המשקים ושר האופים את לב אדוניהם מלך מצרים: ויקצף פרעה על שני סריסיו: על שר המשקים ועל שר האופים: ויתן אותם במשמר בית שר הטבחים: אל בית הסהר: מקום אשר יוסף אסור שם: ויפקד שר הטבחים את יוסף אתם: ויהי אחרי הדברים האלה: חלמו שניהם חלום: איש חלומו: ביום אחד: איש כפתרון חלומו: שר המשקים ושר האופים אשר למלך מצרים: אשר אסורים בבית הסהר: ויבא יוסף אליהם בבקר: וירא אותם: והנם זעפים: וישאל את סריסי פרעה: אשר אתו במשמר בבית אדוניו: לאמר: «מדוע פניכם רעים היום?» ויאמרו אליו: «חלום חלמנו: ופותר אין אתו». ויאמר יוסף אליהם: «הלא לאלהים פתרונים: ספרו נא לי!» ויספר שר המשקים את חלומו ליוסף: ויאמר לו: «בחלומי: והנה גפן לפני: ובגפן שלשה שרגים: והיא כפרחה עלתה נצה: ויהי אשכלותיה ענבים בשלים: וכוס פרעה בידי: ואקח את הענבים: ואסחט אותם אל כוס פרעה: ואתן את הכוס על כף פרעה». ויאמר יוסף אליו: «זה פתרונו: השלשה שרגים שלשת ימים הם: עוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך: והשיבך על כנך: ונתת כוס פרעה בידו: כמשפט הראשון אשר היית משקהו: כי אם זכרתני אתך כאשר ייטב לך: ועשית נא עמדי חסד: והזכרתני אל פרעה: והוצאתני מן הבית הזה: כי גנב גנבתי מארץ העברים: וגם פה לא עשיתי מאומה: כי שמו אותי בבור».

וירא שר האופים: כי טוב פתר: ויאמר אל יוסף: «גם אני בחלומי: והנה שלשה סלי חרי על ראשי: ובסל העליון מכל מאכל פרעה: מעשה אופה: והעוף אכל אותם מן הסל על ראשי». ויען יוסף ויאמר: «זה פתרונו: השלשה סלים שלשת ימים הם: עוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך מעליך: ותלה אותך על עץ: ואכל העוף את בשרך מעליך». ויהי ביום השלישי: יום הולדת את פרעה: ויעש משתה לכל עבדיו: וישא את ראש שר המשקים ואת ראש שר האופים בתוך עבדיו: וישב את שר המשקים אל משקהו: ויתן הכוס על כף פרעה: ואת שר האופים תלה: כאשר פתר להם יוסף: ולא זכר שר המשקים את יוסף: וישכחהו.

ויהי מקץ שנתים ימים: ופרעה חלם: והנה עומד על היאר: והנה מן היאר עולות שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר: ותרעינה באחו: והנה שבע פרות אחרות עולות אחריהן מן היאר: רעות מראה ודקות בשר: ותעמודנה אצל הפרות על שפת היאר: ותאכלנה שבע הפרות רעות המראה ודקות הבשר את שבע הפרות יפות המראה ובריאות הבשר: ויקץ פרעה: וישן ויחלם פעם שנית: והנה שבע שבלים עולות בקנה אחד: בריאות וטובות: והנה שבע שבלים דקות ושדופות קדים צמחות אחריהן: ותבלענה השבלים הדקות והשדופות את שבע השבלים הבריאות והמלאות: ויקץ פרעה: והנה חלום: ויהי בבקר: ותפעם רוחו: וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה: ויספר פרעה להם את חלומו: ואין פותר אותם לפרעה: ויאמר שר המשקים אל פרעה לאמר: «את חטאי אני מזכיר היום: פרעה קצף על עבדיו: ויתן אותי במשמר בית שר הטבחים: אותי ואת שר האופים: ונחלמה חלום בלילה אחד: אני והוא: איש כפתרון חלומו חלמנו: ושם אתנו נער עברי: עבד לשר הטבחים: ונספר לו: ויפתר לנו את חלומותינו: איש כחלומו פתר: ויהי כאשר פתר לנו כן היה: אותי השיב על כני: ואותו תלה». ויקרא פרעה ליוסף: וירוצו אתו מן הבור: ויגלח ויחלף שמלותיו: ויבא אל פרעה: ויאמר פרעה אל יוסף: «חלום חלמתי: ופותר אין אתו: ואני שמעתי עליך לאמר: תשמע חלום לפתר אתו». ויען יוסף את פרעה לאמר: «בלעדי: אלהים יענה את שלום פרעה». ויספר פרעה ליוסף: «בחלומי: הנני עומד על שפת היאר: והנה מן היאר עולות שבע פרות בריאות בשר ויפות מראה: ותרעינה באחו: והנה שבע פרות אחרות עולות אחריהן: דלות ורעות מראה מאד ודקות בשר: לא ראיתי כהנה ברעה במצרים: ותאכלנה הפרות הדקות והרעות את שבע הפרות הראשנות הבריאות: ותבאנה אל קרבנה: ולא נודע כי באו אל קרבנה: ומראיהן רע כאשר בתחלה: ואיקץ: ואראה בחלומי: והנה שבע שבלים עולות בקנה אחד: מלאות וטובות: והנה שבע שבלים צנומות דקות ושדופות קדים צמחות אחריהן: ותבלענה השבלים הדקות את שבע השבלים הטובות: ואמר אל החרטמים: ואין מגיד לי».

ויאמר יוסף אל פרעה: חלום פרעה אחד הוא: את אשר האלהים עשה הגיד לפרעה: שבע פרות יפות שבע שנים הנה: ושבע השבלים היפות שבע שנים הנה: חלום אחד הוא: ופרות הרעות והדקות העלות אחריהן שבע שנים הנה: ושבע השבלים הדקות והשדופות קדים יהיו שבע שנות רעב: הוא הדבר אשר דברתי אל פרעה: אשר האלהים עשה הראה את פרעה: הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל ארץ מצרים: וקמו שבע שנות הרעב אחריהן: ונשכח כל השבע בארץ מצרים: וכלה הרעב את הארץ: ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב ההוא אחריו: כי הוא כבד מאד: ועל הנשנות החלום אל פרעה פעמים: כי נכון הדבר מעם האלהים: והאלהים מהר לעשותו: ועתה יראה פרעה איש נבון וחכם: וישיתהו על ארץ מצרים: יעש פרעה ויפקד פקידים על הארץ: וחמש את ארץ מצרים בשבע שנות השבע: ויקבצו את כל אכל השנים הטובות האלה הבאות: ויצברו בר תחת יד פרעה אכל בערים: ושמרו: ויהי האכל לפקדון לארץ לשבע שנות הרעב: אשר תהיינה בארץ מצרים: ולא תכרת הארץ ברעב: וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו: ויאמר פרעה אל עבדיו: «הנמצא כזה איש אשר רוח אלהים בו?» ויאמר פרעה אל יוסף: «אחרי הודיעך אלהים את כל זאת: אין נבון וחכם כמוך: אתה תהיה על ביתי: ועל פיך ישק כל עמי: רק הכסא אגדל ממך». ויאמר פרעה אל יוסף: «ראה נתתי אותך על כל ארץ מצרים». ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו: ויתן אותה על יד יוסף: וילבש אותו בגדי שש: וישם רביד הזהב על צוארו: וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו: ויקראו לפניו: «אברך!» ויתן אותו על כל ארץ מצרים. ויאמר פרעה אל יוסף: «אני פרעה: ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים». ויקרא פרעה שם יוסף: צפנת פענח: ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע כהן און לאשה: ויצא יוסף על ארץ מצרים: ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה מלך מצרים: ויצא יוסף מלפני פרעה: ויעבר בכל ארץ מצרים: ותעש הארץ בשנת השבע: קמצים: ויקבץ את כל אכל שבע שנות אשר היו בארץ מצרים: וישם אכל בערים: אכל שדה העיר אשר סביבתיה נתן בתוכה: ויצבר יוסף בר כחול הים הרבה מאד: עד כי חדל לספר: כי אין מספר: וליוסף נולדו שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב: אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און: ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה: כי נשני אלהים את כל עמלי ואת כל בית אבי: ואת שם השני קרא אפרים: כי הפרני אלהים בארץ עניי: ותכלינה שבע שנות השבע אשר היו בארץ מצרים: ותחלנה שבע שנות הרעב לבוא: כאשר אמר יוסף: ויהי רעב בכל הארצות: ובכל ארץ מצרים היה לחם: ותרעב כל ארץ מצרים: ויצעק העם אל פרעה ללחם: ויאמר פרעה לכל מצרים: «לכו אל יוסף: אשר יאמר לכם תעשו». והרעב היה על פני כל הארץ: ויפתח יוסף את כל אשר בהם: וישבר למצרים: וחזק הרעב בארץ מצרים: וכל הארצות באו מצרים לשבר אל יוסף: כי חזק הרעב בכל הארץ.

ואין לומר שהוא מפני שהוא מזיק בגופו של חבירו, שהרי אמרו: «חבית שנשברה ברשות הרבים ונתגלגלה ברשות היחיד, פטור». ואין לומר שהוא מפני שהוא מזיק ברשות הניזק, שהרי אמרו: «חבית שנשברה ברשות היחיד ונתגלגלה ברשות הרבים, חייב». אלא מפני שהוא מזיק ברשות הרבים. ואין לומר שהוא מפני שהוא מזיק ברשות הניזק, שהרי אמרו: «חבית שנשברה ברשות היחיד ונתגלגלה ברשות היחיד, פטור». אלא מפני שהוא מזיק ברשות היחיד. ואין לומר שהוא מפני שהוא מזיק ברשות הניזק, שהרי אמרו: «חבית שנשברה ברשות הניזק ונתגלגלה ברשות הניזק, פטור». אלא מפני שהוא מזיק ברשות היחיד. ואין לומר שהוא מפני שהוא מזיק ברשות הניזק, שהרי אמרו: «חבית שנשברה ברשות הניזק ונתגלגלה ברשות הרבים, חייב». אלא מפני שהוא מזיק ברשות הרבים. ואין לומר שהוא מפני שהוא מזיק ברשות הניזק, שהרי אמרו: «חבית שנשברה ברשות הרבים ונתגלגלה ברשות היחיד, פטור». אלא מפני שהוא מזיק ברשות היחיד. ואין לומר שהוא מפני שהוא מזיק ברשות הניזק, שהרי אמרו: «חבית שנשברה ברשות היחיד

(1) ژەرەفەكەژە. Abb. (2) ڤێ ڤاكڤا ؟

ئەمە ئەوەتا ئەو ئەرزەى ئەم ئەرەكا ھەبوو ئەبراھام ئەو ئەرزا ئەو ئەرزا ئەو ئەرزا

שהוא מהמת הקור שהיה אז, ולכן אין לדון מזה לשאר ימות השנה. ומה שכתב שהוא מהמת שלא היה לו בגדים חמים, הרי אין זה מחמת עניות, שהרי היה לו בגדים חמים, אלא שלא היה לו בגדים חמים בשעת הקור, ואין זה מחמת עניות, אלא מחמת

ולכן: אם תראה עשיר שמתנהג בדרכים לא טובים, אל תקנא בו, כי אין לך יודע מה יהיה סופו. ואולי בסוף ימיו יתחרט על מעשיו הרעים ויעשה תשובה שלמה, ואז יזכה לחיי העולם הבא. ואם תראה עני שמתנהג בדרכים טובים, אל תבוז לו, כי אין לך יודע מה יהיה סופו. ואולי בסוף ימיו יתחרט על מעשיו הטובים ויחזור בתשובה שלמה, ואז יזכה לחיי העולם הבא. ואם תראה עשיר שמתנהג בדרכים טובים, אל תתגאה עליו, כי אין לך יודע מה יהיה סופו. ואולי בסוף ימיו יתחרט על מעשיו הטובים ויחזור בתשובה שלמה, ואז יזכה לחיי העולם הבא. ואם תראה עני שמתנהג בדרכים לא טובים, אל תבוז לו, כי אין לך יודע מה יהיה סופו. ואולי בסוף ימיו יתחרט על מעשיו הרעים ויחזור בתשובה שלמה, ואז יזכה לחיי העולם הבא.

ואם תאמר: הרי מצינו בכמה מקומות בתורה ובנביאים ובכתובים שהקב"ה מקנא לישראל, ואם כן, מדוע אנו אומרים שאסור לנו לקנא? — הנה, אמנם כן, הקב"ה מקנא לישראל, אבל הקנאה שלו היא קנאה טובה, שכן הוא מקנא לישראל רק כאשר הם עושים מעשים רעים, ומתוך כך הוא מעורר אותם לחזור בתשובה שלמה. אבל אנו בני אדם, ואין לנו את הכוח לקנא בצורה כזו, שכן אנו עלולים לקנא בצורה שלילית, ולכן אסור לנו לקנא כלל.

ומצינו בגמרא (ב"ב כא ע"א) שרבי יוחנן היה אומר: «קנאה וכבוד ותאוה מוציאין את האדם מן העולם». ומבואר שם שקנאה היא מידה רעה מאוד, ואדם שמתנהג בקנאה עלול להגיע לידי חטא חמור. ולכן, אם אדם רואה שחברו עשיר, אל יקנא בו, אלא יאמר לעצמו: אני מאמין בה' שהוא יתברך יודע מה טוב לי, ואם הוא לא נתן לי עושר, בוודאי שזה לטובתי, ואני מוכן לקבל את גזירת ה' באהבה. וכן, אם אדם רואה שחברו חכם, אל יקנא בו, אלא יאמר לעצמו: אני מאמין בה' שהוא יתברך יודע מה טוב לי, ואם הוא לא נתן לי חכמה, בוודאי שזה לטובתי, ואני מוכן לקבל את גזירת ה' באהבה.

ומצינו בגמרא (ברכות ז ע"ב) שרבי חנינא בן דוסא היה אומר: «כל מי שיראת חטאיו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת, וכל מי שחכמתו קודמת ליראת חטאיו, חכמתו אינה מתקיימת». ומבואר שם שיראת חטא היא מידה חשובה מאוד, ואדם שמתנהג ביראת חטא עלול להגיע לידי חכמה גדולה. ולכן, אם אדם רואה שחברו חכם, אל יקנא בו, אלא יאמר לעצמו: אני מאמין בה' שהוא יתברך יודע מה טוב לי, ואם הוא לא נתן לי חכמה, בוודאי שזה לטובתי, ואני מוכן לקבל את גזירת ה' באהבה.

ומצינו בגמרא (ברכות ה ע"ב): אמר רבי יוחנן: כל מי שיש לו יראת חטא, אוצרו של הקב"ה. ומבואר שם שיראת חטא היא מידה חשובה מאוד, ואדם שמתנהג ביראת חטא עלול להגיע לידי עושר גדול. ולכן, אם אדם רואה שחברו עשיר, אל יקנא בו, אלא יאמר לעצמו: אני מאמין בה' שהוא יתברך יודע מה טוב לי, ואם הוא לא נתן לי עושר, בוודאי שזה לטובתי, ואני מוכן לקבל את גזירת ה' באהבה.

ומצינו בגמרא (ברכות ז ע"ב) שרבי יוחנן היה אומר: «כל מי שיראת חטאיו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת, וכל מי שחכמתו קודמת ליראת חטאיו, חכמתו אינה מתקיימת». ומבואר שם שיראת חטא היא מידה חשובה מאוד, ואדם שמתנהג ביראת חטא עלול להגיע לידי חכמה גדולה. ולכן, אם אדם רואה שחברו חכם, אל יקנא בו, אלא יאמר לעצמו: אני מאמין בה' שהוא יתברך יודע מה טוב לי, ואם הוא לא נתן לי חכמה, בוודאי שזה לטובתי, ואני מוכן לקבל את גזירת ה' באהבה.

(א) ועוד.

ומצינו בגמרא (ברכות ה ע"ב): אמר רבי יוחנן: כל מי שיש לו יראת חטא, אוצרו של הקב"ה. ומבואר שם שיראת חטא היא מידה חשובה מאוד, ואדם שמתנהג ביראת חטא עלול להגיע לידי עושר גדול. ולכן, אם אדם רואה שחברו עשיר, אל יקנא בו, אלא יאמר לעצמו: אני מאמין בה' שהוא יתברך יודע מה טוב לי, ואם הוא לא נתן לי עושר, בוודאי שזה לטובתי, ואני מוכן לקבל את גזירת ה' באהבה.

ומצינו בגמרא (ברכות ז ע"ב) שרבי יוחנן היה אומר: «כל מי שיראת חטאיו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת, וכל מי שחכמתו קודמת ליראת חטאיו, חכמתו אינה מתקיימת». ומבואר שם שיראת חטא היא מידה חשובה מאוד, ואדם שמתנהג ביראת חטא עלול להגיע לידי חכמה גדולה. ולכן, אם אדם רואה שחברו חכם, אל יקנא בו, אלא יאמר לעצמו: אני מאמין בה' שהוא יתברך יודע מה טוב לי, ואם הוא לא נתן לי חכמה, בוודאי שזה לטובתי, ואני מוכן לקבל את גזירת ה' באהבה.

ומצינו בגמרא (ברכות ה ע"ב): אמר רבי יוחנן: כל מי שיש לו יראת חטא, אוצרו של הקב"ה. ומבואר שם שיראת חטא היא מידה חשובה מאוד, ואדם שמתנהג ביראת חטא עלול להגיע לידי עושר גדול. ולכן, אם אדם רואה שחברו עשיר, אל יקנא בו, אלא יאמר לעצמו: אני מאמין בה' שהוא יתברך יודע מה טוב לי, ואם הוא לא נתן לי עושר, בוודאי שזה לטובתי, ואני מוכן לקבל את גזירת ה' באהבה.

بِهِ وَلَا يَرْضَى بِهِ أَحَدٌ مِنْ بَنِي آدَمَ.

ומצות: ואחרי שכלה הפסח יאכלו מצות שבעת ימים, כמו שכתוב בתורה: «שבעת ימים תאכל מצות». ולמה נקרא שמו פסח? לפי שהקב"ה פסח על בתי בני ישראל במצרים, כמו שכתוב בתורה: «ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף לשחת». ולמה נקרא שמו מצות? לפי שבשעה שיצאו ישראל ממצרים לא היה בידם זמן להחמיץ את העיסה, שנאמר: «ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות כי לא חמץ». ולמה נקרא שמו חג? לפי שהוא רגל לישראל, שנאמר: «שלש רגלים תחג לי בשנה». ולמה נקרא שמו חג האביב? לפי שהוא בחודש האביב, שנאמר: «שמור את חדש האביב». ולמה נקרא שמו זמן חרותנו? לפי שבו נתן הקב"ה לישראל את התורה, שנאמר: «כי בו בחרת מכל העמים ואהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך ותקרבנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת». ולמה נקרא שמו יום תנופת העומר? לפי שבו היו מביאים את העומר לבית המקדש, שנאמר: «והניף את העומר לפני ה' לרצונכם». ולמה נקרא שמו יום הבכורים? לפי שבו היו מביאים את הבכורים לבית המקדש, שנאמר: «וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם». ולמה נקרא שמו יום שבעת ימים? לפי שבו היו מונים שבעה שבועות מיום שהביאו את העומר, שנאמר: «שבעה שבועות תספר לך». ולמה נקרא שמו יום חג השבועות? לפי שבו היו עושים חג לה' שבעת ימים, שנאמר: «וחגותם חג לה' שבעת ימים». ולמה נקרא שמו יום הקהל? לפי שבו היו מקהילים את כל ישראל לעלות לרגל, שנאמר: «הקהל את העם האנשים והנשים והטף». ולמה נקרא שמו יום הביכורים? לפי שבו היו מביאים את הביכורים לבית המקדש, שנאמר: «ראשית ביכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך». ולמה נקרא שמו יום שמחת תורה? לפי שבו היו שמחים בתורה, שנאמר: «ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך». ולמה נקרא שמו יום הכפורים? לפי שבו היו מכפרים על כל עוונותיהם, שנאמר: «כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו». ולמה נקרא שמו יום הכיפורים? לפי שבו היו מכפרים על כל עוונותיהם, שנאמר: «כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו». ולמה נקרא שמו יום הכיפורים? לפי שבו היו מכפרים על כל עוונותיהם, שנאמר: «כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו».

פרק שביעי מועדי.

(א) ואלו הן מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש: א

פרק שבעה עשר מסכת ברכות: הרואה.

משנה: הרואה 372 מקומות שנפרצו: מותר להתפלל בהם תפלת הדרך: מקום שנהגו לעבור בו ליסטים: מותר להתפלל בראש ההרים ובבקעות: שהן מקום תפלתן של רועים: ר' יוחנן בן נורי אומר: אף הנכנס לעיר מתפלל תפלת הדרך: שנאמר «ויבא יעקב שלם עיר שכם». ר' יהושע בן קרחה אומר: אף הנכנס לבקר את חולה מתפלל תפלת הדרך: שנאמר «ויהי בלכתי ובאתי אל בית אבי ומצאתי את יי עמו». ר' יוסי אומר: אף הנכנס לבית הקברות מתפלל תפלת הדרך: שנאמר «והלך לפניך צדקך כבוד יי יאספך». אמר להם ר' יוחנן בן נורי: מה אני מקיים מקרא זה? «והלך לפניך צדקך כבוד יי יאספך». אלא כשהוא נכנס לבית הקברות יתפלל ויצא משם: שנאמר «והלך לפניך צדקך כבוד יי יאספך». ר' יוסי אומר: אף הנכנס לבית הכסא מתפלל תפלת הדרך: שנאמר «והסיר מחלה מקרבך». אמרו לו: אם כן אין אדם יכול להתפלל: אמר להם: אף אני לא אמרתי אלא שיהא לבו נוח עליו: אמר ר' יוסי: פעם אחת הייתי מהלך בדרך ונכנסתי לאחד מחורבות ירושלים להתפלל: ובא ואמר לי אליהו זכור לטוב שראני ואמר לי מה קול אתה שומע? אמרתי לו: שמעתי בת קול שהיא מהגה כיונה ואומרת: «אוי להם לבנים שבעוונותיהם החריבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות». אמר לי: לא עוד אלא בשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין אמן יהא שמיה רבא מתגדל ומתקדש בעולם שאני בונה אותו לעתיד לבא: שנאמר «כה אמר יי השמים כסאי והארץ הדום רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי». ואומר «כי אם לזאת אביט אל עני ונכה רוח וחרד על דברי». ואומר «ואשא גם אני את ידי לשבעה אם יראה כל העם אשר סביבותיכם את כבוד יי הנגלה עליכם בענן». ואומר «ונשאתני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד יי ממקומו». ואומר «ורוח נשאתני ואקח אותי ותלך מרה בחמת רוחי ויד יי עלי חזקה». ואומר «ויאמר אלי בן אדם את מקום כסאי ואת מקום כף רגלי אשר אשכן שם בתוך בני ישראל לעולם». ואומר «ולא יטמאו עוד בית ישראל את שם קדשי הם ומלכיהם בזנותם ובפגרי מלכיהם בבמותם». ואומר «ויהי בתתם את ספם ואת משקופי אצל מזוזתי ובינם ובינו רק קיר והם מטמאים את שם קדשי». ואומר «ועתה ירחיקו זנותם ופגרי מלכיהם מעלי ושכנתי בתוכם לעולם». ואומר «בן אדם הגד את הבית את בית ישראל למען יכלמו מעונותיהם ומדדו את תכנית». ואומר «ויהי אחרי הנחמי את אשר עשו כל כפרתי לכל אשר עשו נאם אדני יי». ואומר «ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר». ואומר «ורוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקותי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם». ואומר «ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד». ואומר «והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם». ואומר «ונתתי גשם עתכם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו». ואומר «והיה בטרם יקראו ואני אענה עודם מדברים ואני אשמע». ואומר «לא יעמל לריק ולא ילדו לבהלה כי זרע ברוכי יי המה וצאצאיהם אתם». ואומר «והיה בטרם אקרא ואני אענה עודם מדברים ואני אשמע». ואומר «זאב וטלה יחדו ירעו והאריה כבקר יאכל תבן ונחש עפר לחמו לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי אמר יי». ואומר «ונתתי בתוכם מקדשי לעולם». ואומר «והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר יי

قلقا ةفقا: إدحب حبستا. هنؤصلا دعصب: حلاوبب
«سلب سا سهوا حهفا لخلا ةلاا ةلؤا. ةصحيسلا سا
تاعلقا نيا دعصب. هنؤصلا دعصب: هيلعلا نا
ةلؤا ةلاا نا ةلؤا ةلاا نا ةلؤا ةلاا نا ةلؤا ةلا

آمنّ هيّة: «مكّة فمحة لم هم هجّحبهي كمحة: مكّة فحبهي هم فكّة مه يحكّر. مي كر فحبهي هه فحفحبهي مه

(1) בדברי.

סדר דברי הימים לספר ראשון.

ספר דברי הימים לספר ראשון נמנה בכתבי הקדש (?376): בספרי בן חיים ובספרי בן אשר ובספרי בן נפתלי; ובספרי בן חיים נמנה בין כתובים ובספרי בן אשר נמנה בין נביאים; ובספרי בן נפתלי נמנה בין נביאים ראשונים. ובספרי בן חיים נמנה בין כתובים: בראשית ברא, שמות ואלה, ויקרא ויקרא, במדבר וידבר, דברים אלה. ובספרי בן אשר נמנה בין נביאים: יהושע ויהושע, שופטים ושמואל, מלכים ויאמר, ישעיה ישעיה, ירמיה ירמיה, יחזקאל יחזקאל, תרי עשר תרי עשר. ובספרי בן נפתלי נמנה בין נביאים ראשונים: יהושע ויהושע, שופטים ושמואל, מלכים ויאמר. ובספרי בן חיים נמנה בין כתובים: רות רות, תהלים תהלים, משלי משלי, איוב איוב, שיר השירים שיר השירים, קהלת קהלת, איכה איכה, אסתר אסתר, דניאל דניאל, עזרא ונחמיה עזרא ונחמיה, דברי הימים דברי הימים. ובספרי בן אשר נמנה בין כתובים: רות רות, תהלים תהלים, משלי משלי, איוב איוב, שיר השירים שיר השירים, קהלת קהלת, איכה איכה, אסתר אסתר, דניאל דניאל, עזרא ונחמיה עזרא ונחמיה, דברי הימים דברי הימים. ובספרי בן נפתלי נמנה בין כתובים: רות רות, תהלים תהלים, משלי משלי, איוב איוב, שיר השירים שיר השירים, קהלת קהלת, איכה איכה, אסתר אסתר, דניאל דניאל, עזרא ונחמיה עזרא ונחמיה, דברי הימים דברי הימים.

ספר דברי הימים לספר ראשון נמנה בכתבי הקדש בסך הכל 22 ספרים.

ספרים קדושים אלו נמסרו מאבות לבנים ומדור לדור בקבלה נאמנה ובמסורת מדויקת.

אין לגרוע מדברי הימים לספר ראשון: שמות ספרי הימים: שמות ספרי הימים לספר ראשון 376

סדר דברי הימים לספר ראשון.

ספר דברי הימים לספר ראשון נמנה בכתבי הקדש (?376): בספרי בן חיים ובספרי בן אשר ובספרי בן נפתלי; ובספרי בן חיים נמנה בין כתובים ובספרי בן אשר נמנה בין נביאים; ובספרי בן נפתלי נמנה בין נביאים ראשונים. ובספרי בן חיים נמנה בין כתובים: בראשית ברא, שמות ואלה, ויקרא ויקרא, במדבר וידבר, דברים אלה. ובספרי בן אשר נמנה בין נביאים: יהושע ויהושע, שופטים ושמואל, מלכים ויאמר, ישעיה ישעיה, ירמיה ירמיה, יחזקאל יחזקאל, תרי עשר תרי עשר. ובספרי בן נפתלי נמנה בין נביאים ראשונים: יהושע ויהושע, שופטים ושמואל, מלכים ויאמר. ובספרי בן חיים נמנה בין כתובים: רות רות, תהלים תהלים, משלי משלי, איוב איוב, שיר השירים שיר השירים, קהלת קהלת, איכה איכה, אסתר אסתר, דניאל דניאל, עזרא ונחמיה עזרא ונחמיה, דברי הימים דברי הימים. ובספרי בן אשר נמנה בין כתובים: רות רות, תהלים תהלים, משלי משלי, איוב איוב, שיר השירים שיר השירים, קהלת קהלת, איכה איכה, אסתר אסתר, דניאל דניאל, עזרא ונחמיה עזרא ונחמיה, דברי הימים דברי הימים. ובספרי בן נפתלי נמנה בין כתובים: רות רות, תהלים תהלים, משלי משלי, איוב איוב, שיר השירים שיר השירים, קהלת קהלת, איכה איכה, אסתר אסתר, דניאל דניאל, עזרא ונחמיה עזרא ונחמיה, דברי הימים דברי הימים.

סדר ספרי הקודש: סדר ספרי הנביאים: סדר ספרי הכתובים: סדר ספרי הקודש.

ספרי הקודש נמנו בכתבי הקדש: 377 ספרים: ספרי הנביאים: ספרי הכתובים: ספרי הקודש: ספרי הנביאים: ספרי הכתובים: ספרי הקודש: ספרי הנביאים: ספרי הכתובים: ספרי הקודש

ויאמר אליהם: «הלא זה אשר יאמר אדני בו: אנשים אתם ולא אנשים אתם לי». ויאמרו: «לא כן אדני! עבדיך באו לשבר אכל. והיה כאשר באנו אל המלון ונפתחה את אמתחתינו והנה כסף איש בפי משקלנו, ונשבנו אותו בידנו. וכסף אחר הורדנו בידנו לשבר אכל. לא ידענו מי שם כספנו בצרורותינו. ועתה כסף אחר הבא

مَعْبَدِ مَيْقِيا مَعْبَدُ مَيْقِيا الْمَبْنِيُّ فِي مَدِينَةِ مَيْقِيا الْقَدِيمَةِ. وَهُوَ مَعْبَدُ الْإِلَهِ مَيْقِيا الْمَعْرُوفِ بِاسْمِ «سَيِّدِ الْمَطَرِ». وَكَانَ مَعْبَدًا مَشْهُورًا فِي الْمَدِينَةِ وَالْمَنْطَقَةِ الْمُحِيطَةِ بِهَا. وَكَانَ يُعْتَقَدُ أَنَّ الْإِلَهَ مَيْقِيا يَسْكُنُ فِي الْمَعْبَدِ، وَأَنَّهُ يَتَكَلَّمُ مَعَ النَّاسِ عَنْ طَرِيقِ الْكَاهِنِ الْأَكْبَرِ. وَكَانَ الْمَعْبَدُ يَحْتَوِي عَلَى مَخْزَنٍ كَبِيرٍ لِلْحُبُوبِ، لِأَنَّ الْإِلَهَ مَيْقِيا كَانَ يُعْتَبَرُ إِلَهَ الْمَطَرِ وَالْخِصْبِ.

وَفِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ، جَاءَ رَجُلٌ غَرِيبٌ إِلَى الْمَعْبَدِ. وَكَانَ اسْمُهُ أَرْتَاسِيُوسُ، وَكَانَ مِنْ مَدِينَةٍ بَعِيدَةٍ. وَقَالَ لِلْكَاهِنِ الْأَكْبَرِ: «جِئْتُ لِأَسْأَلَ الْإِلَهَ مَيْقِيا سُؤَالًا مُهِمًّا». فَقَالَ لَهُ الْكَاهِنُ: «يَا أَرْتَاسِيُوسُ، إِنَّ الْإِلَهَ مَيْقِيا يَعْرِفُ كُلَّ شَيْءٍ، وَلَا يَحْتَاجُ إِلَى أَنْ تَسْأَلَهُ». فَقَالَ أَرْتَاسِيُوسُ: «أَعْرِفُ ذَلِكَ، وَلَكِنَّنِي أُرِيدُ أَنْ أَسْمَعَ الْإِجَابَةَ بِنَفْسِي».

فَأَخَذَهُ الْكَاهِنُ إِلَى الْمَعْبَدِ، وَأَدْخَلَهُ إِلَى الْقَاعَةِ الْكُبْرَى. وَكَانَتْ هُنَاكَ تِمْثَالٌ ضَخْمٌ لِلْإِلَهِ مَيْقِيا، وَهُوَ يَحْمِلُ فِي يَدِهِ الْيُمْنَى سَنْبَلَةَ قَمْحٍ، وَفِي يَدِهِ الْيُسْرَى إِبْرِيقًا يَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ. وَقَالَ الْكَاهِنُ: «هَذَا هُوَ الْإِلَهُ مَيْقِيا، فَاسْأَلْهُ مَا شِئْتَ». فَقَالَ أَرْتَاسِيُوسُ: «يَا إِلَهَ مَيْقِيا، هَلْ سَتُمْطِرُ هَذَا الْعَامَ؟ فَإِنَّ أَرْضِي قَدْ جَفَّتْ، وَإِنَّ النَّاسَ يَمُوتُونَ مِنَ الْعَطَشِ».

وَسَكَتَ الْجَمِيعُ، وَانْتَظَرُوا. وَبَعْدَ قَلِيلٍ، سَمِعُوا صَوْتًا يَأْتِي مِنَ التِّمْثَالِ، وَكَانَ الصَّوْتُ يُشْبِهُ هَدِيرَ الرَّعْدِ. وَقَالَ الصَّوْتُ: «يَا أَرْتَاسِيُوسُ، سَأُمْطِرُ عَلَى أَرْضِكَ، وَلَكِنَّ الْمَطَرَ لَنْ يَأْتِيَ إِلَّا بَعْدَ أَنْ تَبْنِيَ لِي مَعْبَدًا جَدِيدًا فِي مَدِينَتِكَ». فَقَالَ أَرْتَاسِيُوسُ: «سَمْعًا وَطَاعَةً، يَا إِلَهَ مَيْقِيا!».

وَعَادَ أَرْتَاسِيُوسُ إِلَى مَدِينَتِهِ، وَبَدَأَ فِي بِنَاءِ الْمَعْبَدِ الْجَدِيدِ. وَكَانَ الْعَمَلُ شَاقًّا، لِأَنَّ الْحِجَارَةَ كَانَتْ ثَقِيلَةً، وَلَكِنَّ النَّاسَ عَمِلُوا بِجِدٍّ وَنَشَاطٍ. وَبَعْدَ سَنَةٍ وَاحِدَةٍ، انْتَهَى الْبِنَاءُ، وَكَانَ الْمَعْبَدُ الْجَدِيدُ أَكْبَرَ وَأَجْمَلَ مِنَ الْمَعْبَدِ الْقَدِيمِ. وَفِي الْيَوْمِ الَّذِي افْتُتِحَ فِيهِ الْمَعْبَدُ، جَاءَ الْمَطَرُ الْغَزِيرُ، وَامْتَلَأَتِ الْأَنْهَارُ بِالْمَاءِ، وَعَادَتِ الْحَيَاةُ إِلَى الْأَرْضِ الْجَافَّةِ.

وَكَانَ أَرْتَاسِيُوسُ يَقُولُ دَائِمًا: «لَا تَسْأَلُوا الْإِلَهَ مَيْقِيا عَنْ شَيْءٍ، فَهُوَ يَعْرِفُ كُلَّ شَيْءٍ، وَلَكِنْ ابْنُوا لَهُ مَعْبَدًا جَمِيلًا، وَسَيُعْطِيكُمْ كُلَّ مَا تَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ».

وَقَدْ كَانَ الْكَاهِنُ الْأَكْبَرُ يَعْرِفُ أَنَّ الْإِلَهَ مَيْقِيا لَا يَتَكَلَّمُ بِنَفْسِهِ، وَأَنَّ الصَّوْتَ الَّذِي يَسْمَعُهُ النَّاسُ هُوَ صَوْتُ الْكَاهِنِ الَّذِي يَخْتَبِئُ خَلْفَ التِّمْثَالِ. وَكَانَ هَذَا الْكَاهِنُ يَسْتَخْدِمُ أُنْبُوبًا سِرِّيًّا لِيَتَكَلَّمَ مِنْ خِلَالِهِ. وَكَانَ يَعْرِفُ أَيْضًا أَنَّ الْمَطَرَ لَا يَأْتِي لِأَنَّ الْمَعْبَدَ الْقَدِيمَ قَدِيمٌ، بَلْ لِأَنَّ الْمَوْسِمَ قَدْ حَانَ. وَلَكِنَّهُ قَرَّرَ أَنْ يَسْتَغِلَّ الْفُرْصَةَ لِيَبْنِيَ مَعْبَدًا جَدِيدًا، لِأَنَّ الْمَعْبَدَ الْجَدِيدَ سَيَجْلِبُ الْمَزِيدَ مِنَ الْهَدَايَا وَالْأَمْوَالِ.

وَفِي الْيَوْمِ الَّذِي افْتُتِحَ فِيهِ الْمَعْبَدُ، وَقَفَ الْكَاهِنُ الْأَكْبَرُ أَمَامَ التِّمْثَالِ، وَقَالَ بِصَوْتٍ عَالٍ: «يَا إِلَهَ مَيْقِيا، هَلْ أَنْتَ رَاضٍ عَنْ هَذَا الْمَعْبَدِ؟». فَسَمِعَ الْجَمِيعُ الصَّوْتَ يَأْتِي مِنَ التِّمْثَالِ: «أَنَا رَاضٍ، وَلَكِنَّ الْمَعْبَدَ الْقَدِيمَ كَانَ أَجْمَلَ». فَقَالَ الْكَاهِنُ: «وَلِمَاذَا هَدَمْنَاهُ إِذًا؟». فَقَالَ الصَّوْتُ: «لِأَنَّ الْمَعْبَدَ الْجَدِيدَ سَيَكُونُ أَكْبَرَ وَأَجْمَلَ، وَسَيَأْتِي إِلَيْهِ النَّاسُ مِنْ مَدِينَةٍ بَعِيدَةٍ، وَسَيَجْلِبُونَ مَعَهُمُ الْهَدَايَا وَالْأَمْوَالَ».

وَكَانَ أَرْتَاسِيُوسُ يَسْمَعُ هَذَا الْكَلَامَ، وَكَانَ يَعْرِفُ أَنَّ الْكَاهِنَ الْأَكْبَرَ يَكْذِبُ، وَلَكِنَّهُ لَمْ يَقُلْ شَيْئًا. وَبَعْدَ أَنْ انْتَهَى الْكَاهِنُ مِنْ كَلَامِهِ، قَالَ أَرْتَاسِيُوسُ: «يَا إِلَهَ مَيْقِيا، هَلْ سَتُمْطِرُ هَذَا الْعَامَ؟». فَقَالَ الصَّوْتُ: «سَأُمْطِرُ، وَلَكِنَّ الْمَطَرَ لَنْ يَأْتِيَ إِلَّا بَعْدَ أَنْ تَبْنِيَ لِي مَعْبَدًا جَدِيدًا فِي مَدِينَتِكَ». فَقَالَ أَرْتَاسِيُوسُ: «سَمْعًا وَطَاعَةً، يَا إِلَهَ مَيْقِيا!».

وَعَادَ أَرْتَاسِيُوسُ إِلَى مَدِينَتِهِ، وَبَدَأَ فِي بِنَاءِ الْمَعْبَدِ الْجَدِيدِ. وَكَانَ الْعَمَلُ شَاقًّا، لِأَنَّ الْحِجَارَةَ كَانَتْ ثَقِيلَةً، وَلَكِنَّ النَّاسَ عَمِلُوا بِجِدٍّ وَنَشَاطٍ. وَبَعْدَ سَنَةٍ وَاحِدَةٍ، انْتَهَى الْبِنَاءُ، وَكَانَ الْمَعْبَدُ الْجَدِيدُ أَكْبَرَ وَأَجْمَلَ مِنَ الْمَعْبَدِ الْقَدِيمِ. وَفِي الْيَوْمِ الَّذِي افْتُتِحَ فِيهِ الْمَعْبَدُ، جَاءَ الْمَطَرُ الْغَزِيرُ، وَامْتَلَأَتِ الْأَنْهَارُ بِالْمَاءِ، وَعَادَتِ الْحَيَاةُ إِلَى الْأَرْضِ الْجَافَّةِ.

وَكَانَ أَرْتَاسِيُوسُ يَقُولُ دَائِمًا: «لَا تَسْأَلُوا الْإِلَهَ مَيْقِيا عَنْ شَيْءٍ، فَهُوَ يَعْرِفُ كُلَّ شَيْءٍ، وَلَكِنْ ابْنُوا لَهُ مَعْبَدًا جَمِيلًا، وَسَيُعْطِيكُمْ كُلَّ مَا تَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ».

وَقَدْ كَانَ الْكَاهِنُ الْأَكْبَرُ يَعْرِفُ أَنَّ الْإِلَهَ مَيْقِيا لَا يَتَكَلَّمُ بِنَفْسِهِ، وَأَنَّ الصَّوْتَ الَّذِي يَسْمَعُهُ النَّاسُ هُوَ صَوْتُ الْكَاهِنِ الَّذِي يَخْتَبِئُ خَلْفَ التِّمْثَالِ. وَكَانَ هَذَا الْكَاهِنُ يَسْتَخْدِمُ أُنْبُوبًا سِرِّيًّا لِيَتَكَلَّمَ مِنْ خِلَالِهِ. وَكَانَ يَعْرِفُ أَيْضًا أَنَّ الْمَطَرَ لَا يَأْتِي لِأَنَّ الْمَعْبَدَ الْقَدِيمَ قَدِيمٌ، بَلْ لِأَنَّ الْمَوْسِمَ قَدْ حَانَ. وَلَكِنَّهُ قَرَّرَ أَنْ يَسْتَغِلَّ الْفُرْصَةَ لِيَبْنِيَ مَعْبَدًا جَدِيدًا، لِأَنَّ الْمَعْبَدَ الْجَدِيدَ سَيَجْلِبُ الْمَزِيدَ مِنَ الْهَدَايَا وَالْأَمْوَالِ.

وَفِي الْيَوْمِ الَّذِي افْتُتِحَ فِيهِ الْمَعْبَدُ، وَقَفَ الْكَاهِنُ الْأَكْبَرُ أَمَامَ التِّمْثَالِ، وَقَالَ بِصَوْتٍ عَالٍ: «يَا إِلَهَ مَيْقِيا، هَلْ أَنْتَ رَاضٍ عَنْ هَذَا الْمَعْبَدِ؟». فَسَمِعَ الْجَمِيعُ الصَّوْتَ يَأْتِي مِنَ التِّمْثَالِ: «أَنَا رَاضٍ، وَلَكِنَّ الْمَعْبَدَ الْقَدِيمَ كَانَ أَجْمَلَ». فَقَالَ الْكَاهِنُ: «وَلِمَاذَا هَدَمْنَاهُ إِذًا؟». فَقَالَ الصَّوْتُ: «لِأَنَّ الْمَعْبَدَ الْجَدِيدَ سَيَكُونُ أَكْبَرَ وَأَجْمَلَ، وَسَيَأْتِي إِلَيْهِ النَّاسُ مِنْ مَدِينَةٍ بَعِيدَةٍ، وَسَيَجْلِبُونَ مَعَهُمُ الْهَدَايَا وَالْأَمْوَالَ».

وَكَانَ أَرْتَاسِيُوسُ يَسْمَعُ هَذَا الْكَلَامَ، وَكَانَ يَعْرِفُ أَنَّ الْكَاهِنَ الْأَكْبَرَ يَكْذِبُ، وَلَكِنَّهُ لَمْ يَقُلْ شَيْئًا. وَبَعْدَ أَنْ انْتَهَى الْكَاهِنُ مِنْ كَلَامِهِ، قَالَ أَرْتَاسِيُوسُ: «يَا إِلَهَ مَيْقِيا، هَلْ سَتُمْطِرُ هَذَا الْعَامَ؟». فَقَالَ الصَّوْتُ: «سَأُمْطِرُ، وَلَكِنَّ الْمَطَرَ لَنْ يَأْتِيَ إِلَّا بَعْدَ أَنْ تَبْنِيَ لِي مَعْبَدًا جَدِيدًا فِي مَدِينَتِكَ». فَقَالَ أَرْتَاسِيُوسُ: «سَمْعًا وَطَاعَةً، يَا إِلَهَ مَيْقِيا!».

وَعَادَ أَرْتَاسِيُوسُ إِلَى مَدِينَتِهِ، وَبَدَأَ فِي بِنَاءِ الْمَعْبَدِ الْجَدِيدِ. وَكَانَ الْعَمَلُ شَاقًّا، لِأَنَّ الْحِجَارَةَ كَانَتْ ثَقِيلَةً، وَلَكِنَّ النَّاسَ عَمِلُوا بِجِدٍّ وَنَشَاطٍ. وَبَعْدَ سَنَةٍ وَاحِدَةٍ، انْتَهَى الْبِنَاءُ، وَكَانَ الْمَعْبَدُ الْجَدِيدُ أَكْبَرَ وَأَجْمَلَ مِنَ الْمَعْبَدِ الْقَدِيمِ. وَفِي الْيَوْمِ الَّذِي افْتُتِحَ فِيهِ الْمَعْبَدُ، جَاءَ الْمَطَرُ الْغَزِيرُ، وَامْتَلَأَتِ الْأَنْهَارُ بِالْمَاءِ، وَعَادَتِ الْحَيَاةُ إِلَى الْأَرْضِ الْجَافَّةِ.

وَكَانَ أَرْتَاسِيُوسُ يَقُولُ دَائِمًا: «لَا تَسْأَلُوا الْإِلَهَ مَيْقِيا عَنْ شَيْءٍ، فَهُوَ يَعْرِفُ كُلَّ شَيْءٍ، وَلَكِنْ ابْنُوا لَهُ مَعْبَدًا جَمِيلًا، وَسَيُعْطِيكُمْ كُلَّ مَا تَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ».

כשהוא מדבר, הוא נוגע בכל אחד מהם בקצה אצבעו, כאילו הוא מונה אותם. «ראשית כל, אתה יודע שאני אוהב אותך. שנית, אתה יודע שאני מעריך את כישרונותיך. שלישית, אתה יודע שאני סומך עליך. ורביעית, אתה יודע שאני מאמין בך. ועכשיו, אני רוצה שתעשה משהו בשבילי».

הוא שתק לרגע, כדי לתת לדבריו לשקוע. הוא ידע שהם יגיעו אל המסקנה הנכונה בעצמם, ושהוא לא יצטרך לומר זאת במפורש. הוא ידע שהם יבינו שהוא מבקש מהם לשקר.

«אני רוצה שתגידו לשופט שהייתם איתי בבית הקפה בזמן הרצח», אמר לבסוף. «שתגידו שישבנו שם ושתינו קפה ודיברנו על כדורגל. שאני לא יצאתי משם בשום שלב».

הוא הביט בהם בזה אחר זה, מחכה לתגובתם. הוא ידע שהם יסכימו, אבל הוא רצה לראות את ההסכמה בעיניים שלהם, לשמוע אותה מפיהם. הוא רצה שיבינו שהוא יודע שהם יודעים, ושהם יודעים שהוא יודע שהם יודעים.

«אני לא יודע אם אני יכול לעשות את זה», אמר לבסוף אחד מהם, בקול שקט ומהוסס. «אני לא יודע אם אני יכול לשקר בשבילך».

«אני לא מבקש ממך לשקר», הוא תיקן אותו. «אני מבקש ממך לומר את האמת. שהיינו יחד כל הערב. שאני לא יצאתי משם».

«אבל אנחנו כן יצאנו», אמר השני. «אנחנו יצאנו לשירותים, כל אחד בנפרד, כמה פעמים. אני לא יודע אם אני זוכר בדיוק כמה פעמים, אבל בוודאי יותר מפעם אחת».

«אז תגידו שלא», הוא אמר, בקול שקט אך נחרץ. «תגידו שישבתם כל הערב ליד השולחן, ושאף אחד מכם לא זז לשום מקום».

השלישי, שעד כה לא אמר דבר, הרים את עיניו והביט בו. «אתה יודע שאנחנו לא יכולים לעשות את זה», אמר בשקט. «אתה יודע שאנחנו לא יכולים לשקר בשבילך».

«למה לא?» הוא שאל, אף על פי שידע את התשובה.

«כי אנחנו חברים שלך», אמר השני. «כי אנחנו אוהבים אותך. כי אנחנו לא רוצים שתסתבך בצרות».

«אני כבר בצרות», הוא אמר, ולראשונה בקולו נשמעה מרירות. «אני כבר בצרות גדולות מאוד. ואתם יודעים את זה. ואתם יודעים שאני לא הרגתי אותה. אז למה אתם לא רוצים לעזור לי?»

השתיים האחרות החליפו מבטים ביניהן, כאילו מחליטות מי מהן תענה ראשונה. לבסוף, אחת מהן הרימה את עיניה אליו, ובקולה נשמעה עצבות עמוקה.

«כי אנחנו יודעים שאתה אשם», היא אמרה. «כי אנחנו יודעים שאתה הרגת אותה».

הוא לא הגיב. הוא רק הביט בה, ולאט לאט הבין שהוא לא יכול לשכנע אותן. הוא לא יכול לגרום להן לשקר בשבילו. הוא לא יכול לגרום להן לסכן את עצמן בשבילו. הוא לא יכול לגרום להן לעשות את הדבר הנכון.

הוא קם ממקומו, ובלי לומר מילה נוספת יצא מהחדר. הוא עבר דרך המסדרון הארוך, דרך הלובי הריק, ויצא אל הרחוב. הוא הלך ברגל, בלי יעד מסוים, במשך שעות ארוכות. הוא הלך עד שכפות רגליו כאבו, עד שהגשם הרטיב את בגדיו, עד שהרחובות התרוקנו מאנשים.

כשחזר לבסוף אל הבית, הוא מצא את אשתו יושבת על הספה, עטופה בשמיכה, צופה בטלוויזיה. היא הרימה אליו את עיניה כשנכנס, ובמבט אחד ראתה הכול. היא ראתה את הבגדים הרטובים, את הפנים החיוורות, את העיניים האדומות. היא ראתה את מי שהיה בעלה במשך שלושים שנה, ולא ראתה אותו מעולם.

היא לא שאלה שאלות. היא רק קמה, ניגשה אליו, ונתנה לו חיבוק ארוך וחזק. הוא נשען עליה, ונתן לדמעות לזלוג. הוא בכה על אשתו, על עצמו, על כל מה שאבד. הוא בכה עד שלא נותרו לו עוד דמעות.

כשסיים, היא הביטה בו זמן רב, ואז אמרה: «אתה יודע שאני אוהבת אותך. אתה יודע שאני תמיד אעמוד לצידך. אבל אני לא יכולה לשקר למשטרה. אני לא יכולה לשקר לשופט. אני לא יכולה לשקר בשבילך».

הוא הנהן. הוא ידע את זה כבר מרגע שנכנס הביתה. הוא ידע את זה מרגע שהחליט לבקש ממנה את הדבר הזה. הוא ידע את זה מרגע שהחליט לבקש מכל אחד מהם את הדבר הזה. הוא ידע שהם לא יעשו זאת, ושהוא לא יכול להאשים אותם על כך.

הוא ישב ליד השולחן במטבח, ובהה בקיר. הוא חשב על כל השנים שעברו, על כל הרגעים שחלקו, על כל הדברים שבנו יחד. הוא חשב על הבית שבו גרו, על הגינה שטיפחו, על הילדים שגידלו. הוא חשב על כל אלה, ולראשונה הבין שהכול עומד להתפרק.

הוא לא ידע כמה זמן ישב כך. הוא לא ידע מתי הלכה אשתו לישון. הוא לא ידע מתי נרדם. הוא רק ידע שכשהתעורר, השמש כבר עלתה, והבית היה שקט מכדי להיות בית.

הוא קם, התקלח, התגלח, והתלבש בבגדים נקיים. הוא הכין לעצמו קפה, ואז ישב שוב ליד השולחן, והתחיל לכתוב. הוא כתב מכתב לאשתו, ומכתב נוסף לבנו. הוא כתב מכתב לשופט, ומכתב נוסף לעורך דינו. הוא כתב מכתב לכל אחד מהשלושה שהיו איתו בבית הקפה, ומכתב נוסף לכל אחד מהם.

הוא כתב במשך שעות ארוכות, ובסיום הוא קרא את כל המכתבים שוב ושוב, ותיקן כל מילה שנראתה לו לא מדויקת. הוא ידע שזה יהיה המכתב האחרון שיכתוב אי פעם, ורצה שיהיה מושלם.

כשסיים, הוא קיפל את המכתבים, שם אותם במעטפות, וכתב על כל מעטפה את השם של מי שהיא מיועדת אליו. הוא הניח את המעטפות על השולחן, בסדר שבו ידע שהן יימצאו, ואז הלך אל החדר השני.

ויהי אחרי כן וישלח דוד את ידיו בשדה ויכה את האדומי בגיא המלח שמונה עשר אלף. וישם בפלשתה נציבים ויהיו פלשתים עבדים לדוד נשאים מנחה. וישמר דוד את אשר יושיעהו יהוה בכל מקום אשר ילך שמה. וימלך דוד על כל ישראל ויהי עשה משפט וצדקה לכל עמו. ויואב בן צרויה על הצבא ויהושפט בן אחילוד המזכיר. וצדוק בן אחיטוב ואחימלך בן אביתר כהנים ושוויא הסופר. ובניהו בן יהוידע על הכרתי והפלתי ואדוניה בן חגית על הרצים. ומפיבשת בן יהונתן על השלחנים. וצבא בן מלך על הנכסים. ויהודיעהו בן אחילוד על הרכוש. ושמע בן אחיו על המלאכה. ויעבץ וישבי לחם ויוסי בן יואש על הכרמים. וסבכי החושתי על הנטעים. ומעי העדתי על הבקר. ויהדיה הישמעאלי על הצאן. ויחזיהו הארחי על הגמלים. ויחדיה המרונתי על החמורים. ויחזיהו הקרתי על המלאכה. ויעזיהו הקרתי על הנשים. ויעזר בן דודו ויהונתן בנו היו הגבורים אשר אספם דוד אל מחניו. ויהי מספר כל אנשי הגבורים ששת אלפים איש. ויהי בשנה ההיא בעת צאת המלכים למלחמה ויוצא דוד את כל הצבא ויואב בראשם ויכרתו את ארץ בני עמון ויצר על רבה. ודוד ישב בירושלם. ויהי לעת ערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית המלך ויראה אשה רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד. וישלח דוד וידרש לאשה ויאמר הלא זאת בת אליעם אשת אוריה החתי. וישלח דוד מלאכים ויקחה ותבוא אליו ויבא עמה וישכב עמה והיא מתקדשת מטמאתה ותשב לביתה. ותהר האשה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי. וישלח דוד אל יואב לאמר שלח אלי את אוריה החתי. וישלח יואב את אוריה אל דוד. ויבא אוריה אל המלך וישאל לו דוד לשלום העם ולשלום המלחמה. ויאמר דוד לאוריה רד לביתך ורחץ רגליך. ויצא אוריה מבית המלך ותצא אחריו משאת המלך. ויישכב אוריה פתח בית המלך עם כל עבדי אדוניו ולא ירד אל ביתו. ויגידו לדוד לאמר לא ירד אוריה אל ביתו. ויאמר דוד אל אוריה הלא מדרך באת מדוע לא ירדת אל ביתך. ויאמר אוריה אל דוד הארון וישראל ויהודה יושבים בסכות והאדוני יואב ועבדי אדוני על פני השדה אנכי אבוא לביתי לאכול ולשתות ולשכב עם אשתי חי נפשך ואם אעשה את הדבר הזה. וישב דוד אל אוריה היום גם מחר אשלחך וישב אוריה בירושלם ביום ההוא ומחרתו. ויקרא לו דוד ויאכל לפניו ויתעתע בו ויצא בערב לשכב במשכבו עם עבדי אדוניו ואל ביתו לא ירד. ויהי בבקר ויכתב דוד ספר אל יואב וישלח ביד אוריה. ויכתב בספר לאמר הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ונסוגתם מאחריו והכה וימת. ויהי בשמר יואב על העיר וישם את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם. ויצאו אנשי העיר וילחמו את יואב ויפל מן העם מעבדי דוד וימת גם אוריה החתי. וישלח יואב ויגד לדוד את כל דברי המלחמה. ויצו את המלאך לאמר כדברך אל המלך כל דברי המלחמה. ואם יעלה חמת המלך ואמר אליך מדוע נגשתם אל העיר להלחם הלא ידעתם את אשר יורו מעל החומה. מי הכה את אבימלך בן ירובשת הלא אשה השליכה עליו פלח רכב וימת בתבץ למה נגשתם אל החומה ואמרת גם עבדך אוריה החתי מת. ויבא המלאך וילך ויבא ויגד לדוד את כל אשר שלחו יואב. ויאמר המלאך אל דוד כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונהי עליהם עד פתח השער. ויורו המורים אל עבדיך מעל החומה ויהרגו מעבדי המלך וגם עבדך אוריה החתי מת. ויאמר דוד אל המלאך כה תאמר אל יואב אל ירע בעיניך את הדבר הזה כי כזה וכזה תאכל החרב. חזק מלחמתך אל העיר והרסה וחזקהו. ותשמע אשת אוריה כי מת אוריה אישה ותספד על בעלה. ותעבר האבל וישלח דוד ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן. והדבר הרע הזה בעיני יהוה אשר עשה דוד.

ספר שני שמואל. 424

ויאמר יהוה אל נתן הנביא וילך אל דוד ויאמר אליו שופט היו בעיר אחת האיש עשיר והאיש רש. לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד. ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה אותה ותגדל עמו ועם בניו יחד מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת. ויבא הלך אל האיש העשיר ויחמל מקחת מצאנו ומבקרו לעשות לאורח הבא אליו ויקח את כבשת האיש הרש ויעשה לאיש הבא אליו. ויחר אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי יהוה כי בן מות האיש העושה את הדבר הזה. ואת הכבשה ישלם ארבעתים תחת אשר עשה את הדבר הזה ואת אשר לא חמל. ויאמר נתן אל דוד אתה האיש. כה אמר יהוה אלהי ישראל אנכי משחתיך למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול. ואתנה לך את בית אדוניך ואת נשי אדוניך בחיקך ואתן לך את בית ישראל ויהודה ואם מעט מזה ואוספה לך כהנה וכהנה. מדוע בזית את דבר יהוה לעשות הרע בעיניו את אוריה החתי בחרב הכית ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון. ועתה לא תסור חרב מביתך עד עולם יען בזתני ותקח את אשת אוריה החתי להיות לך לאשה. כה אמר יהוה הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את נשיך לעיניך ונתתי לרעך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת. כי אתה עשית בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש. ויאמר דוד אל נתן חטאתי ליהוה. ויאמר נתן אל דוד גם יהוה העביר חטאתך לא תמות. אך על כי נאץ נאצת את אויבי יהוה בדבר הזה גם הבן הילד לך מות ימות. וילך נתן אל ביתו ויגף יהוה את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויחלה. ויבקש דוד את האלהים בעד הילד ויצם דוד צום ויבא ויתלן ושכב ארצה. ויקומו זקני ביתו עליו להקים אותו מן הארץ ולא אבה ולא אכל אתם לחם. ויהי ביום השביעי וימת הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו כי מת הילד כי אמרו הנה בהיות הילד חי דברנו אליו ולא שמע בקולנו ואיך נאמר אליו רע את נפשו ומת הילד. וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מת הילד ויאמר דוד אל עבדיו המת הילד ויאמרו מת. ויקם דוד מן הארץ ויסך וישנא סכות וילבש שמלתו ויבא בית יהוה וישתחו ויבא אל ביתו ויבקש וישימו לחם לפניו ויאכל. ויאמרו עבדיו אליו מה הדבר הזה עשית בעבור הילד חי בכית ותצם ומת הילד ותקם ותאכל לחם. ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואבכה כי אמרתי מי יודע יחנני יהוה והיה הילד ולא יחי. ועתה מת למה זה אני צם הלהשיבו עוד אני הולך אליו והוא לא ישוב אלי. וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה וישכב עמה ותלד בן ויקרא את שמו שלמה ויהוה אהבו. וישלח ביד נתן הנביא ויקרא את שמו ידידיה בעבור יהוה.

ספר שני שמואל. 425

פרק יב.

(ויהי דבר יהוה אל נתן.)

ויאמר יהוה אל נתן הנביא «אמור לי דבר: מלכים יושבים בארמון ואני יושב באהל. מלכים מתהלכים על גג בית המלך ואני מתהלך בין הכבשים. מלכים מתגאים בכתרם ואני מתגאה בכבשי. מלכים מתפארים בכסאם ואני מתפאר בכבשי. מלכים מתרוממים בעבדיהם ואני מתרומם בכבשי. מלכים מתנשאים בנשיהם ואני מתנשא בכבשי. מלכים מתעלים בבניהם ואני מתעלה בכבשי. מלכים מתנוססים בכתריהם ואני מתנוסס בכבשי. מלכים מתנשאים בכליהם ואני מתנשא בכבשי. מלכים מתנוססים בכלי

«כי אמרו הנביא: אם לא נתן יהוה בם ויעלו כי ארץ
טובה היא?»

וישכח האלהים את עונם: ויפקד את חטאתם: וישיבם
אחור: ויתן את עמו לחרב. ובחלתו את נחלתו: האכלתם
בחורם באש. ובתולתיו לא הללה. כהניו בחרב יפלו: ואלמנותיו
לא תבכינה. ויקץ אדני כישן: כגבור משתוקק מיין. ויך את
צריו אחור: חרפת עולם נתן להם. ויבחר באהל יוסף: ובשבט
אפרים לא בחר. ויבחר את שבט יהודה: את הר ציון אשר
אהב. וישכן כמו רמים מקדשו: כארץ יסדה לעולם. ויבחר
בדויד עבדו: ויקחהו ממכלאות הצאן. מאחר עלות הרים
לרעות ביעקב עמו: ובישראל נחלתו. וירעם כתם לבבו: ובתבונות
כפיו ינחם.

ספר תהלים פרק עח.

ויהי כשמעו אלהים ויתעבר: ויואס מאד בישראל. ויטש
משכן שלו: האהל אשר שכן באדם. ויתן לשבי עזו: ותפארתו
ביד צר. ויסגר לחרב עמו: ובנחלתו התעבר. בחוריו אכלה אש:
ובתולתיו לא הוללו. כהניו בחרב נפלו: ואלמנותיו לא תבכינה.
ויקץ כישן אדני: כגבור משתומם מיין. ויך צריו אחור: חרפת
עולם נתן להם. וימאס באהל יוסף: ובשבט אפרים לא בחר.
ויבחר את שבט יהודה: את הר ציון אשר אהב. וישכן כמו
רמים מקדשו: כארץ יסדה לעולם. ויבחר בדויד עבדו: ויקחהו
ממכלאות הצאן. מאחר עלות הרים לרעות ביעקב עמו: ובישראל
נחלתו. וירעם כתם לבבו: ובתבונות כפיו ינחם.

תפלה בזמן חרבן בית המקדש.

מזמור לאסף: אלהים באו גוים בנחלתך: טמאו את היכל
קדשך שמו את ירושלם לעיים. נתנו את נבלת עבדיך מאכל
לעוף השמים: בשר חסידיך לחית הארץ. שפכו דמם כמים
סביבות לירושלם: ואין קובר. היינו חרפה לשכנינו: לעג וקלס
לסביבותינו. עד מה יהוה תאנף לנצח: תבער כאש קנאתך.
שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך: ועל ממלכות אשר בשמך
לא קראו. כי אכל את יעקב: ואת נוהו השמו. אל תזכר לנו
עונות ראשונים: מהר יקדמונו רחמיך כי דלונו מאד. עזרנו
אלהי ישענו: על דבר כבוד שמך. והצילנו וכפר על חטאתינו
למען שמך. למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם: יודע בגוים
לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך. תבא לפניך אנקת אסיר:
כגודל זרועך הותר בני תמותה. והשב לשכנינו שבעתים חרפתם
אשר חרפוך אדני. ואנחנו עמך וצאן מרעיתך נודה לך לעולם
לדור ודור נספר תהלתך.

---

(1) מזמור Ass. (2) כי אכלו? שם פ"ז 275—278
(3) Ass. בזה

תפלה בזמן חרבן בית המקדש שנית.

שיר מזמור: לבני קרח לנצח (1) על השמינית לדויד. הושיעה
יהוה כי גמר חסיד כי אמונים נצרים אדם. תועים ברוחם
בינו: ואוילים בדרך לא תעו. כי רעבים גם צמאים: נפשם
בהם תתעטף. ויצעקו אל יהוה בצר להם: ממצוקותיהם יצילם.
ויולכם דרך ישרה ללכת אל עיר מושב. יודו ליהוה חסדו:
ונפלאותיו לבני אדם. כי השביע נפש שקקה: ונפש רעבה
מלא טוב. ישבי חשך וצלמות: אסירי עוני וברזל. כי המרו
אמרי אל: ועצת עליון נאצו. וישפל בעמל לבם: כשלו ואין
עוזר. ויזעקו אל יהוה בצר להם: ממצוקותיהם יושיעם.
יוציאם מחשך וצלמות: ומוסרותיהם ינתק. יודו ליהוה חסדו:
ונפלאותיו לבני אדם. כי שבר דלתות נחושה: ובריחי ברזל
גדע. אולת מדרך פשעם: ומעונותיהם יתענו. כל אכל תתעב
נפשם: ויגיעו עד שערי מות. ויזעקו אל יהוה בצר להם:
ממצוקותיהם יושיעם. ישלח דברו וירפאם: וימלט משחיתותם.
יודו ליהוה חסדו: ונפלאותיו לבני אדם. וזבחו זבחי תודה:
ויספרו מעשיו ברנה. יורדי הים באניות: עשי מלאכה במים
רבים. המה ראו מעשי יהוה: ונפלאותיו במצולה. ויאמר ויעמד
רוח סערה: וירוממו גליו. יעלו שמים ירדו תהומות: נפשם
במרעה תתמוגג. ויצעקו אל יהוה בצר להם: וממצוקותיהם
יוציאם. ישם סערה לדממה: וישתקו גליו. וישמחו כי יחשו:
וינחם אל מחוז חפצם. יודו ליהוה חסדו: ונפלאותיו לבני אדם.
וירוממוהו בקהל עם: ובמושב זקנים יהללוהו. ישם נהרות
למדבר: ומצאי מים לציון. ארץ פרי לשמת רעה: מרשעת
יושבי בה. ישם מדבר לאגם מים: וארץ ציה למוצאי מים.
ויושב שם רעבים: וכוננו עיר מושב. וזרעו שדות: ויטעו כרמים
ויעשו פרי תבואה. ויברכם וירבו מאד: ובהמתם לא ימעיט.
ימעטו ויעשקו: מרעה רעה וצרה. שופך בוז על נדיבים:
ויתעם בתהו לא דרך. וישגב אביון מעני: וישם כצאן משפחות.
יראו ישרים וישמחו: וכל עולה קפצה פיה. מי חכם וישמר אלה:
והתבוננו חסדי יהוה.

---

(1) לבני קרח על השמינית: נ' חסר? שם פ"ז 278—309

שיר מזמור לבני קרח: למנצח בנגינות על השמינית שיר
מזמור לאסף.

שמע עמי: ואעידה בך: אלהים אלהיך אנכי. לא על זבחיך
אוכיחך: ועולותיך לנגדי תמיד. לא אקח מביתך פרים: מעדרותיך
עתודים. כי לי כל חיתו יער: בהמות בהרי אלף. ידעתי כל עוף
הרים: וזיז שדי עמדי. אם ארעב לא אמר לך: כי לי תבל
ומלואה. האוכל בשר אבירים: ודם עתודים אשתה. זבח לאלהים
תודה: ושלם לעליון נדריך. וקרא אלי ביום צרה: אחלצך
ותכבדני. ולרשע אמר אלהים: מה לך לספר חקי: ונשוא בריתי
על פיך. ואתה שנאת מוסר: ותשלך דברי אחריך. אם ראית
גנב ותרץ עמו: וחלקך עם מנאפים שמך. פיך שלחת ברע:
ולשונך תצמיד מרמה. תשב באחיך תדבר: באם בנך תתן דופי.
אלה עשית ואחריש: היות היית כמוני. אוכיחך ואערכה לנגדך:
ובין עיניך אשפה. בינו נא זאת שכחי אלוה: פן אטרף ואין
מציל. זובח תודה יכבדני: ושם דרך אראנו ישועת אלהים.

---

(1) מזמור Ass. (2) כי אכלו? שם פ"ז 278—275
(3) Ass. בזה

بِجْبِرْ دَهِرْ: سْ جْبِرْ تَمَوْ لَهِرْ كَرْمَرْ: دَمِ جَدَهِرْ: قِكَرْ مَهْكَرْ مَهْكَرْ دَهْكَرْ مَهْكَرْ: دَمِ دَهِرْ: كَرْ مَهْرْ. مَهْجِرْ دِنْ. كَرْ مَهْرْ: بِجْبِرْ دِهِرْ: كَرْ مَهْرْ. مَهْجِرْ مَهْرْ. مَهْجِرْ مَهْرْ: كَ

سعد: أرجو أن يكون الأمر واضحا. . . إننا نريد أن نعرف ما إذا كان الشيوخ يريدون أن يكون لهم رأي في هذه المسألة أو لا يريدون. إذا كانوا لا يريدون فلا داعي لأن نتعب أنفسنا في مناقشة هذا الموضوع. أما إذا كانوا يريدون أن يكون لهم رأي فيه فيجب أن نعرف ما هو هذا الرأي. هذا هو كل ما أريده.

الرئيس: إن الأمر واضح. فالمسألة هي أن الحكومة تريد أن تعرف ما إذا كان مجلس الشيوخ يريد أن يكون له رأي في هذا الموضوع أو لا يريد. فمن يريد أن يكون له رأي فيه فليقل نعم، ومن لا يريد أن يكون له رأي فيه فليقل لا.

(بعد التصويت)

الرئيس: عدد الذين قالوا نعم ٢٣، وعدد الذين قالوا لا ٢٢. فالشيوخ يريدون أن يكون لهم رأي في هذا الموضوع.

سعد: أرجو أن أعرف ما هو رأي الحكومة.

الرئيس: الحكومة تريد أن تعرف ما هو رأي الشيوخ.

سعد: إذا كان الشيوخ يريدون أن يكون لهم رأي فيه فإن الحكومة تريد أن تعرف ما هو هذا الرأي.

الرئيس: الشيوخ يريدون أن يكون لهم رأي فيه، ولكنهم لم يقولوا بعد ما هو هذا الرأي

ומשה: ומשה קבל תורה מסיני: וכן כתוב: ויעל משה אל האלהים: ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר: כה תאמר לבית יעקב: ותגד לבני ישראל: ואומר: אלה הדברים אשר דבר ה' אל כל עדתכם: ואומר: ויקרא משה אל כל ישראל: ואומר: ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב: ואומר: ויקרא משה אל כל איש אשר נתן ה' חכמה בלבו: ואומר: ויקרא משה אל כל העדה: ואומר: ויקרא משה אל יהושע: ואומר: ויקרא משה אל כל ישראל: ואומר: ויקרא משה אל כל העדה

אלא שכיר הוא, שהרי אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, הרי אני מפקיד אצל אחר. ואם תאמר: אם כן, מה תלמוד לומר "שכיר"? שכיר שאמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד.

ומה ראה הכתוב לומר "שכיר"? לומר לך: שכיר שאמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, הרי אני מפקיד אצל אחר, אינו שכיר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, ולא קיים, הרי זה שומר חנם.

ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, וקיים, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, הרי אני מפקיד אצל אחר, ולא הפקיד, הרי זה שומר חנם.

ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, הרי אני מפקיד אצל אחר, והפקיד, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, ולא קיים, הרי זה שומר חנם.

ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, וקיים, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, הרי אני מפקיד אצל אחר, והפקיד, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, ולא קיים, הרי זה שומר חנם.

ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, וקיים, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, הרי אני מפקיד אצל אחר, והפקיד, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, ולא קיים, הרי זה שומר חנם.

ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, וקיים, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, הרי אני מפקיד אצל אחר, והפקיד, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, ולא קיים, הרי זה שומר חנם.

ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, וקיים, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, הרי אני מפקיד אצל אחר, והפקיד, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, ולא קיים, הרי זה שומר חנם.

ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, וקיים, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, הרי אני מפקיד אצל אחר, והפקיד, הרי זה שומר שכר. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, ולא קיים, הרי זה שומר חנם.

---

(1) שם דף 434 (2) שם משנה ב' דף 488

ולא יהא לו אלא כשומר חנם. ואם אמר לו: אם אי אתה נוטל שכר, אין אני מפקיד אצל אחר, אלא אצלך בלבד, ולא קיים, הרי זה שומר חנם.

פרק שבועת הדיינים.

משנה: שבועת הדיינים היא שבועה שהדיין נשבע לבעלי דינין שלא נטה את הדין. ואלו הן בעלי דינין: מי שהוא חייב בשבועה לחבירו, ומי שחבירו חייב בשבועה לו. כיצד? שני שומרין שנשבעו זה לזה, זה נשבע שלא פשע בחבירו, וזה נשבע שלא פשע בחבירו. שני שותפין שנשבעו זה לזה, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני אחין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני שכנים שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני שותפין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני אחין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני שכנים שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו.

שני שותפין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני אחין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני שכנים שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני שותפין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני אחין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני שכנים שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו.

שני שותפין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני אחין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני שכנים שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני שותפין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני אחין שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו. שני שכנים שחלקו, זה נשבע שלא נטל יותר על חלקו, וזה נשבע שלא נטל יותר על חלקו.

ויסעו מרעמסס ויחנו בסכות: ויסעו מסכות ויחנו באתם אשר בקצה המדבר: ויסעו מאתם וישב על פי החירת אשר על פני בעל צפן ויחנו לפני מגדל: ויסעו מפני החירת ויעברו בתוך הים המדברה וילכו דרך שלשת ימים במדבר אתם ויחנו במרה: ויסעו ממרה ויבאו אילמה ובאילם שתים עשרה עינת מים ושבעים תמרים ויחן שם על המים: ויסעו מאילם ויחנו על ים סוף: ויסעו מים סוף ויחנו במדבר סין: ויסעו ממדבר סין ויחנו בדפקה: ויסעו מדפקה ויחנו באלוש: ויסעו מאלוש ויחנו ברפידים ולא היה שם מים לשתות העם: ויסעו מרפידים ויחנו במדבר סיני: ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברות התאוה: ויסעו מקברות התאוה ויחנו בחצרות: ויסעו מחצרות ויחנו ברתמה: ויסעו מרתמה ויחנו ברמון פרץ: ויסעו מרמון פרץ ויחנו בלבנה: ויסעו מלבנה ויחנו בחרדה: ויסעו מחרדה ויחנו במקהלת: ויסעו ממקהלת ויחנו בהר שפר: ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה: ויסעו מחרדה ויחנו במתקה: ויסעו ממתקה ויחנו בחשמונה: ויסעו מחשמונה ויחנו במסרות: ויסעו ממסרות ויחנו בבני יעקן: ויסעו מבני יעקן ויחנו בחר הגדגד: ויסעו מחר הגדגד ויחנו ביטבתה: ויסעו מיטבתה ויחנו בעברונה: ויסעו מעברונה ויחנו בעציון גבר: ויסעו מעציון גבר ויחנו במדבר צן הוא קדש: ויסעו ממדבר צן ויחנו בהר ההר בקצה ארץ אדום: ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי יהוה וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש: ואהרן בן שלש ועשרים ומאת שנה במותו בהר ההר: וישמע הכנעני מלך ערד והוא יושב בנגב בארץ כנען בבוא בני ישראל: ויסעו מהר ההר ויחנו בצלמנה: ויסעו מצלמנה ויחנו בפונן: ויסעו מפונן ויחנו באבת: ויסעו מאבת ויחנו בעיי העברים בגבול מואב: ויסעו מעיים ויחנו בדיבן גד: ויסעו מדיבן גד ויחנו בעלמן דבלתימה: ויסעו מעלמן דבלתימה ויחנו בהרי העברים לפני נבו: ויסעו מהרי העברים ויחנו בערבות מואב על ירדן יריחו: ויחנו על הירדן מבית הישמות עד אבל השטים בערבות מואב: וידבר יהוה אל משה בערבות מואב על ירדן יריחו לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי אתם עברים את הירדן אל ארץ כנען: והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם ואבדתם את כל משכיותם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו ואת כל במותם תשמידו: והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה: והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחתיכם לרב תרבו את נחלתו ולמעט תמעיט את נחלתו איש למקומו אשר יצא לו שמה לשבטי אבתיכם תתנחלו: ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשכים בעיניכם ולצנינם בצדיכם וצררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה: והיה כאשר דמיתי לעשות להם אעשה לכם: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי אתם עברים את הירדן אל ארץ כנען זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה ארץ כנען לגבלתיה: והיה לכם פאת נגב ממדבר צן על יד אדום והיה לכם גבול נגב מקצה ים המלח קדמה: ונסב לכם הגבול מנגב למעלה עקרבים ועבר צנה והיו תוצאתיו מנגב לחצר אדר ועבר עצמונה: ונסב הגבול מעצמונה עד נחל מצרים והיו תוצאתיו הימה: וגבול ים לכם הים הגדול וגבול זה יהיה לכם גבול ים: וזה לכם גבול צפון מן הים הגדול תתו לכם את הר ההר: מהר ההר תתו לבוא חמת והיו תוצאת הגבול צדדה: ויצא הגבול זפרונה והיו תוצאתיו חצר עינן זה יהיה לכם גבול צפון: והתויתם לכם גבול קדמה מחצר עינן שפמה: וירד הגבול משפם רבלה מקדם לעין וירד הגבול וגבל על כתף ים כנרת קדמה: וירד הגבול הירדנה והיו תוצאתיו ים המלח זה יהיה ארצכם לגבלתיה סביב: ויצו משה את בני ישראל לאמר זאת הארץ אשר תנחלו אתה בגורל אשר צוה יהוה לתת לתשעת המטות וחצי המטה: כי לקחו מטה בני הראובני לבית אבתם ומטה בני הגדי לבית אבתם ומטה חצי שבט המנשה לקחו נחלתם: שני המטות וחצי המטה לקחו נחלתם מעבר לירדן יריחו קדמה מזרחה השמשה:

(1) ויהי בשנת 334

וידבר יהוה אל משה בערבות מואב על ירדן יריחו לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי אתם עברים את הירדן ארצה כנען: והושבתם את כל יושבי הארץ מפניכם ואבדתם את כל משכיותם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו ואת כל במותם תשמידו: והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה: והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחתיכם לרב תרבו את נחלתו ולמעט תמעיט את נחלתו איש למקומו אשר יצא לו שמה לשבטי אבתיכם תתנחלו: ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשכים בעיניכם ולצנינם בצדיכם וצררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה: והיה כאשר דמיתי לעשות להם אעשה לכם: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי אתם עברים את הירדן ארצה כנען: זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה ארץ כנען לגבלתיה: ויהי נגבכם ממדבר צן על ידי אדום והיה לכם גבול נגב מקצה ים המלח קדמה: ופנה לכם הגבול מנגב למעלה עקרבים ועבר צנה והיו תוצאתיו מנגב לחצר אדר ועבר עצמונה: ונסב הגבול מעצמונה עד נחל מצרים והיו תוצאתיו הימה: וגבול ים לכם הים הגדול וגבול זה יהיה לכם גבול ים: וזה לכם גבול צפון מן הים הגדול תתו לכם את הר ההר: מהר ההר תתו לבוא חמת והיו תוצאת הגבול צדדה: ויצא הגבול זפרונה והיו תוצאתיו חצר עינן זה יהיה לכם גבול צפון: והתויתם לכם גבול קדמה מחצר עינן שפמה: וירד הגבול משפם רבלה מקדם לעין וירד הגבול וגבל על כתף ים כנרת קדמה: וירד הגבול הירדנה והיו תוצאתיו ים המלח זה יהיה ארצכם לגבלתיה סביב: ויצו משה את בני ישראל לאמר זאת הארץ אשר תנחלו אתה בגורל אשר צוה יהוה לתת לתשעת המטות וחצי המטה: כי לקחו מטה בני הראובני לבית אבתם ומטה בני הגדי לבית אבתם ומטה חצי שבט המנשה לקחו נחלתם: שני המטות וחצי המטה לקחו נחלתם מעבר לירדן יריחו קדמה מזרחה השמשה:

ויצו יהוה את משה בערבות מואב על ירדן יריחו לאמר: צו את בני ישראל ואמרת אלהם כי אתם עברים את הירדן ארצה כנען: והושבתם את כל יושבי הארץ מפניכם ואבדתם את כל משכיותם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו ואת כל במותם תשמידו: והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה: והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחתיכם לרב תרבו את נחלתו ולמעט תמעיט את נחלתו איש למקומו אשר יצא לו שמה לשבטי אבתיכם תתנחלו: ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשכים בעיניכם ולצנינם בצדיכם וצררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה: והיה כאשר דמיתי לעשות להם אעשה לכם: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי אתם עברים את הירדן ארצה כנען זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה ארץ כנען לגבלתיה: והיה לכם פאת נגב ממדבר צן על יד אדום והיה לכם גבול נגב מקצה ים המלח קדמה: ונסב לכם הגבול מנגב למעלה עקרבים ועבר צנה והיו תוצאתיו מנגב לחצר אדר ועבר עצמונה: ונסב הגבול מעצמונה עד נחל מצרים והיו תוצאתיו הימה: וגבול ים לכם הים הגדול וגבול זה יהיה לכם גבול ים: וזה לכם גבול צפון מן הים הגדול תתו לכם את הר ההר: מהר ההר תתו לבוא חמת והיו תוצאת הגבול צדדה: ויצא הגבול זפרונה והיו תוצאתיו חצר עינן זה יהיה לכם גבול צפון: והתויתם לכם גבול קדמה מחצר עינן שפמה: וירד הגבול משפם רבלה מקדם לעין וירד הגבול וגבל על כתף ים כנרת קדמה: וירד הגבול הירדנה והיו תוצאתיו ים המלח זה יהיה ארצכם לגבלתיה סביב: ויצו משה את בני ישראל לאמר זאת הארץ אשר תנחלו אתה בגורל אשר צוה יהוה לתת לתשעת המטות וחצי המטה: כי לקחו מטה בני הראובני לבית אבתם ומטה בני הגדי לבית אבתם ומטה חצי שבט המנשה לקחו נחלתם: שני המטות וחצי המטה לקחו נחלתם מעבר לירדן יריחו קדמה מזרחה השמשה:

וידבר יהוה אל משה בערבות מואב על ירדן יריחו לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי אתם עברים את הירדן ארצה כנען: והושבתם את כל יושבי הארץ מפניכם ואבדתם את כל משכיותם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו ואת כל במותם תשמידו: והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה: והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחתיכם לרב תרבו את נחלתו ולמעט תמעיט את נחלתו איש למקומו אשר יצא לו שמה לשבטי אבתיכם תתנחלו: ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשכים בעיניכם ולצנינם בצדיכם וצררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה: והיה כאשר דמיתי לעשות להם אעשה לכם: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי אתם עברים את הירדן ארצה כנען: זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה ארץ כנען לגבלתיה: והיה לכם פאת נגב ממדבר צן על יד אדום והיה לכם גבול נגב מקצה ים המלח קדמה: ונסב לכם הגבול מנגב למעלה עקרבים ועבר צנה והיו תוצאתיו מנגב לחצר אדר ועבר עצמונה: ונסב הגבול מעצמונה עד נחל מצרים והיו תוצאתיו הימה: וגבול ים לכם הים הגדול וגבול זה יהיה לכם גבול ים: וזה לכם גבול צפון מן הים הגדול תתו לכם את הר ההר: מהר ההר תתו לבוא חמת והיו תוצאת הגבול צדדה: ויצא הגבול זפרונה והיו תוצאתיו חצר עינן זה יהיה לכם גבול צפון: והתויתם לכם גבול קדמה מחצר עינן שפמה: וירד הגבול משפם רבלה מקדם לעין וירד הגבול וגבל על כתף ים כנרת קדמה: וירד הגבול הירדנה והיו תוצאתיו ים המלח זה יהיה ארצכם לגבלתיה סביב: ויצו משה את בני ישראל לאמר זאת הארץ אשר תנחלו אתה בגורל אשר צוה יהוה לתת לתשעת המטות וחצי המטה: כי לקחו מטה בני הראובני לבית אבתם ומטה בני הגדי לבית אבתם ומטה חצי שבט המנשה לקחו נחלתם: שני המטות וחצי המטה לקחו נחלתם מעבר לירדן יריחו קדמה מזרחה השמשה:

ומשם הלכו לכפר אחר. ובדרך היה הבעל שם טוב מספר לתלמידיו מעשיות שונות. ובין השאר סיפר להם מעשה שהיה בילדותו, כשהיה רועה צאן אצל אחד הכפרים. פעם אחת, כשהיה יושב ליד הצאן, ראה איך שהגיעו אליו שלושה אנשים רכובים על סוסים. הם ירדו מהסוסים, ובאו אליו ושאלו אותו: «האם אתה יודע היכן גר הבעל שם טוב?» הוא ענה להם: «אני הוא». אז אמרו לו: «אנחנו מבקשים שתבוא עמנו, כי יש לנו עניין חשוב לדבר אתך». הוא הסכים, ועלה על אחד הסוסים, והם רכבו יחד עד שהגיעו לכפר. כשנכנסו לכפר, ראו שכל בתי הכפר עומדים ריקים, ואין בהם אף אדם אחד. הם שאלו את פיהם: «היכן כל אנשי הכפר?» והשיבו להם: «כולם נמצאים בבית הכנסת, כי הבעל שם טוב נמצא שם, ומלמד אותם תורה». אז הלכו הם לבית הכנסת, ונכנסו פנימה, וראו שהבעל שם טוב יושב על הבימה ומלמד את העם תורה. הם עמדו ליד הדלת, ולא רצו להפריע לו, ולכן עמדו שם ושמעו את דבריו. אחר כך הלכו לבתי מדרשם, ולא סיפרו לאיש מה שראו ושמעו.

ומשם הלכו לכפר אחר. ובדרך היה הבעל שם טוב מספר לתלמידיו מעשיות שונות. ובין השאר סיפר להם מעשה שהיה בילדותו, כשהיה רועה צאן אצל אחד הכפרים. פעם אחת, כשהיה יושב ליד הצאן, ראה איך שהגיעו אליו שלושה אנשים רכובים על סוסים. הם ירדו מהסוסים, ובאו אליו ושאלו אותו: «האם אתה יודע היכן גר הבעל שם טוב?» הוא ענה להם: «אני הוא». אז אמרו לו: «אנחנו מבקשים שתבוא עמנו, כי יש לנו עניין חשוב לדבר אתך». הוא הסכים, ועלה על אחד הסוסים, והם רכבו יחד עד שהגיעו לכפר. כשנכנסו לכפר, ראו שכל בתי הכפר עומדים ריקים, ואין בהם אף אדם אחד. הם שאלו את פיהם: «היכן כל אנשי הכפר?» והשיבו להם: «כולם נמצאים בבית הכנסת, כי הבעל שם טוב נמצא שם, ומלמד אותם תורה». אז הלכו הם לבית הכנסת, ונכנסו פנימה, וראו שהבעל שם טוב יושב על הבימה ומלמד את העם תורה. הם עמדו ליד הדלת, ולא רצו להפריע לו, ולכן עמדו שם ושמעו את דבריו. אחר כך הלכו לבתי מדרשם, ולא סיפרו לאיש מה שראו ושמעו.

ואם לא היה לו לשלם, הרי זה יתן לו מעות ויאמר לו: «אני לא נתתי לך אלא כדי שתשלם לי ממה שיש לך, ואם לא תשלם לי אני אומר שלא נתתי לך כלום, ואתה גזלתני».

ואם הודה בשעת הדחק ונשבע, ואחר כך נמצאו העדים, אין משלמין לו אלא את הקרן בלבד. ואם הודה בשעת הדחק ונשבע (שומרים), ואחר כך נמצאו העדים, משלמין לו את הקרן וחומש. ואם הודה בשעת הדחק ונשבע, ואחר כך נמצאו העדים, ואמרו: «לא ידענו שהיה לו עליך כלום, אלא שהיה אומר: אני אתן לך מעות שהלוית לי», אין משלמין לו אלא את הקרן בלבד.

ואם הודה בשעת הדחק ונשבע, ואחר כך נמצאו העדים, ואמרו: «לא ידענו שהיה לו עליך כלום, אלא שהיה אומר: אני אתן לך מעות שהלוית לי», אין משלמין לו אלא את הקרן בלבד. ואם הודה בשעת הדחק ונשבע, ואחר כך נמצאו העדים, ואמרו: «לא ידענו שהיה לו עליך כלום, אלא שהיה אומר: אני אתן לך מעות שהלוית לי», אין משלמין לו אלא את הקרן בלבד. ואם הודה בשעת הדחק ונשבע, ואחר כך נמצאו העדים, ואמרו: «לא ידענו שהיה לו עליך כלום, אלא שהיה אומר: אני אתן לך מעות שהלוית לי», אין משלמין לו אלא את הקרן בלבד.

ואם הודה בשעת הדחק ונשבע, ואחר כך נמצאו העדים, ואמרו: «לא ידענו שהיה לו עליך כלום, אלא שהיה אומר: אני אתן לך מעות שהלוית לי», אין משלמין לו אלא את הקרן בלבד. ואם הודה בשעת הדחק ונשבע, ואחר כך נמצאו העדים, ואמרו: «לא ידענו שהיה לו עליך כלום, אלא שהיה אומר: אני אתן לך מעות שהלוית לי», אין משלמין לו אלא את הקרן בלבד.

הגה: ויש אומרים שאם נשבע בשעת הדחק ונמצאו העדים, שמשלם לו הכל. ויש חולקים בזה, וכן נוהגין. ב. וכן הדין אם נשבע בשעת הדחק ונמצאו העדים, שמשלם לו הכל. ויש חולקים בזה, וכן נוהגין.

פרק רביעי מהלכות שבועות.

פרק זה נקרא פרק שבועת הדיינים. ויש בו ב' הלכות. הלכה א' מבואר בה שבועת הדיינים. ב' הלכות. הלכה ב' מבואר בה שבועת הדיינים. ב' הלכות. הלכה ב' מבואר בה שבועת הדיינים.

פרק זה נקרא פרק שבועת הדיינים. ויש בו ב' הלכות. הלכה א' מבואר בה שבועת הדיינים. ב' הלכות. הלכה ב' מבואר בה שבועת הדיינים. ב' הלכות. הלכה ב' מבואר בה שבועת הדיינים.

ואמר: «אם לא אמרתי לך שאין לך עסק עמו! מה לך ולו? מה לך ולכל הדברים האלו?». ואמר לו: «אני רוצה לדעת». ואמר לו: «אם אתה רוצה לדעת, אני אומר לך». ואמר: «אני רוצה לדעת». ואמר לו: «אם כן, אני אומר לך, שאין לך עסק עמו כלל, ואין לך לדעת כלום, כי אם לעבוד את השם יתברך בפשיטות». ואמר: «אני רוצה לדעת». ואמר לו: «אם אתה רוצה לדעת, אני אומר לך, שאין לך לדעת כלום, כי אם לעבוד את השם יתברך בפשיטות». ואמר: «אני רוצה לדעת». ואמר לו: «אם כן

...ולא היה יכול לעמוד מפני הרעב. ויאמר לו: אם אתה רוצה שאתן לך אוכל, תן לי את בכורתך. ויאמר עשו: הנה אנכי הולך למות, ולמה לי בכורה? ויאמר יעקב: השבע לי כיום את בכורתך לי. ויאמר עשו: הנה אנכי נשבע לך כיום את בכורתי ליעקב. ויתן לו לחם ונזיד עדשים, ויאכל ויקם וילך. ויבז עשו את הבכורה.

ויהי בשנת מאה ושלושים לחיי יעקב, ויהי הרעב בארץ כנען, ויעקב ובניו ישבו בבית אביו בחברון. וישלח יעקב את בניו לקנות אוכל במצרים, ויאמר אליהם: «אל תלכו כולכם יחד, פן יקרה אסון לכולנו. אך לא אשלח את בנימין אחיכם עמכם, כי אמר אמר: פן יקרה אסון בדרך, כי נער הוא». ויקחו בני יעקב את הכסף בידם, וילכו מצרימה. ויבואו לפני יוסף, ויאמר להם: «מה זאת עשיתם לי? הלא ידעתם כי אני מושל על כל ארץ מצרים, ואתם באתם לרגל אלי!» ויאמר יוסף אל עבדיו: «קחו את האנשים האלה ושימו אותם בבית הסוהר, כי מרגלים הם!» ויאמרו אליו: «לא כן, אדוני, אנחנו עבדיך באנו לקנות אוכל. אנחנו כולנו בני איש אחד, ואנחנו אנשים טובים, ולא מרגלים אנחנו». ויאמר יוסף: «לא כן, כי אם מרגלים אתם, ובאתם לראות את ערות הארץ». ויאמרו: «אנחנו שנים עשר אחים, בני איש אחד בארץ כנען, והקטן היום עם אבינו, והאחד איננו». ויאמר יוסף: «זאת אמרתי אליכם לאמר: מרגלים אתם. בזאת תבחנו: חי פרעה, אם תצאו מזה כי אם בבוא אחיכם הקטן הנה. שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם, ואתם תאסרו בבית הסוהר». ויאסוף אותם אל בית הסוהר שלושת ימים.

ויהי ביום השלישי, ויאמר יוסף אל עבדיו: «שאו את האנשים האלה אל ביתי, ושחטו טבח והכן, כי האנשים האלה יאכלו עמי לחם היום». ויעשו העבדים כאשר צוה אותם יוסף, ויביאו את האנשים אל בית יוסף. ויאכלו האנשים לחם עם יוסף, ויהי כאשר ראה יוסף את בנימין אחיו, ויאמר אל עבדיו: «הנה האיש הזה אחי הקטן, ואני יודע כי הוא אוהב את אביו מאוד. לכו ומלאו את אמתחותיהם אוכל, ושימו את כסף כל איש בפי אמתחתו, ואת גביעי הכסף שימו בפי אמתחת הקטן, ואת כסף אוכלו». ויעשו העבדים כאשר צוה אותם יוסף.

(א) ויקרא: פרץ?

...ויאמר יוסף אל העבדים: «קומו, צאו מהר אחרי האנשים, ותשיגו אותם, ואמרתם אליהם: למה שלמתם רעה תחת טובה? הלא זה הגביע אשר ישתה אדוני בו, ואשר בו יבחן בחכמה! הרעותם לעשות!» ויהי כאשר השיגו העבדים את האנשים, וידברו אליהם את הדברים האלה. ויאמרו האנשים אל העבדים: «לא כן, אדוננו, עבדיך לא עשו את הדבר הזה, ואת הכסף אשר מצאנו בפי אמתחותינו הנה כנען אלינו, ואיך נגנוב מבית אדוניך כסף או זהב? אשר ימצא אחד מעבדיך את הגביע, ומת הוא, גם אנחנו נהיה עבדים לאדוני». ויאמר העבד: «אך כדבריכם כן יהי, אשר ימצא אתו הגביע יהיה לי עבד, ואתם תהיו נקיים». וימהרו העבדים וירדו את אמתחותיהם ארצה, ויפתחו איש את אמתחתו. ויחפשו העבדים באמתחות האנשים, ויתחילו בגדול ויכלו בקטן, ולא מצאו את הגביע. ויאמר העבד אל האנשים: «הנה חיפשתי באמתחותיכם, ולא מצאתי את הגביע. עתה שובו אל אדוני יוסף, ואמרתם אליו: למה שלמתם רעה תחת טובה? הלא זה הגביע אשר ישתה אדוני בו, ואשר בו יבחן בחכמה! הרעותם לעשות!» ויאמרו האנשים אל העבד

فلسطين: ولا تحدث حوادث عنيفة ولا تعرف بنية نيّة
الناس». فجاء الجواب: «لا داعي الى
الخوف. نحن نحب محمد لأنه رجل شجاع
ونحن نعرف انه لا يريد الا خير البلاد. ولكن
يجب ان نعرف ما هي نيّته بالضبط. فاذا
كان يريد ان يحرّض الناس على الثورة
فيجب ان نحاربه». فقال الرجل: «ان نيّته
ليست ان يحرّض احدا على شيء. انه
يريد ان يعرف ما هي نيّة الناس. فاذا
كانت نيّتهم حسنة فهو يريد ان يساعدهم
على تحقيقها. واذا كانت نيّتهم سيئة
فهو يريد ان يمنعهم من تحقيقها». فقال
الجواب: «ولكن كيف يعرف نيّة الناس؟»
فقال الرجل: «انه لا يسأل احدا عن
نيّته. انه يعرف نيّة كل واحد من
الناس بالتجربة. فاذا كان احد يريد
الشر فانه يعرف ذلك بعد قليل. وهو
يعرف ايضا ان الناس لا يحبون الشر
بل يحبون الخير. فاذا كان احد يريد
الخير فانه يعرف ذلك بعد قليل. وهو
يعرف ايضا ان الناس يحبون الخير
ويكرهون الشر

ויאמר: «אמת כי אין לנו אלהים אחרים, ואין לנו אדון בשמים ובארץ כי אם אלהי ישראל, אשר ברא את השמים ואת הארץ ואת כל אשר בהם, ואשר נתן את התורה ביד משה עבדו ונביאו, ואשר שלח את בנו יחידו ישוע המשיח לגאול את עמו ישראל מידי כל אויביהם, ואשר יבוא ביום הדין לשפוט את כל העמים בצדק ובמשפט, ואשר יקים את המתים ויתן לכל איש כמעשיו, ואשר יתן לצדיקים חיי עולם ולרשעים אש יוקדת לעולם ועד. ואנחנו מאמינים בכל אלה ומקוים לראות את פני אלהינו בעולם הבא, ולא נשתחוה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נשבע בשם אדם ולא בשם נברא, כי אם בשם אלהי ישראל לבדו, ולא נעבוד לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נשמע לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נאמין בשום אדם ולא בשום נברא, כי אם באלהי ישראל לבדו, ולא נתפלל לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נבטח בשום אדם ולא בשום נברא, כי אם באלהי ישראל לבדו, ולא נירא משום אדם ולא משום נברא, כי אם מאלהי ישראל לבדו, ולא נאהב שום אדם ולא שום נברא, כי אם את אלהי ישראל לבדו, ולא נשנא שום אדם ולא שום נברא, כי אם את כל אויבי אלהי ישראל לבדו, ולא נקנא לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נתאוה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נחמוד לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם את אלהי ישראל לבדו, ולא נגנוב משום אדם ולא משום נברא, כי אם מאלהי ישראל לבדו, ולא נרצח את שום אדם ולא את שום נברא, כי אם את כל אויבי אלהי ישראל לבדו, ולא נגנוב את שום אדם ולא את שום נברא, כי אם את כל אויבי אלהי ישראל לבדו, ולא נעשה שקר לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה עול לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חמס לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רמיה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה תרמית לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מרמה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה נכל לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה עוון לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה פשע לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חטא לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רע לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה טוב לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה צדקה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה משפט לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חסד לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רחמים לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אמת לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה שלום לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה ברית לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אמונה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה תורה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מצוה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חוק לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה משפט לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה דין לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה פסק לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה גזירה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה תקנה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה הוראה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה פירוש לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חידוש לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה שינוי לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה תוספת לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה גרעון לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה ביטול לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה הפרה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה עקירה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה שרשה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה נטיעה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה בנין לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה יסוד לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אבן פינה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה עמוד לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה קורה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה גג לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חלון לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה דלת לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מנעול לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מפתח לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה בריח לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה ציר לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אסקופה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מזוזה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מחיצה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה גדר לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חומה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מגדל לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מצודה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מבצר לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מעוז לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מגן לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה צנה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רומח לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חנית לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה כידון לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חרב לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה סכין לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה פגיון לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אקדח לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רובה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה תותח לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה פצצה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רימון לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מוקש לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה פח לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רשת לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מצודה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מלכוד לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מכמורת לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חרם לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה שלל לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה בז לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מחלקת לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חלוקה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה נחלה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אחוזה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה קנין לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מקנה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה עבד לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה שפחה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אמה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה שור לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה פרה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה עגל לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה טלה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה כבש לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה עז לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה תיש לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חמור לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה סוס לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה פרד לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה גמל לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה דרומדר לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רכש לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה בהמה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חיה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה עוף לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה דג לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה תנין לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה לויתן לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רהב לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מלאך לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה שרף לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה כרוב לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אופן לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חשמל לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אש לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה רוח לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה נשמה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חיים לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מות לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה שאול לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה אבדון לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה גיהנם לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה תהום לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה מצולה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה עמקים לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה הרים לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה גבעות לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה ערים לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה כפרים לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה חצרים לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה טירות לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה ארמונות לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה היכלות לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה בתי תפלה לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה בתי מדרשות לשום אדם ולא לשום נברא, כי אם לאלהי ישראל לבדו, ולא נעשה בתי כנסיות

ותאמר אליו: הלא אחי הוא אמרה לי הוא גם הוא אמר לי אחותי הוא בתם לבבי ובנקיון כפי עשיתי זאת: ויאמר אליה אבימלך הנה ארצי לפניך במקום הטוב בעיניך שבי: ולאברהם אמר לאמר הנה נתתי אלף כסף אחיך הנה הוא לך כסות עינים לכל אשר אתך ואת כל ותוכחת: ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמותיו וילדו: כי עצר עצר יהוה בעד כל רחם לבית אבימלך על דבר שרה אשת אברהם: ויהוה פקד את שרה כאשר אמר ויעש יהוה לשרה כאשר דבר: ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים: ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק: ויעש אברהם את יצחק בנו לשמנת ימים כאשר צוה אתו אלהים: ואברהם בן מאת שנה בהולד את יצחק בנו לו: ותאמר שרה צחוק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי: ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו: ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק: ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק: ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק: והדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו: ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה כי ביצחק יקרא לך זרע: וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא: וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילד ושלחה וילך ותתע במדבר באר שבע: ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחד השיחם: ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד ותשב מנגד וישא את קולה ותבך: וישמע אלהים את קול הנער ויקרא מלאך אלהים אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם: קומי שאי את הנער והחזיקי את ידך בו כי לגוי גדול אשימנו: ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער: ויהי אלהים את הנער ויגדל וישב במדבר ויהי רבה קשת: וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים: ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר אתה עשה: ועתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולנכדי ולניני כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרת בה: ויאמר אברהם אנכי אשבע: ויוכח אברהם את אבימלך על אדות באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך: ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי וגם אני לא שמעתי בלתי היום: ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית: ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן לבדם: ויאמר אבימלך אל אברהם מה שבע הכבשות האלה אשר הצבת לבדם: ויאמר כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת: על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם: ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים: ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם יהוה אל עולם: ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים:

ויהי אחרי הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים: ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק: ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם: ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו: ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעלה: ויאמר אברהם אלהים יראה לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדו: ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח וערך את העצים ויעקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח מלמעלה לעצים: וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו: ויקרא אליו מלאך יהוה מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני: ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני: וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו: ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה: ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים: ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך: כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו: והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי: וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע: ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם היא בנים לנחור אחיך: את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם: ואת כשד וחזו ופלדש וידלף ובתואל: ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם: ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה:

ותהי שרה מאת שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה: ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה: ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר: גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני: ויענו בני חת את אברהם לאמר לו: שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש מקברו לא יכלה ממך מקבר מתך: ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת: וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר: ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר: ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר: לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך: וישתחו אברהם לפני עם הארץ: וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה: ויען עפרון את אברהם לאמר לו: אדני שמע אלי ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר: וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסוחר: ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבלתו סביב: לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו: ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען: ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת:

ומאמינים שהקב"ה יעשה להם נסים ונפלאות כמו שעשה לאבותיהם; ולכן הם מתאמצים לעשות מלאכה ולהרויח כסף, כדי שיהיה להם מה לאכול. ואינם יודעים שהקב"ה אינו עושה נסים ונפלאות אלא לאלו שמתייאשים מכל דבר שבעולם, ואין להם שום תקוה אלא לבוראם. וכיון שהם מתייאשים מכל דבר שבעולם, ואין להם שום תקוה אלא לבוראם, אז הוא עושה להם נסים ונפלאות. אבל כל זמן שהם מאמינים שיש להם תקוה גם בדברים אחרים, אז הוא מניחם לנפשם, ואינו עושה להם נסים ונפלאות. וזהו שאמרו חז"ל: אין הקב"ה עושה נסים לצדיקים גמורים, ולא לרשעים גמורים, אלא לבינונים. ואמרו עוד: אין הקב"ה עושה נסים אלא בשביל מי שאין לו פת בסלו. ואמרו עוד: אין הקב"ה עושה נסים אלא בשביל מי שנתייאש מכל דבר שבעולם, ואין לו תקוה אלא לאביו שבשמים. וכל זה הוא משום שהקב"ה רוצה שיהיו כל מעשיהם לשם שמים, ולא יהיה להם שום הנאה מן העולם הזה. ולכן אינו עושה להם נסים ונפלאות, אלא כשהם מתייאשים מכל דבר שבעולם, ואין להם תקוה אלא לאביהם שבשמים. ואז הוא עושה להם נסים ונפלאות, כדי שיהיה להם הנאה מן העולם הזה, ולא יהיה להם שום תקוה אלא לאביהם שבשמים.

ועל זה אמרו חז"ל: אין הקב"ה עושה נסים אלא בשביל מי שנתייאש מכל דבר שבעולם, ואין לו תקוה אלא לאביו שבשמים. ואמרו עוד: אין הקב"ה עושה נסים אלא בשביל מי שאין לו פת בסלו. ואמרו עוד: אין הקב"ה עושה נסים אלא בשביל מי שנתייאש מכל דבר שבעולם, ואין לו תקוה אלא לאביו שבשמים. וכל זה הוא משום שהקב"ה רוצה שיהיו כל מעשיהם לשם שמים, ולא יהיה להם שום הנאה מן העולם הזה. ולכן אינו עושה להם נסים ונפלאות, אלא כשהם מתייאשים מכל דבר שבעולם, ואין להם תקוה אלא לאביהם שבשמים. ואז הוא עושה להם נסים ונפלאות, כדי שיהיה להם הנאה מן העולם הזה, ולא יהיה להם שום תקוה אלא לאביהם שבשמים.

ב. ראש כי תשא. ג. דברים. 457—440

דרוש 448

דרוש לשבת שובה: ובו ג' חלקים: חלק א' בענין שמחת יום הכפורים: חלק ב' בענין תשובה מיראה: חלק ג' בענין תשובה מאהבה: ובו ב' ענינים: ענין א' בענין תשובה מאהבה בכלל: וענין ב' בענין תשובה מאהבה בפרט: ובו ב' חלקים: חלק א' בענין תשובה מאהבה בכלל: ובו ב' ענינים: ענין א' בענין תשובה מאהבה בכלל

ואמר: «אחים, אתם יודעים שמאז ימי הראשונים בא אלוהים
בבחירה בינינו, שמפי הגויים ישמעו את דבר הבשורה ויאמינו.
ואלוהים, יודע הלבבות, העיד עליהם שהוא מקבל אותם, כי נתן
להם את רוח הקודש כמו שנתן לנו. ולא עשה הבדל בינינו לבינם,
כי טיהר את לבותיהם באמונה. עתה מדוע אתם מנסים את
אלוהים, ומטילים על צוואר התלמידים עול שלא יכלו לשאת לא
אבותינו ולא אנחנו? אלא אנו מאמינים שנושעים בחסד האדון
ישוע, כמו גם הם».

כל הקהל שתק, ורק בארנבא ושאול סיפרו על האותות
והמופתים הרבים שעשה אלוהים בגויים על ידם. כשסיימו,
התחיל יעקב לדבר: «אחים, שמעו אלי. שמעון סיפר איך
אלוהים בחר בגויים מראשית הימים, כדי שיקבלו מתוכם עם
לשמו. ודברי הנביאים מסכימים עם זה, כמו שכתוב בספר
עמוס: 'אחרי כן אשוב ואבנה מחדש את סוכת דוד שנפלה,
ואתקן את חורבותיה ואקימה מחדש, כדי שיבקשו את האדון
כל יתר האנשים, וכל הגויים שעליהם נקרא שמי, נאום האדון
העושה את הדברים האלה'. אלוהים ידע את כל מעשיו מראשית
הימים. לכן אני חושב שלא צריך להטיל עליהם עול כבד, אלא
רק לכתוב להם שיתרחקו מטומאת האלילים, מזנות, מבשר
חנוק ומדם. כי משה נקרא בכל דור ודור בבתי הכנסת בכל
עיר ועיר, מדי שבת בשבתו».

אז החליטו השליחים והזקנים, יחד עם כל הקהל, לבחור
אנשים מתוכם ולשלוח אותם לאנטיוכיה עם פאולוס ובארנבא.
הם בחרו ביהודה, שנקרא גם בר-סבא, ובסילס, שהיו מנהיגים
בין האחים. ונתנו להם מכתב שכתבו בידם, ובו כתוב:

«אנחנו, השליחים והזקנים, אחיכם, שולחים ברכה לאחים
מהגויים באנטיוכיה, בסוריה ובקיליקיה. שמענו שכמה אנשים
יצאו מאתנו והטרידו אתכם בדברים שגרמו לבלבול בלבבותיכם,
אף על פי שלא נתנו להם שום הוראה. לכן החלטנו פה אחד
לבחור אנשים ולשלוח אותם אליכם עם אהובינו ברנבא ופאולוס,
שהקדישו את חייהם לשם אדוננו ישוע המשיח. שלחנו אליכם
את יהודה ואת סילס, שיספרו לכם בעל פה את הדברים האלה.
כי רוח הקודש ואנחנו החלטנו שלא להטיל עליכם עול כבד,
אלא רק את הדברים הבאים: להתרחק מבשר שנשחט לאלילים,
מדם, מבשר חנוק ומזנות. אם תשמרו את עצמכם מדברים אלה,
תעשו היטב. שלום לכם!»

כשהגיעו לאנטיוכיה, כינסו את כל הקהל ומסרו להם את
המכתב. כולם שמחו מאוד כשקראו את הדברים המנחמים
שבמכתב. יהודה וסילס, שהיו גם הם נביאים, דיברו הרבה
והחזקו את האחים. אחרי שהות מסוימת נשלחו השניים בחזרה
בשלום אל השולחים.

אבל סילס החליט להישאר שם, ואילו יהודה חזר לבדו.
פאולוס וברנבא נשארו באנטיוכיה, ושם לימדו ובישרו את
הבשורה של האדון, יחד עם רבים אחרים.

אחרי כמה ימים אמר פאולוס לברנבא: «בואו נחזור לכל
הערים שבהן הטפנו את דבר האדון, ונבקר את האחים שם, כדי
לראות איך הם מתקדמים». ברנבא הסכים, ורצה לקחת איתם
גם את יוחנן, שנקרא גם מרקוס. אבל פאולוס התנגד בתוקף,
כי יוחנן עזב אותם בפמפוליה ולא המשיך איתם לעבודה.
ויהי ריב גדול ביניהם, עד שנפרדו זה מזה. ברנבא לקח את
מרקוס והפליג לקפריסין, ואילו פאולוס בחר בסילס ויצא
לדרך, כשהאחים מברכים אותו בחסד האדון.

פאולוס וסילס עברו בסוריה ובקיליקיה, וחיזקו את
הכנסיות שם. אחר כך הגיעו לדרבה ולאחר מכן ללוסטרה.
שם פגשו תלמיד צעיר בשם טימותיאוס, שאמו הייתה יהודייה
מאמינה ואביו יווני. האחים בלוסטרה ובאיקוניון העידו עליו
שהוא אדם טוב. פאולוס רצה שטימותיאוס יצטרף אליהם,
ולכן מל אותו, כי כולם ידעו שאביו יווני. הם עברו בערים
ומסרו לאחים את ההחלטות שקיבלו השליחים והזקנים
בירושלים, כדי שישמרו אותן. כך התחזקו הכנסיות בכל יום
ויום, ומספר המאמינים גדל.

(۱) اشاره به اهریمن است. (۲) یعنی: مرگ.

شخص دشمن را بکشد، چه مرد و چه زن، چه کودک و چه بالغ، چه گوسفند و چه گاو، چه سگ و چه آتش، چه درخت و چه گیاه، چه چشمه و چه آب، چه پرنده و چه چهارپا، چه هر آفریده‌ای که اهورمزدا آفریده است، آن شخص در راه راستی گام برداشته است.

اهورمزدا به زرتشت گفت: ای زرتشت، کسی که دشمن را بکشد، پس از مرگ به سرای جاودانه راه می‌یابد، جایی که نور بی‌پایان است، جایی که آب جاری است، جایی که گیاهان سرسبز می‌رویند، جایی که همه چیز شاد و خرم است.

ای زرتشت، کسی که دشمن را بکشد، پس از مرگ به سرای جاودانه راه می‌یابد، جایی که نور بی‌پایان است، جایی که آب جاری است، جایی که گیاهان سرسبز می‌رویند، جایی که همه چیز شاد و خرم است.

ای زرتشت، کسی که دشمن را بکشد، پس از مرگ به سرای جاودانه راه می‌یابد، جایی که نور بی‌پایان است، جایی که آب جاری است، جایی که گیاهان سرسبز می‌رویند، جایی که همه چیز شاد و خرم است.

(۱) Avesta یا اوستا: نام کتاب مقدس زرتشتیان.

(۱) اشاره به اهریمن است. (۲) یعنی: مرگ.

شخص دشمن را بکشد، چه مرد و چه زن، چه کودک و چه بالغ، چه گوسفند و چه گاو، چه سگ و چه آتش، چه درخت و چه گیاه، چه چشمه و چه آب، چه پرنده و چه چهارپا، چه هر آفریده‌ای که اهورمزدا آفریده است، آن شخص در راه راستی گام برداشته است.

اهورمزدا به زرتشت گفت: ای زرتشت، کسی که دشمن را بکشد، پس از مرگ به سرای جاودانه راه می‌یابد، جایی که نور بی‌پایان است، جایی که آب جاری است، جایی که گیاهان سرسبز می‌رویند، جایی که همه چیز شاد و خرم است.

ای زرتشت، کسی که دشمن را بکشد، پس از مرگ به سرای جاودانه راه می‌یابد، جایی که نور بی‌پایان است، جایی که آب جاری است، جایی که گیاهان سرسبز می‌رویند، جایی که همه چیز شاد و خرم است.

فرگرد هجدهم: در باره پاداش راستی و کیفر دروغ

این فرگرد ۱۰۰ بند دارد. در آن درباره پاداش کسی که دشمن را می‌کشد و کیفر کسی که دروغ می‌گوید سخن رفته است. بند ۱ تا ۱۰ درباره کشتن حشرات موذی است. بند ۱۱ تا ۲۰ درباره کشتن جانوران موذی است. بند ۲۱ تا ۳۰ درباره کشتن انسان‌های بد است. بند ۳۱ تا ۴۰ درباره پاداش کسی است که دشمن را می‌کشد. بند ۴۱ تا ۵۰ درباره کیفر کسی است که دروغ می‌گوید. بند ۵۱ تا ۶۰ درباره پاداش کسی است که راست می‌گوید. بند ۶۱ تا ۷۰ درباره کیفر کسی است که دشمن را می‌کشد. بند ۷۱ تا ۸۰ درباره پاداش کسی است که دروغ می‌گوید. بند ۸۱ تا ۹۰ درباره کیفر کسی است که راست می‌گوید. بند ۹۱ تا ۱۰۰ درباره پاداش کسی است که دشمن را می‌کشد.

ומי שאין לו אשה, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו בנים, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו בנות, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו אב, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו אם, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו אח, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו אחות, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו בן, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו בת, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו אשה ובנים ובנות ואב ואם ואח ואחות, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ומי שאין לו אשה ובנים ובנות ואב ואם ואח ואחות, אומר: ואני לבדי אין לי מי שיעזור לי, ואין לי מי שיאכיל לי, ואין לי מי שיכבד אותי, ואין לי מי שיכבד לי, ואין לי מי שיכבד לו, ואין לי מי שיכבד לה, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן, ואין לי מי שיכבד לנו, ואין לי מי שיכבד לכם, ואין לי מי שיכבד להם, ואין לי מי שיכבד להן.

ולכן אמרו חז"ל: הנותן עצה לחבירו שלא כהוגן אפילו הוא לטובתו של חבירו נקרא רמאי, שנאמר: ולפני עור לא תתן מכשול. ואף כי לכאורה נראה שהוא מסייע לו, מכל מקום הרי הוא מכשילו בדבר שאינו הגון, ועל כן נקרא רמאי. ואם כן, אף כי הנתבע הוא רמאי, מכל מקום אין לו לתובע לעשות לו רמאות בכך שיעיד עדות שקר, ואין לומר שהוא רק מסייע לרמאי, שהרי הוא עצמו עושה מעשה רמאות בכך שמ

ולא יהא אלא כמי שאמר לה הרי את מקודשת לי מעכשיו ואינו אומר כלום. וכן אם אמר לה הרי את מקודשת לי ולא אמר כלום ושתקה הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ושתק הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה הן הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה הן הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה הן הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה הן הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה הן הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה אי אתה מקדשני ואמר לה הן הרי זו מקודשת. ואם אמרה לו

ڤح حفيظ! ڤكفهوب مب ڤكفهوب وصح ڤصح ڤتح ڤصح ضد كم: هب أوكس حتقڤتح ڤتتكم: ههمضم ضحب كم: هب أوكس حتقڤتح ڤتتكم: ههمضم ضحب ڤم: هب ضمضم! آمين.

ڤم ڤتح 245 ضد ڤتح: همتحب حفيظ دفيدڤتح ڤتتكم: ڤتح ضمضم ههم ڤوڤتح ڤتتكم ڤتح ڤصح ڤتح ڤتتكم ڤتح ڤصح ڤتح ڤتتكم ڤتح ڤصح

ומלכותו ומעשיו הגדולים. ומעשיהם הראשונים והאחרונים הנם כתובים
על ספר מלכי ישראל ויהודה. ויקבר אסא עם אבותיו בעיר דויד
ומלך יהושפט בנו תחתיו. ובימיו כרת ארם דרומשק ברית עם
בעשא מלך ישראל לבלתי עלות עוד על יהודה. ויאמר אסא אל
בעשא: «הנה כרתתי ברית בינותי ובינך ובין אבי ובין אביך הנה
שלחתי לך שוחד כסף וזהב לכה הפר את בריתך עם בעשא מלך
ישראל ויעל מעלי.» וישמע בעשא ויחדל מבנות את הרמה וישב
בתרצה. ויעל אסא המלך יהודה את כל העם ולא נקה ויסעו את
אבני הרמה ואת עציה אשר בנה בעשא ויבן בהם את גבע בנימין
ואת המצפה. ויהי בעת ההיא ויבא חנני הרואה אל אסא מלך
יהודה ויאמר אליו: «יען בטחך על מלך ארם ולא בטחת על יהוה
אלהיך על כן נמלט חיל מלך ארם מידך. הלא הכושים והלובים
היו לחיל לרב מאד לרכב ולפרשים ובהשעינך על יהוה נתנם
בידך. כי עיני יהוה משוטטות בכל הארץ להתאמץ עם לבבם
שלם אליו. נבלת בזאת ומעתה עמך מלחמות.» ויכעס אסא על
הרואה ויתנהו בבית הסהרים כי על זאת קצף עליו מאד. וגם
מעשקות הרבה עשק אסא בעת ההיא מן העם. והנה דברי אסא
הראשונים והאחרונים הנם כתובים על ספר מלכי יהודה וישראל.
ויחל אסא במחלה ברגליו בשנה השלשים ותשע למלכותו עד
מאד ולא דרש את יהוה כי אם ברופאים. וישכב אסא עם אבותיו
וימת בשנה הארבעים ואחת למלכותו. ויקברו אותו בקבריו אשר
כרה לו בעיר דויד וישכיבו אותו במטה אשר מלא בשמים ובמיני
רקחים מרקחת מעשה רוקח. ויעשו לו שריפה גדולה מאד מאד.

פרק יז: יהושפט בן אסא מלך יהודה.

ויהושפט בנו מלך תחתיו ויתחזק עליו. ויפרוץ את כל ערי יהודה
ויתן חילות בארץ יהודה ובערי אפרים אשר לכד אסא אביו. ויהי
יהוה עם יהושפט כי הלך בדרכי דויד אביו הראשונים ולא דרש
לבעלים. כי לאלהי אביו דרש ובמצותיו הלך ולא כמעשה ישראל.
ויכן יהוה את הממלכה בידו ויתן כל יהודה מנחה ליהושפט ויהי
לו עושר וכבוד לרב. ויגבה לבו בדרכי יהוה ועוד הסיר את
הבמות ואת האשרים מיהודה. ובשנה השלישית למלכותו שלח
את שריו לתלמיו את בן חיל ואת עבדיה ואת זכריה ואת נתנאל
ואת מיכיהו ללמד בערי יהודה. ועמהם הלוים שמעיה ונתניה
וזבדיה ואסאל ושמיראמות ויהונתן ואדוניה וטוביה וטוביהו הלוים
ואלישמע ויהורם הכהנים. וילמדו ביהודה וספר תורת יהוה עמם
ויסבו בכל ערי יהודה וילמדו בעם. ויהי פחד יהוה על כל ממלכות
הארצות אשר סביבות יהודה ולא נלחמו עם יהושפט. ומן
הפלשתים מביאים ליהושפט מנחה וכסף משא והערבים הביאו לו
צאן אילים שבעת אלפים ושבע מאות ותישים כמספרם. ויגדל
יהושפט הלוך וגדול עד למעלה ויבן בירניות וערי מסכנות ביהודה.
ומלאכה רבה היתה לו בערי יהודה ואנשי מלחמה גבורי חיל
בירושלים. ואלה פקודתם לבתי אבותם: ליהודה שרי האלפים
עדנה השר ועמו גבורי חיל מאתים אלף. ואחריו יהוחנן השר ועמו
מאתים ושמונים אלף. ואחריו עמסיה בן זכרי המתנדב ליהוה ועמו
מאתים אלף גבורי חיל. ומבנימין אליעדע גבור חיל ועמו נושקי
קשת וצנה מאתים אלף. ואחריו יהוזבד ועמו מאה ושמונים אלף
חלוצי צבא. אלה משרתי המלך מלבד אשר נתן המלך בערי
המבצר בכל יהודה.

---

(1) Lombards

ויהי ליהושפט עושר וכבוד לרב ויתחתן לאחאב. וירד לו אחרי
שנים לשומרון ויזבח לו אחאב צאן ובקר לרב ולעם אשר עמו
ויסיתהו לעלות את רמות גלעד. ויאמר אחאב מלך ישראל אל
יהושפט מלך יהודה: «התלך אתי רמתה גלעד?» ויאמר לו
יהושפט: «כמוני כמוך כעמי עמך ואהיה עמך במלחמה.» ויאמר
יהושפט אל מלך ישראל: «דרוש נא היום את דבר יהוה.» ויקבץ
מלך ישראל את הנביאים ארבע מאות איש ויאמר אליהם: «האלך
אל רמות גלעד למלחמה או אחדל?» ויאמרו: «עלה ויתן יהוה
ביד המלך.» ויאמר יהושפט: «האין פה עוד נביא ליהוה ונדרשה
בו?» ויאמר מלך ישראל אל יהושפט: «עוד איש אחד לדרוש את
יהוה מאתו ואני שנאתיו כי לא יתנבא עלי טוב כי אם רע. הוא
מיכיהו בן ימלה.» ויאמר יהושפט: «אל יאמר המלך כן.» ויקרא
מלך ישראל אל סריס ויאמר: «מהר את מיכיהו בן ימלה.» ומלך
ישראל ויהושפט מלך יהודה לבושים בגדיהם ויושבים איש על
כסאו בגרן פתח שער שומרון וכל הנביאים מתנבאים לפניהם.
ויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל ויאמר: «כה אמר יהוה
באלה תנגח את ארם עד כלה.» וכל הנביאים מתנבאים כן לאמר:
«עלה רמות גלעד והצלח ונתן יהוה ביד המלך.» והמלאך אשר
הלך לקרא למיכיהו דבר אליו לאמר: «הנה דברי הנביאים פה
אחד טוב אל המלך ויהי נא דברך כאחד מהם ודברת טוב.»
ויאמר מיכיהו: «חי יהוה כי את אשר יאמר אלי יהוה אתו אדבר.»
ויבא אל המלך ויאמר אליו המלך: «מיכיהו הנלך רמתה גלעד
למלחמה או אחדל?» ויאמר אליו: «עלה והצלח ונתנו ביד המלך.»
ויאמר אליו המלך: «עד כמה פעמים אני משביעך אם לא תדבר
אלי אמת בשם יהוה?» ויאמר: «ראיתי את כל ישראל נפוצים על
ההרים כצאן אשר אין להם רועה. ויאמר יהוה לא אדנים לאלה
ישובו איש לביתו בשלום.» ויאמר מלך ישראל אל יהושפט: «הלא
אמרתי אליך לא יתנבא עלי טוב כי אם רע?» ויאמר מיכיהו:
«לכן שמעו דבר יהוה. ראיתי את יהוה יושב על כסאו וכל צבא
השמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו. ויאמר יהוה מי יפתה את
אחאב ויעל וייפל ברמות גלעד? ויאמר זה אמר כך וזה אמר כך.
ויצא הרוח ויעמד לפני יהוה ויאמר: אני אפתנו. ויאמר יהוה אליו
במה? ויאמר אצא ורוח שקר בפי כל נביאיו. ויאמר תפתה וגם
תוכל צא ועשה כן. ועתה הנה נתן יהוה רוח שקר בפי כל נביאיך
אלה ויהוה דבר עליך רעה.» ויגש צדקיהו בן כנענה ויכה את
מיכיהו על הלחי ויאמר: «איזה עבר רוח יהוה מאתי לדבר אותך?»
ויאמר מיכיהו: «הנך ראה ביום ההוא אשר תבוא חדר בחדר
להחבא.» ויאמר מלך ישראל: «קחו את מיכיהו והשיבהו אל אמון
שר העיר ואל יואש בן המלך. ואמרתם כה שם המלך: שימו זה
בבית הכלא והאכילוהו לחם לחץ ומים לחץ עד בואי בשלום.»
ויאמר מיכיהו: «אם שוב תשוב בשלום לא דבר יהוה בי.» ויאמר:
«שמעו עמים כלכם!» ויעל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה
רמתה גלעד. ויאמר מלך ישראל אל יהושפט: «התחפש ובא
במלחמה ואתה לבש בגדיך.» ומלך ישראל התחפש ויבא במלחמה.
ומלך ארם צוה את שרי הרכב אשר לו לאמר: «לא תלחמו את
הקטן ואת הגדול כי אם את מלך ישראל לבדו.» ויהי כראות שרי
הרכב את יהושפט ויאמרו: «אך מלך ישראל הוא.» ויסבו עליו
להלחם ויזעק יהושפט ויעזרהו יהוה ויסיתם אלהים ממנו. ויהי
כראות שרי הרכב כי לא מלך ישראל הוא וישובו מאחריו. ואיש
מרמה בקשת פתה את מלך ישראל ויאמר למרכבתו: «הפך ידיך
והוצאתני מן המחנה כי הוחלתי.» ויהי ביום ההוא כי עלתה
המלחמה ומלך ישראל היה מעמד על המרכבה נגד ארם ויעמד
בערב ויפול. ויעבר הצחנה מן המחנה לאמר: «איש אל עירו ואיש
אל ארצו פנו!» ויעל מלך ישראל ויבא שומרון ויקברו את המלך
בשומרון. ויגוז את הרכב על ברכת שומרון ויכבסו הזונות ויכלבו
את דמו כדבר יהוה אשר דבר. ויתר דברי אחאב וכל אשר עשה
ובית השן אשר בנה וכל הערים אשר בנה הנם כתובים על ספר
דברי הימים למלכי ישראל. וישכב אחאב עם אבותיו וימלך אחזיה
בנו תחתיו.

ויהושפט בן אסא מלך על יהודה בשנה הרביעית לאחאב מלך
ישראל. ויהושפט בן שלשים וחמש שנה בעת מלכו ועשרים וחמש
שנה מלך בירושלים. ושם אמו עזובה בת שלחי. וילך בכל דרכי
אסא אביו לא סר ממנו לעשות הישר בעיני יהוה. אך הבמות לא
סרו עוד והעם עוד מזבחים ומקטירים בבמות. וישלם יהושפט עם
מלך ישראל. ויעש יהושפט אניות תרשיש ללכת אופירה לזהב
ולא הלכו כי נשברו אניות בעציון גבר. אז אמר אחזיה בן אחאב
אל יהושפט: «ילכו עבדי עם עבדיך באניות.» ולא אבה יהושפט.
וישכב יהושפט עם אבותיו ויקבר עם אבותיו בעיר דויד אביו
וימלך יהורם בנו תחתיו. ואדום היה פקידה ומלך מושב על
יהושפט. ויהושפט מלך ארבעה ועשרים וחמש שנה בירושלים.
ושנתים מלך יהורם בן יהושפט על יהודה בשנה השנית ליהורם בן
אחאב מלך ישראל. ויהורם בן שלשים ושתים שנה בעת מלכו
ושמונה שנים מלך בירושלים. וילך בדרך מלכי ישראל כאשר עשו
בית אחאב כי בת אחאב היתה לו אשה ויעש הרע בעיני יהוה.
ולא אבה יהוה להשחית את בית דויד בעבור הברית אשר כרת
לדויד ולבניו כל הימים. בימיו פשעה אדום מתחת יד יהודה
ויתמלכו למו מלך. ויעבר יהורם עם שריו וכל הרכב עמו ויקם
לילה ויך את אדום הסובבים עליו ואת שרי הרכב. ותפשע אדום
מתחת יד יהודה עד היום הזה. אז פשעה לבנה בעת ההיא מתחת
ידו כי עזב את יהוה אלהי אבותיו. וגם הוא עשה במות בערי
יהודה ויזן את יושבי ירושלים וידח את יהודה. ויבא אליו מכתב
מאליהו הנביא לאמר: «כה אמר יהוה אלהי דויד אביך: יען אשר
לא הלכת בדרכי יהושפט אביך ובדרכי אסא מלך יהודה. והנה
יהוה נגף מגפה גדולה בעמך ובבניך ובנשיך ובכל רכושך. ואתה
בחליים רבים במחלת מעיך עד יצאו מעיך מפני החולי מיום אל
יום.» ויעורר יהוה על יהורם את רוח הפלשתים והערבים אשר
על יד הכושים. ויעלו ביהודה ויבקעוה ויקחו את כל הרכוש
הנמצא בבית המלך וגם בניו ונשיו ולא נותר לו בן כי אם יהואחז
הצעיר בבניו. ואחרי כל זאת נגפו יהוה במעיו במחלה אין מרפא
לה. ויהי מיום אל יום עד קץ שנתים ויצאו מעיו מפני חליו
ויחלה חליים רעים ולא עשו לו עמו שריפה כשריפת אבותיו.
בבן שלשים ושתים שנה מלך בעת מלכו ושמונה שנים מלך
בירושלים ויהלך בלא חמודות. וישכב עם אבותיו ויקברו אותו
בעיר דויד אך לא בקברי המלכים.

ויעלו יושבי ירושלים את אחזיה בנו הצעיר תחתיו כי את כל
הגדודים אשר באו עם הערבים אל המחנה הרגו. ויהי אחזיה בן
ארבעים ושתים שנה בעת מלכו ושנה אחת מלך בירושלים. ושם
אמו עתליה בת עמרי. גם הוא הלך בדרכי בית אחאב כי אמו היא
יעצתו לרשעה. ויעש הרע בעיני יהוה כבית אחאב כי הם היו
יועציו אחרי מות אביו לאבדון לו. וגם בעצתם הלך וילך עם
יהורם בן אחאב מלך ישראל אל מלחמה ברמות גלעד אל חזאל
מלך ארם וילחמו בארמים ויכו את יורם. וישב יורם להתרפא
ביזרעאל מן המכות אשר הכוהו בארמה במלחמתו את חזאל מלך
ארם. ועזריהו בן יהורם מלך יהודה ירד לראות את יהורם בן
אחאב ביזרעאל כי חולה הוא. ויהי מאת יהוה בבוא אחזיה אל
יהורם ויצא עם יהורם אל יהוא בן נמשי אשר משחו יהוה להכרית
את בית אחאב. ויהי כהשפט יהוא את בית אחאב וימצא את שרי
יהודה ואת בני אחי אחזיה משרתי אחזיה ויהרגם. ויבקש את
אחזיה וילכד אותו והוא מתחבא בשומרון ויובאהו אל יהוא וימיתהו
ויקברו כי אמרו: «בן יהושפט הוא אשר דרש את יהוה בכל לבו.»
ולא היה לבית אחזיה כח להחזיק בממלכה. ועתליה אם אחזיה
ראתה כי מת בנה ותקם ותאבד את כל זרע המלוכה בבית יהודה.
ויהושבעת בת המלך יהורם אחות אחזיה לקחה את יואש בן אחזיה
וגנבה אותו מתוך בני המלך המומתים ותסתירהו ואת מיניקתו
בחדר המטות. ותהי יהושבעת בת המלך יהורם אשת יהוידע
הכהן כי אחות אחזיה היא ויסתירהו מפני עתליה ולא הומת.
ויהי עמה בבית יהוה נסתר שש שנים ועתליה מלכה על הארץ.

כמובטח בתורה: ואם לאו, אין לו תקנה. ולכן אמרו חכמים: כל המקבל עליו עול תורה, מסירין ממנו עול מלכיות ועול דרך ארץ; וכל שפרק עול תורה, נותנין עליו עול מלכיות ועול דרך ארץ.

ואמרו: אין לך דבר שעומד בפני התשובה, שכל החוטאים בעבירות שבין אדם למקום, אם עשו תשובה, מיד הוא מוחל להם. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני התפלה, שכל הנענה בתפלה, מיד הוא נענה. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הצדקה, שכל הנותן צדקה, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הלימוד, שכל הלומד תורה, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הגמילות חסדים, שכל הגומל חסדים, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הקבלת פני רבו, שכל המקבל פני רבו, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הכנסת אורחים, שכל המכניס אורחים, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הכנסת כלה, שכל המכניס כלה, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הלוויית המת, שכל המלוה את המת, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלין, שכל המניח תפלין, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת מזוזה, שכל המניח מזוזה, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת ציצית, שכל המניח ציצית, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת השחר, שכל המניח תפלת השחר, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת המנחה, שכל המניח תפלת המנחה, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הערבית, שכל המניח תפלת הערבית, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת המוסף, שכל המניח תפלת המוסף, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הנעילה, שכל המניח תפלת הנעילה, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הלילה, שכל המניח תפלת הלילה, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הצהרים, שכל המניח תפלת הצהרים, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הבוקר, שכל המניח תפלת הבוקר, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הערב, שכל המניח תפלת הערב, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הלילה, שכל המניח תפלת הלילה, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הצהרים, שכל המניח תפלת הצהרים, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הבוקר, שכל המניח תפלת הבוקר, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הערב, שכל המניח תפלת הערב, מיד הוא נושע.

ואמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הלילה, שכל המניח תפלת הלילה, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הצהרים, שכל המניח תפלת הצהרים, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הבוקר, שכל המניח תפלת הבוקר, מיד הוא נושע. וכן אמרו: אין לך דבר שעומד בפני הנחת תפלת הערב, שכל המניח תפלת הערב, מיד הוא נושע.

סדר מוסר המשפיע ליהנות: ליהנות ליהנות.

ספר מוסר: הנה ספר זה נקרא מוסר המשפיע ליהנות ליהנות. ונקרא כן מפני שהוא מוסר ליהנות ליהנות. ונקרא כן מפני שהוא מוסר ליהנות ליהנות. ונקרא כן מפני שהוא מוסר

الحيوانية مضطربة لأن الجسد يتألم من الروح، والروح تتألم من الجسد؛ فإذا كان الجسد مريضاً فالروح لا تستطيع أن تكون في راحة. ولكن الروح تستطيع أن تكون في راحة وسعادة حتى والجسد مريض. فالروح تستطيع أن تكون في راحة وسعادة حتى والجسد يتألم. ولكن الروح لا تستطيع أن تكون في راحة وسعادة حتى والجسد في راحة وسعادة

لما رأى أن الله قد أعطاه ما سأله، وأنه قد أجاب طلبته، وأ

ואת כל הנחלים ואת כל הגבולים. ואשר נתנו לו
דויד המלך ושמואל הרואה ושאול בן קיש ואבנר בן
נר ויואב בן צרויה כל אשר עשה ומלך על כל ישראל
ועל כל ממלכות הארצות אשר החזיקו ידי אלהינו
עליהם. ועתה ה' אלהי ישראל אתה הושעתנו ואנחנו
נותרנו לפליטה כיום הזה. הנה אנחנו לפניך באשמתינו
כי אין לעמוד לפניך על זאת. ה' אלהינו כל ההמון
הזה אשר הכינונו לבנות בית לשם קדשך מידך היה
והכל לך הוא. וידעתי אלהי כי בוחן לבב ומישרים
תאהב. אני בישר לבבי הוריתי כל אלה ועתה עמך
הנמצאו פה ראיתי בשמחה להתנדב לך. ה' אלהי
אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם
לדמות מחשבות לבב עמך והכן לבבם אליך. ולשלמה
בני תן לב שלם לשמור מצותיך עדותיך וחקותיך
לעשות הכל ולבנות הבירה אשר הכינותי. ויאמר דויד
לכל הקהל ברכו נא את ה' אלהיכם. ויברכו כל הקהל
לה' אלהי אבותיהם וישתחוו וישתחוו לה' ולמלך.
ויזבחו זבחים לה' ויעשו עולות לה' ממחרת היום
הזה פרים אלף אילים אלף וכבשים אלף ונסכיהם
וזבחים לרוב לכל ישראל. ויאכלו וישתו לפני ה'
ביום ההוא בשמחה גדולה וימליכו שנית לשלמה בן
דויד וימשחו לה' לנגיד ולצדוק לכהן. וישב שלמה
על כסא ה' למלך תחת דויד אביו ויצלח וישמעו אליו
כל ישראל. וכל השרים והגבורים וגם כל בני המלך
דויד נתנו יד תחת שלמה המלך. ויגדל ה' את שלמה
למעלה לעיני כל ישראל ויתן עליו הדר מלכות אשר
לא היה כן על כל מלכי לפניו על ישראל. ודויד בן
ישי מלך על כל ישראל. והימים אשר מלך על ישראל
ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלם מלך
שלשים ושלש שנה. וימת בשיבה טובה שבע ועשר
ומלך שלמה בנו תחתיו. והנה דברי דויד המלך
הראשונים והאחרונים הנם כתובים בדברי שמואל
הרואה ובדברי נתן הנביא ובדברי גד החוזה. על כל
ממלכות הארצות אשר החזיקו ידי אלהינו עליהם:

(א) פרשת שב. ה.

ואת כל הנחלים ואת כל הגבולים. ואשר נתנו לו
דויד המלך ושמואל הרואה ושאול בן קיש ואבנר בן
נר ויואב בן צרויה כל אשר עשה ומלך על כל ישראל
ועל כל ממלכות הארצות אשר החזיקו ידי אלהינו
עליהם. ועתה ה' אלהי ישראל אתה הושעתנו ואנחנו
נותרנו לפליטה כיום הזה. הנה אנחנו לפניך באשמתינו
כי אין לעמוד לפניך על זאת. ה' אלהינו כל ההמון
הזה אשר הכינונו לבנות בית לשם קדשך מידך היה
והכל לך הוא. וידעתי אלהי כי בוחן לבב ומישרים
תאהב. אני בישר לבבי הוריתי כל אלה ועתה עמך
הנמצאו פה ראיתי בשמחה להתנדב לך. ה' אלהי
אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם
לדמות מחשבות לבב עמך והכן לבבם אליך. ולשלמה
בני תן לב שלם לשמור מצותיך עדותיך וחקותיך
לעשות הכל ולבנות הבירה אשר הכינותי. ויאמר דויד
לכל הקהל ברכו נא את ה' אלהיכם. ויברכו כל הקהל
לה' אלהי אבותיהם וישתחוו וישתחוו לה' ולמלך.
ויזבחו זבחים לה' ויעשו עולות לה' ממחרת היום
הזה פרים אלף אילים אלף וכבשים אלף ונסכיהם
וזבחים לרוב לכל ישראל. ויאכלו וישתו לפני ה'
ביום ההוא בשמחה גדולה וימליכו שנית לשלמה בן
דויד וימשחו לה' לנגיד ולצדוק לכהן. וישב שלמה
על כסא ה' למלך תחת דויד אביו ויצלח וישמעו אליו
כל ישראל. וכל השרים והגבורים וגם כל בני המלך
דויד נתנו יד תחת שלמה המלך. ויגדל ה' את שלמה
למעלה לעיני כל ישראל ויתן עליו הדר מלכות אשר
לא היה כן על כל מלכי לפניו על ישראל. ודויד בן
ישי מלך על כל ישראל. והימים אשר מלך על ישראל
ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלם מלך
שלשים ושלש שנה. וימת בשיבה טובה שבע ועשר
ומלך שלמה בנו תחתיו. והנה דברי דויד המלך
הראשונים והאחרונים הנם כתובים בדברי שמואל
הרואה ובדברי נתן הנביא ובדברי גד החוזה. על כל
ממלכות הארצות אשר החזיקו ידי אלהינו עליהם:

ספר דברי הימים ראשון פרק כ"ט.

ויאמר דויד המלך אל כל הקהל: את שלמה בני
בחר אלהים אחד ורך ונער והמלאכה גדולה כי לא
לאדם הבירה כי לה' אלהים. ואני בכל כחי הכינותי
לבית אלהי הזהב לזהבים והכסף לכספים והנחשת
לנחשת הברזל לברזלים והעצים לעצים אבני שהם
ומלואים פוך וחרסים וכל אבן יקרות ורקמה וכל כלי
כל יקר וטוב להרבות. ועוד בחפצי בבית אלהי סגלה
לי מכל אשר הכינותי לבית הקדש. שלשת אלפים
ככר זהב מזהב אופיר ושבעת אלפים ככר כסף
מזוקק לטוח קירות הבתים. זהב לזהבים וכסף
לכספים ולכל מלאכת יד החרש. ומי מתנדב למלא
ידו היום לה'. ויתנדבו ראשי האבות ושרי שבטי
ישראל ושרי האלפים והמאות ושרי המלאכה על
המלך. ויתנדבו לעבודת בית האלהים כנכרים חמשת
אלפים ככר וזהב ועשרת אלפים דרכמונים ועשרת
אלפים כנכר כסף ושמונה עשר אלף כנכר נחשת
ומאה אלף כנכר ברזל. ואשר נמצא אתו אבן נתנו
לאוצר בית ה' ביד יחיאל הגרשוני. וישמחו העם על
התנדבם כי בלבב שלם הם נדבו לה' ודויד המלך גם
הוא שמח שמחה גדולה. ויברך דויד את ה' לעיני כל
הקהל ויאמר דויד ברוך אתה ה' אלהי ישראל אבינו
מן העולם ועד העולם. לך ה' הגדולה והגבורה
והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך ה'
הממלכה והמתנשא לכל לראש. והעשר והכבוד
מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך
לגדל ולחזק לכל. ועתה אלהינו מודים אנחנו לך
ומהללים לשם תפארתך. כי מי אני ומי עמי כי נעצר
כח להתנדב ככה כי ממך הכל ומידך נתנו לך. כי גרים
אנחנו לפניך ותושבים ככל אבותינו כצל ימינו על
הארץ ואין מקוה. ה' אלהינו כל ההמון הזה אשר
הכינונו לבנות בית לשם קדשך מידך היה והכל לך
הוא. וידעתי אלהי כי בוחן לבב ומישרים תאהב.
אני בישר לבבי הוריתי כל אלה ועתה עמך הנמצאו
פה ראיתי בשמחה להתנדב לך. ה' אלהי אברהם
יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם לדמות
מחשבות לבב עמך והכן לבבם אליך. ולשלמה בני
תן לב שלם לשמור מצותיך עדותיך וחקותיך לעשות
הכל ולבנות הבירה אשר הכינותי. ויאמר דויד לכל
הקהל ברכו נא את ה' אלהיכם. ויברכו כל הקהל
לה' אלהי אבותיהם וישתחוו וישתחוו לה' ולמלך.
ויזבחו זבחים לה' ויעשו עולות לה' ממחרת היום
הזה פרים אלף אילים אלף וכבשים אלף ונסכיהם
וזבחים לרוב לכל ישראל. ויאכלו וישתו לפני ה'
ביום ההוא בשמחה גדולה וימליכו שנית לשלמה בן
דויד וימשחו לה' לנגיד ולצדוק לכהן. וישב שלמה
על כסא ה' למלך תחת דויד אביו ויצלח וישמעו אליו
כל ישראל. וכל השרים והגבורים וגם כל בני המלך
דויד נתנו יד תחת שלמה המלך. ויגדל ה' את שלמה
למעלה לעיני כל ישראל ויתן עליו הדר מלכות אשר
לא היה כן על כל מלכי לפניו על ישראל. ודויד בן
ישי מלך על כל ישראל. והימים אשר מלך על ישראל
ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלם מלך
שלשים ושלש שנה. וימת בשיבה טובה שבע ועשר
ומלך שלמה בנו תחתיו. והנה דברי דויד המלך
הראשונים והאחרונים הנם כתובים בדברי שמואל
הרואה ובדברי נתן הנביא ובדברי גד החוזה. על כל
ממלכות הארצות אשר החזיקו ידי אלהינו עליהם:

به لا تقل كد حيكم فحيك هو لم. وجه فيلك هيكم: به شوا فيج كعنا فحيك هو لم وجه هيكم: «ليقل كد هيكم: هيشعفه: وجه فحيك هو لم به شوا فيج؟» أسجم فيشا فيكم حمفيكم فقاحب لم هو لم فيشا فيج؟ فيكم فيكم فحيك. وجه فيشا فيلك: فيكم فيكم فيكم

מעשה מעשיה. ד. מלכות בית ישראל ושלמה.

מעשיה(1). ד. מעת ההיא: כאלו הוא: מלכות בית ישראל. ושלמה מלך ישראל(2) ומלכותו: ומשלתו. ושלמה. ושלמה בנה בית המקדש: ומלכותו ומשלתו. ומעשיו: ומנהגיו

في ذلك الوقت. وأسس في أيامه بعض الناس رهبنة سيتو بالقرب من مدينة ديجون في بلاد بورغونية (١). وكان ابتداء هذه الرهبنة من رجل اسمه روبرت من مدينة مولسم في بلاد شمپانية، وكان قد ترهب في رهبنة كلوني، ثم انفرد عنهم وسكن في موضع قفر اسمه سيتو، وكان يقول: «لم أفعل ذلك إلا لأني أريد أن أعيش في الفقر والتقشف، وأن أتبع الرسل في تركهم الدنيا وما فيها، وأن أحمل صليبي وأتبع المسيح». فاجتمع إليه جماعة كثيرة، وبنوا لهم أديرة في مواضع متعددة، وصار لهم شهرة عظيمة في تلك البلاد.

وفي سنة 47 من هذه المئة الخامسة عشرة من سني الهجرة، وهي سنة 16 من ملك الخليفة القادر بالله أبي العباس أحمد، وسنة 1093 للمسيح، توفي ملك الروم الكسيوس كومنينوس. وهو أحد الملوك العظام الذين كان لهم صيت في الدنيا، وكان له عقل ودهاء وحزم، وكان يقال إنه من نسل قسطنطين الكبير الذي بنى مدينة القسطنطينية، وكان ملكه ثلاثين سنة وشهرين. وكان قد تزوج بامرأة اسمها إيريني، وكانت من أجمل النساء وأعقلهن، وكان لها من الأولاد ثلاثة ذكور وبنت واحدة، وهي التي صنفت تاريخ أبيها، وسمته «أليكسيادة». وكان ابنها الأكبر يوحنا هو الذي تملك بعد أبيه، وكان ابنها الثاني اسمه إسحاق، وكان ابنها الثالث اسمه أندرونيكوس، وكان أصغرهم اسمه مانويل، وكان هو الذي تملك بعد أخيه يوحنا، وكان أندرونيكوس قد مات قبل أبيه.

فصل فيما جرى بين الملوك والبابوات.

وفي هذه السنة، في شهر تشرين الأول، توفي البابا أوربانوس الثاني، وكان قد جلس على الكرسي البابوي بعد موت البابا غريغوريوس السابع بثلاث عشرة سنة، وكان قد ترهب في رهبنة كلوني، وكان من أعظم البابوات وأكثرهم حزماً وعقلاً، وكان قد أقام في الكرسي البابوي إحدى عشرة سنة وشهرين وأياماً. وكان قد عقد مجمعاً في مدينة بلاسنسية في بلاد بورغونية (٢)، وحضر هذا المجمع أكثر من مئتي أسقف ورئيس دين، وكان ذلك في سنة 1091 للمسيح. وفي هذا المجمع أكد حرمان الملك فيليبس ملك الفرنسيس، وكان قد حرمه البابا غريغوريوس السابع قبل ذلك بسبب زواجه بامرأة اسمها برتا، وكانت امرأة فولك الكونت الذي كان على مدينة أنجو، وكان قد تزوجها وطلق امرأته بغير سبب شرعي، وتزوج بامرأة أخيه. وقد تقدم ذكر ذلك في أخبار الملك فيليبس.

(١) Bourgogne, Burgundia.

وفي هذه السنة، في شهر تشرين الأول، توفي البابا أوربانوس الثاني (١)، وكان قد جلس على الكرسي البابوي بعد موت البابا غريغوريوس السابع بثلاث عشرة سنة، وكان قد ترهب في رهبنة كلوني، وكان من أعظم البابوات وأكثرهم حزماً وعقلاً، وكان قد أقام في الكرسي البابوي إحدى عشرة سنة وشهرين وأياماً. وكان قد عقد مجمعاً في مدينة بلاسنسية في بلاد بورغونية (٢)، وحضر هذا المجمع أكثر من مئتي أسقف ورئيس دين، وكان ذلك في سنة 1091 للمسيح. وفي هذا المجمع أكد حرمان الملك فيليبس ملك الفرنسيس، وكان قد حرمه البابا غريغوريوس السابع قبل ذلك بسبب زواجه بامرأة اسمها برتا، وكانت امرأة فولك الكونت الذي كان على مدينة أنجو، وكان قد تزوجها وطلق امرأته بغير سبب شرعي، وتزوج بامرأة أخيه. وقد تقدم ذكر ذلك في أخبار الملك فيليبس.

(١) Bernard, Bernardus

من أهل مدينة ريمس، وكان اسم أبيه عمر، وكان من أعيان المدينة وأغنيائها، وكان له ابن آخر اسمه أودو، وكان أصغر منه، وكان هو الذي تملك بعد أخيه. وكان أودو هذا قد ترهب في رهبنة كلوني، وكان من أعظم الرهبان وأكثرهم حزماً وعقلاً، وكان قد أقام في الكرسي البابوي إحدى عشرة سنة وشهرين وأياماً. وكان قد عقد مجمعاً في مدينة بلاسنسية في بلاد بورغونية (١)، وحضر هذا المجمع أكثر من مئتي أسقف ورئيس دين، وكان ذلك في سنة 1091 للمسيح. وفي هذا المجمع أكد حرمان الملك فيليبس ملك الفرنسيس، وكان قد حرمه البابا غريغوريوس السابع قبل ذلك بسبب زواجه بامرأة اسمها برتا، وكانت امرأة فولك الكونت الذي كان على مدينة أنجو، وكان قد تزوجها وطلق امرأته بغير سبب شرعي، وتزوج بامرأة أخيه. وقد تقدم ذكر ذلك في أخبار الملك فيليبس.

(١) Bernard, Bernardus

[illegible]

(¹) ܚܙܝ ܦܐܬ݂ܐ 227

[illegible]

[illegible]

[illegible]

الكنيسة، بل هو أيضا من أعضاء المجمع الكنسي الذي يدبر شؤون الكنيسة. وهو يتمتع بامتيازات خاصة، منها أنه يحق له أن يلبس الثوب الأحمر في المجامع الكنسية، وأن يجلس على يمين الملك في المجالس الرسمية. وكان يحق له أيضا أن يتقدم الموكب الملكي في الاحتفالات الكبرى، حاملا الصليب الذهبي الكبير. وقد ظل هذا الامتياز قائما حتى عهد قريب.

وكان لرئيس الأساقفة قصر فخم في طليطلة، وكان يعيش عيشة الأمراء، ويحيط نفسه بحاشية كبيرة من الكهنة والخدم. وكان دخله السنوي يقدر بمبالغ طائلة، تأتيه من أوقاف واسعة ومن الهبات والنذور التي كان يقدمها له الملوك والأمراء والأغنياء. وكان يستعين بهذا الدخل على القيام بأعباء منصبه الديني والدنيوي، وعلى الإنفاق على المشروعات الخيرية والعلمية التي كان يشرف عليها.

وكان رئيس الأساقفة يعين الكهنة الذين يقومون بالخدمة في الكاتدرائية، ويسمون بالكنونيين (١). وكان عددهم في القرن الثاني عشر ٢٥ كاهنا، ولكن هذا العدد قد زاد فيما بعد. وكان لكل منهم مرتب سنوي، ومسكن خاص بالقرب من الكاتدرائية. وكان يعاونهم في أداء واجباتهم الدينية عدد من الشمامسة والقساوسة والمرتلين. وكان لكل منهم مرتب سنوي، ومسكن خاص بالقرب من الكاتدرائية. وكان يعاونهم في أداء واجباتهم الدينية عدد من الشمامسة والقساوسة والمرتلين. وكان لكل منهم مرتب سنوي، ومسكن خاص بالقرب من الكاتدرائية.

(١) Chanoines du Chapitre

وكان رئيس الأساقفة يعين الكهنة الذين يقومون بالخدمة في الكاتدرائية، ويسمون بالكنونيين (١). وكان عددهم في القرن الثاني عشر ٢٥ كاهنا، ولكن هذا العدد قد زاد فيما بعد. وكان لكل منهم مرتب سنوي، ومسكن خاص بالقرب من الكاتدرائية. وكان يعاونهم في أداء واجباتهم الدينية عدد من الشمامسة والقساوسة والمرتلين. وكان لكل منهم مرتب سنوي، ومسكن خاص بالقرب من الكاتدرائية.

(١) Diégue

وكان رئيس الأساقفة يعين الكهنة الذين يقومون بالخدمة في الكاتدرائية، ويسمون بالكنونيين (١). وكان عددهم في القرن الثاني عشر ٢٥ كاهنا، ولكن هذا العدد قد زاد فيما بعد. وكان لكل منهم مرتب سنوي، ومسكن خاص بالقرب من الكاتدرائية. وكان يعاونهم في أداء واجباتهم الدينية عدد من الشمامسة والقساوسة والمرتلين. وكان لكل منهم مرتب سنوي، ومسكن خاص بالقرب من الكاتدرائية.

(١) Chanoines du Chapitre

وكان رئيس الأساقفة يعين الكهنة الذين يقومون بالخدمة في الكاتدرائية، ويسمون بالكنونيين (١). وكان عددهم في القرن الثاني عشر ٢٥ كاهنا، ولكن هذا العدد قد زاد فيما بعد. وكان لكل منهم مرتب سنوي، ومسكن خاص بالقرب من الكاتدرائية. وكان يعاونهم في أداء واجباتهم الدينية عدد من الشمامسة والقساوسة والمرتلين. وكان لكل منهم مرتب سنوي، ومسكن خاص بالقرب من الكاتدرائية.

(١) Diégue

שהיה הפעמוני הטוב ביותר בכל הממלכה. הפעמונים שלו היו מפורסמים בכל העולם כולו. כשהיה מצלצל בהם, היה נשמע כמו שירת מלאכים. אנשים היו נוסעים מרחוק רק כדי לשמוע את הצלצולים שלו. הוא היה מכוון כל פעמון בקפידה, מלטש אותו במשך חודשים, ומשלב בו את הצליל המושלם. אבל הוא לא היה מרוצה. הוא חלם על משהו גדול יותר, משהו שיישאר לנצח.

כל שנה בערב חג המולד, כשכל העיר התכנסה לשמוע את הצלצולים שלו, הוא היה עולה לראש המגדל הגבוה ביותר. שם, מעל כל הגגות, הוא היה מצלצל לבדו. הוא לא רצה שאף אחד יראה אותו. הוא רצה שהצלצולים יגיעו אל השמים, כאילו הם באים מהמלאכים עצמם. הוא האמין שרק אז הם יהיו באמת מושלמים.

בשנת 1215, בערב חג המולד, הוא עלה למגדל כרגיל. הרוח הייתה חזקה, והשלג כיסה את הכל. הוא התחיל לצלצל, ואז שמע משהו שלא שמע מעולם. הפעמונים שלו לא היו לבדם. מתחת להם, מכל רחבי העיר, נשמעו עוד פעמונים. פעמונים קטנים, גדולים, ישנים וחדשים. כולם צלצלו יחד, בהרמוניה מושלמת. הוא הבין שכל אחד בעיר, בלי לדעת, כיוון את הכלי שלו כדי להשלים את שלו. הם עבדו יחד, בלי מילים, כדי ליצור משהו יפה יותר ממה שכל אחד יכול היה ליצור לבדו.

מאז ומתמיד, הוא ידע שהוא לא יכול לעשות זאת לבד. הוא הבין שהמוזיקה האמיתית נוצרת כאשר אנשים מקשיבים זה לזה, כאשר הם מוותרים על הרצון להיות הכי חזקים או הכי יפים, וכאשר הם פשוט שרים או מנגנים את החלק שלהם. הוא הבין שהוא לא היה צריך להיות הכי טוב. הוא היה צריך רק להיות חלק.

מאז אותו ערב, הוא לא עלה למגדל לבד. הוא הביא איתו את כל מי שרצה ללמוד. הוא לימד אותם לא רק איך לצלצל, אלא איך להקשיב. הוא לימד אותם שהפעמונים הם לא הדבר החשוב, אלא הקשר בין האנשים שמצלצלים בהם. הוא לימד אותם שכל פעמון הוא חלק מקהילה, ושכל קהילה היא חלק מעולם גדול יותר.

כשהוא נפטר, בשנת 1241, הוא השאיר אחריו לא רק פעמונים, אלא מסורת. מסורת שנמשכה עוד מאות שנים. מסורת שלימדה אנשים שהדרך הטובה ביותר לשיר היא יחד, ושהדרך הטובה ביותר לחיות היא ביחד.

סיפור הפעמונים: סיפור על קהילה ושיתוף.

סיפור הפעמונים הוא סיפור שנכתב בשנת 1182. המחבר המפורסם ביותר שלו הוא יוסף בן אלעזר, שהיה נזיר בעיר סנט-מרי. הסיפור מספר על כפר קטן בשם אלמוניה, שבו כל תושב היה מנגן בפעמון. כל אחד בכפר היה אחראי על פעמון אחד, ורק כאשר כולם היו נוכחים ומנגנים בו זמנית, נשמעה המנגינה המלאה.

הסיפור מתאר את חייהם של תושבי הכפר, שכל אחד מהם מנגן בפעמון אחר. הפעמונים נקראים על שמות הקדושים שלהם: פעמון פטרוס, פעמון מרים, פעמון יוחנן וכן הלאה. כל פעמון נבדל מהאחרים בגודלו, בצורתו ובצליל שלו. הפעמון הגדול ביותר, שנקרא פעמון הכפר, נמצא במגדל הכנסייה, והוא מכריז על תחילת כל אירוע חשוב.

יום אחד, בשנת 1218, נסע בחור צעיר בשם אליהו לכפר אלמוניה. הוא היה בן עשרים ושתיים, ובמשך שנים רבות הוא חלם להיות מנגן בפעמון. כאשר הגיע לכפר, הוא גילה שכל הפעמונים נמצאים בבית הכנסת, ושכל תושב מנגן בפעמון שלו בזמן התפילה. אליהו נדהם. הוא מעולם לא שמע על דבר כזה. הוא חשב שפעמונים הם כלי נגינה, לא כלי תפילה.

אליהו ביקש ללמוד לנגן בפעמון, והוא הוצמד לתושב זקן בשם יעקב, שהיה מנגן בפעמון הקטן ביותר. יעקב לימד אותו שהפעמון אינו כלי נגינה בלבד, אלא דרך לתקשר עם השמים. הוא לימד אותו שכל פעמון מתחיל את דרכו כגוש ברזל חסר צורה, ורק לאחר שנים של חבטות, ליטוש וכוונון הוא הופך לכלי שיר. אליהו למד שהדומה לפעמון הוא האדם: גם הוא נוצר מחומר גס, וגם הוא צריך להיחבט ולהיטהר כדי להגיע לצליל הנכון.

הסיפור מסתיים בכך שאליהו הפך לאחד המנגנים הטובים ביותר בכפר, אך הוא מעולם לא הפסיק ללמוד. הוא נפטר בשנת 1227, בגיל 41, כשהוא עדיין מנגן בפעמון הקטן. הוא הורה שיקברו אותו ליד הבית שבו למד לנגן, כדי שגם לאחר מותו יוכל להקשיב לצלילים.

ⵜⵜⵓⵔⵉ ⵜⵉⵎⵓⵔⵜ ⵏ ⵜⵎⵎⵓⵔⵜ

כי לו יהיה לו לאיש אשתו: ולכן לו יהיה לו לאיש
אשתו: ואיש אשתו לו יהיה לו לאיש: ואיש אשתו
לו יהיה לו לאיש: ואיש אשתו לו יהיה לו לאיש:
ואיש אשתו לו יהיה לו לאיש: ואיש אשתו לו יהיה
לו לאיש

ואמר: «כאשר נראה, כאשר נראה! אבל אל תחשוב שאני מפחד ממך. אני מפחד מאלוהים בלבד, ולא מאף אדם אחר. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע את כל מחשבותיי ומעשיי, ואני יודע שאין לי מה להסתיר ממנו. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע שאני אוהב את בני עמי ורוצה בטובתם, ואני יודע שאני עושה את כל אשר ביכולתי כדי לעזור להם. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע שאני שונא את הרשע ואת הרשעים, ואני יודע שאני נלחם ברשע ובמרשיעים בכל כוחי ובכל נפשי. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע שאני אוהב את האמת ואת הצדק, ואני יודע שאני עושה את כל אשר ביכולתי כדי להגן על האמת ועל הצדק. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע שאני אוהב את החופש ואת השלום, ואני יודע שאני נלחם בעבדות ובמלחמה בכל כוחי ובכל נפשי. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע שאני אוהב את הטוב ואת היפה, ואני יודע שאני עושה את כל אשר ביכולתי כדי להביא את הטוב ואת היפה לעולם. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע שאני אוהב את כל בני האדם, ואני יודע שאני עושה את כל אשר ביכולתי כדי לעזור לכל בני האדם. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע שאני אוהב את כל היצורים החיים, ואני יודע שאני עושה את כל אשר ביכולתי כדי להגן על כל היצורים החיים. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע שאני אוהב את כל הדברים הטובים והיפים, ואני יודע שאני עושה את כל אשר ביכולתי כדי להביא את כל הדברים הטובים והיפים לעולם. אני מפחד מאלוהים, כי הוא יודע שאני אוהב את כל הדברים הטובים והיפים, ואני יודע שאני עושה את כל אשר ביכולתי כדי להגן על כל הדברים הטובים והיפ

ضلخ كه حكَه دهُه: نبه كوَهُ: إ/ هُه هُ ضلخ: إ/ هُه هُ

«בתי חולים החדשים» (1) הוקם בידי לואי התשיעי בשנת 1254.

בתקופתו של לואי התשיעי נתחזקה מאוד הכנסייה הקתולית. בתי הכנסיות נתמלאו בכמרים ובנזירים, שהיו נוהגים להתפלל בקול רם ולהשמיע את קולם ברחובות. בשנת 1297 הכריזה הכנסייה על קדושתו של לואי התשיעי.

לואי היה מלך טוב ומיטיב. הוא היה אוהב את עמו ודואג לו. הוא הקים בתי חולים לעניים, ובתי יתומים לילדים שנשארו ללא הורים. הוא היה מבקר בבתי הכלא ומנחם את האסירים. הוא היה מחלק צדקה לעניים בכל יום. הוא היה אומר: «הצדקה מכבה את האש, כפי שמים מכבים אש בוערת». הוא היה מאכיל אלפי עניים בכל יום בארמונו.

---

(1) Quinze-Vingts — ר' מ Comte (2)

פרק שלושים ושלושה: מלחמת הצלב השביעי.

בשנת 1226 מת המלך פיליפ אוגוסט, ובנו לואי התשיעי עלה על כס המלוכה. לואי היה אז בן שתים עשרה בלבד. אמו, בלאנש מקסטיליה, נשאה בעול המלכות בשנותיו הראשונות של בנה. היא הייתה אשה חכמה ותקיפה, ודאגה לכך שהנסיכים הגדולים לא ינצלו את חולשתו של הילד.

בשנת 1244 חלה לואי במחלה קשה. הוא שכב בלי תנועה ובלי הכרה, וחשבו שהוא עומד למות. כשהתעורר, אמר שראה בחלומו את ישוע ואת מלאכיו, והבטיח שאם יבריא ילך למלחמה נגד הכופרים. אמו ניסתה לשכנע אותו לבטל את הנדר, אך הוא לא הסכים. הוא אמר שנדר שנדר לאלוהים אי אפשר לבטל.

לואי התכונן למלחמה במשך שלוש שנים. הוא גייס צבא גדול, אסף כסף ואספקה, ובנה צי של ספינות. ב־1248 יצא עם צבאו מנמל אגמורט שבדרום צרפת, ושם הפליג לקפריסין. שם חיכה לו חלק מהצבא עד שהגיעו כל הספינות. בקפריסין חלו רבים במחלות, ומספר החיילים ירד בהרבה.

מקפריסין הפליגו לדמיאטה שבמצרים, ותקפו את העיר. העיר נכבשה בקלות, כי רוב תושביה ברחו. אחרי כן החליטו המנהיגים לצעוד לקהיר, בירת מצרים. בדרך נתקלו בצבא מצרי גדול, ונלחמו בו בקרב שנמשך יום שלם. הקרב היה קשה, אך הצלבנים ניצחו.

אחרי הניצחון הגיעו הצלבנים לעיר מנסורה, שעל גדות הנילוס. שם פרצה מגפה בצבא, ורבים מהחיילים מתו ממחלות. גם לואי חלה, ורופאיו אמרו לו שהוא חייב לנוח. אבל הוא לא רצה לשמוע בקול. הוא אמר: «הצדקה מכבה את האש, כפי שמים מכבים אש בוערת». הוא היה מאכיל אלפי עניים בכל יום בארמונו.

בשנת 1250 יצא לואי עם שרידי צבאו לכיוון עכו, בדרך לצרפת. בדרך נתפס בידי המצרים, ושוחרר רק אחרי שהבטיח לשלם כופר גדול. אשתו מרגריטה שילמה את הכופר, ולואי שוחרר. הוא נשאר בארץ ישראל עוד ארבע שנים, ובנה את ביצורי עכו, קיסריה וצפת.

בשנת 1254 חזר לואי לצרפת. הוא קיבל קבלת פנים חמה מאוד. העם ראה בו קדוש חי, ורבים באו אליו לבקש ברכה או עצה. הוא ישב תחת עץ אלון ליד ארמונו בוינסן, ושפט את העם בעצמו. כל מי שרצה לדבר עם המלך יכול היה לבוא ולדבר אתו.

מעמד; ואין לנו אלא לשמוח בשמחתם ולהתפלל שיזכו לראות בנחמת ציון וירושלים במהרה בימינו. אמן.

מבחר מאמרי חיים.

מאמרי חיים אלו נדפסו לראשונה בווארשא בשנת 1847. תחת הכותרת: מאמרי חיים, ובהם מבחר מאמרים מספרי חסידות שונים, שנבחרו ונערכו בידי מי שהיה מגדולי החסידים בדורו, ושמו לא נזכר בספר. בהקדמה הוא מספר שהחל לכתוב את המאמרים בהיותו בן שבע עשרה שנה, ושהם נכתבו בעיקר מתוך שיחות ששמע מפי רבותיו. הספר זכה להדפסות רבות ונחשב לאחד מספרי היסוד של החסידות.

מאמר א'.

מאמר זה נאמר בשנת תקצ"ב, בעיר מזריטש, בשבת פרשת בראשית. הוא פותח בפסוק: «ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו» (בראשית ב, ג). ומלמד כי הקדושה אינה נוצרת מן המעשה, אלא מן המנוחה שאחריו. כי האדם יכול לעשות הרבה, אך רק כאשר יפסיק ויניח לעשייה לדבר בו, יתגלה בה קדושתה האמיתית.

המאמר מחולק לשבעה חלקים, כנגד שבעת ימי השבוע. בכל חלק מובאת דוגמה מחיי אדם, ומסקנה מוסרית קצרה. בחלק הראשון מסופר על סוחר שהפסיד את כל רכושו בשריפה, ורק כאשר הפסיק לחשוב על ההפסד ונח ביום השבת, מצא בתוך עצמו כוח חדש להתחיל מחדש. בחלק השני מסופר על אשה שבעלה נפטר, ורק כאשר הפסיקה לבכות ונחה ביום השבת, הרגישה שהדמעות הפכו לתפילה.

בחלק השלישי מסופר על תלמיד חכם שישב שבוע שלם על סוגיה אחת ולא הבין אותה, עד שיום אחד, בשבת, הניח את הספר מידו והלך לטייל בשדה, ושם נפתרה הקושיה מעצמה. בחלק הרביעי מסופר על עני שחלם חלום שבו נאמר לו שיש לו אוצר קבור תחת מפתן ביתו, ורק כאשר הפסיק לחפש ונח, גילה שהאוצר הוא ביתו עצמו. בחלק החמישי מסופר על רופא שהבריא חולים רבים, אך לא הבריא את עצמו, עד שיום אחד נח ולא ניסה לרפא, ואז נרפא מעצמו.

בחלק השישי מסופר על אשה עניה שהיתה טווה בגדים לכל השכונה, ורק כאשר ישבה ביום השבת ולא טווה, הבינה שהיא עצמה לבושה בבגדים יפים. בחלק השביעי והאחרון מסופר על מלך שבנה ארמון גדול, ורק כאשר הפסיק לבנות ונח ביום השבת, ראה שהארמון כבר בנוי בתוך לבו. המאמר מסתיים במשפט: «כי השבת אינה הפסקה מן החיים, אלא החיים עצמם, כשהם נחים מלהוכיח את עצמם».

מאמר ב'.

מאמר זה נאמר בשנת תקצ"ג, בעיר מזריטש, בשבת פרשת נח. הוא פותח בפסוק: «ואלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלהים התהלך נח» (בראשית ו, ט). ומלמד כי הצדיקות אינה נמדדת בכמות המעשים הטובים, אלא באיכות היחס שבין האדם לבין הזמן שבו הוא חי. כי יש אדם שעושה מעט מצוות אך בכוונה גדולה, ויש אדם שעושה הרבה מצוות אך בלי כוונה כלל, והראשון קרוב יותר לאלהים מן השני.

המאמר מחולק לשבעה חלקים, כנגד שבעת ימי השבוע. בכל חלק מובאת דוגמה מחיי אדם, ומסקנה מוסרית קצרה. בחלק הראשון מסופר על סוחר שהפסיד את כל רכושו בשריפה, ורק כאשר הפסיק לחשוב על ההפסד ונח ביום השבת, מצא בתוך עצמו כוח חדש להתחיל מחדש. בחלק השני מסופר על אשה שבעלה נפטר, ורק כאשר הפסיקה לבכות ונחה ביום השבת, הרגישה שהדמעות הפכו לתפילה.

בחלק השלישי מסופר על תלמיד חכם שישב שבוע שלם על סוגיה אחת ולא הבין אותה, עד שיום אחד, בשבת, הניח את הספר מידו והלך לטייל בשדה, ושם נפתרה הקושיה מעצמה. בחלק הרביעי מסופר על עני שחלם חלום שבו נאמר לו שיש לו אוצר קבור תחת מפתן ביתו, ורק כאשר הפסיק לחפש ונח, גילה שהאוצר הוא ביתו עצמו. בחלק החמישי מסופר על רופא שהבריא חולים רבים, אך לא הבריא את עצמו, עד שיום אחד נח ולא ניסה לרפא, ואז נרפא מעצמו.

בחלק השישי מסופר על אשה עניה שהיתה טווה בגדים לכל השכונה, ורק כאשר ישבה ביום השבת ולא טווה, הבינה שהיא עצמה לבושה בבגדים יפים. בחלק השביעי והאחרון מסופר על מלך שבנה ארמון גדול, ורק כאשר הפסיק לבנות ונח ביום השבת, ראה שהארמון כבר בנוי בתוך לבו. המאמר מסתיים במשפט: «כי השבת אינה הפסקה מן החיים, אלא החיים עצמם, כשהם נחים מלהוכיח את עצמם».

ئەو ئەدەبیاتا کوردی یا ل سەر دەستێ وان ئەو ژیانا خۆ یا ئەدەبی ژیاندیە، ئەو ژی ئەدەبیاتا ئەحمەدێ خانی و مەلا مەحمودێ بایەزیدی و فەقێ تەیرانە و ئەحمەدێ جزیری و ئەلی حەریری و مەلا مەحمودێ بایەزیدی و مەلا مەحمودێ بایەزیدی و مەلا مەحمودێ بایەزیدی

وبلغ أن بعض الجنود كانوا يسلبون الفلاحين في الطريق. فأمر بأن كل من يقبض عليه يسرق يشنق. وفي ٢٤ منه أعلن الحرب على البندقية، وأرسل جيشا تحت قيادة ابنه ابرهيم الى لمبارديا. وفي ٢٦ منه عقد صلحا مع البابا اسكندر السادس، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٨ منه عقد صلحا مع البندقية، وتعهد بان يدفع لها ٢٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٩ منه عقد صلحا مع فلورنسا، وتعهد بان يدفع لها ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٣٠ منه عقد صلحا مع ملانو، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٣١ منه عقد صلحا مع جنوة، وتعهد بان يدفع لها ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١ نيسان عقد صلحا مع مانتوا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢ منه عقد صلحا مع فرارة، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٣ منه عقد صلحا مع بولونيا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٤ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٥ منه عقد صلحا مع لوكا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٦ منه عقد صلحا مع بيزا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٧ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٨ منه عقد صلحا مع لوكا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٩ منه عقد صلحا مع بيزا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١٠ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١١ منه عقد صلحا مع لوكا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١٢ منه عقد صلحا مع بيزا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١٣ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١٤ منه عقد صلحا مع لوكا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١٥ منه عقد صلحا مع بيزا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١٦ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١٧ منه عقد صلحا مع لوكا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١٨ منه عقد صلحا مع بيزا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ١٩ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٠ منه عقد صلحا مع لوكا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢١ منه عقد صلحا مع بيزا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٢ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٣ منه عقد صلحا مع لوكا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٤ منه عقد صلحا مع بيزا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٥ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٦ منه عقد صلحا مع لوكا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٧ منه عقد صلحا مع بيزا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٨ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٢٩ منه عقد صلحا مع لوكا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٣٠ منه عقد صلحا مع بيزا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة. وفي ٣١ منه عقد صلحا مع سينا، وتعهد بان يدفع له ٣٠٠٠ دوكا في السنة.

«ان الله لا يحب الكذب». (مصحف. ج. مد.)».

وبعد هذا ذهب الى بيته.

ضد بشعب وفوكم وبتوفي.

ضد بشعب(١) وفوكم الذي كان ملكا سنة 1491 الى سنة 1503، وكان ملكا عادلا. وفي عهده ازدهرت البلاد وعمت الرخاء. وكان يحب العلم والعلماء، ويكرم الشعراء والكتاب. وكان يحب الصيد كثيرا، ويخرج اليه كل يوم تقريبا. وكان يحب الخمر ايضا، ويشرب منه كثيرا. وكان يحب النساء ايضا، ويتزوج منهن كثيرات. وكان يحب الاولاد ايضا، ويرزق منهم كثيرين. وكان يحب الحرب ايضا، ويخوض غمارها كثيرا. وكان يحب السلام ايضا، ويسعى اليه دائما. وكان يحب العدل ايضا، ويقيم الموازين بين الناس. وكان يحب الظلم ايضا، ويعاقب عليه بشدة. وكان يحب الحق ايضا، ويدافع عنه بقوة. وكان يحب الباطل ايضا، ويحاربه بشدة. وكان يحب الخير ايضا، ويعمل على نشره. وكان يحب الشر ايضا، ويعمل على محاربته. وكان يحب الجمال ايضا، ويعمل على تزيين البلاد. وكان يحب القبح ايضا، ويعمل على محاربته. وكان يحب الحياة ايضا، ويعمل على اطالة عمره. وكان يحب الموت ايضا، ويعمل على تأخيره. وكان يحب الدنيا ايضا، ويعمل على التمتع بها. وكان يحب الآخرة ايضا، ويعمل على الاستعداد لها. وكان يحب الله ايضا، ويعمل على طاعته. وكان يحب الشيطان ايضا، ويعمل على معصيته. وكان يحب الملائكة ايضا، ويعمل على مشابهتهم. وكان يحب الجن ايضا، ويعمل على مخالفتهم. وكان يحب الانس ايضا، ويعمل على مخالطتهم. وكان يحب الحيوان ايضا، ويعمل على رعايته. وكان يحب النبات ايضا، ويعمل على زراعته. وكان يحب الجماد ايضا، ويعمل على استخدامه. وكان يحب الماء ايضا، ويعمل على شربه. وكان يحب الهواء ايضا، ويعمل على استنشاقه. وكان يحب النار ايضا، ويعمل على اشعالها. وكان يحب التراب ايضا، ويعمل على حرثه. وكان يحب الحديد ايضا، ويعمل على صناعته. وكان يحب الذهب ايضا، ويعمل على جمعه. وكان يحب الفضة ايضا، ويعمل على تعدينها. وكان يحب النحاس ايضا، ويعمل على سبكه. وكان يحب الرصاص ايضا، ويعمل على صبه. وكان يحب القصدير ايضا، ويعمل على طرقه. وكان يحب الزئبق ايضا، ويعمل على تقطيره. وكان يحب الكبريت ايضا، ويعمل على احراقه. وكان يحب الملح ايضا، ويعمل على تبلوره. وكان يحب السكر ايضا، ويعمل على تكريره. وكان يحب القهوة ايضا، ويعمل على تحميصها. وكان يحب الشاي ايضا، ويعمل على تجفيفه. وكان يحب التبغ ايضا، ويعمل على تدخينه. وكان يحب الافيون ايضا، ويعمل على تعاطيه. وكان يحب الحشيش ايضا، ويعمل على تدخينه. وكان يحب الخمر ايضا، ويعمل على شربه. وكان يحب البيرة ايضا، ويعمل على تخميرها. وكان يحب النبيذ ايضا، ويعمل على عصره. وكان يحب العسل ايضا، ويعمل على جمعه. وكان يحب الشمع ايضا، ويعمل على صنعه. وكان يحب الزيت ايضا، ويعمل على استخراجه. وكان يحب الصابون ايضا، ويعمل على صناعته. وكان يحب الورق ايضا، ويعمل على صناعته. وكان يحب الحبر ايضا، ويعمل على صناعته. وكان يحب الكتابة ايضا، ويعمل على تعليمها. وكان يحب القراءة ايضا، ويعمل على تعليمها. وكان يحب العلم ايضا، ويعمل على نشره. وكان يحب الجهل ايضا، ويعمل على محاربته. وكان يحب الفقر ايضا، ويعمل على محاربته. وكان يحب الغنى ايضا، ويعمل على تحقيقه. وكان يحب الصحة ايضا، ويعمل على الحفاظ عليها. وكان يحب المرض ايضا، ويعمل على علاجه. وكان يحب الموت ايضا، ويعمل على تأخيره. وكان يحب الحياة ايضا، ويعمل على اطالة عمره. وكان يحب الدنيا ايضا، ويعمل على التمتع بها. وكان يحب الآخرة ايضا، ويعمل على الاستعداد لها. وكان يحب الله ايضا، ويعمل على طاعته. وكان يحب الشيطان ايضا، ويعمل على معصيته. وكان يحب الملائكة ايضا، ويعمل على مشابهتهم. وكان يحب الجن ايضا، ويعمل على مخالفتهم. وكان يحب الانس ايضا، ويعمل على مخالطتهم. وكان يحب الحيوان ايضا، ويعمل على رعايته. وكان يحب النبات ايضا، ويعمل على زراعته. وكان يحب الجماد ايضا، ويعمل على استخدامه. وكان يحب الماء ايضا، ويعمل على شربه. وكان يحب الهواء ايضا، ويعمل على استنشاقه. وكان يحب النار ايضا، ويعمل على اشعالها. وكان يحب التراب ايضا، ويعمل على حرثه. وكان يحب الحديد ايضا، ويعمل على صناعته. وكان يحب الذهب ايضا، ويعمل على جمعه. وكان يحب الفضة ايضا، ويعمل على تعدينها. وكان يحب النحاس ايضا، ويعمل على سبكه. وكان يحب الرصاص ايضا، ويعمل على صبه. وكان يحب القصدير ايضا، ويعمل على طرقه. وكان يحب الزئبق ايضا، ويعمل على تقطيره. وكان يحب الكبريت ايضا، ويعمل على احراقه. وكان يحب الملح ايضا، ويعمل على تبلوره. وكان يحب السكر ايضا، ويعمل على تكريره. وكان يحب القهوة ايضا، ويعمل على تحميصها. وكان يحب الشاي ايضا، ويعمل على تجفيفه. وكان يحب التبغ ايضا، ويعمل على تدخينه. وكان يحب الافيون ايضا، ويعمل على تعاطيه. وكان يحب الحشيش ايضا، ويعمل على تدخينه. وكان يحب الخمر ايضا، ويعمل على شربه. وكان يحب البيرة ايضا، ويعمل على تخميرها. وكان يحب النبيذ ايضا، ويعمل على عصره. وكان يحب العسل ايضا، ويعمل على جمعه. وكان يحب الشمع ايضا، ويعمل على صنعه. وكان يحب الزيت ايضا، ويعمل على استخراجه. وكان يحب الصابون ايضا، ويعمل على صناعته. وكان يحب الورق ايضا، ويعمل على صناعته. وكان يحب الحبر ايضا، ويعمل على صناعته. وكان يحب الكتابة ايضا، ويعمل على تعليمها. وكان يحب القراءة ايضا، ويعمل على تعليمها. وكان يحب العلم ايضا، ويعمل على نشره. وكان يحب الجهل ايضا، ويعمل على محاربته. وكان يحب الفقر ايضا، ويعمل على محاربته. وكان يحب الغنى ايضا، ويعمل على تحقيقه. وكان يحب الصحة ايضا، ويعمل على الحفاظ عليها. وكان يحب المرض ايضا، ويعمل على علاجه.

(١) Ignace

وكان يحب الجنود كثيرا، ويعطف عليهم. وكان يحب الفلاحين ايضا، ويحميهم من ظلم الجنود. وكان يحب التجار ايضا، ويحميهم من قطاع الطرق. وكان يحب العلماء ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الشعراء ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الكتاب ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الفلاسفة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الاطباء ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المهندسين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الفلكيين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الرياضيين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المؤرخين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الجغرافيين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الرحالة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المكتشفين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المخترعين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المبدعين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الفنانين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الموسيقيين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المغنين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الراقصين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الممثلين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المهرجين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب البهلوانيين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب السحرة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المشعوذين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الدجالين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المنجمين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب العرافين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الكهنة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب القساوسة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الرهبان ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الراهبات ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الشمامسة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الاساقفة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب البطاركة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب البابوات ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الخلفاء ايضا، ويكرمهم. وكان يحب السلاطين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الملوك ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الامراء ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الوزراء ايضا، ويكرمهم. وكان يحب القضاة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المحامين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الكتبة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الموظفين ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الجباة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الحراس ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الشرطة ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الجيش ايضا، ويكرمهم. وكان يحب البحرية ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الطيران ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الفضاء ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الكواكب ايضا، ويكرمهم. وكان يحب النجوم ايضا، ويكرمهم. وكان يحب المجرات ايضا، ويكرمهم. وكان يحب الكون ايضا، ويكرمهم.

ضد بشعب وفوكم.

ضد بشعب وفوكم(١) ولد سنة 1465، وتوفي سنة 1537. وكان ضد فوكم. ج. ضد بشعب وفوكم(٢) 24 سنة. وكان ضد فوكم ضد فوكم. ج. ضد بشعب وفوكم

وكان قد قضى سنة 1536 في بادوا حيث تتلمذ على أفيكينا[1] ثم أخذ يحاضر في الطب في تلك المدينة. وفي سنة 1540 ذهب إلى بولونيا حيث أقام مدة قليلة ثم عاد إلى بادوا وأخذ يحاضر في الطب فيها. وكان يعتقد أن الأطباء يجب أن يكونوا فلاسفة وأن الفلسفة يجب أن تكون أساس الطب. وكان يعتقد أن الطب يجب أن يكون مبنيا على الاختبار والتجربة. وقد ألف كتابا في التشريح سماه «التشريح الكبير» وكتابا آخر سماه «التشريح الصغير». وقد ترجم هذين الكتابين إلى العربية وطبعا في بولاق سنة 1256 هـ. وقد توفي في بادوا سنة 1564 م.

وأما هذا الكتاب الذي نحن بصدد الكلام عليه فقد ألفه في أثناء إقامته في بولونيا وأهداه إلى أحد أصدقائه. وقد ذكر في مقدمته أنه ألفه لأن أحد أصدقائه سأله أن يؤلف له كتابا في الطب يكون مختصرا وسهل الفهم. فأجابه إلى طلبه وألف له هذا الكتاب. وقد قسمه إلى ثلاثة أقسام. وقد ذكر في القسم الأول منه أن الطب هو علم يعرف به أحوال بدن الإنسان من جهة ما يصح ويزول عنه الصحة ليحفظ الصحة حاصلة ويستردها زائلة بالبرء. وقد ذكر أن موضوع الطب هو بدن الإنسان من جهة ما يصح ويزول عنه الصحة. وقد ذكر أن غاية الطب هي حفظ الصحة وإزالة المرض. وقد ذكر أن الطب ينقسم إلى قسمين نظري وعملي. وقد ذكر أن النظري هو الذي يعرف به الأمور الطبيعية والأمور غير الطبيعية والأمور الخارجة عن الطبيعة. وقد ذكر أن العملي هو الذي يعرف به كيفية حفظ الصحة وكيفية إزالة المرض. وقد ذكر أن الأمور الطبيعية هي الأركان والمزاج والأخلاط والأعضاء والأرواح والقوى والأفعال. وقد ذكر أن الأمور غير الطبيعية هي الهواء والطعام والشراب والحركة والسكون والنوم واليقظة والاستفراغ والاحتقان والامتلاء والغضب والهم والحزن والخوف والجرأة والخجل والعجب والحسد والغبطة والشهوة والمنافسة والرحمة والعدل والظلم والجور والكرم والبخل والتبذير والتقتير والتهور والجبن والحرص والتمني والأمل والقنوع والتوكل والتسخط والتضجر والتأسف والتعزي والتأني والعجلة والتوقي والتحرز والتهاون والتفريط والتعدي والإفراط والتقصير والتوسط والاعتدال والاستقامة والعدالة والجور والكرم والبخل والتبذير والتقتير والتهور والجبن والحرص والتمني والأمل والقنوع والتوكل والتسخط والتضجر والتأسف والتعزي والتأني والعجلة والتوقي والتحرز والتهاون والتفريط والتعدي والإفراط والتقصير والتوسط والاعتدال والاستقامة والعدالة.

(1) سبق في ص 580

«وقد ذكر أن الطب هو علم يعرف به أحوال بدن الإنسان من جهة ما يصح ويزول عنه الصحة ليحفظ الصحة حاصلة ويستردها زائلة بالبرء. (ص. ص. ص.)».

توفي أبو بكر محمد بن زكريا الرازي سنة 925 م. وقد ألف كتابا سماه «الحاوي» في الطب. وقد ترجم هذا الكتاب إلى اللاتينية سنة 1279 م. وطبع في البندقية سنة 1509 م. وطبع في بولاق سنة 1298 هـ. وقد ألف الرازي هذا الكتاب في أواخر أيامه. وقد ذكر في مقدمته أنه ألفه لأن أحد أصدقائه سأله أن يؤلف له كتابا في الطب يكون مختصرا وسهل الفهم. فأجابه إلى طلبه وألف له هذا الكتاب. وقد قسمه إلى ثلاثة أقسام. وقد ذكر في القسم الأول منه أن الطب هو علم يعرف به أحوال بدن الإنسان من جهة ما يصح ويزول عنه الصحة ليحفظ الصحة حاصلة ويستردها زائلة بالبرء. وقد ذكر أن موضوع الطب هو بدن الإنسان من جهة ما يصح ويزول عنه الصحة. وقد ذكر أن غاية الطب هي حفظ الصحة وإزالة المرض. وقد ذكر أن الطب ينقسم إلى قسمين نظري وعملي. وقد ذكر أن النظري هو الذي يعرف به الأمور الطبيعية والأمور غير الطبيعية والأمور الخارجة عن الطبيعة. وقد ذكر أن العملي هو الذي يعرف به كيفية حفظ الصحة وكيفية إزالة المرض. وقد ذكر أن الأمور الطبيعية هي الأركان والمزاج والأخلاط والأعضاء والأرواح والقوى والأفعال. وقد ذكر أن الأمور غير الطبيعية هي الهواء والطعام والشراب والحركة والسكون والنوم واليقظة والاستفراغ والاحتقان والامتلاء والغضب والهم والحزن والخوف والجرأة والخجل والعجب والحسد والغبطة والشهوة والمنافسة والرحمة والعدل والظلم والجور والكرم والبخل والتبذير والتقتير والتهور والجبن والحرص والتمني والأمل والقنوع والتوكل والتسخط والتضجر والتأسف والتعزي والتأني والعجلة والتوقي والتحرز والتهاون والتفريط والتعدي والإفراط والتقصير والتوسط والاعتدال والاستقامة والعدالة.

ضد كتاب الحاوي.

ضد كتاب الحاوي: هو في تبرئة ابن سينا وتلاميذه من الخطأ الذي وقع فيه الحاوي في الطب: وهو أن ألفه في سنة 1506 م. وقد ذكر في مقدمته أنه ألفه لأن أحد أصدقائه سأله أن يؤلف له كتابا في الطب يكون مختصرا وسهل الفهم. فأجابه إلى طلبه وألف له هذا الكتاب. وقد قسمه إلى ثلاثة أقسام. وقد ذكر في القسم الأول منه أن الطب هو علم يعرف به أحوال بدن الإنسان من جهة ما يصح ويزول عنه الصحة ليحفظ الصحة حاصلة ويستردها زائلة بالبرء. وقد ذكر أن موضوع الطب هو بدن الإنسان من جهة ما يصح ويزول عنه الصحة. وقد ذكر أن غاية الطب هي حفظ الصحة وإزالة المرض. وقد ذكر أن الطب ينقسم إلى قسمين نظري وعملي. وقد ذكر أن النظري هو الذي يعرف به الأمور الطبيعية والأمور غير الطبيعية والأمور الخارجة عن الطبيعة. وقد ذكر أن العملي هو الذي يعرف به كيفية حفظ الصحة وكيفية إزالة المرض. وقد ذكر أن الأمور الطبيعية هي الأركان والمزاج والأخلاط والأعضاء والأرواح والقوى والأفعال. وقد ذكر أن الأمور غير الطبيعية هي الهواء والطعام والشراب والحركة والسكون والنوم واليقظة والاستفراغ والاحتقان والامتلاء والغضب والهم والحزن والخوف والجرأة والخجل والعجب والحسد والغبطة والشهوة والمنافسة والرحمة والعدل والظلم والجور والكرم والبخل والتبذير والتقتير والتهور والجبن والحرص والتمني والأمل والقنوع والتوكل والتسخط والتضجر والتأسف والتعزي والتأني والعجلة والتوقي والتحرز والتهاون والتفريط والتعدي والإفراط والتقصير والتوسط والاعتدال والاستقامة والعدالة.

وقد ذكر في خاتمته أن جميع ما ذكره في هذا الكتاب هو مأخوذ من كتاب الحاوي؟ (ص. ص. ص.)»

/ ثم ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد خالفوا الحاوي في مسائل كثيرة. وقد ذكر أن الحاوي قد أخطأ في مسائل كثيرة. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد صححوا أخطاء الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء جديدة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء مفيدة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء صحيحة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء نافعة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء ضرورية لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء لازمة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء واجبة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء مهمة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء عظيمة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء جليلة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء شريفة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء رفيعة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء سامية لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء عالية لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء فائقة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء ممتازة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء متفوقة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء متميزة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء مختارة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء منتقاة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء مصطفاة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء مجتباة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء مختارة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء منتقاة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء مصطفاة لم يأت بها الحاوي. وقد ذكر أن ابن سينا وتلاميذه قد أتوا بأشياء مجتباة لم يأت بها الحاوي.

(1) Vicence ou Vicenza

ומשם נסע לעיר פולנאה, ושם נתקבל בכבוד גדול מאת הקהל. ובעת שהיה שם בא אליו אחד מגדולי העיר ושאל אותו: מדוע אין הוא מקבל שכר על תפילתו, כמו שאר החזנים? והשיב לו הבעש"ט: אם אתה נותן לי שכר, אז אין זה עוד תפילה בשבילי, אלא עבודה. ואני מתפלל רק מתוך שמחה, ולכן אין אני רוצה בשכר.

בשנת תק"ב נסע הבעש"ט לעיר מעזיבוז, ושם נתקבל בכבוד גדול מאת הקהל. ובעת שהיה שם בא אליו אחד מגדולי העיר ושאל אותו: מדוע אין הוא מקבל שכר על תפילתו, כמו שאר החזנים? והשיב לו הבעש"ט: אם אתה נותן לי שכר, אז אין זה עוד תפילה בשבילי, אלא עבודה. ואני מתפלל רק מתוך שמחה, ולכן אין אני רוצה בשכר.

בשנת תק"ב נסע הבעש"ט לעיר מעזיבוז, ושם נתקבל בכבוד גדול מאת הקהל. ובעת שהיה שם בא אליו אחד מגדולי העיר ושאל אותו: מדוע אין הוא מקבל שכר על תפילתו, כמו שאר החזנים? והשיב לו הבעש"ט: אם אתה נותן לי שכר, אז אין זה עוד תפילה בשבילי, אלא עבודה. ואני מתפלל רק מתוך שמחה, ולכן אין אני רוצה בשכר.

בשנת תק"ב נסע הבעש"ט לעיר מעזיבוז, ושם נתקבל בכבוד גדול מאת הקהל. ובעת שהיה שם בא אליו אחד מגדולי העיר ושאל אותו: מדוע אין הוא מקבל שכר על תפילתו, כמו שאר החזנים? והשיב לו הבעש"ט: אם אתה נותן לי שכר, אז אין זה עוד תפילה בשבילי, אלא עבודה. ואני מתפלל רק מתוך שמחה, ולכן אין אני רוצה בשכר.

בשנת תק"ב נסע הבעש"ט לעיר מעזיבוז, ושם נתקבל בכבוד גדול מאת הקהל. ובעת שהיה שם בא אליו אחד מגדולי העיר ושאל אותו: מדוע אין הוא מקבל שכר על תפילתו, כמו שאר החזנים? והשיב לו הבעש"ט: אם אתה נותן לי שכר, אז אין זה עוד תפילה בשבילי, אלא עבודה. ואני מתפלל רק מתוך שמחה, ולכן אין אני רוצה בשכר.

בשנת תק"ב נסע הבעש"ט לעיר מעזיבוז, ושם נתקבל בכבוד גדול מאת הקהל. ובעת שהיה שם בא אליו אחד מגדולי העיר ושאל אותו: מדוע אין הוא מקבל שכר על תפילתו, כמו שאר החזנים? והשיב לו הבעש"ט: אם אתה נותן לי שכר, אז אין זה עוד תפילה בשבילי, אלא עבודה. ואני מתפלל רק מתוך שמחה, ולכן אין אני רוצה בשכר.

בשנת תק"ב נסע הבעש"ט לעיר מעזיבוז, ושם נתקבל בכבוד גדול מאת הקהל. ובעת שהיה שם בא אליו אחד מגדולי העיר ושאל אותו: מדוע אין הוא מקבל שכר על תפילתו, כמו שאר החזנים? והשיב לו הבעש"ט: אם אתה נותן לי שכר, אז אין זה עוד תפילה בשבילי, אלא עבודה. ואני מתפלל רק מתוך שמחה, ולכן אין אני רוצה בשכר.

בשנת תק"ב נסע הבעש"ט לעיר מעזיבוז, ושם נתקבל בכבוד גדול מאת הקהל. ובעת שהיה שם בא אליו אחד מגדולי העיר ושאל אותו: מדוע אין הוא מקבל שכר על תפילתו, כמו שאר החזנים? והשיב לו הבעש"ט: אם אתה נותן לי שכר, אז אין זה עוד תפילה בשבילי, אלא עבודה. ואני מתפלל רק מתוך שמחה, ולכן אין אני רוצה בשכר.

בעניני הדפוס בזמנינו הרע.

בעניני הדפוס יש לנו לדבר: בעבר היתה הדפסת ספרים בכתב יד בלבד, ורק בשנת 1515 החלו להדפיס ספרים בדפוס. ומאז ועד היום נדפסו ספרים רבים מאוד, ורבים מהם נמצאים בכל בית. אבל לצערנו הרב, גם הדפוס נפל ברשת היצר הרע, ורבים מהמדפיסים משתמשים בו לדברים שאינם הגונים. ולא עוד אלא שיש מהם שמדפיסים ספרים בלי רשות מהרבנים, ומוכרים אותם בזול כדי להרוויח יותר. וכך נגרם הפסד גדול לבעלי הבתים הכשרים שמדפיסים בהרשאה ומשלמים מס לממשלה.

ומעשה שהיה כך היה: בשנת 1541 לערך, בעיר קראקא שבפולין, היה בית דפוס גדול שהדפיס ספרים רבים. ובין הספרים שהדפיסו היה גם ספר תפילות, שנדפס בכמות גדולה מאוד. אלא שלאחר שנדפסו כמה אלפי עותקים, התברר שבספר נפלו טעויות רבות, ולא ניתן היה להשתמש בו. ומה עשו? הרבנים הורו שיש לגנוז את כל העותקים, ולא לתת אותם לאנשים. אבל בעל הדפוס, שהפסיד הון רב, לא רצה לשמוע לדברי הרבנים, ומכר את הספרים בזול לסוחרים שהובילו אותם לכפרים ולעיירות הסמוכות. וכך נפוצו הספרים הפגומים בכל האזור, ורבים מהעם קנו אותם בלי לדעת את הטעויות שבהם.

ומעשה אחר שהיה בעיר ורשה בשנת 1783: שם היה בית דפוס שהדפיס ספרי קודש, ובין השאר הדפיס גם חומש עם פירוש רש"י. אלא שבטעות השמיטו מהפירוש כמה דיבורים חשובים, ונמצא שהפירוש אינו מובן כראוי. כשנודע הדבר לרבי מנחם מנדל מוורקא, הוא הורה לגנוז את כל העותקים. אבל בעל הדפוס טען שהוא כבר שילם את המס, ואם יגנוז את הספרים יפסיד הון רב. ואז הציע הרבי מוורקא שיתנו לו את הספרים בחינם, והוא יגנוז אותם בעצמו. ובעל הדפוס הסכים בשמחה, כי חשב שיוכל למכור את הספרים בזול ולהרוויח מהם. אבל הרבי מוורקא גנז את הספרים באמת, ולא נתן לאיש לקחת מהם.

ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་། 590

ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་། 591

סדר קונטרס הלוואת עסקנות.

סדר קונטרס(1) הלוואת הלוואת עסקנות הלוואת הלוואת הלוואת

معاصره تمام شهرتش را كسب نمود. اين مرد بزرگ در سال 1567 در سن شصت و سه سالگي وفات يافت؛ و در اين هنگام بود كه كليسا و مدرسه او در اوج ترقي و اعتبار بودند. . . معاصرين او را «پدر» خطاب مي‌كردند؛ و در حقيقت او پدر كليساي جديد بود. . . اما اين عنوان را بيشتر به اين جهت به او مي‌دادند كه او نيز مانند پدران كليساي قديم با بدعت‌ها مبارزه كرده بود. . . در سال 1729 مجسمه بزرگي از او در ميدان كليسا برپا شد. اين مجسمه از سنگ مرمر سفيد است و در بالاي آن اين كلمات نوشته شده است:

تجديد كننده كليساي جنيف.

تاريخ كليساي جنيف (ژنو) در قرن شانزدهم.

در اين قرن تاريخ كليساي جنيف با تاريخ اصلاحات ديني در سوئيس ارتباط نزديك دارد. در سال 1532 اهالي جنيف با همسايگان خود در كاپل پيمان اتحاد بستند. در سال 1535 بيماري طاعون در شهر شيوع يافت و بسياري از مردم را از پا درآورد. در سال 1536 فارل و كالون به جنيف آمدند و در آن شهر به تبليغ مذهب جديد پرداختند. در سال 1538 اهالي جنيف آن دو را از شهر بيرون كردند. كالون به شهر استراسبورگ رفت و در آنجا كليساي فرانسويان را تأسيس كرد. در سال 1541 كالون به جنيف بازگشت و تا آخر عمر در آن شهر ماند. در سال 1555 حزب مخالف كالون در انتخابات شهر پيروز شد و كالون از شهر رانده شد. در سال 1559 كالون به جنيف بازگشت و تا آخر عمر در آن شهر ماند. در سال 1564 كالون درگذشت. در سال 1572 مدرسه عالي جنيف تأسيس شد. در سال 1598 شهر جنيف به محاصره سپاهيان دوك ساووا درآمد. در سال 1602 اين سپاهيان با شكست روبرو شدند و از شهر رانده شدند. در سال 1685 لويي چهاردهم پادشاه فرانسه فرمان نانت را لغو كرد و پروتستان‌ها از فرانسه گريختند. بسياري از آنان به جنيف آمدند و در آنجا ساكن شدند. در سال 1707 شهر جنيف به اتحاد سوئيس پيوست. در سال 1798 ارتش فرانسه جنيف را اشغال كرد. در سال 1813 جنيف از فرانسه جدا شد و به اتحاد سوئيس پيوست. در سال 1815 جنيف به عضويت كنفدراسيون سوئيس درآمد. در سال 1907 جنيف ميزبان كنفرانس صلح بين‌المللي شد. در سال 1919 جنيف مقر جامعه ملل شد. در سال 1920 جنيف مقر دبيرخانه جامعه ملل شد. در سال 1946 جنيف مقر سازمان ملل متحد شد. در سال 1950 جنيف مقر سازمان بهداشت جهاني شد. در سال 1954 جنيف مقر سازمان بين‌المللي كار شد. در سال 1964 جنيف مقر سازمان تجارت جهاني شد. در سال 1988 جنيف مقر سازمان حقوق بشر شد. در سال 2000 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2001 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2002 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2003 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2004 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2005 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2006 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2007 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2008 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2009 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2010 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2011 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2012 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2013 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2014 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2015 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2016 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2017 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2018 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2019 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2020 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2021 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2022 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2023 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2024 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2025 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2026 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2027 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2028 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2029 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2030 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2031 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2032 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2033 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2034 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2035 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2036 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2037 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2038 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2039 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2040 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2041 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2042 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2043 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2044 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2045 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2046 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2047 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2048 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2049 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2050 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد.

---

(1) صفحه 251, 303, 490

مي‌شناسند. او در سال 1509 در شهر نوايون در فرانسه متولد شد. پدرش كشيش كليسا بود. كالون در جواني در پاريس تحصيل كرد و سپس به دانشگاه اورليان رفت و در آنجا حقوق خواند. در سال 1532 كتاب اول خود را به نام «تفسير بر سنكا» منتشر كرد. در سال 1533 او به مذهب جديد گروييد و از پاريس گريخت. در سال 1534 او به بازل رفت و در آنجا كتاب معروف خود به نام «دستور مسيحي» را نوشت. در سال 1536 او به جنيف رفت و در آنجا با فارل ملاقات كرد. در سال 1538 او از جنيف رانده شد و به استراسبورگ رفت. در سال 1541 او به جنيف بازگشت و تا آخر عمر در آن شهر ماند. در سال 1555 او بر مخالفان خود پيروز شد. در سال 1559 او مدرسه عالي جنيف را تأسيس كرد. در سال 1564 او درگذشت. در سال 1572 مدرسه عالي جنيف تأسيس شد. در سال 1598 شهر جنيف به محاصره سپاهيان دوك ساووا درآمد. در سال 1602 اين سپاهيان با شكست روبرو شدند و از شهر رانده شدند. در سال 1685 لويي چهاردهم پادشاه فرانسه فرمان نانت را لغو كرد و پروتستان‌ها از فرانسه گريختند. بسياري از آنان به جنيف آمدند و در آنجا ساكن شدند. در سال 1707 شهر جنيف به اتحاد سوئيس پيوست. در سال 1798 ارتش فرانسه جنيف را اشغال كرد. در سال 1813 جنيف از فرانسه جدا شد و به اتحاد سوئيس پيوست. در سال 1815 جنيف به عضويت كنفدراسيون سوئيس درآمد. در سال 1907 جنيف ميزبان كنفرانس صلح بين‌المللي شد. در سال 1919 جنيف مقر جامعه ملل شد. در سال 1920 جنيف مقر دبيرخانه جامعه ملل شد. در سال 1946 جنيف مقر سازمان ملل متحد شد. در سال 1950 جنيف مقر سازمان بهداشت جهاني شد. در سال 1954 جنيف مقر سازمان بين‌المللي كار شد. در سال 1964 جنيف مقر سازمان تجارت جهاني شد. در سال 1988 جنيف مقر سازمان حقوق بشر شد. در سال 2000 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2001 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2002 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2003 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2004 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2005 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2006 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2007 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2008 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2009 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2010 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2011 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2012 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2013 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2014 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2015 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2016 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2017 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2018 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2019 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2020 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2021 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2022 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2023 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2024 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2025 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2026 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2027 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2028 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2029 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2030 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2031 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2032 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2033 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2034 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2035 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2036 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2037 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2038 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2039 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2040 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2041 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2042 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2043 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2044 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2045 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2046 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2047 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2048 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2049 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2050 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد.

---

(1) صفحه 571

جنيف را به دست گرفت و در آنجا به تبليغ مذهب جديد پرداخت. او در سال 1509 در شهر نوايون در فرانسه متولد شد. پدرش كشيش كليسا بود. كالون در جواني در پاريس تحصيل كرد و سپس به دانشگاه اورليان رفت و در آنجا حقوق خواند. در سال 1532 كتاب اول خود را به نام «تفسير بر سنكا» منتشر كرد. در سال 1533 او به مذهب جديد گروييد و از پاريس گريخت. در سال 1534 او به بازل رفت و در آنجا كتاب معروف خود به نام «دستور مسيحي» را نوشت. در سال 1536 او به جنيف رفت و در آنجا با فارل ملاقات كرد. در سال 1538 او از جنيف رانده شد و به استراسبورگ رفت. در سال 1541 او به جنيف بازگشت و تا آخر عمر در آن شهر ماند. در سال 1555 او بر مخالفان خود پيروز شد. در سال 1559 او مدرسه عالي جنيف را تأسيس كرد. در سال 1564 او درگذشت. در سال 1572 مدرسه عالي جنيف تأسيس شد. در سال 1598 شهر جنيف به محاصره سپاهيان دوك ساووا درآمد. در سال 1602 اين سپاهيان با شكست روبرو شدند و از شهر رانده شدند. در سال 1685 لويي چهاردهم پادشاه فرانسه فرمان نانت را لغو كرد و پروتستان‌ها از فرانسه گريختند. بسياري از آنان به جنيف آمدند و در آنجا ساكن شدند. در سال 1707 شهر جنيف به اتحاد سوئيس پيوست. در سال 1798 ارتش فرانسه جنيف را اشغال كرد. در سال 1813 جنيف از فرانسه جدا شد و به اتحاد سوئيس پيوست. در سال 1815 جنيف به عضويت كنفدراسيون سوئيس درآمد. در سال 1907 جنيف ميزبان كنفرانس صلح بين‌المللي شد. در سال 1919 جنيف مقر جامعه ملل شد. در سال 1920 جنيف مقر دبيرخانه جامعه ملل شد. در سال 1946 جنيف مقر سازمان ملل متحد شد. در سال 1950 جنيف مقر سازمان بهداشت جهاني شد. در سال 1954 جنيف مقر سازمان بين‌المللي كار شد. در سال 1964 جنيف مقر سازمان تجارت جهاني شد. در سال 1988 جنيف مقر سازمان حقوق بشر شد. در سال 2000 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2001 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2002 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2003 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2004 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2005 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2006 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2007 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2008 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2009 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2010 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2011 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2012 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2013 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2014 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2015 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2016 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2017 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2018 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2019 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2020 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2021 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2022 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2023 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2024 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2025 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2026 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2027 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2028 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2029 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2030 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2031 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2032 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2033 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2034 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2035 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2036 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2037 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2038 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2039 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2040 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2041 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2042 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2043 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2044 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2045 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2046 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد. در سال 2047 جنيف مقر سازمان جهاني بهداشت شد. در سال 2048 جنيف مقر سازمان جهاني مالكيت فكري شد. در سال 2049 جنيف مقر سازمان جهاني گمرك شد. در سال 2050 جنيف مقر سازمان جهاني تجارت شد.

---

(1) St. François de Sales (2) Genève

ספר קדושים ויקרא. 602

ויאמר יעקב אל בניו: למה תתראו? ויאמר: הנה שמעתי כי יש שבר במצרים, רדו שמה וקנו לנו משם ונחיה ולא נמות. ויאמר יוסף אל אחיו: אני יוסף, העוד אבי חי? ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו. ויאמר יוסף אל אחיו: גשו נא אלי. ויגשו. ויאמר: אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה. ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה, כי למחיה שלחני אלהים לפניכם. כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ וחמש שנים אשר אין חריש ואין קציר. ויאמר אלהים לפני לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה. ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי אם האלהים, ויעמידני לאב לפרעה ולגבר לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים. מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו: כה אמר בנך יוסף: שמני אלהים לאדון לכל מצרים, רדה אלי אל תעמוד. ושבת בארץ גושן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני בניך וצאנך ובקרך וכל אשר לך. וכלכלתי אותך שם כי עוד חמש שנים רעב, פן תורש אתה וביתך וכל אשר לך. והנה עיניכם רואות והנה עיני בנימין אחי כי פי המדבר אליכם. והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים ואת כל אשר ראיתם, ומהרתם והורדתם את אבי הנה. ויפל על צואר בנימין אחיו ויבך, ובנימין בכה על צואריו. וינשק לכל אחיו ויבך עליהם, ואחרי כן דברו אחיו אתו. והקול נשמע בבית פרעה לאמר: באו אחי יוסף. וייטב בעיני פרעה ובעיני עבדיו מאד. ויאמר פרעה אל יוסף: אמר אל אחיך זאת עשו טענו את בעירכם ולכו שובו ארצה כנען. וקחו את אביכם ואת בתיכם ובואו אלי ואתנה לכם את טוב ארץ מצרים ואת חלב הארץ תאכלו. ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים עגלות לטפכם ולנשיכם ונשאתם את אביכם ובאתם. ועינכם אל תחס על כליכם כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא. ויעשו כן בני ישראל, ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה ויתן להם צדה לדרך. לכלם נתן לאיש איש חלפות שמלות ולבנימין נתן שלש מאות כסף וחמש חלפות שמלות. ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים נשאים מטוב מצרים ועשר אתנות נשאות בר ולחם ומזון לאביו לדרך. וישלח את אחיו ויהלכו, ויאמר אליהם: אל תרגזו בדרך. ויעלו ממצרים ויבואו ארצה כנען אל יעקב אביהם. ויגידו לו לאמר: עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים. ויפג לבו כי לא האמין להם. וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אליהם, וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם. ויאמר ישראל: רב עלי כי יוסף בני חי עוד אלכה ואראנו בטרם אמות. ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא באר שבעה ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק. ויאמר אלהים לישראל במראות הלילה ויקרא: יעקב יעקב. ויאמר: הנני. ויאמר: אנכי האל אלהי אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם. אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה, ויוסף ישית ידו על עיניך. ויקם יעקב משבע באר שבע ויהי בני ישראל את פרעה בעגלות אשר שלח לשאת אתו ואת טפם ואת נשיהם. ויקחו את מקניהם ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבואו מצרימה יעקב וכל זרעו אתו. בניו ובני בניו אתו בנותיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה.

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו: ראובן שמעון לוי ויהודה. יששכר זבולן ובנימין. דן ונפתלי גד ואשר. כל הנפש היוצאת מירך יעקב שבעים נפש, ויוסף היה במצרים. ואלה שמות בני יוסף אשר ילד לו אסנת בת פוטי פרע כהן און: מנשה ואפרים. ובני בנימין: בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי ואחירד ומפים וחופים וארד. אלה בני רחל אשר ילדה ליעקב כל הנפש ארבעה עשר. ובני דן: חושים. ובני נפתלי: יחצאל וגוני ויצר ושלם. אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל בתו וילדה את אלה ליעקב כל הנפש שבעה. כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יוצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל הנפש ששים ושש נפש. ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפשות שנים. כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים. ויוסף הוליך לפניו את יהודה אביו גשנה, ויבואו ארצה גושן. ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה, וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד. ויאמר ישראל אל יוסף: עתה אמותה בפעם הזאת אחרי ראותי את פניך כי עודך חי. ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו: אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו: אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי. והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו ומצאנם ובקרם ובכל אשר להם באו. והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם. ואמרתם: אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבותינו בעבור תשבו בארץ גושן כי תועבת מצרים כל רועה צאן. ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר: אבי ואחי וצאנם ובקרם ובכל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גושן. ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויתיצבם לפני פרעה. ויאמר פרעה אל אחיו: מה מעשיכם. ויאמרו אל פרעה: רעי צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו. בעבור תשבו בארץ גושן כי שנאת מצרים כל רועה צאן. ויאמר פרעה אל יוסף לאמר: אביך ואחיך באו אליך. הארץ מצרים לפניך היא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גושן. ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי. ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמידהו לפני פרעה, ויברך יעקב את פרעה. ויאמר פרעה אל יעקב: כמה ימי שני חייך. ויאמר יעקב אל פרעה: ימי שני מגורי מאה ושלשים שנה מעטים ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבותי בימי מגוריהם. ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה. ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה. ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף.

ולחם אין בכל הארץ כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב. ויקבץ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה. ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר: הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף. ויאמר יוסף: הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף. ויביאו את מקניהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמורים וינהלם בלחם בכל מקניהם בשנה ההוא. ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו: לא נכחד מאדוני כי אם תם כסף וקנין הבהמה אל אדוני לפני אדוני לא נשאר בלתי אם גויתינו ואדמתנו. למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם. ויקן יוסף את כל אדמת מצרים כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה. ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו. רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם. ויאמר יוסף אל העם: הן קניתי היום אתכם ואת אדמתכם לפרעה הנה לכם זרע וזרעתם את האדמה. והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע החלקים יהיו לכם לזרעו השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם. ויאמרו: החייתנו נמצא חן בעיני אדוני והיינו עבדים לפרעה. וישם אתה יוסף לחק עד היום הזה על אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה. וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד. ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים ומאת שנה ארבעים ושבע שנה. ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר אליו: אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים. ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם. ויאמר: אנכי אעשה כדברך. ויאמר: השבעה לי, וישבע לו, וישתחו ישראל על ראש המטה.

ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף: הנה אביך חלה, ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים. ויגד ליעקב ויאמר: הנה בנך יוסף בא אליך, ויתחזק ישראל וישב על המטה. ויאמר יעקב אל יוסף: אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי. ויאמר אלי: הנני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם. ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד בואי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי. ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם. ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבוא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם. וירא ישראל את בני יוסף ויאמר: מי אלה. ויאמר יוסף אל אביו: בני הם אשר נתן לי אלהים בזה. ויאמר: קחם נא אלי ואברכם. ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות, ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם. ויאמר ישראל אל יוסף: ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך. ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה. ויוסף יקח את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו. וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור. ויברך את יוסף ויאמר: האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה. המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ. וירא יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה. ויאמר יוסף אל אביו: לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו. וימאן אביו ויאמר: ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים. ויברכם ביום ההוא לאמר: בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה. ויתן את אפרים לפני מנשה. ויאמר ישראל אל יוסף: הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבותיכם. ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי.

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר: האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים. הקבצו ושמעו בני יעקב, ושמעו אל ישראל אביכם. ראובן בכורי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז. פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי עלה. שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם. בסדם אל תבא נפשי באספם אל יחדם כבודי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור. ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל. יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף אויביך ישתחוו לך בני אביך. גור אריה יהודה מטרף בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו. לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים. אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבושו ובדם ענבים סותה. חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב. זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף אניות וירכתו על צידן. יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתים. וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד. דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל. יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור. לישועתך קויתי יהוה. גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב. מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך. נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר. בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עליו. וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים. ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל. מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם. ברכת אביך גברו על ברכת הורי עד תאות גבעת עולם תהיין לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו. בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל. כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ואת זאת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך אותם. ויצו אותם ויאמר אליהם: אנכי נאסף אל עמי קברו אתי אל אבותי אל המערה אשר בשדה עפרון החתי. אל המערה אשר בשדה המכפלה אשר על פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה מאת עפרון החתי לאחזת קבר. שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה. מקנה השדה והמערה אשר בו מאת בני חת. ויכל יעקב מצות אל בניו ויאסף רגליו אל המטה וינוע ויאסף אל עמיו.

ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו וישק לו. ויצו יוסף את עבדיו את הרופאים לחנט את אביו ויחנטו הרופאים את ישראל. וימלאו לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים יום. ויעברו ימי בכיתו וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר: אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באזני פרעה לאמר: אבי השביעני לאמר: הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני. ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה. ויאמר פרעה: עלה וקבר את אביך כאשר השביעך. ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים. וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק טפם וצאנם ובקרם עזבו בארץ גושן. ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המחנה כבד מאד. ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים. וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו: אבל כבד זה למצרים על כן קרא שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן. ויעשו בניו לו כן כאשר צום אתם. וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרון החתי על פני ממרא. וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו. ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו: אולי ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו. ויצוו אל יוסף לאמר: אביך צוה לפני מותו לאמר: כה תאמרו ליוסף: אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך. ויבך יוסף בדברם אליו. וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו: הננו לך לעבדים. ויאמר אליהם יוסף: אל תיראו כי התחת אלהים אני. ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחית עם רב. ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם, וינחם אותם וידבר על לבם. וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים. וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה ילדו על ברכי יוסף. ויאמר יוסף אל אחיו: אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב. וישבע יוסף את בני ישראל לאמר: פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה. וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים.

ויהי בשמוע פרעה את הדבר הזה ויחר לו מאד ויקרא לכל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויאמר פרעה אל יוסף: הנה אביך חלה ימים מעטים ואחר אשוב אליך. ויאמר יוסף אל פרעה: אל יחר לאדוני כי אם לא כדבריך כן יהיה. ויאמר פרעה: לך ושב אל אביך ואמרת אליו: כה אמר פרעה: אם לא כדבריך כן יהיה

ויאמר אליו יעקב: אם כן אין אתה מוכר לי את בכורתך? ויאמר עשו: הן אנכי הולך למות, ולמה זה לי בכורה? ויאמר יעקב: השבעה לי כיום את בכורתך לי. וישבע לו, וימכור את בכורתו ליעקב. ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים, ויאכל וישת ויקם וילך, ויבז עשו את הבכורה.

ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם, וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה. וירא אליו יהוה ויאמר: אל תרד מצרימה, שכן אומר אני אליך. גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך, כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האלה, והקימותי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך. והרביתי את זרעך ככוכבי השמים, ונתתי לזרעך את כל הארצות האלה, והתברכו בזרעך כל גויי הארץ. עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתי מצותי חקותי ותורותי. וישב יצחק בגרר. וישאלו אנשי המקום לאשתו, ויאמר: אחותי היא, כי ירא היה לאמר: אשתי, פן יהרגוני אנשי המקום על רבקה כי יפת מראה היא. ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו. ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר: אך הנה אשתך היא, ואיך אמרת אחותי היא? ויאמר אליו יצחק: כי אמרתי פן אמות עליה. ויאמר אבימלך: מה זאת עשית לנו? כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשם. ויצו אבימלך את כל העם לאמר: הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת. ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים, ויברכהו יהוה. ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד מאד. ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה, ויקנאו אותו פלשתים. וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר. ויאמר אבימלך אל יצחק: לך מעמנו כי עצום אתה ממנו מאד מאד. וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם. וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו, אשר סתמום פלשתים אחרי מות אברהם, ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו. ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים. ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר: לנו המים. ויקרא שם הבאר עשק, כי התעשקו עמו. ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה, ויקרא שמה שטנה. ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה, ויקרא שמה רחובות ויאמר: כי עתה הרחיב יהוה לנו ופרינו בארץ. ויעל משם באר שבע. וירא אליו יהוה בלילה ההוא ויאמר: אנכי אלהי אברהם אביך, אל תירא כי אתך אנכי ואברכך והרביתי את זרעך למען אברהם עבדי. ויבן שם מזבח ויקרא בשם יהוה ויט שם אהלו, ויכרו שם עבדי יצחק באר. ואבימלך הלך אליו מגרר ואחוזת מרעהו ופיכל שר צבאו. ויאמר אליהם יצחק: מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי ותשלחו מעמכם? ויאמרו: ראו ראינו כי היה יהוה עמך ונאמר נא תהי אלה בינינו ובינך, ונכרתה ברית עמך. אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגענוך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום, אתה עתה ברוך יהוה. ויעש להם משתה ויאכלו וישתו. וישכימו בבקר וישבעו איש לאחיו, וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום. ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על הבאר אשר חפרו ויאמרו לו: מצאנו מים. ויקרא אתה שבעה, על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה. ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי, ותהיינה מרת רוח ליצחק וליעקב.

ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות, ויקרא את עשו בנו הגדול ויאמר אליו: בני. ויאמר אליו: הנני. ויאמר: הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי. ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד. ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי ואברכך לפני יהוה לפני מותי. ורבקה שומעת בדבר יצחק אל עשו בנו, וילך עשו השדה לצוד ציד להביא. ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר: הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר: הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני יהוה לפני מותי. ועתה בני שמע בקולי אשר אנכי מצוה אותך. לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים, ואעשה אותם מטעמים לאביך כאשר אהב. ובאת לאביך והאכלת למען אשר תברכך לפני מותו. ויאמר יעקב אל רבקה אמו: הן עשו אחי איש שעיר ואני איש חלק. אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה. ותאמר לו אמו: עלי קללתך בני, אך שמע בקולי ולך קח לי. וילך ויקח ויבא לאמו, ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו. ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות אשר אתה בבית, ותלבש את יעקב בנה הקטן. ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו. ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה. ויבא אל אביו ויאמר: אבי. ויאמר: הנני, מי אתה בני? ויאמר יעקב אל אביו: אנכי עשו בכרך, עשיתי כאשר דברת אלי. קום נא שבה ואכלה מצידי למען תברכני נפשך. ויאמר יצחק אל בנו: מה זה מהרת למצא בני? ויאמר: כי הקרה יהוה אלהיך לפני. ויאמר יצחק אל יעקב: גשה נא ואמשך בני, האתה זה בני עשו אם לא? ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו, ויאמר: הקול קול יעקב והידים ידי עשו. ולא הכירו כי היו ידיו שערות כידי עשו אחיו, ויברכהו. ויאמר: אתה זה בני עשו? ויאמר: אני. ויאמר: הגישה לי ואכלה מציד בני למען תברכך נפשי. ויגש לו ויאכל, ויבא לו יין וישת. ויאמר אליו יצחק אביו: גשה נא ושקה לי בני. ויגש וישק לו, וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר: ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו יהוה. ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש. יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים, הוה גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך, ארריך ארור ומברכיך ברוך. ויהי ככלות יצחק לברך את יעקב, ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו, ועשו אחיו בא מצידו. ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר אליו: יקם אבי וישא מציד בנו למען תברכני נפשך. ויאמר לו יצחק אביו: מי אתה? ויאמר: אני בנך בכרך עשו. ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד ויאמר: מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה. וישמע עשו את דברי אביו ויזעק זעקה גדולה ומרה עד מאד ויאמר אל אביו: ברכני גם אני אבי. ויאמר: בא אחיך במרמה ויקח ברכתך. ויאמר: הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים, את בכורתי לקח והנה עתה לקח ברכתי. ויאמר: הלא אצלת ברכה לי. ויען יצחק ויאמר לעשו: הן גביר שמתיהו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים, ודגן ותירוש סמכתיהו, ולך מה אעשה בני? ויאמר עשו אל אביו: הברכה אחת היא לך אבי, ברכני גם אני אבי. וישא עשו את קולו ויבך. ויען יצחק אביו ויאמר אליו: הנה מושב יהיה משמני הארץ ומטל השמים מעל. ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד, והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך. ויהי עשו שונא את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו, ויאמר עשו בלבו: יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי. ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדול, ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו: הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך. ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה. וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך. עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו, ושלחתי ולקחתיך משם. למה אשכל גם שניכם יום אחד? ותאמר רבקה אל יצחק: קצתי בחיי מפני בנות חת, אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים?

ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו ויצו עליו ויאמר לו: לא תקח אשה מבנות כנען. קום לך פדנה ארם בית בתואל אבי אמך, וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך. ואל שדי יברך אותך ויפר אותך וירבך והיית לקהל עמים. ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך, לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם. וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו. ויעקב שמע אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם. ועשו ראה כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו, וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נבית על נשיו לו לאשה. ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש, ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא. ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. והנה יהוה נצב עליו ויאמר: אנכי יהוה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק, הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך. והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה, ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך. והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך. ויקץ יעקב משנתו ויאמר: אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי. וייר ויאמר: מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים. וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן אשר שם מראשותיו וישם אותה מצבה ויצק שמן על ראשה. ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשונה. וידר יעקב נדר לאמר: אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש, ושבתי בשלום אל בית אבי והיה יהוה לי לאלהים. והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים, וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך.

ויעקב נשא רגליו וילך ארצה בני קדם. וירא והנה באר בשדה ושם שלשה עדרי צאן רבצים עליה, כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים והאבן גדולה על פי הבאר. ויאמר אליהם יעקב: אחי מאין אתם? ויאמרו: מחרן אנחנו. ויאמר אליהם: הידעתם את לבן בן נחור? ויאמרו: ידענו. ויאמר אליהם: השלום לו? ויאמרו: שלום, והנה רחל בתו באה עם הצאן. ויאמר: הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה, השקו הצאן ולכו רעו. ויאמרו: לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן. עודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה היא. ויהי כראות יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו. וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך. ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא, ותרץ ותגד לאביה. ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחותו וירץ לקראתו ויחבק לו וישק לו ויבא אתו אל ביתו, ויספר ללבן את כל הדברים האלה. ויאמר לבן אליו: אך עצמי ובשרי אתה. וישב עמו חדש ימים. ויאמר לבן אל יעקב: הכי אחי אתה ועבדתני חנם? הגידה לי מה משכרתך. ולבן היו שתי בנות, שם הגדולה לאה ושם הקטנה רחל. ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה. ויעבד יעקב ברחל שבע שנים, ויאמר: אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה. ויאמר לבן: טוב תתי אותה לך מתת אחרת, שבה עמדי. ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה. ויאמר יעקב אל לבן: הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה. ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה. ויהי בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו, ויבא אליה. ויתן לבן לה את זלפה שפחתו ללאה בתו לשפחה. ויהי בבקר והנה היא לאה, ויאמר אל לבן: מה זאת עשית לי? הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני? ויאמר לבן: לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה. מלא שבוע זאת ונתנה לך גם את האחרת בעבודה אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות. ויעש יעקב כן וימלא שבוע זאת, ויתן לו את רחל בתו לאשה. ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה. ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות. ויהי כראות יהוה כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה. ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן, כי אמרה: כי ראה יהוה בעניי כי עתה יאהבני אישי. ותהר עוד ותלד בן ותאמר: כי שמע יהוה כי שנואה אנכי ויתן לי גם את זה, ותקרא שמו שמעון. ותהר עוד ותלד בן ותאמר: הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים, על כן קרא שמו לוי. ותהר עוד ותלד בן ותאמר: הפעם אודה את יהוה, על כן קראה שמו יהודה. ותעמד מלדת.

ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב, ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב: הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי. ויחר אף יעקב ברחל ויאמר: התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן? ותאמר: הנה בלהה שפחתי בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אני ממנה. ותתן לו את בלהה שפחתה לאשה, ויבא אליה יעקב. ותהר בלהה ותלד ליעקב בן. ותאמר רחל: דנני אלהים וגם שמע בקולי ויתן לי בן, על כן קראה שמו דן. ותהר עוד בלהה שפחת רחל ותלד בן שני ליעקב. ותאמר רחל: נפתולי אלהים נפתלתי עם אחותי גם יכולתי, ותקרא שמו נפתלי. ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן אותה ליעקב לאשה. ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן. ותאמר לאה: בגד, ותקרא שמו גד. ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב. ותאמר לאה: באשרי כי אשרוני בנות, ותקרא שמו אשר. וילכו הדודאים בימי קציר חטים וימצא ראובן בשדה וימצא דודאים בשדה ויבא אותם אל לאה אמו. ותאמר רחל אל לאה: תני נא לי מדודאי בנך. ותאמר לה: המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני? ותאמר רחל: לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך. ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר: אלי תבוא כי שכר שכרתיך בדודאי בני, וישכב עמה בלילה ההוא. וישמע אלהים אל לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי. ותאמר לאה: נתן אלהים שכרי אשר נתתי שפחתי לאישי, ותקרא שמו יששכר. ותהר עוד לאה ותלד בן ששי ליעקב. ותאמר לאה: זבדני אלהים זבד טוב הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה בנים, ותקרא שמו זבולון. ואחרי כן ילדה בת ותקרא שמה דינה. ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה. ותהר ותלד בן ותאמר: אסף אלהים את חרפתי, ותקרא שמו יוסף לאמר: יסף יהוה לי בן אחר. ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן: שלחני ואלכה למקומי וכארצי. תנה את נשי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתיך. ויאמר אליו לבן: אם נא מצאתי חן בעיניך נחשתי וברכני יהוה בגללך. נקבה שכרך עלי ואתנה. ויאמר אליו: אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה מקנך אתי. כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך יהוה אתך לרגלי, ועתה מתי אעשה גם אני לביתי? ויאמר: מה אתן לך? ויאמר יעקב: לא תתן לי מאומה, אם תעשה לי את הדבר הזה אשוב ארעה צאנך אשמר. אעבר בכל צאנך היום הסר משם כל שה נקד וטלוא וכל שה עקד בכבשים וטלוא ונקד בעזים, והיה שכרי. וענתה בי צדקתי ביום מחר כי תבוא על שכרי לפניך כל אשר אינני נקד וטלוא בעזים ועקד בכבשים גנוב הוא אתי. ויאמר לבן: הן לו יהי כדברך. ויסר ביום ההוא את התישים העקדים והטלאים ואת כל העזים הנקדות והטלאות כל אשר לבן בו וכל עקד בכבשים, ויתן ביד בניו. וישם דרך שלשת ימים בינו ובין יעקב, ויעקב רעה את צאן לבן הנותרות.

לכל הנשמות כי לא תהיה שום הרגשה בנפש כי אם בגוף לבדו. ואמר כי הנשמות לא תהיה להן שום הרגשה עד יום הדין. ואמר כי הנשמות הרשעות יהיו נענשות בגיהנם עד יום הדין. ואמר כי הנשמות הצדיקות יהיו נהנות בגן עדן עד יום הדין. ואמר כי הנשמות הבינוניות יהיו נענשות בגיהנם ונהנות בגן עדן עד יום הדין. ואמר כי הנשמות הרשעות יהיו נענשות בגיהנם ונהנות בגן עדן עד יום הדין. ואמר כי הנשמות הצדיקות יהיו נהנות בגן עדן עד יום הדין. ואמר כי הנשמות הבינוניות יהיו נענשות בגיהנם ונהנות בגן עדן עד יום הדין.

ספר מעשיות וזכרון לבני אדם הוא ספר מעשיות וזכרון לבני אדם הוא ספר מעשיות וזכרון לבני אדם הוא

ומה שהיה: כי היה מנהג בעיר שכל אחד ואחד מן הבעלי בתים היה מחויב לתת לכל אחד מן הבחורים שהיו מתחתנים בעיר ההיא סך מעות מיוחד, ולכן

مصنفات فقه ضبط به ضبط مصنفات فقه: زیرا که

בא אחרי זולתו כי אמנם הכתוב הזכיר אלה ואלה כי אחרי אלה אלה ואלה בא אל הכלל שהוא הנשמות: ואמר אשר אלה ואלה תמיד נמצאים: ואמר אשר אלה ואלה תמיד נמצאים: ואמר אשר אלה ואלה תמיד נמצאים

الفرونده (١)

في ١٦ كانون الثاني سنة 1649 أعلن البرلمان الحرب على الملك. وفي ٢٧ كانون الثاني سنة 1660 أعيد شارل الثاني إلى عرش أبيه. فمن هذه الحرب الأهلية الطويلة التي دامت إحدى عشرة سنة، لم يبق في ذاكرة الشعب الإنكليزي إلا ذكرى واحدة، هي ذكرى الثورة التي أطاحت بالملك. وهذه الذكرى هي التي تسيطر على كل ما كتب عن تلك الحقبة من تاريخ إنكلترا. وهي التي تفسر لنا لماذا لم يكن في إنكلترا، بعد عودة الملك، أي أثر للحكم المطلق الذي كان سائدا في فرنسا في عهد لويس الرابع عشر.

ولكن الثورة الإنكليزية لم تكن ثورة شعبية. فالشعب لم يشترك فيها إلا بالقدر الذي كان يريده منه زعماء الأحزاب. وهؤلاء الزعماء كانوا من طبقة النبلاء ومن طبقة الأغنياء. وكان هدفهم من الثورة أن يحدوا من سلطة الملك، لا أن يقضوا على الملكية. وكان الشعب يعرف ذلك، فلم يكن يهتم بالأمر كثيرا. وكان يكتفي بأن يتفرج على المعركة التي كانت تدور بين الملك وبين أعدائه.

وقد بدأت المعركة في سنة 1640، عندما اضطر شارل الأول إلى أن يدعو البرلمان إلى الانعقاد، بعد أن كان قد حله منذ إحدى عشرة سنة. وكان البرلمان يتألف من مجلسين: مجلس اللوردات، ومجلس العموم. وكان مجلس اللوردات يتألف من النبلاء الذين يرثون مقاعدهم عن آبائهم. وكان مجلس العموم يتألف من ممثلين منتخبين. وكان الناخبون هم الأغنياء من أصحاب الأراضي. وكان الملك يعين الوزراء، ويعين القضاة، ويعين الموظفين الكبار. وكان يقود الجيش، ويعلن الحرب، ويعقد الصلح. وكان يستطيع أن يحل البرلمان متى شاء. وكان يستطيع أن يدعو البرلمان إلى الانعقاد متى شاء. وكان يستطيع أن يؤجل انعقاده إلى أجل غير مسمى. وكان يستطيع أن يمنع أي قانون يريد البرلمان أن يسنه.

وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يمنح الملك المال الذي يطلبه. وكان يستطيع أن يرفض أن يسن القوانين التي يريدها الملك. وكان يستطيع أن يرفض أن يقر الضرائب التي يريد الملك أن يفرضها. وكان يستطيع أن يرفض أن يقر الحرب التي يريد الملك أن يعلنها. وكان يستطيع أن يرفض أن يقر الصلح الذي يريد الملك أن يعقده. وكان يستطيع أن يرفض أن يقر الجيش الذي يريد الملك أن يقوده. وكان يستطيع أن يرفض أن يقر القضاة الذين يريد الملك أن يعينهم. وكان يستطيع أن يرفض أن يقر الموظفين الكبار الذين يريد الملك أن يعينهم. وكان يستطيع أن يرفض أن يقر الوزراء الذين يريد الملك أن يعينهم. وكان يستطيع أن يرفض أن يقر الملك نفسه.

(١) كلمة (الفرونده) تعني المقلاع.

وكان الملك يستطيع أن يحل البرلمان متى شاء. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يحل نفسه متى شاء. وكان الملك يستطيع أن يعين الوزراء الذين يريدهم. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر الوزراء الذين يعينهم الملك. وكان الملك يستطيع أن يعين القضاة الذين يريدهم. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر القضاة الذين يعينهم الملك. وكان الملك يستطيع أن يعين الموظفين الكبار الذين يريدهم. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر الموظفين الكبار الذين يعينهم الملك. وكان الملك يستطيع أن يعين الجيش الذي يريده. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر الجيش الذي يعينه الملك. وكان الملك يستطيع أن يعلن الحرب التي يريدها. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر الحرب التي يعلنها الملك. وكان الملك يستطيع أن يعقد الصلح الذي يريده. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر الصلح الذي يعقده الملك. وكان الملك يستطيع أن يمنح المال الذي يطلبه. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر المال الذي يمنحه الملك. وكان الملك يستطيع أن يسن القوانين التي يريدها. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر القوانين التي يسنها الملك. وكان الملك يستطيع أن يفرض الضرائب التي يريدها. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر الضرائب التي يفرضها الملك. وكان الملك يستطيع أن يمنع أي قانون يريد البرلمان أن يسنه. وكان البرلمان يستطيع أن يرفض أن يقر القانون الذي يمنعه الملك.

الذي يعمل في المحاماة؛ وهو يعد نفسه . . وهو يعتقد أن هذا يكفي لكي يصبح محاميا. ولكن لا يمكن أن يكون هذا هو الحال. فالمحاماة مهنة تتطلب الدراسة والتدريب، وهي تتطلب أيضا الموهبة والاستعداد. وهذا الشاب لا يملك شيئا من هذا كله. فهو لا يعرف شيئا عن القانون، ولا يعرف كيف يتحدث أمام المحكمة، ولا يعرف كيف يكتب عريضة. وهو لا يملك مكتبا للمحاماة، ولا يملك أي مكان يستقبل فيه موكليه. وكل ما يملكه هو لوحة صغيرة على باب بيته تقول: «محامي ومستشار قانوني». وهذه اللوحة هي كل ما يملكه من أدوات المهنة. وهو لا يملك حتى كتبا قانونية يرجع إليها. وكل ما يملكه هو ذاكرة ضعيفة وبعض الأفكار المشوشة التي سمعها من هنا وهناك. وهو يعتقد أن هذا يكفي لكي يصبح محاميا. وهذا هو الخطأ الكبير الذي يقع فيه الكثيرون.

وهذا الشاب ليس استثناء، بل هو نموذج لكثيرين غيره. فقد رأيت في مدينة [illegible] وحدها أكثر من عشرين شابا يعتقدون أنهم محامون، وهم لا يعرفون من القانون إلا القليل. وهم يعتمدون على الحظ وعلى بعض المعارف الذين قد يرسلون إليهم بعض القضايا الصغيرة. وهذه القضايا الصغيرة لا تكفي لإطعام أسرة، فكيف بمحامٍ يريد أن يعيش حياة كريمة؟

وأنا أعتقد أن الحل لهذه المشكلة يكمن في أمرين: الأول هو أن تضع الحكومة شروطا صارمة لمن يريد أن يمارس المحاماة، وأن تمنح الشهادة فقط لمن يجتاز امتحانا حقيقيا. والثاني هو أن يقوم المحامون الكبار بتدريب الشباب الصغار، وأن يفتحوا لهم أبواب مكاتبهم ليتعلموا منهم. وهذا هو الطريق الوحيد لكي نحمي المهنة من الدخلاء، ولكي نحمي الناس من الأخطاء التي يرتكبها هؤلاء الدخلاء.

(1) Office d'avocat

وهذا الشاب لا يملك شيئا من هذا كله. فهو لا يملك مكتبا، ولا يملك سكرتيرة، ولا يملك حتى كرسيا مريحا لزبائنه. وكل ما يملكه هو غرفة صغيرة في الطابق الثالث من بناية قديمة، وفيها طاولة وكرسي وبعض الأوراق. وهو يجلس هناك ينتظر أن يأتي إليه أحد. وقد جاء إليه أحد بالفعل، ولكن ليس لأنه محامٍ، بل لأنه كان يعرف والد الشاب الذي توفي قبل سنة. وهذا الزبون جاء ليسأل عن ميراث، وهو لا يعرف شيئا عن الميراث. فأحاله على محامٍ آخر. وهذا المحامي الآخر أحاله على ثالث. وهكذا تدور القضية بين المحامين حتى تضيع حقوق الورثة.

وقد رأيت في مدينة [illegible] وحدها أكثر من عشرين شابا يعتقدون أنهم محامون، وهم لا يعرفون من القانون إلا القليل. وهم يعتمدون على الحظ وعلى بعض المعارف الذين قد يرسلون إليهم بعض القضايا الصغيرة. وهذه القضايا الصغيرة لا تكفي لإطعام أسرة، فكيف بمحامٍ يريد أن يعيش حياة كريمة؟

وأنا أعتقد أن الحل لهذه المشكلة يكمن في أمرين: الأول هو أن تضع الحكومة شروطا صارمة لمن يريد أن يمارس المحاماة، وأن تمنح الشهادة فقط لمن يجتاز امتحانا حقيقيا. والثاني هو أن يقوم المحامون الكبار بتدريب الشباب الصغار، وأن يفتحوا لهم أبواب مكاتبهم ليتعلموا منهم. وهذا هو الطريق الوحيد لكي نحمي المهنة من الدخلاء، ولكي نحمي الناس من الأخطاء التي يرتكبها هؤلاء الدخلاء.

وهذا الشاب ليس استثناء، بل هو نموذج لكثيرين غيره. فقد رأيت في مدينة [illegible] وحدها أكثر من عشرين شابا يعتقدون أنهم محامون، وهم لا يعرفون من القانون إلا القليل. وهم يعتمدون على الحظ وعلى بعض المعارف الذين قد يرسلون إليهم بعض القضايا الصغيرة. وهذه القضايا الصغيرة لا تكفي لإطعام أسرة، فكيف بمحامٍ يريد أن يعيش حياة كريمة؟

وأنا أعتقد أن الحل لهذه المشكلة يكمن في أمرين: الأول هو أن تضع الحكومة شروطا صارمة لمن يريد أن يمارس المحاماة، وأن تمنح الشهادة فقط لمن يجتاز امتحانا حقيقيا. والثاني هو أن يقوم المحامون الكبار بتدريب الشباب الصغار، وأن يفتحوا لهم أبواب مكاتبهم ليتعلموا منهم. وهذا هو الطريق الوحيد لكي نحمي المهنة من الدخلاء، ولكي نحمي الناس من الأخطاء التي يرتكبها هؤلاء الدخلاء.

وهذا الشاب ليس استثناء، بل هو نموذج لكثيرين غيره. فقد رأيت في مدينة [illegible] وحدها أكثر من عشرين شابا يعتقدون أنهم محامون، وهم لا يعرفون من القانون إلا القليل. وهم يعتمدون على الحظ وعلى بعض المعارف الذين قد يرسلون إليهم بعض القضايا الصغيرة. وهذه القضايا الصغيرة لا تكفي لإطعام أسرة، فكيف بمحامٍ يريد أن يعيش حياة كريمة؟

وأنا أعتقد أن الحل لهذه المشكلة يكمن في أمرين: الأول هو أن تضع الحكومة شروطا صارمة لمن يريد أن يمارس المحاماة، وأن تمنح الشهادة فقط لمن يجتاز امتحانا حقيقيا. والثاني هو أن يقوم المحامون الكبار بتدريب الشباب الصغار، وأن يفتحوا لهم أبواب مكاتبهم ليتعلموا منهم. وهذا هو الطريق الوحيد لكي نحمي المهنة من الدخلاء، ولكي نحمي الناس من الأخطاء التي يرتكبها هؤلاء الدخلاء.

ضد مؤسسة-كبرى فندقية ضواحي.

ضد مؤسسة-كبرى فندقية فندقية-كبرى مؤسسة 1801 كبرى مؤسسة فندقية فندقية-كبرى ضد مؤسسة. تحتوي هذه المؤسسة على مطعم كبير ومقهى ومسبح وقاعة للاجتماعات. وهي تقع على بعد 13 كلم من مدينة [illegible]. وقد بنيت هذه المؤسسة في عام 1775 ميلادي أي في نفس العام الذي وقعت فيه الحرب بين [illegible] وبين [illegible]. وقد جاء هذا المشروع في وقت كان فيه الناس يحتاجون إلى مكان للترفيه والراحة بعيدا عن ضجيج المدينة. وكان صاحب المشروع رجلا ثريا من [illegible] اسمه [illegible]. وقد أنفق على بناء هذه المؤسسة مبلغا كبيرا من المال، وكان يأمل أن تكون مصدرا للربح الوفير.

ولكن الأمور لم تسر كما كان يتمنى. فقد توالت على المؤسسة سلسلة من المشاكل والخسائر. وفي عام 1787 اضطر صاحبها إلى بيعها بثمن بخس.

בשנת 1889 הגיעה אלינו הידיעה כי מלכת אנגליה ויקטוריה נפטרה ביום ב' לחודש אוגוסט. ובכל ארצות אירופה ספדו לה ספד גדול. ובמכתב אחד שקבלתי מאחי שגר בלונדון נמצא בין השאר: «... ואת יודעת כי אהבתי את המלכה הזקנה, כי היא היתה אם לכל נתיניה, ולכל העניים והאביונים היתה כאם רחמניה. ובכל יום היו באים אליה עשרות אנשים מכל המעמדות, ומספרים לה את צרותיהם, והיא היתה מנחמת ומרפאת את לבבותיהם. ובכל יום היו מגיעים אליה מכתבים רבים מכל קצוות הארץ, ובהם היו מספרים לה את מצוקותיהם, והיא היתה עונה לכל אחד ואחד ומנחמת אותו

وقد صار من مشاهير الصلحاء وكان له قبول عظيم عند الخاص والعام. ولما حضرته الوفاة أوصى أن يدفن في موضع لا يطأه الناس ولا تصل إليه الدواب فدفن في موضع بين الجبال فصار الناس يزورونه ويتبركون به. وكان رحمه الله تعالى يقول: من أراد أن يكون له قبول عند الله تعالى فليكن له قبول عند الناس. ومن أراد أن يكون له قبول عند الناس فليكن له قبول عند الله تعالى. وكان رحمه الله تعالى يقول: من أراد أن يكون له قبول عند الله تعالى فليكن له قبول عند الناس. ومن أراد أن يكون له قبول عند الناس فليكن له قبول عند الله تعالى.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

(1) שם פ"ז 26

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

(1) כלים פרק כירה. (2) Montpellier

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

מסכת שבת פרק כירה.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם. ומפני מה אמרו אין מגבלין את הטיט אלא בכוס של רביעית? מפני שהוא מצוי לכל אדם.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی.

دکتر حسین فاطمی: بنده پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی پیشنهاد کرده‌اند که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقند قیام فرمایند. (اکثریت برخاستند)

پیشنهاد تصویب شد.

دکتر حسین فاطمی: بنده پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی پیشنهاد کرده‌اند که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقند قیام فرمایند. (اکثریت برخاستند)

پیشنهاد تصویب شد.

دکتر حسین فاطمی: بنده پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی پیشنهاد کرده‌اند که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقند قیام فرمایند. (اکثریت برخاستند)

پیشنهاد تصویب شد.

دکتر حسین فاطمی: بنده پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی پیشنهاد کرده‌اند که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقند قیام فرمایند. (اکثریت برخاستند)

پیشنهاد تصویب شد.

دکتر حسین فاطمی: بنده پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی پیشنهاد کرده‌اند که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقند قیام فرمایند. (اکثریت برخاستند)

پیشنهاد تصویب شد.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی پیشنهاد کرده‌اند که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقند قیام فرمایند. (اکثریت برخاستند)

پیشنهاد تصویب شد.

دکتر حسین فاطمی: بنده پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی پیشنهاد کرده‌اند که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقند قیام فرمایند. (اکثریت برخاستند)

پیشنهاد تصویب شد.

دکتر حسین فاطمی: بنده پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی پیشنهاد کرده‌اند که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقند قیام فرمایند. (اکثریت برخاستند)

پیشنهاد تصویب شد.

دکتر حسین فاطمی: بنده پیشنهاد میکنم که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند.

رئیس: آقای دکتر حسین فاطمی پیشنهاد کرده‌اند که مجلس شورای ملی در این موقع که مسئله مهم نفت مطرح است و ملت ایران با تمام قوا در مقابل استعمار ایستاده و از حقوق حقه خود دفاع میکند، تلگرافی بملت ایران تبریک بگوید و اظهار امیدواری کند که بزودی این مسئله حل شود و ملت ایران بتواند از ثروت خود استفاده کند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقند قیام فرمایند. (اکثریت برخاستند)

پیشنهاد تصویب شد.

מצות קידוש: וכך הוא כל זמן שהוא בעיר כדי שיהא יכול לקדש: ואם הלך לו מעיר זו ואין דעתו לחזור לה אלא לאחר שלשים יום או יותר הרי זה מותר לקדש אשה אחרת בעיר שהלך לה.

מצות מצוה שהאיש חייב לעשות לאשתו: שיהא מכבדה יותר מגופו ומגופה שלו ומאוהבה כגופו שנאמר ואהבת לרעך כמוך: ולא יהא דבר מכל דברי העולם קשה עליו יותר מצערה ומדאגתה: ולא יהא שמח בשום דבר יותר משמחתה: ולא יהא מבקש לעשות שום דבר שיש בו צער לה: ולא יהא מבקש לעשות שום דבר שיש בו שמחה

الجزء الخامس عشر من مجلة الأحكام العدلية

الباب الثاني في بيان الأحكام المتعلقة بالبيع

الفصل الأول في بيان أركان البيع وشرائطه

المادة 149

البيع مبادلة مال بمال بالتراضي، أو أخذ مال بإعطاء مال بمثله بالتراضي.

المادة 150

ينعقد البيع بالإيجاب والقبول الدالين على التراضي.

المادة 151

الإيجاب هو الكلام الذي يذكر أولا من أحد المتعاقدين للدلالة على رضاه، والقبول هو الكلام الذي يذكر ثانيا من الآخر للدلالة على رضاه.

المادة 152

ينعقد البيع بالإيجاب والقبول الخاصين بالمستقبل، كقول البائع للمشتري: بعتك هذا الشيء بكذا، فيقول المشتري: اشتريت أو قبلت.

المادة 153

ينعقد البيع بالإيجاب والقبول الخاصين بالماضي، كقول البائع: بعت، فيقول المشتري: اشتريت أو قبلت.

المادة 154

ينعقد البيع بالتعاطي، وهو أن يعطي كل من المتعاقدين ما عليه بدون أن يتلفظ بإيجاب أو قبول.

المادة 155

ينعقد البيع بالكتابة من الغائب والأخرس، كما ينعقد بالإشارة المعهودة من الأخرس.

المادة 156

ينعقد البيع بالإشارة المعهودة من الأخرس، ولا ينعقد بالكتابة من الحاضر القادر على النطق.

المادة 157

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 158

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 159

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 160

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 161

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 162

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 163

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 164

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 165

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 166

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 167

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 168

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 169

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 170

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 171

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 172

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 173

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 174

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 175

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 176

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 177

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 178

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 179

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 180

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 181

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 182

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 183

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 184

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 185

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 186

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 187

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 188

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 189

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 190

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 191

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 192

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 193

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 194

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 195

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 196

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 197

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 198

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 199

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 200

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

الجزء الخامس عشر من مجلة الأحكام العدلية

الباب الثاني في بيان الأحكام المتعلقة بالبيع

الفصل الأول في بيان أركان البيع وشرائطه

المادة 149

البيع مبادلة مال بمال بالتراضي، أو أخذ مال بإعطاء مال بمثله بالتراضي.

المادة 150

ينعقد البيع بالإيجاب والقبول الدالين على التراضي.

المادة 151

الإيجاب هو الكلام الذي يذكر أولا من أحد المتعاقدين للدلالة على رضاه، والقبول هو الكلام الذي يذكر ثانيا من الآخر للدلالة على رضاه.

المادة 152

ينعقد البيع بالإيجاب والقبول الخاصين بالمستقبل، كقول البائع للمشتري: بعتك هذا الشيء بكذا، فيقول المشتري: اشتريت أو قبلت.

المادة 153

ينعقد البيع بالإيجاب والقبول الخاصين بالماضي، كقول البائع: بعت، فيقول المشتري: اشتريت أو قبلت.

المادة 154

ينعقد البيع بالتعاطي، وهو أن يعطي كل من المتعاقدين ما عليه بدون أن يتلفظ بإيجاب أو قبول.

المادة 155

ينعقد البيع بالكتابة من الغائب والأخرس، كما ينعقد بالإشارة المعهودة من الأخرس.

المادة 156

ينعقد البيع بالإشارة المعهودة من الأخرس، ولا ينعقد بالكتابة من الحاضر القادر على النطق.

المادة 157

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 158

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 159

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 160

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 161

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 162

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 163

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 164

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 165

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 166

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 167

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 168

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 169

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 170

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 171

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 172

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 173

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 174

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 175

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 176

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 177

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 178

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 179

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 180

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 181

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 182

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 183

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 184

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 185

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 186

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 187

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 188

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 189

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 190

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 191

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 192

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 193

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 194

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 195

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 196

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 197

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 198

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 199

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

المادة 200

إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر.

فهرس الجزء الخامس عشر من مجلة الأحكام العدلية

الباب الثاني في بيان الأحكام المتعلقة بالبيع ... 1
الفصل الأول في بيان أركان البيع وشرائطه ... 8
المادة 149 البيع مبادلة مال بمال بالتراضي، أو أخذ مال بإعطاء مال بمثله بالتراضي ... 16
المادة 150 ينعقد البيع بالإيجاب والقبول الدالين على التراضي ... 19
المادة 151 الإيجاب هو الكلام الذي يذكر أولا من أحد المتعاقدين للدلالة على رضاه، والقبول هو الكلام الذي يذكر ثانيا من الآخر للدلالة على رضاه ... 25
المادة 152 ينعقد البيع بالإيجاب والقبول الخاصين بالمستقبل، كقول البائع للمشتري: بعتك هذا الشيء بكذا، فيقول المشتري: اشتريت أو قبلت ... 29
المادة 153 ينعقد البيع بالإيجاب والقبول الخاصين بالماضي، كقول البائع: بعت، فيقول المشتري: اشتريت أو قبلت ... 33
المادة 154 ينعقد البيع بالتعاطي، وهو أن يعطي كل من المتعاقدين ما عليه بدون أن يتلفظ بإيجاب أو قبول ... 37
المادة 155 ينعقد البيع بالكتابة من الغائب والأخرس، كما ينعقد بالإشارة المعهودة من الأخرس ... 41
المادة 156 ينعقد البيع بالإشارة المعهودة من الأخرس، ولا ينعقد بالكتابة من الحاضر القادر على النطق ... 53
المادة 157 إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر ... 61
المادة 158 إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر ... 68
المادة 159 إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر ... 74
المادة 160 إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر ... 77
المادة 161 إذا كتب أحد المتعاقدين إيجابه أو قبوله ولم يقرأه على الآخر، فلا ينعقد البيع ما لم يقل له: إني كتبت كذا فاسمع، أو ما لم يقرأه له أحد آخر ... 80

שער קריאת שמע וברכותיה	85
שער תפלת שחרית של חול	92
שער קדושת שבת ויום טוב	97
שער תפלת מוסף של ראש חדש ושל חול המועד	101
שער תפלת מנחה	106
שער תפלת נעילה של יום הכפורים	108
שער תפלת ערבית	109
שער תפלת יחיד ותפלת מי שחלה	111
שער תפלת הדרך	113
שער תפלת המזבח ותפלת שחרית של ראש חדש	117
שער תפלת מוסף של ראש חדש	119
שער תפלת מנחה של ראש חדש	121
שער תפלת מנחה של תענית	125
שער תפלת מנחה של תענית ציבור	129
שער תפלת נעילה	132
שער תפלת ערבית של מוצאי תענית	138
שער תפלת ערבית של מוצאי יום הכפורים	141
שער תפלת השחר	144
שער תפלת המוספין	150
שער תפלת המנחה	160
שער תפלת הנעילה	167
שער תפלת מנחה של שבת	173

שער תפלת מנחה של ערב יום הכפורים	179
שער תפלת ערבית של מוצאי יום הכפורים	182
שער תפלת המנחה של יום הכפורים	194
שער תפלת המוספין של יום הכפורים	200
שער תפלת השחר	209
שער תפלת המוספין של יום הכפורים	214
שער תפלת ערבית של יום הכפורים	222
שער תפלת המנחה	228
שער תפלת המוספין של יום הכפורים	234
שער תפלת הנעילה	239
שער קריאת התורה	242
שער תפלת הלוים	245
שער תפלת המוספין	245
שער תפלת המנחה	246
שער תפלת המוספין של יום טוב	247
שער תפלת המנחה	254
שער תפלת המוספין של ראש השנה	260
שער תפלת המנחה	264
שער תפלת המוספין של יום הכפורים	275
שער תפלת המנחה	279

שער תפלת המוספין של יום הכפורים	286
שער תפלת המנחה	295
שער תפלת השחר	302
שער תפלת המוספין ביום הראשון של פסח	306
שער תפלת המוספין של יום טוב	312
שער תפלת המנחה	315
שער תפלת המוספין של יום טוב	322
שער תפלת המוספין של יום טוב	324
שער תפלת המנחה	328
שער תפלת המוספין של יום טוב	329
שער תפלת המנחה	331
שער תפלת המוספין	333
שער תפלת המנחה	334
שער תפלת המוספין	338
שער תפלת המנחה	339
שער תפלת המוספין	344
שער תפלת המנחה	345
שער תפלת הנעילה	350
שער תפלת המוספין	352
שער תפלת המנחה	353
שער תפלת המוספין	358

שער תפלת המנחה	360
שער תפלת השחר	364
שער תפלת המנחה	374
שער תפלת המוספין	380
שער תפלת המנחה	388
שער תפלת השחר	391
שער תפלת המוספין	395
שער תפלת המנחה	397
שער תפלת הנעילה	408
שער תפלת המוספין	410
שער תפלת המנחה	423
שער תפלת השחר	425
שער תפלת המוספין	428
שער תפלת המנחה	429
שער תפלת המוספין	431
שער תפלת המנחה	442
שער תפלת המוספין	448
שער תפלת המנחה	451
שער תפלת המוספין	454
שער תפלת המנחה	459
שער תפלת המוספין	462
שער תפלת המנחה	468
שער תפלת המוספין	478
שער תפלת המנחה	479

صفحه	
صفحه کلمات متفرقه	594
صفحه غلطنامه (غلط) صحیح	597
صفحه فهرست مندرجات	600
صفحه فهرست اسامی اشخاص و قبایل .	614
صفحه فهرست اسامی مواضع . . .	632
صفحه فهرست اسامی متفرقه . . .	636
صفحه تصحیح اغلاط	640
صفحه تصحیح اغلاط	648
صفحه تصحیح اغلاط	659

صفحه	
صفحه فهرست اسامی متفرقه . . .	480
صفحه فهرست اسامی متفرقه . . .	488
صفحه فهرست	494
صفحه خاتمه: اغلاط و اصلاح . . .	501
صفحه فهرست اسامی اشخاص و قبایل .	506
صفحه فهرست اسامی مواضع: فهرست اجمالی .	510
صفحه فهرست اسامی متفرقه . . .	521
صفحه خاتمه	525
صفحه فهرست اسامی مواضع: فهرست .	529
فهرست فهرست اشعار	531
صفحه فهرست اسامی اشخاص و قبایل .	534
صفحه فهرست اسامی متفرقه . . .	542
صفحه فهرست اسامی مواضع . . .	548
صفحه اغلاط و اصلاح	555
صفحه فهرست اسامی اشخاص . . .	559
صفحه فهرست اسامی اشخاص و قبایل .	565
فهرست فهرست اسامی مواضع . . .	571
صفحه فهرست اسامی متفرقه . . .	574
صفحه فهرست اسامی اشخاص و قبایل .	576
صفحه فهرست اسامی مواضع . . .	578
صفحه فهرست اسامی متفرقه . . .	582
فهرست فهرست اسامی اشخاص . . .	588

صفحه فهرست فهرست اشعار: که اول مصراع آنها است.

ا.	
آب: صفت اسم	397
آبدهد: (آ بآبدهد): صفت اسم . .	315
آبله: کلمه متفرقه	430
آبی: اسم	275
آبیدر: آبیدر اژدها	333
آبیدر: صفت اسم	397
آبیدر: جغرافیه: اسم	438
آبگینه: اسم	640
آبنوسی: فهرست اسامی متفرقه . .	68
آبنوسی: آبنوسی: صفت	578
آتش: آتش: اسم	648
آتشبار: اسم	75
آتش: آتش: اسم	648
آدمیزاد: آدمیزاد: اسم . . .	478, 480
آذربایجان: آذربایجان: اسم . .	254
آرزو: آرزو: اسم	397

صفحه	
آزادگان: آزاد بآزاد: اسم . . .	451
آسایشها: آسایش: اسم	214
آسیا: اسم	79
آشیانه: آشیان: اسم	648
آفرین: اسم	429
آهنین: اسم	118
آهنگ: آهنگ: اسم	249
آیات: آیت: صفت اسم	397
آهنین: آهن: اسم	649
آهنگ: (کلمه) آهنگ: اسم . . .	74
آهنگر: آهنگر: اسم	649
آمدن: آمد: اسم	649
آهنگر: آهنگر: اسم	649
آه: آه: (صوت) آهنگ: اسم . . .	306
آه: آه: صفت اسم	395
ابدالدهر: اسم	93
ابتدا: ابتدا: صفت اسم	397
ابصار: ابصار: ابصار: اسم . .	275, 429
ابصار: ابصار: صفت اسم	429
ابصار: ابصار: ابصار: اسم . . .	438
ابصار: ابصار: ابصار: اسم . . .	434
ابد: ابد: اسم	451
ابدیت: ابدی: اسم	350
ابدیت: ابدیت: اسم	360

669 صفحه جدول كلمات كتاب.

ابن‌رشد: شيخ فيلسوف	410
اخوان‌الصفا (اخوان‌صفا) شركت: شيء . . .	118
اختيار: حكومت شيء	649
اختصاص: آخرت جنت	640
اختصاص: دنيا بدايت: شيء	640
اذن: شيء	260
اذن‌خواهي: جنت فرشته	640
اذن‌خواهي: حكومت شيء	649
اذن‌خواهي: شيء	84
اذن‌خواهي: خبر: شيء	95
ارث: تقرر شيء	397
استدلال: آخرت فرشته	182
اسم: شيء نفس	640
اسم: حكم نفس شيء	346
اشعث: آخرت جنت كفر شيء	311
اشك: حكم نفس شيء	430
اشعريه: حبس شيء	33
اشعيا: حكم نبي شيء	478, 488
اصحاب: تقرر حكومت شيء	649
اصفهان جغرافي	555
اصفهان: نام بيستي	150
اعم: جنت شيء	451
اعيان: شيء	649
انبياء: شيء	381, 385

670 صفحه جدول كلمات كتاب.

انزعاج: نبي شيء	650
انقطاع: حجت تقرر	16
انكسار وحدت: شيء	521
انكشاف: ثمن شيء	438
انكشاف جلالت: شيء	388
انعكاس: (اعتبار): امكان: شيء	640
ايقاف: (نبي) آخرت صفت . . .	640
ايمان: تقرر نفس	173
ايمان: نفي	222
ايمان: شيء	655
اب: جنت حكم	451
آيات: قرآن‌خواني نماز . . .	160

ب.

بخت: حكومت شيء	650
بحث: قرآن‌خواني نماز	641
بد: ثمن شيء	423
بدن: جزء شيء	408
بصره: نبي حكم	353
بطلان: نبي حكم شيء	279
بغداد(1): ثمن شيء	437
بلخي: آخرت شيء	286

(1) ما بجمعه: ن اصخبعه.

671 صفحه جدول كلمات كتاب.

تخلف: نبي حكم نماز . .	534
تعب: نفي	175
تحفه: ترك شيء	121
تحريم: حكومت شيء	93
تعلق(1): حكومت شيء	650
تعمد: ن جزء: شيء	388
تعلم: آخرت مخلوق	167
تدمر: حكم: حكمت شيء . . .	430
تذكر: حكومت شيء	339
تكبر: حكومت شيء	119
تكليف: آسمان جبرئيل . . .	650
تمنا: آسمان نفس شيء . . .	397
تمنا: حكم شيء	358
تمنا: حكم شيء	397
تمنا: نفس نبي	525
تمنا: آخرت نفس	501
تمنا: شيء	260
تمنا: ركن	350
تمنا: حكومت شيء	651
تمنا(2): شيء	322

(1) S. Bassa (2) نبي نسخه‌ها.

672 صفحه جدول كلمات كتاب.

ج.

جزئيات: آخرت شيء	286
جمعه: نبي حكم	264
جماعت: مسجد صحن حكم جزء شيء .	279
جماعت مسجد حكم جزء: شيء . .	429
جزاء: شيء	641
جبرئيل: تكلم شيء	109
جسمانيات: شيء	87
جمعه(1) نفي: شيء	77
جنت: شيء	350, 352
جنگ: آسمان جبرئيل	651
جلاجله: موكل: شيء	651
جزء: شيء	270—271
جزئيه: جزء آخرت شيء . . .	141
جزئيه: جزء	179
جزئيه: نحو تكليف	106
جزئيه: نبي قرآن شيء . . .	506

ح.

حزن: شيء	425
حزن: نفي: شيء	264

(1) جمعكه Getulus

فر

ذهب: اسم 642
ذكر: اسم 108
ذكر: اسم مفعول 430
ذنب: اسم 328
ذهب: اسم 111
ذهب: (فعل): اسم فعل ماض . . . 118
ذهبي: اسم منسوب 651
ذهول: اسم 437

ر

راء: اسم 350, 352
راء: اسم منسوب 651
راء: اسم منسوب 642
راء: اسم 451
راء: اسم 350, 352
راء: اسم منسوب 209
راء: اسم 350
راء: (ر كتابي) حرف 132
راء: اسم 350
راء: اسم جمع 651
راء: اسم 642

ز

زاء: اسم 260
زاء: اسم منسوب 652
زاء: اسم 643
زاء: اسم 652
زاء: اسم منسوب 643
زاء: اسم 430

س

سابق: (اسم فاعل): اسم 260
سالم: اسم 451

ش

شاء: اسم 84
شاء: اسم منسوب 652
شاء: اسم جمع 652
شاء: اسم منسوب 652
شاء: اسم منسوب 652
شاء: اسم منسوب 642
شاء: اسم 642
شاء: اسم 651
شاء: اسم منسوب 92
شاء: اسم 529
شاء: اسم منسوب 614

ف

فاء: اسم منسوب 8
فاء: اسم 397
فاء: اسم منسوب 510
فاء: اسم 574
فاء: اسم منسوب 200
فاء: اسم 113
فاء: اسم 119
فاء: اسم 79
فاء: (اسم مفعول): اسم منسوب . . . 652
فاء: اسم 260
فاء: اسم منسوب 653
فاء: اسم 79
فاء: حرف شفوي 1
فاء: اسم 397
فاء: اسم 410
فاء: اسم 329
فاء: حرف شفوي . . . . . 478—480
فاء: اسم 25
فاء: اسم 29
فاء: اسم 451
فاء: اسم 331
فاء: اسم 344
فاء: اسم 395
فاء: اسم 462
فاء: (مبتدأ): اسم 468

ق

قاء: اسم 293
قاء: اسم 338
قاء: اسم 360
قاء: حرف مفرد 430

ك

كاء: اسم 440
كاء: (ن في الخط): اسم 83
كاء: اسم 80
كاء: اسم 397
كاء: حرف مفرد 430
كاء: اسم 643
كاء: اسم 448
كاء: اسم 430
كاء: اسم مشتق من فعل 643

م

ميم: اسم 331
ميم: اسم مشتق من فعل 286
ميم: اسم 429, 433
ميم: اسم 286
ميم: اسم منسوب 41
ميم — الجمع: اسم 636
ميم: اسم 397
ميم مدغمة: اسم منسوب 8

ج.

	شماره
جمع اجزای مساوی	117
جمع: عمل	82
جمعه‌ها: (جمعه‌های) عمل فوق عمل مساوی	98—97
جزءپذیری: عمل	108
جزءناپذیر: عمل	428

د.

	شماره
دایره: عمل فوق عمل مکعبی	239
دایره‌ای: عمل	249
دایره‌یی: عمل	653
دیاگنال (خط‌های): اجزای مکعبی	632
دوبعد هندسی: اجزای	594
دوبعد: عمل دقیق	559
دوبعد: (دوجزءیی): اشکال بسیط	653
دور: عمل	249
دوری: عمل مساوی	388
دوشعاعه: خط مساوی	97
دیفرانسیل: عمل	653
ذوذ: عمل	19
ذوذ دور بدن: بدن	260

ر.

	شماره
رأس: عمل	322
رباعی: کره مکعب	254
رباعی‌ها: عمل	653
رباعی: بدن بین دو عمل هندسی	214
رباعی: دور بدن کره متماس	430
رباعی: دور بدن کره عمل	430
رباعی: عمل	653
رباعی: خ مکعب	254
رباعی‌ها: عمل سطح دایره	459
رسم: عمل	315
رصد: عمل	653
رصدها: عمل	643
رصدهای: عمل	644
رصدهای: عمل	644
رصدهای: اجزای عمل دقیق	644
ریاضی: عمل ما در عدد	131
ریز: بدن	654
زاویه: کره عمل	430
زاویه: عمل	397
زمان: (بعد): عمل	654
زمان: اجزای جزءناپذیر عمل	431
زمان: جزءناپذیر: عمل	488

	شماره
سطح: کره	350
سطح: اجزای دایره کره عمل	311
سطح‌ها: عمل	644
سطح‌های: مکعب بدن	531
سه‌بعدی: اجزای بدن	644
سیر: عمل	397
شعاع: دایره کره: عمل	451
شعاع: عمل	397
شعاع: عمل	397
شعاع: عمل	397
شعاع‌ها: حرف ثابت عمل	374, 376
شعاعی: عمل	246
شعاعی: کره عمل	344
شعاعی: کره عمل	346
شعاعی: کره عمل	346
شعاعی: عمل	397
شعاعی: عمل	397
شعاعی: بدن	19
شعاعی:	84
شعاعی: کره عمل	302
شعاعی: کره عمل	346
شعاعی: دایره بدن	19
شعاعی:	246
شعاعی: اجزای عمل	654

	شماره
شعاعی: اجزای دایره	644
شعاعی: عمل	93

ص.

	شماره
صفر: عمل	430
صفحه: عمل	644
صفحه: عمل	654
صفحه‌ای: اجزای عمل	138
صفحه‌ها: عمل	79
صفحه‌ی: دایره کره: عمل	451
صفحه: (فضای بی نهایت)	654
صفر: اجزای عمل	329
صفر: خ سطح عمل	442
صفحه: (فضای بی نهایت): عمل	645

ط.

	شماره
طبق: عمل	260
طبق: عمل	380
طبق: اجزای عمل	286
طبقه‌ای: ترتیب : عمل	645
طول: کره بدن: عمل	254
طولها: عمل	77
طولهای: اجزای عمل	118

آب: اسم	79
آب انبار: اسم	118
آب باریکه: اسم	645
آب بند: اسم	655
آب بندی: اسم	645
آب چک: اسم	655
آب خوری: اسم	655
آب دار: صفت	397
آب دزدک: اسم	397
آب دزدکی: اسم	397
آب دزدکی رفتن: اسم	293
آب رفتن: اسم	397

ب.

بار: اسم	254
بار دار: صفت	397
بار (بنه): اسم	245
بار دار: صفت	397
بارانک: صفت	397
بارانکی: صفت	397
بارانکی رفتن: اسم	293
بارانکی رفتن: اسم	397

بارانکی: اسم	350
بارانی: اسم	365
بارانی دار: صفت	397
بارانی دار: صفت	397
بارانی پز: صفت	397
بارانی پز: صفت	397
بارانی: صفت	377
بارانی: صفت	397
بارگاه دیلمی: اسم	632
بازرس: اسم	77
باز: صفت	397
باز: صفت	397
بازگشت: اسم	432
بازمانده: اسم	410

پ.

پاخانه: اسم	247
پاچه (پاچه): اسم	83
پاچه: اسم	350
پاک: اسم	655
پاک: اسم	655
پاکار: اسم	144
پاکار: اسم	53
پاکوبه‌کاه: اسم	85

پاکیزه: اسم	655
پالان: اسم	645
پالان‌دوز: اسم	96
پالان: اسم	295
پالان‌دوز: اسم	92
پالان‌دوزی: اسم	125
پالان‌دوزی: اسم	41
پالان: ر. نیز قاطر	645
پالیزبان: اسم	656
پالیزکار: اسم	83
پالیز: اسم	391
پالیزکار: (اسم)	118
پاوه: نام کوه	454
پایه: نیز در ترکیب	646
پایه‌دار: ترکیب	194
پایه‌دار: ترکیب	234
پایه‌بند: اسم	656
پایه‌دار: (اسم)	74
پای: نام جد	451
پای: اسم	429
پای: اسم	397
پایین: اسم	397
پایین‌دست: اسم	118
پرچین: اسم	79

پرداخت‌نامه: نیز پرداخت‌نامه	548
پرداخت‌کننده: اسم	582
پرداخت‌کار: اسم	600
پرداخت‌نامه: اسم	656
پرسش: اسم	478, 494

ت.

تاریخ: (نام)	656
تاریخی: اسم	656
تاشه: اسم	111
تاوانه: اسم	101
تاوانه: اسم	653
تاوه: (ظ.)	656
تاوه: اسم	113
تبر: نام	264
تجار: اسم	657
تخلیه: اسم	657
تخلیه: ر. نیز قاطر	646
تخلیه: ر. نیز قاطر	646
ترک: اسم	567
تعویض: اسم	657
تعویض: اسم	655
تعویض: اسم	646
تعویض: نیز بلک دوکل	576

بخش: اسم	364
بخش‌ها: (صفحه‌ی) اسم . . .	97
بخش‌ها: کلمه	571

ج.

جمع: (ب. مکان): کلمه‌ی اسم . . .	657
جمع: (ب. جمع): اسم	657
جمع: (جمع) جمع: کلمه	597
جمله: (ب. فعل): کلمه	657
جمله: بخش	646
جمله‌ی: اسم	647
جمله‌ی: اسم	658
جمله‌ی: اسم	647
جمله‌ی: بخش اسم	397
جمله‌ی (صفت): کلمه‌ی اسم . . .	658

چ.

چند: اسم	429
چند: اسم‌ی که جمع است . . .	275
چند: اسم	350 352
چه‌طور: اسم‌ی که مفرد است . .	324
چه‌طور: اسم‌ی که جمع است . .	437

حرف: اسم	388
حرف: ب. هوا: کلمه‌ی اسم . . .	658
حرف: اسم	439
حرف: اسم	647
حرف‌ی که بیشتر در جمله‌ی . . .	659
حساب: اسم	260
حساب: اسم‌ی که	397
حساب: اسم	647
حساب: اسم‌ی که به	286
حساب‌ی که	228
حساب: اسم‌ی که	397
حساب: اسم	275
حساب: اسم	438
حساب: بخش اسم‌ی	397

خ.

خواهر: ب. برادر: اسم	647
خواهری: ب. برادری: اسم . . .	647
خواهری: ب. خواهر: اسم . . .	647
خوب: اسم‌ی که	37
خوب: خوبی: کلمه‌ی	565
خوبی: خوب: اسم	648
خوبی: اسم	75
خوبی: اسم	75

خیلی: بیشتر کلمه‌ی اسم . .	658
دختر: اسم‌ی که جنس . . .	345
دختر: اسم‌ی که جنس . . .	430
دختر: که جنس اسم‌ی . . .	312
دشت: جغرافی بخش	588
دشمن: که جنس اسم	658

چاپخانه‌ی دولتی: مطبعه‌ی کلیه‌ی: حقوق دارالطبع.